

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Β΄ ΑΘΗΝΑΣ

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

«Ένα ταξίδι, με καπετάνιο την αγάπη μας για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»

*Συλλογικός Τόμος Απολογισμού και καλών πρακτικών των
Προγραμμάτων Π.Ε. στα Γυμνάσια και στις Σ.Μ.Ε.Α.Ε. της
Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄Αθήνας*

Επιμέλεια : Βαρβάρα Πετρίδου, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

Δ.Δ.Ε. Β΄Αθήνας

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2019

«Ένα ταξίδι, με καπετάνιο την αγάπη μας για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΤΛΙΝΑ

ΑΠΕΡΓΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΔΡΙΖΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

ΖΑΡΟΚΩΣΤΑ ΜΑΤΙΝΑ

ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΙΣΑΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΚΑΛΑΘΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΚΑΜΠΑΡΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΚΑΡΟΥΖΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ

ΛΑΖΑΡΗ ΟΥΡΑΝΙΑ

ΛΕΟΝΑΡΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΜΠΙΝΙΣΚΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΜΠΟΥΛΟΥΤΣΗ ΑΡΙΣΤΕΑ

ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ

ΠΕΤΡΙΔΟΥ ΒΑΡΒΑΡΑ

ΠΙΣΤΟΛΑ ΕΛΕΝΗ

ΠΟΛΥΒΙΟΣ ΚΟΣΜΑΤΟΣ

ΡΟΤΜΠΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ ΕΥΘΑΛΙΑ

ΤΕΤΡΙΜΕΛΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΤΖΩΡΤΖΗ ΜΑΡΙΑ

ΦΕΛΛΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΧΑΪΚΑΛΗ ΜΑΡΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΩΝ, ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ : ΒΑΡΒΑΡΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ/ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΣΤΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ, : ΒΑΡΒΑΡΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ : ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΟΡΦΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ : ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ : ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Β'ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Β'ΑΘΗΝΑΣ

Copyright © ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Β'ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ Β'ΑΘΗΝΑΣ, 2019

Το παρόν έργο αδειοδοτείται υπό τους όρους της άδειας Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0.

Για να δείτε ένα αντίγραφο της άδειας αυτής επισκεφτείτε τον ιστότοπο

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/gr/>

ISBN: 978-618-84311-0-2

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄

Χαιρετισμός κ. Αθανασίου Φαλούκα, Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας, [Σελίδα 6](#)

Πρόλογος, κ. Γεώργιος Κούσουλας, π. Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, [Σελίδα 7-10](#)

Εισαγωγή, κ. Βαρβάρα Πετρίδου, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, [Σελίδα 11-13](#)

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση – Ορισμοί – Χαρακτηριστικά – Υποστηρικτικοί Θεσμοί, κ. Βαρβάρα Πετρίδου, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, [Σελίδα 13-16](#)

ΜΕΡΟΣ Β΄ - Καλές Πρακτικές και Απολογισμός Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

1. 1^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, “Επιχειρούμε πράσινα : με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας”. Λέσχη φωτογραφίας, **Συντονίστρια** : Ρουμπή Κατερίνα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Φέλλιου Γεωργία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2016-17**, [Σελίδα 17-23](#)
2. 1^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, "Επιχειρούμε πράσινα : με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας", Λέσχη φωτογραφίας, **Συντονίστρια** : Ρουμπή Κατερίνα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Φέλλιου Γεωργία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2017-18**, [Σελίδα 24-34](#)
3. Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων, “Η λέσχη φωτογραφίας του Προτύπου Γυμνασίου Αναβρύτων για την αειφορία”, **Συντονίστρια** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Καρούζος Χρύσανθος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**, [Σελίδα 35-36](#)
4. Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων, “Οι φυσικές επιστήμες για την αειφορία”, **Συντονίστρια** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2016-17**, [Σελίδα 37-40](#)
5. Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων, “Επιχειρούμε πράσινα : πράσινα πεντόβολα”, **Συντονίστρια** : Σταματιάδου Ευθαλία ΠΕ15, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, Μπινίσκου Αθανασία ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2016-17**, [Σελίδα 41-42](#)
6. Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων, “Στην αγκαλιά της θάλασσας”, **Συντονίστρια** : Παυλοπούλου Καλλιόπη ΠΕ03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, Παπαβασιλείου Γεωργία ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2015-16**, [Σελίδα 43-50](#)
7. 1^ο Γυμνάσιο Νέου Ψυχικού, “Ανθρώπινα δικαιώματα και αλληλεγγύη”, **Συντονίστρια** : Λάζαρη Ουρανία ΠΕ06, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, Απέργη Βασιλική ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2015-16**, [Σελίδα 51-59](#)
8. 2^ο Γυμνάσιο Μελισσίων, “Το πειραχτήρι των Μαθηματικών εξερευνά τη φύση”, **Συντονίστρια** : Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**, [Σελίδα 60-61](#)
9. 2^ο Γυμνάσιο Μελισσίων, “Το μελίσι ... έχει τη λύση, **Συντονίστρια** : Καρακατσάνη Κυριακή ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2017-18**, [Σελίδα 62-64](#)
10. 3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων, “Ανακυκλώνω - επαναχρησιμοποιώ δημιουργώντας”, **Συντονίστρια** : Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ρίζου Ελένη ΠΕ08, Μαράντου Σοφία ΠΕ07, Μιχάλης Ευάγγελος ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2014-15**, [Σελίδα 65-68](#)
11. 3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων, “Σχολική αυλή : πηγή έμπνευσης και δημιουργικότητας με σεβασμό στο περιβάλλον”, **Συντονίστρια** : Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, Ρίζου Ελένη ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2015-16**, [Σελίδα 69-71](#)

12. 3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων, “Η αρμονία των μαθηματικών στη φύση”, **Συντονίστρια** : Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Αντωνόπουλος Αντώνης ΠΕ19, Σχ. Έτος 2015-16, [Σελίδα 72-74](#)
13. 3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων, “Εθνικοί Δρυμοί : Οι θησαυροί της ελληνικής φύσης”, **Συντονίστρια** : Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Δημητρίου Ελένη ΠΕ02, Σχ. Έτος 2016-17, [Σελίδα 75-79](#)
14. 3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων, “Το δάσος : πηγή ζωής και αειφορίας”, **Συντονίστρια** : Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, Σχ. Έτος 2017-18, [Σελίδα 80-94](#)
15. 4^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής, “Πέτρινα τοξωτά γεφύρια και Ελληνική παράδοση”, Σχ. Έτος 2013-16, [Σελίδα 95](#) “Του γεφυριού της Άρτας : μια γέφυρα του χθες με το σήμερα και το αύριο”, **Συντονίστρια** : Λεονάρδου Αναστασία ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Έρτσου Καλυψώ ΠΕ17, Τσαχουρίδου Ολυμπία ΠΕ11, Νιφλή Χαρίκλεια ΠΕ05, Σχ. Έτος 2013-14, [Σελίδα 96-99](#)
16. 4^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής, “Ποτάμια και πετρογέφυρα, η δύναμη της φύσης και η δύναμη του ανθρώπου”, **Συντονίστρια** : Λεονάρδου Αναστασία ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Τσαχουρίδου Ολυμπία ΠΕ11, Τσιγκάνου Φωτεινή ΠΕ02, Σχ. Έτος 2014-15, [Σελίδα 100-102](#)
17. 4^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής, “Παραδοσιακοί οικισμοί του ελληνισμού, στο χώρο και στο χρόνο”, **Συντονίστρια** : Λεονάρδου Αναστασία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κυρίμης Νικόλαος ΠΕ16, Τσαχουρίδου Ολυμπία ΠΕ11, Σχ. Έτος 2015-16, [Σελίδα 103-107](#)
18. 6^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου, “Το ‘μηδέν άγαν’ στη φύση και στη ζωή, μέσα από δράσεις αειφορίας”, **Συντονίστρια** : Θεοδωρακοπούλου Παρασκευή ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κορέλης Μιλτιάδης ΠΕ02, Κοτσορνίθη Σταματία ΠΕ11, Σχ. Έτος 2017-18.
- 18.1 ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, [Σελίδα 108-111](#)
- 18.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ, [Σελίδα 112-117](#)
19. 7^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, Βιωματικές δράσεις προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης κατά τα Σχολικά έτη 2012-2013 έως 2017-2018, Σπηλιοπούλου Δήμητρα ΠΕ04, [Σελίδα 118-124](#)
20. Γυμνάσιο Εκπαιδευτηρίων Καντά, “Βιώσιμη αστική κινητικότητα στο Δήμο Βριλησίων - οικολογική μετακίνηση”, **Συντονίστρια** : Τζώρτζη Μαρία ΠΕ09, Σχ. Έτος 2017-18, [Σελίδα 125-137](#)
21. Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκών Αγ. Παρασκευής), “Η φύση παράγει τέχνη και πολιτισμό”, **Συντονίστρια** : Αθανασοπούλου Παυλίνα ΠΕ08, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ14.04, Βαγενά Ευαγγελία ΠΕ20.50, Σχ. Έτος 2013-14, [Σελίδα 138-143](#)
22. Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκών Αγ. Παρασκευής), “Μέλισσα και περιβάλλον”, **Συντονίστρια** : Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ18.12, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ31, Κοσμάτος Πολύβιος ΠΕ04.01.50, Σχ. Έτος 2013-14, [Σελίδα 144-146](#)
23. Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκών Αγ. Παρασκευής), “Αναβαθμίζοντας το περιβάλλον που ζούμε”, **Συντονίστρια** : Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ14.04, Τσιμπίδη Γεωργία ΠΕ03, Σχ. Έτος 2015-16, [Σελίδα 147-148](#)
24. Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκών Αγ. Παρασκευής), “Πετώ ... Πετώ ... - Τίποτα δεν πετώ!”, **Συντονίστρια** : Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ18.12,

Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί : Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ31, Σχ. Έτος 2015-16, [Σελίδα 147-148](#)

25. **Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκών Αγ. Παρασκευής), “Ο μικρός αρχιτέκτονας δρα οικολογικά στην αυλή του σχολείου”, Συντονίστρια :** Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Ντέσκου Παρασκευή ΠΕ23, Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ31, Σχ. Έτος 2016-17, [Σελίδα 149-150](#)

26. **Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκών Αγ. Παρασκευής), Δράσεις συμμετοχής στο Δ.Θ.Δ. «Οικολογικά Σχολεία» (Σχ. Έτος 2017-18) & πιστοποίησης σήματος Αειφόρου Σχολείου (Σχ. Έτος 2016-17), Συντονίστρια :** Τετριμέλη Χριστίνα ΠΕ14.04, [Σελίδα 151-165](#)

27. **Εισήγηση της κ. Χαϊκάλη Μαρίας, Δντριας του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές, με τίτλο : “Η υποστήριξη των προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε Ειδικά Σχολεία. Δυσκολίες και οφέλη για τους μαθητές”, στο Σεμινάριο Π.Ε., 15-10-2015, [Σελίδα 166-170](#)**

28. **ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ, [Σελίδα 171-172](#)**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ Δ.Δ.Ε. Β΄ ΑΘΗΝΑΣ ΑΝΑ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ, Βαρβάρα Πετρίδου, [Σελίδα 173-174](#)
ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΤΗΣ Δ.Δ.Ε. Β΄ ΑΘΗΝΑΣ, ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΤΩΝ 2011-12 ΕΩΣ ΚΑΙ 2018-19, Βαρβάρα Πετρίδου, [Σελίδα 175-207](#)

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ Δ.Δ.Ε. Β΄ ΑΘΗΝΑΣ, ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΤΩΝ 2011-12 ΕΩΣ ΚΑΙ 2018-19, Βαρβάρα Πετρίδου, [Σελίδα 208-210](#)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΤΩΝ 2012-13 ΕΩΣ 2017-18, Βαρβάρα Πετρίδου, [Σελίδα 211-223](#)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ/ΜΑΘΗΤΩΝ/ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΣΤΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Π.Ε. ΣΤΙΣ ΗΜΕΡΙΔΕΣ/ΔΙΗΜΕΡΙΔΕΣ/ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ Δ.Δ.Ε. Β΄ ΑΘΗΝΑΣ, Βαρβάρα Πετρίδου, [Σελίδα 224-230](#)

ΜΕΡΟΣ Α΄

Χαιρετισμός κ. Αθανασίου Φαλούκα, Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας στο συλλογικό τόμο απολογισμού Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε Γυμνάσια και ΣΜΕΑ της ΔΔΕ Β΄ Αθήνας

Με το Ν.4547/2018, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση με τη μορφή που εισήχθη και υλοποιήθηκε στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση κλείνει τον κύκλο της, καθώς αλλάζει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της. Σύμφωνα με το Ν.1892/90 και τις αντίστοιχες Εγκυκλίους, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αποτελούσε τμήμα των προγραμμάτων των σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σκοπός της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές τη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον του, να ευαισθητοποιηθούν για τα προβλήματα που συνδέονται με αυτό και να δραστηριοποιηθούν με ειδικά προγράμματα, ώστε να συμβάλουν στη γενικότερη προσπάθεια αντιμετώπισής τους. Έτσι, σε κάθε Διεύθυνση Εκπαίδευσης οριζόταν ένας Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με θητεία και κάθε σχολική χρονιά συντόνιζε τα προγράμματα που οι σχολικές μονάδες αποφάσιζαν να υλοποιήσουν.

Εκατοντάδες μαθητές και μαθήτριες των σχολείων της Διεύθυνσής μας συμμετείχαν κάθε χρόνο αποκομίζοντας τα οφέλη της συνεργατικότητας, της ερευνητικής διαδικασίας, της διαμόρφωσης οικολογικής συνείδησης, της επιβράβευσης των προσπαθειών τους με τη συμμετοχή τους στους ποικίλους σχετικούς διαγωνισμούς.

Η κ. Βαρβάρα Πετρίδου, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, συνεργάστηκε εποικοδομητικά και αποτελεσματικά με τις σχολικές μονάδες αρμοδιότητάς μας συμβάλλοντας στην επιτυχή διεξαγωγή των Προγραμμάτων που εκπονούσαν κάθε χρόνο. Η έκδοση του παρόντος τόμου το αποδεικνύει περίτρανα. Θα ήθελα να την ευχαριστήσω για την πολυετή και επωφελή συνεργασία μας και να τη συγχαρώ και δημοσίως για τη δράση της.

Πρόλογος

Γεώργιος Κούσουλας

π. Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Δ.Δ.Ε. Αν. Αττικής 1991-1995 και Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας 1995-2010

Είμαστε όλοι θνητοί, μέχρις ότου αγγίξουμε
την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση!

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση απευθύνεται και πρέπει να παρέχεται σε όλες τις ηλικίες και σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Είναι δια βίου εκπαίδευση, έχει ανατρεπτικό χαρακτήρα, προάγει την κριτική και συστηματική σκέψη και ανταποκρίνεται στις αλλαγές ενός ταχύτατα μεταβαλλόμενου κόσμου. Συμβάλλει στην κατανόηση της συνέχειας, που συνδέει τις παρεμβάσεις στο περιβάλλον σήμερα, με τις συνέπειες στο μέλλον. Πρέπει να είναι ανοικτή στην κοινωνία, να εμπλέκει τον άνθρωπο σε μια ενεργό διαδικασία επίλυσης των περιβαλλοντικών προβλημάτων και να παροτρύνει την πρωτοβουλία, την υπευθυνότητα και την αφοσίωση στη δημιουργία ενός καλύτερου μέλλοντος.

Από τη φύση της η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι καινοτόμος εκπαιδευτική διαδικασία και παράλληλα δυναμικός φορέας αλλαγής και ανανέωσης του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Με κέντρο την Αειφορία και την Αειφόρο Ανάπτυξη η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση εξελίσσεται και επαναπροσδιορίζεται, ώστε να παραμένει σύγχρονη, επίκαιρη και κυρίως χρήσιμη για την εκπαίδευση και την κοινωνία. Και είναι πάντα ένας χώρος ευαισθητοποίησης, γόνιμου διαλόγου, συνεργασίας, κριτικής σκέψης, ανάπτυξης νέων αξιών και ιδεών, οραμάτων και ελπίδας για μια καλύτερη παιδεία σε ένα καλύτερο κόσμο.

Γνώρισα την Π.Ε. τον Ιούλιο του 1979 παρακολουθώντας ένα σεμινάριο Π.Ε. στο Shrewsbury της Ουαλίας, που κατά σύμπτωση είναι και η γενέτειρα του Δαρβίνου. Η αγάπη μου για την Π.Ε και το υπέροχο ταξίδι μαζί της ξεκίνησαν στο πρώτο σεμινάριο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που έγινε στην Ελλάδα με θέμα «Προσέγγιση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση», το πρώτο δωδεκάημερο του Σεπτεμβρίου του 1980 στην Αθήνα, στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. **Αυτός ο Σεπτέμβρης είναι και ο γενέθλιος μήνας της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην Ελληνική Εκπαίδευση.** Την ερωτεύτηκα όταν πραγματοποίησα το πρώτο μου Πρόγραμμα Π.Ε. με τους μαθητές της Α΄ Λυκείου, στο 40ο Λύκειο Αθηνών (σχολικό συγκρότημα Γκράβας), κατά το σχολικό έτος 1981-82 με θέμα τον Κηφισό ποταμό. Ξετυλίγοντας την περιπέτειά μου αυτή με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση βήμα προς βήμα αποκαλύπτεται η δημιουργική και συνάμα ιαματική δύναμη αυτής της αληθινής σχέσης, η οποία στηρίχθηκε στην αμοιβαία αγάπη, στον αμοιβαίο σεβασμό και στην απόλυτη ειλικρίνεια. Εύχομαι όλοι μας να αισθανόμαστε και να απολαμβάνουμε πάντα αυτό το εκπληκτικό άρωμα, αυτή την ανεξήγητη μαγεία και ευτυχία που γενναιόδωρα και απλόχερα μας προσφέρει η αγαπημένη όλων μας Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και η μετεξέλιξή της που είναι η Εκπαίδευση για την Αειφορία που οδηγεί στην Αειφόρο Ανάπτυξη. Και παράλληλα μέσω των σχολικών προγραμμάτων να δίνουμε τη

δυνατότητα σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριές μας να ονειρεύονται και κυρίως να ελπίζουν ότι τα όνειρά τους θα πραγματοποιηθούν.

Τριάντα οκτώ χρόνια (1980-2018) μετά τα πρώτα δειλά βήματα, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην Ελλάδα αναμφιβόλως έχει διαγράψει μία αξιόλογη ιστορική πορεία. Σήμερα είτε ως αυτοτελής θεσμός είτε ενταγμένη στο ευρύτερο εννοιολογικό πλαίσιο της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία - Αειφόρο Ανάπτυξη, απαντά με σαφήνεια και πληρότητα στις Περιβαλλοντικές, Εκπαιδευτικές και Παιδαγωγικές προκλήσεις του παρόντος και του μέλλοντος.

Στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία (Αειφόρο Ανάπτυξη) όλα είναι δρόμος, ο δρόμος ταξίδι και το ταξίδι ατελείωτο. Ένα περιπετειώδες και μαγευτικό ταξίδι, με πολλά όνειρα, με πάθος, δίψα για γνώση, δημιουργία και δράση. Εμπειρίες, απολαύσεις, απογοητεύσεις, δυσκολίες, προσδοκίες, αναμονές, προσμονές, χορός και πολλή μουσική, από τον ήχο της σιωπής ως τον Ζορμπά του Μίκη, είναι τα πλούτη που μπορείς να κερδίσεις σε αυτό το μαγευτικό ταξίδι!

Είναι πολύ ενθαρρυντικό το γεγονός ότι από το 1980 μέχρι σήμερα, παρ' όλες τις αδυναμίες, σε όλα σχεδόν τα σχολεία της Ελλάδας, δάσκαλοι, καθηγητές και μαθητές ανταποκρίθηκαν στην παρότρυνση της Πολιτείας και με πίστη στη φιλοσοφία, τις αρχές τους σκοπούς και στόχους της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, προχώρησαν στο σχεδιασμό, στην οργάνωση και στην πραγματοποίηση σχετικών προγραμμάτων.

Η αξιολόγηση αυτών των Προγραμμάτων Π.Ε.

α) καταδεικνύει για άλλη μια φορά τις μεγάλες δυνατότητες της Ελληνικής Εκπαίδευσης, όταν υπάρχει πρωτοβουλία, ενεργός συμμετοχή, συνεργασία, δημιουργική παιδαγωγική παρέμβαση και κυρίως η ενασχόληση της εκπαιδευτικής κοινότητας, με καυτά και επίκαιρα θέματα του περιβάλλοντος με την ευρύτερη έννοια του όρου.

β) δικαιώνει τη θεσμοθέτηση της Π.Ε (Ν. 1892/90) και καθιστά απαραίτητη την ενσωμάτωσή της στο εκπαιδευτικό μας σύστημα για να μπορέσουν οι μαθητές /τριες της χώρας μας, πέραν των γνώσεών τους, να αποκτήσουν κοινωνικές αξίες και αισθήματα ευθύνης για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος και να διαμορφώσουν μια ηθική και ένα κώδικα συμπεριφοράς που θα βασίζεται στο σεβασμό προς το περιβάλλον και το κοινωνικό σύνολο.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να αναφέρω:

Πρώτον τα χρήσιμα και σοφά λόγια, για κάθε άνθρωπο που βρίσκεται στην κοινωνική ιεραρχία, ενός μεγάλου Έλληνα που λάτρευε τις φυσικές και καλλιτεχνικές αετοράχες, του Μουσικοσυνθέτη και ιστορικού Διευθυντή της Ορχήστρας της Metropolitan Opera της Νέας Υόρκης του αξέχαστου Δημήτρη Μητρόπουλου. Λέει λοιπόν ο Δ.Μ. "Εκείνος που θέλει να γίνει Διευθυντής ορχήστρας και να επιβάλλει συχνά τη δική του γνώμη σε εκατό μουσικούς, που πιθανόν έχουν τις δικές τους διαφορετικές αντιλήψεις πρέπει να είναι : πιο προικισμένος, πιο μετρίοφρων, πιο εργατικός και πιο μουσικός από όλους τους άλλους, να είναι αγνός και υπεράνω συμφερόντων" και

Δεύτερον μερικές από τις απόψεις του Δημήτρη Γληνού (παιδαγωγός, φιλόσοφος, δάσκαλος) για τον έλληνα δάσκαλο, τις οποίες έγραψε το 1914 και είναι πάντα επίκαιρες. Λέει λοιπόν ο Δ.Γ. "Και είναι πασίγνωστο, ότι άμα εξασφαλίσεις προοδευτικό, ειλικρινή, μορφωμένο, ζηλωτή δάσκαλο ενδιαφερόμενο περί του έργου του, διαρκώς ανασκοπούντα και βελτιώνοντα εαυτόν, άμα εξασφαλίσεις δάσκαλο, διανοητικώς, ηθικώς και οικονομικώς ελεύθερον και αυτοτελή, εξασφάλισες ήδη τα εννέα δέκατα της επιτυχίας του εκπαιδευτικού έργου" και συμπληρώνει "Ο δάσκαλος όχι μόνο πρέπει να έχει γνώμη και πίστη για το έργο του, αλλά και υποχρέωση ιερή να βοηθάει με όλη του τη δύναμη την καλυτέρευση του παρόντος και να τρέφει τη μέριμνα του μέλλοντος".

Σκεπτόμενος τα παραπάνω σοφά λόγια του Δημήτρη Μητρόπουλου και του Δημήτρη Γληνού και γνωρίζοντας την κ. Βαρβάρα Πετρίδου, θεωρώ ευτυχή συγκυρία, τόσο για το θεσμό της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, όσο και για τα σχολεία της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας, την ανάληψη των καθηκόντων της Υπευθύνου Περιβαλλοντικής το 2012 και μέχρι σήμερα, από την κ. Β. Πετρίδου, εξαιρετική συνάδελφο και χαρισματικό άνθρωπο. Μια δυναμική γυναίκα, προικισμένη με όλα τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για αυτήν τη θέση.

Η Βαρβάρα, η καλή μας φίλη, είναι ευγενής με έμφυτη ευγένεια, γενναιοδωρη, ανοιχτόκαρδη με αφοπλιστικό χαμόγελο, αγέρωχη και συγχρόνως ταπεινή απέναντι στους ανθρώπους και το μεγαλείο της ζωής. Με επιστημονική επάρκεια, δημιουργικό άγχος, πάθος, υπομονή, επιμονή, φαντασία, πείσμα και εργατικότητα, εμπνέει τους συναδέλφους της και πάντα καταφέρνει, ως καλή καπετάνισσα, να επιλύει με επιτυχία τα διάφορα προβλήματα, που παρουσιάζονται κατά την άσκηση των καθηκόντων της. Είναι φωτεινό παράδειγμα του ευαίσθητου, συνειδητοποιημένου, υπεύθυνου, ενεργού και κριτικά σκεπτόμενου πολίτη που αποφασίζει για τη στάση του και τη συμπεριφορά του και αναλόγως δρα ή σιωπά. Ευτυχώς για όλους μας, περισσότερο δρα παρά σιωπά.

Καθρέφτης της ψυχής της κ. Β. Πετρίδου και προϊόν των αόκνων προσπαθειών της είναι η ψηφιακή έκδοση που έχετε μπροστά σας.

Η έκδοση αυτή έχει στόχο να καταγράψει και να παρουσιάσει, με μεγάλο σεβασμό και υψηλή αισθητική, την πορεία και την εξέλιξη της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, μέσα από την εφαρμογή και την ανάπτυξη των Προγραμμάτων Π.Ε. στις Σχολικές Μονάδες της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας (2011-12 έως και 2018-19) και να λειτουργήσει συμπληρωματικά της προηγούμενης έκδοσης των Γ. Κούσουλα και Χ. Παπαζήση, η οποία μεταξύ των άλλων περιλαμβάνει και την καταγραφή των Προγραμμάτων Π.Ε. από το 1986 έως το 2010.

Ταυτόχρονα θέλει να αναγνωρίσει, να τιμήσει και να επαινέσει το έργο αυτών των Σχολικών Μονάδων, τους εξαιρετικούς εκπαιδευτικούς και τους υπέροχους μαθητές, που στήριξαν την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση από το 2011 μέχρι το 2019, κατά την επιτυχημένη θητεία της κ. Β. Πετρίδου. Η έκδοση αυτή μπορεί να αποτελέσει και πηγή χρήσιμων στοιχείων και πληροφοριών για την εκπαιδευτική κοινότητα και υλικό για τον ερευνητή, που ενδιαφέρεται να αξιοποιήσει περαιτέρω τα ποιοτικά και ποσοτικά στοιχεία που αφορούν στην εφαρμογή των Προγραμμάτων αυτών. Προγράμματα που έχουν ως στόχο να διαμορφώσουν τον ενεργό και υπεύθυνο πολίτη, που ακολουθούν καινοτόμες μεθοδολογικές και παιδαγωγικές προσεγγίσεις, που προωθούν το άνοιγμα του

δημοκρατικού σχολείου στην κοινωνία μέσα από δράσεις και αναδεικνύουν την αξία και την αναγκαιότητα της συνεργασίας σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων. Προγράμματα που καταδεικνύουν την ανάγκη ενός ολιστικού μετασχηματισμού του σύγχρονου σχολείου σε Αειφόρο Σχολείο, στο οποίο θα ενσωματώνονται οι αρχές της Αειφορίας σε όλους τους τομείς της σχολικής ζωής, παιδαγωγικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς.

Ως γνωστόν τα Σχολικά Προγράμματα Π.Ε. δεν αποτελούν τυπικό μάθημα. Διακρίνονται ως προς την ομαδοσυνεργατική και βιωματική μέθοδο εργασίας και ως προς τη δομή τους, καθώς περιλαμβάνουν μελέτη πεδίου και εργαστήρια θεματικών δραστηριοτήτων. Τα εργαστήρια θεματικών δραστηριοτήτων και οι μελέτες πεδίου αποτελούν οργανικά μέρη των Προγραμμάτων και δεν αποτελούν ψυχαγωγικά διαλείμματα ή απλούς περιπάτους, αλλά συγκροτημένες δράσεις παιδαγωγικού χαρακτήρα που με διαφορετική προσέγγιση κεφαλαιοποιούν τους βασικούς άξονες – στόχους του κάθε προγράμματος. Η θεματολογία τους έχει σχέση με τα ενδιαφέροντα των μαθητών και αφορά το τοπικό και εθνικό περιβάλλον – φυσικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό - καθώς και τη σχέση αλληλεπίδρασης του ανθρώπου με αυτό.

Οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί προέρχονται από όλους τους κλάδους και συνεργαζόμενοι συμβάλλουν στη διαθεματική και διεπιστημονική προσέγγιση, που είναι αναγκαίο να χαρακτηρίζει αυτά τα προγράμματα.

Υπογραμμίζεται ότι τα σχολικά Προγράμματα Π.Ε. ούτε υποδεικνύονται ούτε αντιγράφονται. Σχεδιάζονται και διαμορφώνονται «εν τω γίνεσθαι» (διδακτικό και μαθησιακό) από τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές που συμμετέχουν σε αυτά.

Πιστεύω ότι και σήμερα η Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία, η μετεξέλιξη δηλαδή της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, βρίσκεται σε καλά χέρια και ότι το μέλλον της, ανεξαρτήτως των ατελειών του θεσμικού πλαισίου, εξαρτάται μόνο από την αγάπη, τον έρωτα και τη φαντασία των αξίων εκπαιδευτικών, οι οποίοι έχουν συνειδητοποιήσει την αναγκαιότητα και την παιδαγωγική αξία της Ε.Π.Α. (Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία) και επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν και να αγωνιστούν με όλες τις δυνάμεις τους, για την επιτυχία των στόχων της. Επίσης πιστεύω ακράδαντα ότι όσο υπάρχουν Σχολεία, Υπεύθυνοι Π.Ε., Συντονιστές Κ.Π.Ε. ή Κ.Ε.Α. και Υπουργείο Παιδείας, πάντα θα υπάρχουν και οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές, που λαχταρούν να γνωρίσουν την ευτυχία που προσφέρει η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και θέλουν με την αγάπη και το πάθος τους να συμβάλλουν διαρκώς και αδιαλείπτως στην ενδυνάμωση και εξέλιξή της.

Η αγάπη για το Περιβάλλον ως σύστημα ζωής, στο οποίο είναι ενσωματωμένος και ο άνθρωπος και η αναγνώριση της αναγκαιότητας να διαμορφωθεί ένας οικολογικός πολιτισμός στον πλανήτη μας, είναι οι μόνες αληθινές εγγυήσεις για μια σωστή και αποτελεσματική Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

Τελικά όλα είναι δρόμος, ο δρόμος ταξίδι και το ταξίδι ατελείωτο και μαγευτικό..!

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βαρβάρα Πετρίδου,
Εκπαιδευτικός Τεχνολόγος Μηχανολόγος Μηχανικός, ΠΕ82
Γεωλόγος ΠΕ04.05, Μ.Σc. Ωκεανογραφίας
Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας

Τα δεδομένα που καθημερινά προσλαμβάνουμε με τις αισθήσεις μας οι ίδιοι, στις γειτονιές, στα σχολεία και στην πόλη μας, ή που έρχονται σε μας ως πληροφορίες από το διεθνή τύπο, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης γενικότερα, ή τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κάθε άλλο παρά ενθαρρυντικά είναι για τη βιωσιμότητα του πλανήτη μας.

Βλέπουμε την καταστροφή των δασών, τη ρύπανση, καθώς και το ίδιο το έδαφος από το οποίο εξαρτώμαστε, να εξαφανίζεται. Δεν πρέπει να απογοητευόμαστε όμως τόσο ώστε να μένουμε απαθείς και να υπομένουμε με στωικότητα τα “χειρότερα” που θα έρθουν. Υπάρχουν πράγματα που μπορούμε να κάνουμε και ως άτομα και ως συλλογικότητες. Η καταστροφή του κόσμου όπως τον ξέρουμε, δεν είναι αναπόφευκτη. Έχουμε το ένστικτο της αυτοσυντήρησης. Αν απλά ο καθένας μας αντιληφθεί τους κινδύνους που μας απειλούν και προσπαθήσει να τους αποφύγει, αλλά και να δράσει προς το κοινό όφελος, τότε έχουμε ελπίδες!

Αυτές τις ελπίδες τις βλέπουμε καθημερινά στα σχολεία της Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας. Τη δίψα για τη γνώση που θα ακολουθηθεί από την ευαισθητοποίηση, την αλλαγή στάσεων και συμπεριφορών και την δράση, την έχουν πρώτοι οι εκπαιδευτικοί μας, που εθελοντικά και δίνοντας την ψυχή και το χρόνο τους, υλοποιούν με τους μαθητές και μαθήτριές τους προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Τα χρόνια που παρακολουθώ και υποστηρίζω τα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, έγιναν πολλές δράσεις προς την κατεύθυνση της βελτίωσης όλης αυτής της εικόνας της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, τις οποίες γνώρισα μέσα από την επαφή μου με τις παιδαγωγικές ομάδες των προγραμμάτων, μέσω των παρουσιάσεων, αλλά και των εκθέσεων απολογισμού.

Η ιδέα για την συλλογή υλικού από τα προγράμματα Π.Ε. που υλοποιήθηκαν στη Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, ξεκίνησε εδώ και ένα χρόνο. Στο τέλος του σχολικού έτους 2017-18, κατόπιν της αποστολής στα σχολεία του υπ. Αριθμ. Πρωτ. 13037/Φ.22.6, 14/06/2018 εγγράφου της Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, με θέμα την «Εκδήλωση ενδιαφέροντος για συμμετοχή στην δημιουργία Ηλεκτρονικού Συλλογικού Τόμου με υποδείγματα Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης», οι Παιδαγωγικές Ομάδες των προγραμμάτων Π.Ε. απέστειλαν σημαντικό υλικό από την υλοποίηση των προγραμμάτων, το οποίο όμως κρίθηκε αναγκαίο να χωριστεί σε δύο τόμους, για να διευκολυνθεί η μελέτη από τους /τις ενδιαφερόμενους/ες.

Κάθε πρόγραμμα Π.Ε. έχει ως στόχο του να μας βάλει σε σκέψεις, να μας κάνει να ευαισθητοποιηθούμε, να κρίνουμε και να αποφασίσουμε ποιά δρόμο θα ακολουθήσουμε για να κάνουμε πράξη τα οράματά μας για ένα σχολείο διαφορετικό, για μια κοινωνία διαφορετική, για ένα αύριο όπου θα μπορούμε να λαμβάνουμε μέρος στη λήψη αποφάσεων και όπου το περιβάλλον και η προστασία του θα είναι ένα θέμα πρωταρχικής σημασίας!

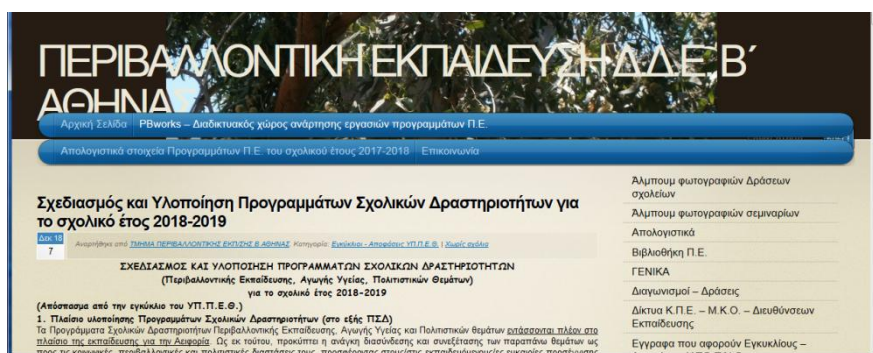
Το δικό μου μεγάλο ταξίδι στη μη τυπική εκπαίδευση και συγκεκριμένα στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, το είχα αποφασίσει λίγο νωρίτερα, όταν γνώρισα από

κοντά τον κ. Γιώργο Κούσουλα - τον «πατέρα» της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, που αποτελούσε την έμπνευσή μου .

Τοποθετήθηκα στη θέση Υπευθύνου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Β΄ Αθήνας, στις 22 Μαρτίου 2012 και πλέον το ταξίδι μου από τη θέση της Υπευθύνου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, στη Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, τότε ξεκίνησε.

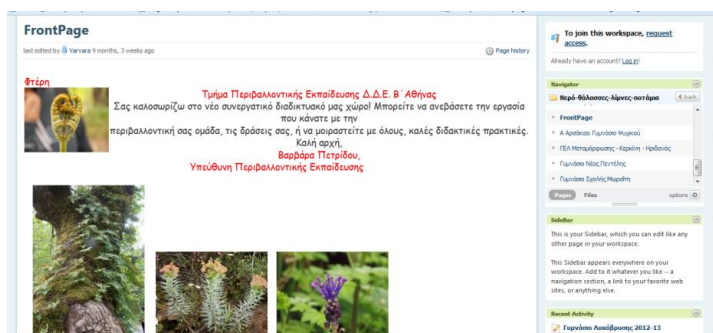
Οι βασικοί μου στόχοι ήταν οι εξής :

- Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η οποία ξεκίνησε με τα δύο πρώτα σεμινάρια του σχ. έτους 2011-12
- Η ενημέρωση και επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς, η οποία γινόταν μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας και δια ζώσης στα σεμινάρια της Δ.Δ.Ε., αλλά και σε συνεργασία με ΚΠΕ και με τις επισκέψεις στα σχολεία
- Η δημιουργία ιστολογίου για την ενημέρωση των εκπαιδευτικών blogs.sch.gr/grperekvath

Η ενημέρωση του ιστολογίου της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης που δημιουργήθηκε το 2012 και συντηρείται ακόμα από το σύζυγό μου, κ. Κωνσταντίνο Μαραγκάκη, συνεχίζεται έως σήμερα συστηματικά

- Ο δανεισμός βιβλίων και εκπαιδευτικών πακέτων που υπήρχαν στο γραφείο από τους/τις εκπαιδευτικούς. Ο σύνδεσμος του καταλόγου των συγγραμμάτων και των εκπαιδευτικών πακέτων στο ιστολόγιο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, είναι ο παρακάτω : <https://tinyurl.com/ybcd6lry>
- Η δημιουργία συνεργατικού διαδικτυακού χώρου (wikipbworks) <http://perivallontikivathinas.pbworks.com/w/page/77535134/FrontPage>

Η λειτουργία του συνεργατικού διαδικτυακού χώρου **wiki** ξεκίνησε από τον **Ιούνιο του 2014**, με στόχο την ανάρτηση των εργασιών των περιβαλλοντικών ομάδων των σχολείων της Δ/σης και την ανταλλαγή καλών πρακτικών. Η δημιουργία του **wiki** ακολούθησε ύστερα από την υλοποίηση δύο σεμιναρίων (24-06-2014 & 29-09-2014) που

απευθύνονταν στους εκπαιδευτικούς της Διεύθυνσής μας με επιμορφώτρια την κ. **Ελένη Καμπαράκη από το 1^ο Γυμνάσιο Νέου Ψυχικού.**

Με αυτό τον τρόπο, επιταχύνθηκε η διαδικασία της έγκυρης και έγκαιρης ενημέρωσης των εκπαιδευτικών πάνω σε θέματα Π.Ε., σεμινάρια, ημερίδες και δράσεις του Τμήματος της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας, καθώς και η διάχυση των καλών πρακτικών των σχολείων. Το έργο αυτό, της ενημέρωσης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, πραγματοποιήθηκε με την αγαστή συνεργασία με τον κ. **Αθανάσιο Φαλούκα, Διευθυντή της Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας,** τον οποίο και ευχαριστώ πολύ.

Πριν περάσουμε όμως στην ανάγνωση του υλικού, ας παραθέσουμε ορισμένα στοιχεία που αφορούν την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΟΡΙΣΜΟΙ, ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

Βαρβάρα Πετρίδου, Υπεύθυνη Π.Ε.

Κατά τη διάρκεια της ενασχόλησής μου με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, δεν σταμάτησα να ψάχνω για τον πιο σωστό και περιεκτικό ορισμό της. Έβρισκα πολλούς ικανοποιητικούς, απλούς ή δύσκολους ορισμούς, μερικούς που περιείχαν περισσότερα χαρακτηριστικά της και μερικούς που περιείχαν λιγότερα. Αποφάσισα ότι δεν θα χρειαζόταν να διαλέξω κάποιον και να τον αποστηθίσω, μια και όλοι κάλυπταν λίγο πολύ την προβληματική της.

Εδώ παραθέτω τους ορισμούς που έχω κατά καιρούς χρησιμοποιήσει και που υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας :

Ορισμοί για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (διεθνείς συναντήσεις):
http://www.ornithologiki.gr/page_cn.php?tid=2625

1) «Η Π.Ε. είναι η διαδικασία αναγνώρισης αξιών και διασαφήνισης εννοιών για την ανάπτυξη των ικανοτήτων και των στάσεων που είναι απαραίτητες για την κατανόηση και την εκτίμηση της αλληλοσυσχέτισης ανθρώπου, πολιτισμού και βιοφυσικού περιβάλλοντος. Η Π.Ε. συνεπάγεται επίσης άσκηση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τη διαμόρφωση ενός κώδικα συμπεριφοράς του κάθε ατόμου γύρω από τα προβλήματα που αφορούν στην ποιότητα του περιβάλλοντος». [*I.U.C.N. \(ed\) International Working Meeting on Enviromental Education in the School Curricilum, Carson City – Nevada, U.S.A., June/July 1970.*](#)

2) «Η Π.Ε. δεν είναι τίποτε περισσότερο ή λιγότερο από μια εκπαίδευση των πολιτών (education au civisme) που συνίσταται στη δημιουργία πνεύματος προσωπικής στράτευσης και κοινωνικής υπευθυνότητας παράλληλα με μια συστηματική αντίληψη της σχέσης του ανθρώπου με τη φύση...» *O’Riordan T., Environmentalism, Pion Ltd., London 1976*

3) «Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι η διαδικασία η οποία θα βοηθήσει τους πολίτες να αποκτήσουν γνώση του περιβάλλοντος και πάνω απ’ όλα, να γίνουν ικανοί και αποφασισμένοι, να έχουν διάθεση να εργαστούν ατομικά και συλλογικά για την επίτευξη και τη διατήρηση μιας δυναμικής ισορροπίας μεταξύ της ποιότητας ζωής και της ποιότητας του περιβάλλοντος». [*H.R. Hungerford/R.B. Peyton/R.J. Wilke, “ Goals for curriculum development in environmental education”, Journal of Environmental Education, vol.11\(3\), 1980.*](#)

4) «Η Π.Ε. είναι μια διαρκής διαδικασία δια της οποίας τα άτομα και οι κοινωνικές ομάδες θα συνειδητοποιήσουν το περιβάλλον τους και θα αποκτήσουν τις γνώσεις, τις αξίες, τις ικανότητες, την εμπειρία και επίσης τη θέληση που θα τους επιτρέψουν να δράσουν ατομικά και συλλογικά με σκοπό την επίλυση των σημερινών και μελλοντικών προβλημάτων του περιβάλλοντος». *Unesco (ed), Strategie Internationale d' action en matiere d' education et de formation relatives a l' environnement pour les années, 1990, U.N.E.S.C.O. – U.N.E.P. Congres, Enviroment education and training (MOCKBA, 1987), Nairobi – Paris 1988.*

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.) άρχισε να εφαρμόζεται στα ελληνικά σχολεία με επιτυχία από το 1980 και αναπτύχθηκε ακόμα περισσότερο με το **Νόμο 1892/90** – βάσει του οποίου υλοποιείται πλέον με συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο σε εθελοντική βάση. Σύμφωνα με το **Άρθρο 111**, του **Νόμου 1892 (ΦΕΚ101/31-07-90)**– **Εκσυγχρονισμός Α΄/θμιας & Β΄/θμιας Εκπ/σης, «Η περιβαλλοντική εκπαίδευση αποτελεί τμήμα των προγραμμάτων των σχολείων Β΄/θμιας Εκπ/σης», (Προσέγγιση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση)**, Γ.Κ. Κούσουλας, Εκπαιδευτικός Δ.Ε., Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ/σης Β΄/θμιας Εκπ/σης Β' Αθήνας, Μάιος 2008, Β. Παράρτημα, Μικρός Περίπλους στην ιστορία της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Διεθνώς και στην Ελλάδα

Οι Δομές Υποστήριξης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι οι Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Με την **Υ.Α./3026/27-08-90**, καθορίστηκαν τα καθήκοντα & οι αρμοδιότητες των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Από το 1991 εφαρμόζεται ο θεσμός του Υπευθύνου Π.Ε., αρχικά με δύο Υπευθύνους ανά Διεύθυνση Εκπαίδευσης. **Εικοσιδύο χρόνια μετά την ψήφιση του Νόμου 1892/90**, τα πράγματα αλλάζουν και οι Υπεύθυνοι Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, παραμένουν σε **τρεις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης της χώρας :**

α) στην Αττική, β) στην Θεσσαλονίκη και γ) στην Αχαΐα – αλλά πλέον μόνον ένας ανά Διεύθυνση Εκπ/σης, ενώ στις υπόλοιπες Διευθύνσεις υπάρχει μόνον ένας υπεύθυνος για όλα τα προγράμματα - Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αγωγής Υγείας και Πολιτιστικών Θεμάτων - ο Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα με το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, Τεύχος Δεύτερο, **Αρ. Φύλλου 2314, 10 Αυγούστου 2012**, Απόφαση με αρ. Αριθμ. 92998/Γ7, σε κάθε μία από τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ/σεις Π/θμιας Εκπ/σης) Α΄ Αθήνας, Β΄ Αθήνας, Γ΄ Αθήνας, Δ΄ Αθήνας, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής, Πειραιά, Ανατολικής Θεσσαλονίκης, Δυτικής Θεσσαλονίκης και Αχαΐας καθώς και στις αντίστοιχες Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ/σεις Δ/θμιας Εκπ/σης) τοποθετείται, ύστερα από επιλογή και απόσπαση, ένας (1) Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), ένας (1) Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας (ΑΥ) και ένας (1) Υπεύθυνος Πολιτιστικών Θεμάτων (ΠΘ).

Σε κάθε Δ/ση Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης, πλην αυτών που προβλέπονται στην παράγραφο 1, τοποθετείται, ύστερα από επιλογή και απόσπαση, ένας (1) Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων (ΣΔ)

Το έργο των Υπευθύνων Π.Ε. συνίσταται κυρίως στην υποστήριξη και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών μέσω σεμιναρίων, καθώς και στην διάδοση των αποτελεσμάτων και των καλών πρακτικών των προγραμμάτων Π.Ε. που υλοποιούνται στα σχολεία.

Ένα παρεμφερές έργο επιτελούν τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Από το 1993 έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν έως σήμερα 53 Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε όλη τη χώρα.

Βασική αποστολή τους είναι :

Η υποδοχή και εκπαίδευση των μαθητικών περιβαλλοντικών ομάδων

Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών με σεμινάρια και ειδικές δράσεις

Η επιμόρφωση των ενηλίκων, στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης, με σκοπό την αλλαγή στάσης ζωής, την προσπάθεια βελτίωσης της ποιότητας ζωής και τη διαμόρφωση ενεργοποιημένων πολιτών

Η παραγωγή Εκπαιδευτικού Υλικού

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση πρέπει [\(U.N.E.S.C.O \(ed.\), Conference intergouvernementale sur l'education relative a l'environnement, Rapport final \(Tbilissi, 14-26 oct. 1977\), Paris 1977, ED/MD\)](#) :

1) Να θεωρεί το περιβάλλον στην ολότητά του, φυσικό και ανθρωπογενές (κοινωνικό, τεχνολογικό, οικονομικό, ιστορικό-πολιτισμικό, ηθικό, αισθητικό).

2) Να συνιστά μια διαρκή διαδικασία, η οποία να αρχίζει στην προσχολική ηλικία και να συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου, μέσω της τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης.

3) Να υιοθετεί διεπιστημονικές προσεγγίσεις που να χρησιμοποιούν γνώσεις κάθε επιστημονικού τομέα, κατά τρόπον ώστε να επιτυγχάνεται η ολοκληρωμένη και συνολική αντίληψη του περιβάλλοντος και των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

4) Να εξετάζει τα κύρια περιβαλλοντικά θέματα υπό μία οπτική τοπική, εθνική, περιφερειακή και διεθνή, ώστε οι εκπαιδευόμενοι να λαμβάνουν γνώση των περιβαλλοντικών συνθηκών που υφίστανται σε άλλες γεωγραφικές περιφέρειες.

5) Να επικεντρώνεται στις σύγχρονες και μελλοντικές καταστάσεις του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη την ιστορική τους διάσταση.

6) Να εμμένει στην αξία και τις αναγκαιότητες της συνεργασίας σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, με στόχους την αποτροπή, αλλά και την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

7) Να μελετά συστηματικά τις περιβαλλοντικές πλευρές της βιομηχανικής και οικονομικής ανάπτυξης.

8) Να επιτυγχάνει τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στον προγραμματισμό της μαθησιακής διαδικασίας και να τους δίνει τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποφάσεις και να αποδέχονται τις συνέπειες.

9) Να απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες συσχετίζοντας την ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον, τη γνώση, τις ικανότητες για την επίλυση προβλημάτων και την αποσαφήνιση αξιών, επιδιώκοντας ιδιαίτερα την ευαισθητοποίηση των νεοτέρων στα προβλήματα του άμεσου περιβάλλοντός τους.

10) Να βοηθά τους εκπαιδευόμενους στον προσδιορισμό των συμπτωμάτων και των πραγματικών αιτίων των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

11) Να τονίζει την πολυπλοκότητα των περιβαλλοντικών προβλημάτων και συνεπώς την ανάγκη ανάπτυξης κριτικού πνεύματος και των απαραίτητων ικανοτήτων για την επίλυση των προβλημάτων.

12) Να χρησιμοποιεί διάφορους εκπαιδευτικούς χώρους και μεγάλη ποικιλία μεθόδων για την παροχή και την απόκτηση γνώσεων σχετικά με το περιβάλλον, επιμένοντας ιδιαίτερα στις πρακτικές δραστηριότητες και στις προσωπικές εμπειρίες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

1. [Προσέγγιση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση](#), Γ.Κ. Κούσουλας, Εκπαιδευτικός Δ.Ε.Υπεύθυνος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δνσης Β' Αθήνας, Μάιος 2008
2. ["Βασικά Κείμενα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση"](#), Έκδοση της ΠΕΕΚΠΕ και της Ελληνικής Εταιρείας για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς
Τεύχος 1 : Η χάρτα του Βελιγραδίου
Τεύχος 2 : Η διακήρυξη της Τιφλίδας
Τεύχος 3 : Η διάσκεψη της Μόσχας
Τεύχος 4 : Το κεφάλαιο 36 της ημερήσιας Διάταξης 21 (Agenda 21)
3. [Συλλογή των ελληνικών βιβλίων, των Διδακτορικών Διατριβών & του Εκπαιδευτικού υλικού που έχει γραφεί για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση](#) (Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε., Παράρτημα Αττικής, 2η εμπλουτισμένη έκδοση)
4. [Περιβαλλοντικές Εκδόσεις](#) (Ομάδα Περιβάλλοντος ΙΑΑΚ/ΕΚΚΕ)
5. [Πρακτικά Συνεδρίων της Πανελληνίας Ένωσης Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση \(ΠΕΕΚΠΕ\)](#)
6. http://www.ekke.gr/estia/gr_pages/gr_index.htm
7. http://www.ekke.gr/estia/gr_pages/F_synera/Mpotsaris_N_PE/Nom_PE_Mpotsaris_06.pdf

Ας απολαύσουμε λοιπόν στον **Α΄ Τόμο**, το ταξίδι της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης των Γυμνασίων και των Σχολικών Μονάδων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, μέσα από το υλικό που απέστειλαν οι παιδαγωγικές ομάδες των προγραμμάτων των σχολείων που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της καταγραφής των καλών πρακτικών με εμπλουτισμένες εκθέσεις.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

1. «Επιχειρούμε πράσινα: με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας. Λέσχη φωτογραφίας»

**1^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου
Σχολικά Έτη 2016-17 & 2017-18**

**Παιδαγωγική Ομάδα :
Κατερίνα Ρουμπή ΠΕ03 και Γεωργία Φέλλιου ΠΕ15**

1.1. Για πρώτη χρονιά φέτος στο σχολείο μας Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα, για πρώτη φορά Λέσχη Φωτογραφίας! Και ο συνδυασμός αποδείχθηκε ιδιαίτερος επιτυχημένος! Πολλές οι συμμετοχές εξαρχής, τόσες που κρατήσαμε και λίστα αναμονής και τον Οκτώβρη για κάθε παιδί που αποχωρούσε, ένα άλλο ερχόταν να καλύψει τη θέση του στους 35 μαθητές της ομάδας.

1.2. Εφαρμόσαμε βιωματικές ασκήσεις για τη γνωριμία και το δέσιμο της ομάδας, για το χτίσιμο της εμπιστοσύνης και τον τρόπο εργασίας στις συναντήσεις μας, κάθε Παρασκευή.

1.3. Μιλήσαμε για τις βασικές αρχές της φωτογραφίας, τα διάφορα είδη φωτογραφίας και είδαμε φωτογραφίες μεγάλων φωτογράφων. Ιδιαίτερη συζήτηση έγινε για το έργο του Sebastião Salgado. Με τη μοναδική του ματιά ο φωτογράφος αυτός εγκατέλειψε τον βολεμένο βίο του οικονομολόγου στο Λονδίνο για να γυρίσει τον κόσμο και να φωτογραφίσει μερικά από τα πιο απόμερα σημεία και ορισμένους από τους πλέον δοκιμασμένους ανθρώπους και κοινότητες. Η ευαισθησία του για τον άνθρωπο και τον πλανήτη μας, έθεσε τις βάσεις για τις δικές μας φωτογραφικές αναζητήσεις.

1.4. Μας επισκέφθηκαν δύο επαγγελματίες φωτογράφοι ο κύριος Γιάννης Πανουσάκης και η κυρία Λία Ζαννή (θεία μαθήτριάς τους σχολείου), μας παρουσίασαν το έργο τους και μοιράστηκαν μικρά φωτογραφικά μυστικά.

1ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου
2016-17

Λέσχη Φωτογραφίας

«Καλλιτεχνική φωτογραφία» ...
... η ποιητική φωτογραφία

5-5-2017

Σας περιμένουμε στο σεμινάριο
φωτογραφίας με την
κυρία *Λία Ζαννή*,
μέλος του Φωτογραφικού Κύκλου

1.5. Πραγματοποιήσαμε τρεις «φωτοβόλτες».

1.5.1 Την 1^η στο Μαρούσι που είναι το «σπίτι» μας! Με πάθος οι «Flash» , έτσι ονόμασαν τα παιδιά την ομάδα μας, φωτογράφισαν το παλιό και το νέο Μαρούσι, το εμπορικό κέντρο, τα κανατάδικα και φυσικά τους Μαρουσιώτες.

1.5.2 Στη 2^η φωτοβόλτα πήγαμε στο πολύχρωμο Μοναστηράκι και το συνδυάσαμε με τη συνεργασία που είχαμε όλη τη χρονιά με το Πειραματικό Γυμνάσιο Αναβρύτων, το Μουσικό Γυμνάσιο Ιλίου αλλά και άλλα σχολεία. Μοιράσαμε καρβάρια αλληλεγγύης στους περαστικούς, το μουσικό Γυμνάσιο μας χάρισε όμορφες μελωδίες και οι μαθητές βίωσαν τι θα πει συνεργασία και εθελοντισμός.

18

1.5.3 Στην 3^η φωτοβόλτα πήγαμε στο άλσος της Κηφισιάς και εστιάσαμε στο θέμα πορτρέτα. Πορτρέτα διαφορετικά από τα συνηθισμένα με μοντέλα τους ίδιους τους μαθητές.

1.6. Πραγματοποιήσαμε δύο μετακινήσεις. Μία ημι-ημερίσια στον εθνικό δρυμό της Πάρνηθας παρέα με το πειραματικό Γυμνάσιο Αναβρύτων και το 1^ο Γυμνάσιο Χολαργού (με τα δύο αυτά σχολεία μοιραζόμαστε και τον ίδιο τίτλο στα προγράμματά μας: «Επιχειρούμε Πράσινα») και μία τετραήμερη στη Χίο, στο ΚΠΕ Ομηρούπολης (είμαστε μέλη του δικτύου του συγκεκριμένου ΚΠΕ με θέμα «Όταν η Φύση Δημιουργεί... Πολιτισμό»)

1.7. Στην Πάρνηθα γνωρίσαμε και φωτογραφίσαμε τόσο το καμένο όσο και το δασωμένο κομμάτι της. Μαζέψαμε σκουπίδια - που προς μεγάλη μας έκπληξη βρήκαμε στη διαδρομή

που περπατήσαμε - αλλά τα φωτογραφίσαμε κιόλας για να ενημερώσουμε και να ευαισθητοποιήσουμε και τη σχολική μας κοινότητα.

1.8. Η μυροβόλος Χίος μας μάγεψε με τις ομορφιές της και την ποικιλία του τοπίου της. Τα μαστιχοχώρια, τον κάμπο και την πόλη, όλα τα περπατήσαμε παρέα με τον κύριο Σταύρο Σπυράκη, Υπεύθυνο του ΚΠΕ Ομηρούπολης και ξεναγό μας όλες τις μέρες, εντός και εκτός ωραρίου και εμπνευστή μας στο θεατρικό εργαστήρι που μας χάρισε και μέσα από αυτό μας έδωσε την ευκαιρία να βιώσουμε πόσο αποδοτικά συνδυάζεται η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση με τη θεατρική Παιδεία. Τον ευχαριστούμε ιδιαίτερα διότι μας έκανε την τιμή να επισκεφθεί και το σχολείο μας στην τελευταία συνάντηση της χρονιάς στις 26-5-2017 και να συνεχίσουμε το εργαστήρι « Ταξίδι στη Γη της Μαστίχας».

1.9. Κατά τη διάρκεια της χρονιάς η ομάδα φωτογραφίας υπήρξε πολύ ενεργή και πρόθυμη να συμμετέχει εθελοντικά στη δράση «Let's do it Greece» και στο δίκτυο σχολείων του προγράμματος «Νοιάζομαι και Δρω». Το «Νοιάζομαι και Δρω» είναι ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που υλοποιούν το Μη Κερδοσκοπικό Σωματείο Δεσμός (www.desmos.org) και το Ίδρυμα Λαμπράκη (www.lrf.gr), με στόχο την καλλιέργεια του εθελοντισμού, της αλληλεγγύης, καθώς και την ενίσχυση μιας στάσης ζωής του ενεργού πολίτη στους μαθητές.

1.10. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει το σχεδιασμό και την υλοποίηση βιωματικών δράσεων στα σχολεία από εκπαιδευτικούς και μαθητές και στηρίζει τις δράσεις αυτές, μέσα από επιμορφωτικά σεμινάρια, πλήρες παιδαγωγικό πλαίσιο με εκπαιδευτικό υλικό και συνεχή δια ζώσης και εξ αποστάσεως υποστήριξη, μέσω του Συντονιστή, που για το σχολείο μας ήταν η Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, κ. Βαρβάρα Πετρίδου.

1.11. Στο πλαίσιο του «**Let's do it Greece**», την Κυριακή 2 Απριλίου 2017 καθαρίσαμε, βάψαμε και γενικά καλλωπίσαμε το σχολείο. Εμπνεύστρια και συντονίστρια της συγκεκριμένης δράσης ήταν η Διευθύντρια κ. Χατζέλη Δήμητρα. Με τη βοήθεια του συλλόγου γονέων και του Δήμου Αμαρουσίου φυτέψαμε στην αυλή λουλούδια. Εκείνη η Κυριακή ήταν μια μεγάλη γιορτή για το σχολείο και κανείς δεν ήθελε να φύγει!!! Η επιτυχία της δράσης έθεσε τις βάσεις για να καθιερωθεί ετησίως. Επίσης καθαρίσαμε τη διαδρομή από το σχολείο μέχρι το σταθμό του τρένου ευαισθητοποιώντας με αυτόν τον τρόπο τους περαστικούς κατοίκους της περιοχής, που μας έβλεπαν και συζητούσαμε για την ευθύνη του πολίτη απέναντι στο περιβάλλον. Η δράση έκλεισε με τη Ναταλία (4 ετών, κόρη της κυρίας Φέλλιου) που έβαζε τη σφραγίδα του εθελοντισμού σε όλους μας! Διότι ο εθελοντισμός ξεκινά από την κοιλιά της μάνας!!!!

1.12. Στο πλαίσιο του προγράμματος «**Νοιάζομαι και Δρω**» συζητήσαμε τις έννοιες του εθελοντισμού, της αλληλεγγύης, της φιλανθρωπίας και της ενεργούς πολιτειότητας, σε όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, εντάσσοντάς το στην καθημερινότητα της περιβαλλοντικής μας ομάδας.

1.13. Βγάλαμε φωτογραφίες αλληλεγγύης. Οι μαθητές εκτός από φωτογράφοι έγιναν σκηνοθέτες και ηθοποιοί!

1.14. Μοιράσαμε **καραβάκια αλληλεγγύης** στο Μαρούσι και στο Μοναστηράκι. Οι μαθητές έφτιαξαν τα πολύχρωμα караβάκια και έγραψαν μηνύματα αλληλεγγύης: «Μερικές φορές το να δίνεις είναι πιο ωραίο από το να παίρνεις», «Καθώς περπατάς στο δρόμο βρες ευκαιρίες να μοιράσεις αλληλεγγύη», «Χέρι χέρι θα αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες»....

1.15. Εφαρμόσαμε το εκπαιδευτικό εργαλείο «**Το Συμπόσιο της πείνας**», για να κατανοήσουμε με τον πλέον βιωματικό τρόπο την κατανομή της τροφής στον πλανήτη και τις συχνές και απρόβλεπτες μετακινήσεις από τη μία κοινωνική τάξη στην άλλη.

1.16. Τέλος καλέσαμε τους παππούδες και τις γιαγιάδες των μαθητών να μας μιλήσουν για το σχολείο της εποχής τους. Η αίθουσα εκδηλώσεων μεταμορφώθηκε σε μια ζωντανή βιβλιοθήκη, τα παιδιά ρωτούσαν και κανείς δεν ήθελε να φύγει στο τέλος. Τελικά ίσως το χάσμα γενεών να μην είναι αγεφύρωτο!

Σε όλες μας τις δράσεις αρωγός και πάντα παρούσα η Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β' Αθήνας η κυρία Βαρβάρα Πετρίδου αποτέλεσε για μας έμπνευση και πολύτιμη βοήθεια. Ευχαριστούμε από καρδιάς....

Αναλυτικότερες περιγραφές των δράσεων του σχ. έτους 2016-17 καθώς και φωτογραφικό υλικό μπορείτε να βρείτε στο blog του σχολείου <http://blogs.sch.gr/1gymamar/>

2. «Επιχειρούμε πράσινα: με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας. Λέσχη φωτογραφίας»

1^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου Σχολικό Έτος 2017-18

2.1 **2η χρονιά** και η συμμετοχή των μαθητών μεγαλώνει! Και η συνεργασία με τη Λέσχη Φωτογραφίας του Γυμνασίου Αναβρύτων και την κ. Αριστέα Μπουλουξή (ΠΕ04) είναι το καινούργιο στοιχείο της φετινής χρονιάς. Το άλσος Συγγρού αποτελεί το συνδεδητικό μας κρίκο. Δύο φωτοβόλτες κάναμε στο άλσος.

2.2 Και φέτος οι καλεσμένοι ήταν ενδιαφέροντες και μας έδειξαν τεχνικές και φωτογραφικά μυστικά. Ο Θωμάς Πατσέας και ο Βαγγέλης Νικολός, συνταξιούχοι αλλά εξαιρετικά παθιασμένοι με την τέχνη της φωτογραφίας και με μεγάλη διάθεση να επικοινωνήσουν με τους μαθητές.

2.3 Ο Νίκος Παπαγιαννόπουλος μας μίλησε για σκηνοθετημένη φωτογραφία.

2.4 Η Μαρία Μαρκάκη, από το Διεθνή Οργανισμό Προσφύγων, μας έδειξε ασπρόμαυρες φωτογραφίες από τους καταυλισμούς προσφύγων και μας μίλησε για το προσφυγικό θέμα. Η φωτογραφία υπήρξε και φέτος αφορμή να γνωρίσουμε ενδιαφέροντες ανθρώπους και να “ακουμπήσουμε” πολλά επίκαιρα θέματα.

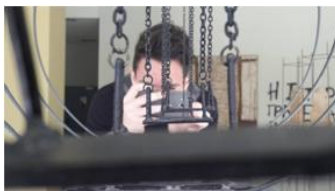
2.5 Η Βασιλόπιτα δε θα μπορούσε να λείπει! Ο τυχερός της χρονιάς πήρε το δώρο του φτιαγμένο από την κυρία Φέλλιου, χειροποίητο μπρελόκ από καλαμάκια!

2.6 Η ημερήσια εκδρομή της Λέσχης Φωτογραφίας πραγματοποιήθηκε στο γραφικό Λαύριο, στο γεωλογικό σχηματισμό “Χάος” και στο Ναό του Ποσειδώνα στο Σούνιο. Ιστορία, Γεωγραφία, Γεωλογία και Αρχιτεκτονική συναντήθηκαν δημιουργικά και διαθεματικά.

2.7 Επόμενη εκπαιδευτική μετακίνηση στην έκθεση του Υπουργείου Παιδείας με έργα αποφοίτων της Α.Σ.Κ.Τ. «**Παιδεία τέχνας κατεργάζεται**». Ποικιλία τεχντροπιών και το φως να μπαίνει μαγικά από τη μεγάλη τζαμαρία! Οι μαθητές με πάθος φωτογράφισαν, μέχρι και στο πάτωμα ξάπλωσαν για να βρουν τη σωστή γωνία λήψης!

2.8 Το επόμενο μεγάλο θέμα που μας απασχόλησε ήταν το θέμα της διατροφής, Με αφορμή το εκπαιδευτικό υλικό «Υγιή παιδιά, υγιής πλανήτης» της WWF Ελλάς ενημερωθήκαμε, συζητήσαμε, αμφισβητήσαμε και καταγράψαμε τις διατροφικές μας συνήθειες. Υπολογίσαμε το διατροφικό μας αποτύπωμα. Πήγαμε στο σούπερ μάρκετ της γειτονιάς, πήραμε συνέντευξη από το διευθυντή του καταστήματος και καταγράψαμε τα συστατικά των αγαπημένων μας προϊόντων .

2.9 Για να αλλάξουν όμως οι διατροφικές συνήθειες δεν είναι καθόλου εύκολο και σκεφτήκαμε να εμπλέξουμε και τους γονείς που ψωνίζουν και μαγειρεύουν. Έτσι οργανώσαμε έναν **Διαγωνισμό Μαγειρικής Master Chef** !

Γονείς μαζί με τα παιδιά τους μπορούσαν να λάβουν μέρος και το κριτήριο αξιολόγησης - εκτός από τη γεύση και την παρουσίαση - ήταν το χαμηλό διατροφικό αποτύπωμα : υλικά δηλαδή του τόπου μας και της εποχής μας για να περιοριστούν τα τροφοχιλιόμετρα και η ενεργειακή απώλεια.

Οι κριτές μας : Η Διευθύντρια του σχολείου μας κ. Αρέστη Νίκη, η Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β' Αθήνας κ. Βαρβάρα Πετρίδου, ο κ. Σελίμ Σελτζούκ επαγγελματίας σεφ με δικό του εστιατόριο και η κ. Αθανασία Λαμπρούλη μάγειρας Α' εδώ και 10 χρόνια στο ξενοδοχείο Μεγάλη Βρετανία. Τα βραβεία και η διακόσμηση χειροποίητα, τα φαγητά πεντανόστιμα και η συγκεκριμένη εκδήλωση εξαιρετικά επιτυχημένη ένωσε γονείς, μαθητές και καθηγητές!

2.10 Η τελευταία εκπαιδευτική μετακίνηση έγινε στην Έδεσσα/Νυμφαίο/Λίμνη Βεγορίτιδα/Αρκτούρο, καταφύγιο της αρκούδας και του λύκου.

Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν ένα κομμάτι της Ελλάδας, μακριά από την πρωτεύουσα, που τα περισσότερα δεν ήξεραν. Η φύση μας μάγεψε και μας έδωσε πάρα πολλές ευκαιρίες για φωτογράφιση.

2.11 Με πολλή υπερηφάνεια σας παρουσιάζουμε τη μαθήτριά μας Βιολέτα Αράπη η οποία πήρε μέρος σε φωτογραφικό διαγωνισμό των εκδόσεων Ιανός με θέμα: **“Στιγμές ανάγνωσης στην Αθήνα”** και η φωτογραφία της διακρίθηκε! Ήταν μία από τις 30 που εκτέθηκε στο βιβλιοπωλείο.

2.12 Και η χρονιά έκλεισε με μία έκθεση φωτογραφίας των μαθητών και των δύο σχολείων : του 1^{ου} Γυμνασίου Αμαρουσίου και του Πρότυπου Γυμνασίου Αναβρύτων, στο Δημαρχείο Αμαρουσίου.

2.12.1 Η προετοιμασία

2.12.2 και τα εγκαίνια

(εκτενέστερες περιγραφές των δράσεων της Λέσχης Φωτογραφίας θα βρείτε στο blog του σχολείου https://blogs.sch.gr/1qymamar/?page_id=55.)

3. «Η Λέσχη Φωτογραφίας του Πρότυπου Γυμνασίου Αναβρύτων για την Αειφορία»

Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων
Σχολικό Έτος 2017-18

Συντονίστρια : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01
Συμμετέχων Εκπαιδευτικός : Καρούζος Χρυσάνθος ΠΕ11

Ομάδα Μαθητών : 29 μαθητές και από τις 3 τάξεις Γυμνασίου

Ιστολόγιο : <http://lesxifotografias.blogspot.com>

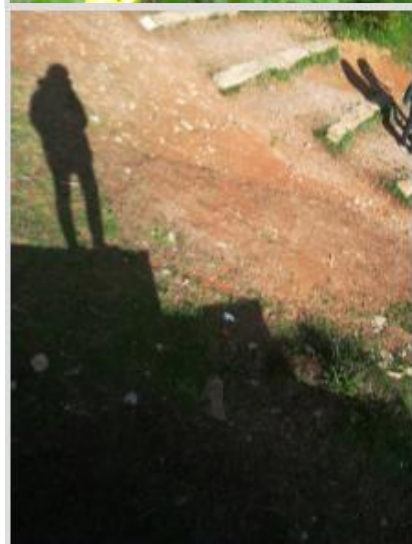
3.1 Κάναμε ντεμπούτο φέτος έχοντας υπόψη μας πως :

«Να φωτογραφίζεις σημαίνει να βάζεις στην ίδια ευθεία, το μυαλό, το μάτι και την καρδιά»

-Henri Cartier-Bresson.

«Όταν φωτογραφίζεις 'κουβαλάς' μαζί σου όλες τις εικόνες που έχεις δει, όλα τα βιβλία που έχεις διαβάσει, τη μουσική που έχεις ακούσει, τους ανθρώπους που έχεις αγαπήσει»

-Ansel Adams.

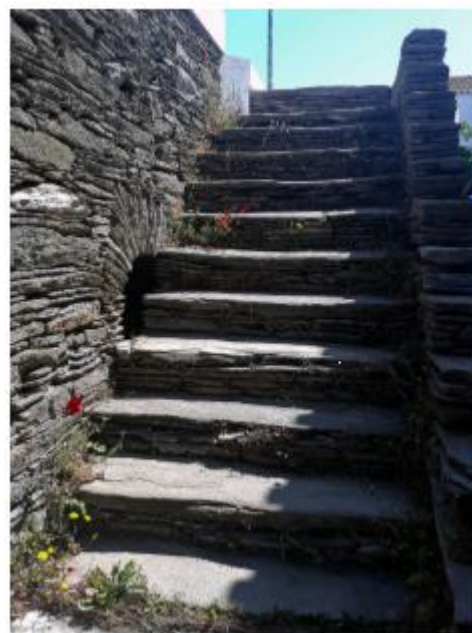

3.2 Συνάγεται επομένως, ότι η τέχνη της φωτογραφίας συμβάλλει στην ολόπλευρη ανάπτυξή μας και συνάμα αποτελεί μοναδικό τρόπο έκφρασης των «εφοδίων» μας. Έτσι, αξιοποιώντας τα μοναδικά πλεονεκτήματα της φωτογραφίας, πετύχαμε στόχους της εκπαίδευσης για την αειφορία.

3.3 Εν τω μεταξύ, και τι δεν πράξαμε:

3.3.1 Βόλτες και φωτογραφικές «εξερευνησεις» στο δάσος του σχολείου μας, το δάσος Συγγρού.

3.3.2 Επισκέψη στο ΚΠΕ Λαυρίου τον Φλεβάρη - συμμετοχή στο πρόγραμμα : «Το Δάσος έχει τη δική του Ιστορία - Εθνικός Δρυμός Σουνίου» - και στο ΚΠΕ Κορθίου Άνδρου τον Απρίλη – συμμετοχή στο πρόγραμμα : «Ξερολιθιές - Δαντελωτοί Σχηματισμοί της Ελληνικής Γης» - αποκομίζοντας μοναδικές και ολοκληρωμένες

εμπειρίες.

3.3.3 Συμμετοχή και διάκριση στον 9ο Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό Φωτογραφίας με θέμα "Στιγμές" που διοργάνωσε το 3ο ΕΠΑΛ της Σιβιτανιδείου Δημόσιας Σχολής Τεχνών και Επαγγελματιών (ΣΔΣΤΕ). Οι φωτογραφίες δύο μαθητών μας, οι οποίοι έλαβαν έπαινο συμμετοχής, εκτέθηκαν, μαζί με τις υπόλοιπες που διακρίθηκαν στον 9ο Πανελλήνιο Διαγωνισμό Φωτογραφίας, στην Έκθεση Φωτογραφίας στο Μηχανουργείο της ΣΔΣΤΕ από τις 9 ως τις 18 του Μάη.

3.3.4 Συνεργασία με το 1ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου και ειδικότερα με το πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης: «Επιχειρούμε πράσινα... με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας» - συντονίστρια: Αικατερίνη Ρουμπή- διοργανώνοντας από κοινού έκθεση, η οποία μας γέμισε χαρά και ικανοποίηση, αφού το να μοιράζεσαι μεγαλώνει τη χαρά!

Και δώσαμε υπόσχεση: ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΟΥΜΕ!

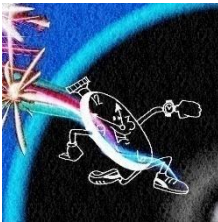
4. «Οι φυσικές επιστήμες για την αειφορία»

**Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων
Σχολικό Έτος 2016-17**

Συντονίστρια : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01

**Έκθεση απολογισμού
του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης:
«Οι Φυσικές Επιστήμες για την Αειφορία»**

Ιστότοπος: <https://relativityquantumphysics.blogspot.gr>

4.1 Το πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης: «Οι Φυσικές Επιστήμες για την Αειφορία» γεννήθηκε παράλληλα με την επέκταση του Ομίλου Σύγχρονης Φυσικής. Συμμετείχαν 35 μαθητές, οι οποίοι ασχολήθηκαν με θέματα σύγχρονης φυσικής και χημείας, καθώς και σύγχρονης έρευνας μέσα από το πρίσμα της κοινωνίας και του περιβάλλοντος, υπό τη σκέπη δηλαδή της εκπαίδευσης για την αειφορία.

Στο πρόγραμμα οι μαθητές συμμετείχαν ανελλιπώς κάθε Τρίτη μεσημέρι. Εργάστηκαν σε ομάδες διερευνώντας διάφορα θέματα που άπτονται της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας με «αφειφορική ματιά» και κατέκτησαν όλους τους στόχους που τέθηκαν, δηλαδή:

4.1.1. Απόκτηση επιστημονικών γνώσεων

4.1.2. Αναγνώριση των αλλοιώσεων του περιβάλλοντος, από τον ανθρώπινο παράγοντα και κυρίως από παράλογη και αλόγιστη χρήση των επιστημονικών γνώσεων

4.1.3. Διερεύνηση λύσεων για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών με βασικό άξονα την αειφορία

4.1.4. Συνειδητοποίηση της ορθής χρήσης της επιστημονικής γνώσης για την αειφορία

4.1.5. Πραγματοποίηση δράσεων για την επικοινωνία των αποτελεσμάτων της εργασίας τους και την ενημέρωση των συμμαθητών τους και της τοπικής κοινωνίας

4.1.6. Καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης και σεβασμού στο περιβάλλον

4.1.7. Κατανόηση της έννοιας της αειφορίας και ταυτόχρονα δημιουργία ενεργών πολιτών

4.1.8. Καλλιέργεια συνεργασίας και ανάπτυξη ομαδικού πνεύματος

4.1.9. Ανάπτυξη κριτικής σκέψης

4.2 Ενδεικτική παρουσίαση των μεθόδων και δράσεων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού γίνεται στη συνέχεια μέσω των φωτογραφιών:

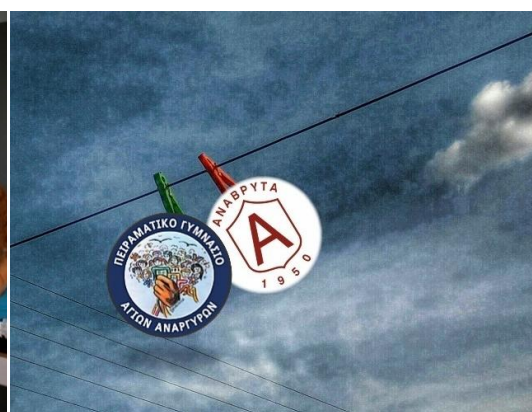
Κατά τις συναντήσεις, ενώ οι μαθητές εργάζονται στις ομάδες τους :άλλοι κρύβονται, όταν φωτογραφίζονται...

...και άλλοι ποζάρουν, όσοι υπόλοιποι εργάζονται!

Σάββατο 10 του Δεκέμβρη 2016 στις 18:00: παρακολούθηση, με τον όμιλο σύγχρονης φυσικής, της θεατρικής παράστασης: «*Στη χώρα μου λένε ότι το Τσερνόμπιλ είναι ένα δέντρο που μεγαλώνει*».

Η θεατρική παράσταση προσεγγίζει, μέσα από καθημερινές πράξεις και αναμνήσεις, την τραγωδία του πυρηνικού δυστυχήματος του Τσερνόμπιλ και παίζεται μόνο για μας!

Τον Μάρτη, με τους ομίλους «Σύγχρονη Φυσική», «Παραμύθι και Μαθηματικά» και «Το ταξίδι της εφηβείας» επισκεφθήκαμε τα ερευνητικά κέντρα CEA και ITER στο Cadarache της Νότιας Γαλλίας, όπου πραγματοποιείται σύγχρονη έρευνα για την επίλυση του ενεργειακού προβλήματος.

Πέμπτη, 30 του Μάρτη 2017: Συμμετοχή στο 4^ο Φεστιβάλ Επιστήμης και Καινοτομίας (AthensScienceFestival) «*Chernobil : 31 γρίφοι αναζητούν λύση*»: Συνεργασία με το Πειραματικό Γυμνάσιο Αγίων Αναργύρων και από κοινού παρουσίαση του προϊόντος της συνεργασίας μας! Οι μαθητές με αυτόν τον τρόπο ενημερώνουν τους επισκέπτες του φεστιβάλ με τα θετικά και αρνητικά της χρήσης της ραδιενέργειας.

Παίρνοντας συνέντευξη από τη MarieCurie...

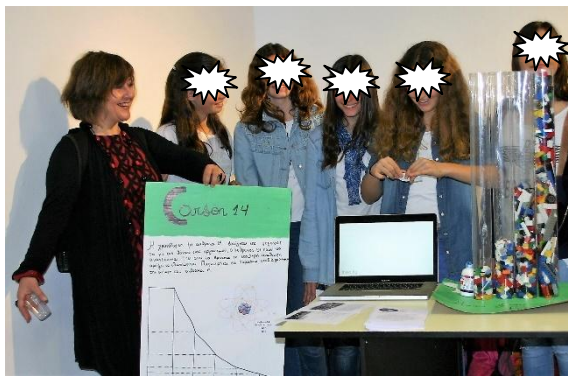
Ο Julius Robert Oppenheimer αναπολεί...

Αναμένοντας τη βάρδια: «α,β, γ : η αλφάβητος της ραδιενέργειας».

Μετρώντας τη ραδιενέργεια και «παίζοντας» μαζί της...

Άνθρακας 12 ή 14;

Σχάση ουρανίου!

Τον Απρίλη, με την πολίτιμη συνεισφορά της Ηρούς Ποταμούση, εφαρμόσαμε το πρόγραμμα: **«κι αν ήσουν εσύ»** κατά το οποίο τα διαλογικά ζεύγη : **Επιστήμη-Κοινωνία, Εκπαίδευση-Κοινωνία, Εκπαίδευση-Θέατρο, Επιστήμη-Θέατρο**, ευεργετικά επέδρασαν σε όλους μας!

Τη **Δευτέρα 29 του Μάη** παρουσιάσαμε τα πονήματά μας στην παρουσίαση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας!

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Αριστέα Μπουλουξή

5. «Επιχειρούμε πράσινα : πράσινα πεντόβολα»

Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων Σχολικό Έτος 2016-17

Συντονίστρια : Σταματιάδου Ευθαλία ΠΕ15

Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, Μπινίσκου Αθανασία ΠΕ01

ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

5.1 Τη σχολική χρονιά 2016-2017 πραγματοποιήθηκε στο Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων το περιβαλλοντικό πρόγραμμα με τίτλο **“Επιχειρούμε πράσινα : Πράσινα πεντόβολα”**. Ξεκινήσαμε με 22 μαθητές και τελικά παρακολούθησαν το πρόγραμμα 18 μαθητές όλων των τάξεων. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε με το πέρας των μαθημάτων της σχολικής χρονιάς. Οι επιδιωκόμενοι παιδαγωγικοί στόχοι επιτεύχθηκαν κατά ένα μεγάλο μέρος μέσα από τις δράσεις που έλαβαν μέρος οι μαθητές. Οι μαθητές γνώρισαν το άλσος Συγγρού μέσα από το ταξίδι στο χρόνο και στο φυσικό χώρο του σχολείου. Έμαθαν για τους «ένοικους» του χώρου και τη σημασία τους στη ζωή μας.

5.2 Συνεργαστήκαμε σε κάποιες δράσεις μας, με το 1ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, το 1ο Μουσικό Γυμνάσιο Ιλίου, το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αμαρουσίου, καθώς και με το Κ.Π.Ε. Ομηρούπολης Χίου, μέσω της χρήσης πολύτιμου υλικού-φύλλων εργασίας. Ο αρχικός μας προγραμματισμός για την επίσκεψη της ομάδας στο Κ.Π.Ε. Ομηρούπολης δεν ολοκληρώθηκε για οικονομικούς και πρακτικούς λόγους. Οι κυριότερες δράσεις μας παρουσιάζονται στο blog του προγράμματος και συνοψίζονται παρακάτω :

5.2.1 Επίσκεψη στην Πάρνηθα μαζί με το 1ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου. Κάναμε κοινές δραστηριότητες με την καθοδήγηση και εποπτεία της Trekking Hellas και καθαρίσαμε στο διάβα μας το δάσος

5.2.2 Συχνές επισκέψεις στο δάσος Συγγρού. Γνωρίσαμε το δάσος, κάναμε μελέτη πεδίου και λήψεις για τη δημιουργία ταινίας μικρού μήκους «Ο φίλος μας το δέντρο»

5.2.3 Στο πλαίσιο της Δικτύου Σχολείων “Νοιάζομαι και δρω” του Ιδρύματος Λαμπράκη και σε συνεργασία με το 1ο Μουσικό Γυμνάσιο Ιλίου και το 1ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, μοιράσαμε καρβάνια αλληλεγγύης υπό τους ήχους της μουσικής που έπαιζαν τα παιδιά

5.2.4 Συνεργαστήκαμε με την οργάνωση ROADS για την κατασκευή αποκριάτικων μασκών για τα παιδιά πρόσφυγες.

5.2.5 Είχαμε την τύχη να ζήσουμε μία μοναδική εμπειρία. στο δάσος Συγγρού με το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αμαρουσίου. Περπατήσαμε, παίξαμε, γελάσαμε, φωνάξαμε, αγκαλιαστήκαμε! Η δράση έγινε στη διάρκεια της θεματικής εβδομάδας, στο πλαίσιο του “Νοιάζομαι και δρω”

5.2.6 Συμμετείχαμε στο «Let's do it Greece» με καθαρισμό του σχολείου και του δάσους Συγγρού.

5.3 Στις 29 Μαΐου 2017 λάβαμε μέρος στην ημερίδα παρουσίασης των περιβαλλοντικών προγραμμάτων της Δ.Δ.Ε Β΄ Αθήνας. Το υλικό που παρουσιάσαμε ήταν:

5.3.1 Αφίσα που αποτυπώνει τις απόψεις των μαθητών του σχολείου μας σχετικά με το δάσος (αποτελέσματα έρευνας με ερωτηματολόγιο)

5.3.2 Μακέτα σχετικά με τους «πράσινους» και «μη», τρόπους μεταφοράς στο δάσος

5.3.3 Ταινία μικρού μήκους με θέμα: «Ο φίλος μας το δέντρο»

5.3.4 Το δέντρο και εμείς».... όταν τα σκίτσα γίνονται ταινία

Οι παραπάνω δράσεις αποτυπώνονται στο ιστολόγιο του προγράμματος :

<http://prasina-pentovola.blogspot.gr/>

6. «Στην αγκαλιά της θάλασσας»

Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων
Σχολικό Έτος 2015-16

Συντονίστρια : Κάλια Παυλοπούλου ΠΕ03

Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί : Αριστέα Μπουλουξή ΠΕ04, Γεωργία Παπαβασιλείου ΠΕ07

6.1 Φέτος στο σχολείο μας κάθε Δευτέρα απόγευμα λειτουργούσε το Πρόγραμμα

Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Στην αγκαλιά της θάλασσας»

(<http://agaliathalassas.blogspot.gr/>)

Συμμετείχαν μαθητές της Γ' Γυμνασίου οι οποίοι χωρίστηκαν σε ομάδες και ετοίμασαν εργασίες με θέματα που "ακουμπούσαν" από διαφορετική σκοπιά τη θάλασσα.

6.2 Στις αρχές Φεβρουαρίου επισκεφθήκαμε το Εργαστήριο Υδροβιολογίας στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας και συμμετείχαμε

στο πρόγραμμα «**Νεαροί Υδροβιολόγοι**». Οι μαθητές σε ρόλο ερευνητή είχαν τη δυνατότητα να προσεγγίσουν με απλό και κατανοητό τρόπο θέματα που αφορούν την έρευνα και τον τρόπο που εργάζονται οι επιστήμονες στο εργαστήριο ενός μουσείου. Επίσης, μελετώντας και παρατηρώντας διαφορετικά είδη κοχυλιών στο στερεοσκόπιο είχαν τη δυνατότητα να κατανοήσουν την έννοια της βιοποικιλότητας, την αξία της και τις απειλές που δέχεται.

6.3 Με κύριο σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα προστασίας και σεβασμού στο φυσικό περιβάλλον, στα τέλη Φεβρουαρίου, καλέσαμε την χημικό κα Αργυρώ Αλάμπεη από το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης. Οι μαθητές μας πήραν μέρος στο δίωρο πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «**Το Δώρο της Βροχής**», όπου, εκτός των άλλων, ενημερώθηκαν για τα θαλάσσια απορρίμματα, τις πηγές τους και τη συχνότητα που τα συναντάμε στις παραλίες.

6.4 Τον Μάρτιο, συνεργάστηκαν οι μαθητές όλων των ομάδων και δημιούργησαν ένα ερωτηματολόγιο σχετικό με τις ρυπασμένες ακτές, τα είδη υπό εξαφάνιση, τους πρόσφυγες, τα απορρίμματα, τον εθελοντισμό για καθαρισμό παραλιών κ.α. Στη συνέχεια, το ερωτηματολόγιο μοιράστηκε στους μαθητές όλων των τάξεων του Γυμνασίου. Ακολούθησε η καταγραφή των απαντήσεων και η στατιστική ανάλυση αυτών.

6.5 Η ολοκλήρωση του προγράμματός μας έγινε με τη συλλογή απορριμμάτων κατά τη διάρκεια μιας βόλτας στην αγκαλιά του δάσους γύρω από το σχολείο μας, με σκοπό... να μη φτάσουν στην αγκαλιά της θάλασσας!

6.6 Το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε από τους μαθητές και μοιράστηκε σε όλους τους μαθητές του Γυμνασίου, είναι το εξής:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΣΤΗΝ ΑΓΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ”

ΣΧ.ΕΤΟΣ: 2015 – 2016

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (Συμμετέχοντες του προγράμματος)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1) **Φύλο:**

ΚΟΡΙΤΣΙ

ΑΓΟΡΙ

2) **Ηλικία :**

12-13

13-14

14-15

ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΑΖΟΝΤΑΣ ΕΝΑ Χ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΣΑΣ:

1) Ποια είναι η σχέση σου με τη θάλασσα;

Δε μου αρέσει

Τη φοβάμαι

Μου αρέσει

Λατρεύω και μόνο την εικόνα της

2) Σε ενδιαφέρει η επικρατούσα κατάσταση των μολυσμένων ακτών;

Καθόλου

Ελάχιστα

Αρκετά

Φυσικά

3) Θα έπαιρνες μέρος σε εθελοντική ομάδα για τον καθαρισμό ακτών;

Ποτέ

Ίσως

Ναι

Φυσικά

4) Κατά τη γνώμη σου είναι απαραίτητη η συνεισφορά του καθενός στην προστασία των θαλασσών;

Καθόλου

Ελάχιστα

Αρκετά

Φυσικά

5) Είσαι στην παραλία. Σου τελείωσε η πορτοκαλάδα που έπινες. Το μπουκάλι:

Το αφήνεις εκεί

Το πετάς στη θάλασσα

Το παίρνεις

Το πετάς στον κοντινό κάδο ανακύκλωσης

6) Πόσα χρόνια νομίζεις (περίπου) ότι κάνει ένα πλαστικό μπουκάλι, να διασπαστεί;

40 – 50

80 - 100

200 - 300

400 - 500

7) Πιστεύεις ότι τα σκουπίδια σε θάλασσες και ακτές προκαλούν τον πρόωρο θάνατο πολλών θαλάσσιων ζώων;

Καθόλου Ελάχιστα Αρκετά Φυσικά

8) Τα απορρίμματα στις θάλασσες αποτελούν κίνδυνο τόσο για τα ζώα όσο και για τους ανθρώπους. Συμφωνείς με την παραπάνω άποψη;

Καθόλου Ελάχιστα Αρκετά Φυσικά

9) Πόσοι τόνοι σκουπιδιών πιστεύεις ότι πετάχτηκαν στην θάλασσα το έτος 2015 (περίπου) ;

1 εκατ. τόνοι 5 εκατ. τόνοι 9 εκατ. τόνοι 15 εκατ.

10) Πόσα ψάρια πιστεύεις πως πεθαίνουν από ανθρώπινες δραστηριότητες, κάθε μέρα στην Μεσόγειο (περίπου);

1.000 5.000 10.000 15.000

11) Πολλά θαλάσσια είδη στη Μεσόγειο κινδυνεύουν λόγω ανθρώπινων δραστηριοτήτων, (σκουπίδια στη θάλασσα, οικοδόμηση παραλιακών θέρετρων, κυνήγι κλπ.).

Διαφωνώ Συμφωνώ Δεν είμαι σίγουρος/η

12) Πόσα πιστεύεις ότι είναι τα θαλάσσια είδη υπό εξαφάνιση στην Ελλάδα;

10 20-30 περίπου 40 περίπου 60+

13) Πώς μπορούν να επηρεάσουν ένα θαλάσσιο οικοσύστημα είδη που προέρχονται από διαφορετικά οικοσυστήματα;

Καμία επίδραση εμπλουτισμός της πανίδας - χλωρίδας

απειλή του οικοσυστήματος καμία επίδραση καθώς δεν κατορθώνουν να επιβιώσουν

14) Σε έχει απασχολήσει το θέμα για τους πρόσφυγες που χάνονται στο Αιγαίο;

Καθόλου Ελάχιστα Αρκετά Φυσικά

15) Κατά τη διάρκεια της πλημμυρίδας και της άμπωτης παρατηρείται η άνοδος των νερών για ένα χρονικό διάστημα (πλημμυρίδα) και αντίστοιχα η κάθοδός τους (άμπωτη). Σε τι οφείλονται τα φαινόμενα αυτά; Στην απόσταση:

ήλιου-γης ήλιου-γης και σελήνης-γης σελήνης-γης

κανένα από τα παραπάνω

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ!!!

6.7 Ένα μέρος των αποτελεσμάτων και των εργασιών που πραγματοποίησαν μαθητές του Προγράμματος παρουσιάστηκε στην εσπερίδα για τη θάλασσα που οργανώθηκε στο Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων την 16^η Νοεμβρίου 2016.

Στη συνέχεια παρουσιάζεται το πρόγραμμα της εσπερίδας!

Πρότυπο Γυμνάσιο
Αναβρύτων

Διαθεματικό Σχέδιο Δράσης: «Θάλασσα»
Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης:
«Στην αγκαλιά της θάλασσας»

*Η πιο όμορφη θάλασσα είναι αυτή
που δεν την αρμενίσαμε ακόμα*

Ναζίμ Χικμέτ

Πρόγραμμα Εσπερίδας για τη

Θάλασσα

Κατασκευή αφίσας: Σπύρος Προδρομίδης (Α3), Πέτρος Σπυριδωνός (Α3),
υπ. καθηγήτρια Αθηνά Κουτλή (ΠΕ06).
Θαλασσογραφία ηλεκτρονικής πρόσκλησης: Σωσάννα Κορτέση (Α2),
υπ. καθηγήτρια Ευγενία — Ελένη Πάλλα (ΠΕ08).
Σκίτσο προγράμματος: Κατερίνα Παπαθανασίου (Γ2), Πρόγραμμα
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Στην αγκαλιά της θάλασσας».

Ανάβρυτα, 16 Νοεμβρίου 2016

Έναρξη: 16:00

Προεδρία: Κατερίνα Μάντακα και Δημήτρης Τσοούκος

1^ο ΜΕΡΟΣ

Θα μεταλλάξω με νερό θαλασσίνο

Νίκος Καθβαλίας

Θάλασσα και Θρησκεία: Η Θάλασσα στην Ορθοδοξία, Μικελίνο Μαργακοδάκης τμήμα Β2, υπ. καθηγήτρια Αθανασία Μπιλώκου (ΠΕ01/02).

Πρόσπεχε να τρεφόμενος καθαρά τη λέξη «θάλασσα».

Έτσι που να γραφίζουν μέσα της όλα τα δελφίνια... Οδυσσέας Ελύτης

Θάλασσα και Γλώσσα: Ταξιδεύοντας στις αβύσσους της γλώσσας μας, Χάρης Πλάτανος, τμήμα Β2, υπ. καθηγήτρια Κατερίνα Νικολοπούλου (ΠΕ02).

«Ο Εκδικητής» του συγγραφέα Ανδρέα Καραβίτου από τη συλλογή του «Λόγια της Πλώρης» Κλάυ Αστερί και Φιλοθέη Κοκολάκη, τμήμα Β1, υπ. καθηγήτρια Μαρία Ντόβα (ΠΕ02).

Die Unschle Kaeftschlechte – Casella casella (Η χλόνα καρτέα – καρτέα), Γιώργος Βελώνης – Μπιλόνης, τμήμα Γ1, υπ. καθηγήτρια Γεωργία Παπαβασιλείου (ΠΕ07).

Θαλάσσια οικοσυστήματα και οργανισμοί των Κυκλάδων, Διονύσης Μπελεζής, τμήμα Β2, υπ. καθηγήτρια Φλόρα Ζαράνη (ΠΕ04.04).

Τη θάλασσα τη θάλασσα πεις θα μπορέσει να την εξαντλήσει;

Γιώργος Σεφέρης

Ο μηχανισμός των Αντικυθίων, Μιχάλης Βελώνης – Μπιλόνης και Μαρίνα Ζέρβα, τμήμα Β1, υπ. καθηγήτρια Καλλιόπη Παυλοπούλου (ΠΕ03).

Οπτικές ίνες: Από την άμμο της θάλασσας στα υποθαλάσσια καλώδια του παγκόσμιου ιστού, Νικηφόρος Αστεριάδης, Κωνσταντίνος Αλ. Βλαχόπουλος, Ειρήνη Βαζιργιαννάκη και Ελευθερία Γκούλα, τμήμα Γ1, υπ. καθηγήτρια Αριστέα Μπουλούξη (ΠΕ04.01).

Ρύπανση της θάλασσας από πετρέλαιο – Μεγάλα περιστατικά στον Ελληνικό χώρο, Δρ. Βασίλης Μαμαλιόκος – Φραγκούλης, Director, Marine Emergency Response Services, Environmental Protection Engineering S.A. Polycosgroup. (Προσκεκλημένος ομιλητής)

Seagraph – δισκοειδή του τραγουδιού Photograph του Ed Sheeran, *στίχοι*: Μαίρη Σεβρίτη, Ανθούσα Ίγναου και Ευαγγελία Χρονοπούλου, *πiano*: Ευαγγελία Χρονοπούλου, *εμπνεύσει*: Μαίρη Σεβρίτη, *χορεύει*: Μίλτος Πράσιнос, Σπύρος Προδρομίδης, Ανθούσα Ίγναου, Περικλής Σκάρος, Πέτρος Σπυρίδωνος, Φωτεινή Τουρνή, Δημήτρης Τρανός, Σπύρος Τρίχος, Λεωνίδας Τσίγκας, Γιώργος Φωτόπουλος, Αναστασία Χαρίτου, τμήμα Α3, υπ. καθηγήτρια Αθηνά Κουιλί (ΠΕ06).

Διάλειμμα: 17:45-18:00

Θαλασογραφίες μεθών Α' τάξης, υπ. καθηγήτρια Ευγενία – Ελένη Πάλλα (ΠΕ08).

Le sable de Santorin (Η άμμος της Σαντορίνης) – συνταγή ζαχαροπλαστικής, Πηνελόπη Ανινοπούλου, Νικηφόρος Αστεριάδης, Ολμπία Βιτάλη, Νικολέτα Βλαχάκη, Χριστίνα Βλαχοπούλου, Ειρήνη Βαζιργιαννάκη, Νικόλαος Γιαννοπούλος, Ελευθερία Γκούλα, Παύλος Δερμιτζάκης, Μαρίβια Ζώου, Ιωάννης Καούρης και Κατερίνα Καραγιάννη, τμήμα Γ1, υπ. καθηγήτρια Παναγιώτα Καντά (ΠΕ05).

2^ο ΜΕΡΟΣ

*Βγαίνει η θάλασσα κρυφή φωνή – φωνή που μπαίνει
μες στην καρδιά μας και την συγκινεί*

Κωνσταντίνος Καβάφης

Η παλιόρα, Αντωνία Αρβανιτίδη, Γιώργος Βελώνης – Μπιλόνης και Ελευθερία Γκούλα, τμήμα Γ1, Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ετην σχολιά της θάλασσας.

Απόψεις των μεθών για τη θάλασσα, Μαριό – Ειρήνη Μπιλούη και Αντώνης Μάντακας, τμήμα Γ2, Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ετην σχολιά της θάλασσας.

Θαλάσσια απορρίμματα – βίντεο, Φωτεινή Τουρνή, Πηλιώ Φλέγκα και Αναστασία Χαρίτου, τμήμα Α3, υπ. καθηγήτρια Ευθαλία Σταματόπου (ΠΕ15).

Θαλάσσια απορρίμματα: υπάρχουν κατάσταση, απειλές, αντιμετώπιση, Αργυρώ Αλάμπη, Χημικός, ΜSc Διδακτικής της Χημείας, Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων ΜΙΟ-ΕCSDE. (Προσκεκλημένη ομιλήτρια)

Να σ' αγναντεύω θάλασσα, να μη χερταίνω

Κώστας Βάρναλης

Sea Sports (Θαλάσσια σπορ), Μίλτος Πράσιнос, τμήμα Α3, υπ. καθηγήτρια Αθηνά Κουιλί (ΠΕ06).

Αναγνώσεις από Βραυρώνα, Ισθμό Κορίνθου, Πύλο – Καλαμάτα και νεαρών υδροβιολόγων από το μουσείο Γουλιανδρή Φυσικής Ιστορίας Αλέξης Βαβαδόκης (Γ1), Ηλέκτρα Γιαννακοπούλου (Β1), Νίκος Γιαννοπούλου (Γ1), Ζέτα Κουσιέλη (Α2), Κασσιανή Μπιελέρη (Γ2), Ελεάντα Μπιόγλου (Γ2), Σοφία Παναγοτοπούλου (Α2) και Νεφέλη Σοκαρά (Β3), υπ. καθηγήτριας Αριστέα Μπουλούξη (ΠΕ04.01), Καλλιόπη Παυλοπούλου (ΠΕ03) και Ευθαλία Σταματόπου (ΠΕ15).

Στην θάλασσα με τα θαλάσσια πουλιά

Ανδρέας Εμπειρίκος

Στην θάλασσα ότου ο ζέφυρος φυσεί
Στη θάλασσα... – Το Καλλιτεχνικό Πρόγραμμα από το 1^ο Μαθητικό Συμπόσιο Συνεργαζόμενων Γυμνασίων ΑΣΡηφ UNESCO Αττικής, Δάσκαλος Αχιλλέας – Παύλη (Α1), Ηρώ Ανδρονική (Α1), Κωνσταντίνος Βαβουράκης (Α1), Φιλοθέη Κοκολάκη (Β1), Ευρωδία Καρακίτσι (Α2), Ιωάννα Λουκίτσου (Β2), Σοφία Παναγοτοπούλου (Α2), Μίλτος Πράσιнос (Α3), Άννα Ρενίτη (Β3), Κατερίνα Ρολόγη – Σιδηροπούλου (Α3), Πάνης Σαλούστρος (Α3), Ανθούσα Ίγναου (Α3), Πέτρος Σπυρίδωνος (Α3), Νεφέλη Σοκαρά (Β3), Ελισάβετ Τασσοπούλου (Β3), Κατερίνα Τρανός (Β3), Κατερίνα Τσιενέκου (Α3), Λουκία Τσιπούρα (Β3), Βασίλη Φώτη (Β3), Ανδρέα Χανδάνου (Β3), υπ. καθηγήτρια Κατερίνα Νικολοπούλου (ΠΕ02).

Λήξη: 19:30

- Αναφέρονται τα τμήματα στα οποία ανήκαν οι μερήτες τη σχολική χρονιά 2015-2016, όταν και απονέμθηκαν οι βραβεία.
- Υπ. καθηγήτριας προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ετην σχολιά της θάλασσας: Καλλιόπη Παυλοπούλου (ΠΕ03) – συντονίστρια, Αριστέα Μπουλούξη (ΠΕ04.01) και Γεωργία Παπαβασιλείου (ΠΕ07).
- Συντονίστριας καθηγήτριας διαθεματικού σχεδίου δράσης θάλασσας: Αθανασία Μπιλώκου (ΠΕ01/02) και Ευθαλία Σταματόπου (ΠΕ015) – Α' τάξη, Καλλιόπη Παυλοπούλου (ΠΕ03) – Β' τάξη, Αριστέα Μπουλούξη (ΠΕ04.01) – Γ' τάξη.

Η κ. Πετρίδου υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης – ΔΔΕ Β' Αθήνας

Ένα μέρος των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην εσπερίδα

Η αφίσα της εσπερίδας

7. «Ανθρώπινα Δικαιώματα και Αλληλεγγύη»

1^ο Γυμνάσιο Νέου Ψυχικού Σχολικό Έτος 2015-2016

**Συνεργάστηκαν οι καθηγήτριες: κ. Ελένη Καμπαράκη ΠΕ14.04, κ. Ουρανία Λάζαρη ΠΕ06,
και κ. Βασιλική Απέργη ΠΕ07**

Συμμετείχαν 36 μαθητές των τάξεων Α΄, Β΄ και Γ΄ γυμνασίου

7.1 Οι διαρκείς προσφυγικές ροές του καλοκαιριού του 2015, η άγνοια που εξέφραζαν κάποιοι μαθητές για τα ανθρώπινα δικαιώματα και η συμμετοχή της εκπαιδευτικού κ. Ελένης Καμπαράκη, στο Επιμορφωτικό βιωματικό σεμινάριο της Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας «**Τεχνικές Θεάτρου και βιωματικής μάθησης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τους πρόσφυγες**» στις 25-26-27 Σεπτεμβρίου 2015 (σε συνεργασία με τη Δ.Δ.Ε. Ανατολικής Αττικής, με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση), οδήγησαν στην ιδέα εκπόνησης ενός περιβαλλοντικού προγράμματος, μέσω του οποίου θα ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές μας.

Προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί μεγαλύτερος αριθμός μαθητών, αποφασίστηκε να υπάρξει συνεργασία της περιβαλλοντικής ομάδας με τους μαθητές που συμμετείχαν στο πρότζεκτ της Β΄ γυμνασίου με θέμα «**Εδώ στην ξένη χώρα...**» και υπεύθυνη καθηγήτρια την κ. Ελένη Καμπαράκη. Η συνεργασία θα περιλάμβανε κάποιες παράλληλες, αλλά και κοινές δραστηριότητες.

7.2 Παιδαγωγικοί στόχοι:

- 7.2.1 Να ορίζουν με δικά τους λόγια τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα
- 7.2.2 Να εντοπίζουν τις αξίες που θεμελιώνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα
- 7.2.3 Να συνδέσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα με ζητήματα της καθημερινής ζωής
- 7.2.4 Να καλλιεργήσουν την ενσυναίσθηση και το σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας
- 7.2.5 Να εντοπίσουν τις περιπτώσεις που τα στερεότυπα επηρεάζουν την συμπεριφορά
- 7.2.6 Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τις συνέπειες της συμπεριφοράς τους στους άλλους
- 7.2.7 Να κατανοήσουν την έννοια της αλληλεγγύης

7.2.8 Να αναλάβουν δράση και να προτείνουν τρόπους αλληλεγγύης ώστε να αποφευχθεί η καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

7.2.9 Να αναπτύξουν πνεύμα συνεργασίας και υπευθυνότητας

7.2.10 Να συνειδητοποιήσουν ότι όλοι αποτελούμε μέρος ενός συνόλου, και ότι ο καθένας μπορεί να βοηθήσει στην επίλυση ενός προβλήματος.

7.3 Φορείς συνεργασίας: α) Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες και β) Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση, στο πλαίσιο του εγκεκριμένου προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ;»

7.4 Μεθοδολογία Υλοποίησης – Αναλυτική παρουσίαση

Έναρξη προγράμματος:

Οκτώβριος – Νοέμβριος

7.4.1 **1η συνάντηση** : Συνάντηση γνωριμίας όπου τα μέλη της κάθε ομάδας (περιβαλλοντικής και πρότζεκτ) συστήθηκαν λέγοντας το όνομά τους, τον τόπο γέννησής τους, τον τόπο γέννησης των γονέων. Η πλειονότητα των μαθητών και μαθητριών είχε γεννηθεί στην Αθήνα, αλλά κάποιοι από τους γονείς τους όχι. Στη συνέχεια καθορίστηκαν οι κανόνες συνεργασίας της ομάδας. Ζητήθηκε από τους μαθητές για τη επόμενη συνάντηση να κάνουν μια έρευνα στην οικογένειά τους προκειμένου να αναζητήσουν τον τόπο καταγωγής τους. Τους προτρέψαμε να συγκεντρώσουν όσο πιο παλιά στοιχεία μπορούν να τα καταγράψουν και παράλληλα να διερευνήσουν τις αιτίες μετακίνησης εφόσον υπήρχαν.

7.4.2 **2^η – 3^η συνάντηση** : Κάθε μαθητής παρουσίασε αναλυτικά τα στοιχεία της έρευνάς του. Το αποτέλεσμα είχε πολύ ενδιαφέρον, διότι τελικά ο τόπος καταγωγής ήταν πολύ διαφορετικός από τον τόπο γέννησης, επίσης και οι αιτίες μετακίνησης διέφεραν.

7.4.3 **4^η συνάντηση** : Δημιουργία ενός χάρτη (Εικ.1) αξιοποιώντας το δωρεάν εργαλείο web2.0ZeeMaps (<https://www.zeemaps.com>). Με αφορμή τον χάρτη, και την καταγραφή των αιτιών μετακίνησης των οικογενειών (οικονομικοί, πόλεμος, γάμος, διωγμός, σπουδές, κ.λ.π.) ακολούθησε συζήτηση προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι όροι μετανάστευσης, πρόσφυγας, άσυλο.

7.4.4 **5^η– 6^η – 7^η – 8^η συνάντηση** : Ξεκίνησε η συνεργασία μας με την θεατρολόγο-θεατροπαιδαγωγό κ. ΤζωρτζίναΚακουδάκη, η οποία πραγματοποιήθηκε σε τέσσερις δίωρες συναντήσεις στο διάστημα Οκτωβρίου – Νοεμβρίου 2015. Στις συναντήσεις συμμετείχαν και οι μαθητές που παρακολουθούσαν το πρότζεκτ των Βιωματικών Δράσεων « Εδώ στην ξένη χώρα...». Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων οι μαθητές μας, με τη χρήση τεχνικών θεάτρου και εκπαιδευτικού δράματος, προσέγγισαν το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των προσφύγων και δημιούργησαν σύντομες ιστορίες με την τεχνική των παγωμένων εικόνων, αξιοποιώντας υλικό από το εγχειρίδιο «Δεν είναι μόνο αριθμοί». Χωρίστηκαν σε ομάδες και σε κάθε ομάδα δόθηκε μια εικόνα, τους ζητήθηκε να δώσουν μια δική τους ερμηνεία σε αυτό που έβλεπαν και να παρουσιάσουν μια ιστορία, δείχνοντας τι είχε προηγηθεί της σκηνής, τι αναπαριστούσε η σκηνή, και ποιά ήταν η κατάληξη (εικ. 2,3).

Τις ιστορίες αυτές παρουσίασαν σε μια δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που έλαβε χώρα στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του σχολείου μας στις 24/11/2015. Την 2ωρη εκδήλωση παρακολούθησαν οι μαθητές της Β΄ γυμνασίου. Μετά τη παρουσίαση των

μικρών ιστοριών ακολούθησε συζήτηση για το προσφυγικό και τα ανθρώπινα δικαιώματα (εικ. 4,5).

Στη δράση συμμετείχαν και οι θεατροπαιδαγωγοί κ. Τζωρτζίνα Κακουδάκη, και κ. Σόνια Μολογούση, οι εκπαιδευτικοί μας , κ. Ουρανία Λάζαρη, κ. Ελένη Καμπαραάκη, κ. Βασιλική Απέργη και η κ. Βαρβάρα Πετρίδου, Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας.

7.4.5 Παράλληλα με αφορμή της συμμετοχής του σχολείου μας, στο Τοπικό Δίκτυο Αγωγής Υγείας-Υγιών Σχολείων «Δικτυώσου στη ζωή!» της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας, σε συνεργασία με το Τμήμα Αγωγής Υγείας και τον Συμβουλευτικό Σταθμό Νέων, στηρίξαμε τις δράσεις αλληλεγγύης που οργανώθηκαν από τους παραπάνω φορείς και αφορούσαν τους πρόσφυγες. Συγκεντρώσαμε υλικό που προσέφεραν μαθητές μας, άλλα σχολεία της περιοχής μας, αλλά και πολίτες. Το υλικό που συγκεντρώθηκε, συσκευάστηκε σε κιβώτια από τους μαθητές μας, ανά κατηγορίες, προωθήθηκε μέσω της Δ/σης στους πρόσφυγες. Συνολικά συγκεντρώθηκαν 150 κιβώτια.

Δεκέμβριος – Ιανουάριος:

7.4.6 **9^η Συνάντηση** : Αξιολογήσαμε με τους μαθητές μας όλες τις προηγούμενες δράσεις και αποφασίσαμε να συνεχίσουμε διαφορετικά για κάθε ομάδα. Οι μαθητές που συμμετείχαν στο πρότζεκτ, με δραστηριότητες ευαισθητοποίησης, αξιοποιώντας παιδαγωγικό υλικό της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες, ενώ η περιβαλλοντική ομάδα, ανεβάζοντας μια θεατρική παράσταση, με θέμα το προσφυγικό, προκειμένου να ευαισθητοποιήσουμε την ευρύτερη κοινότητα της πόλης μας. Οι δυο ομάδες θα συναντιόντουσαν μια φορά το μήνα προκειμένου να ανταλλάξουν εμπειρίες.

Παρουσίαση δραστηριοτήτων Περιβαλλοντικής ομάδας :

Αναζητήσαμε κείμενα και θεατρικά έργα τα οποία θα μπορούσαμε να ανεβάσουμε.

7.4.7 **10^η συνάντηση** : Οι μαθητές μας παρουσίασαν κάποιες προτάσεις θεατρικών έργων μεταξύ των οποίων «Μια γιορτή στου Νουριάν» Volker Ludwig και «Το αγόρι με τη βαλίτσα» του Μάικ Κένι. Τελικά αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με το δεύτερο και να το ανεβάσουμε αξιοποιώντας όσα μάθαμε για την τεχνική των παγωμένων εικόνων.

7.4.8 **11^η – 12^η συνάντηση** : Ανάγνωση του έργου, και συσχέτιση του περιεχομένου του με τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Καθώς διαβάζαμε το κείμενο, οι μαθητές έχοντας μπροστά τους την σύντομη έκδοση της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του ΟΗΕ, προσπάθησαν σε ομάδες να συνδέσουν τα δικαιώματα με τα δρώμενα του έργου.

Φεβρουάριος – Απρίλιος

Στο τέλος Ιανουαρίου δεχτήκαμε μια πρόταση από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση προκειμένου να συνεχίσουμε την συνεργασία μας με την κ. Τζωρτζίνα Κακουδάκη για τέσσερα ακόμα δίωρα στο πλαίσιο του προγράμματος «Κι αν ήσουν εσύ», την οποία και αποδεχτήκαμε με χαρά.

7.4.9 **13^η συνάντηση** : Κατανομή ρόλων, αρμοδιοτήτων και γενικότερος σχεδιασμός της παράστασης.

7.4.10 **14^η μέχρι 21^η συνάντηση** : Όλα τα μέλη της ομάδας συνεργάζονται προκειμένου να πραγματοποιηθεί η παράσταση. Στο διάστημα αυτό μας είχε επισκεφθεί

τρία δώρα η κ. Κακουδάκη, και είχε εργαστεί με τους μαθητές μας προκειμένου να τους βοηθήσει να μπουν στη θέση των προσφύγων, μέσα από το θεατρικό παιχνίδι.

Όλο το υπόλοιπο διάστημα μέχρι την παρουσίαση του προγράμματος, το αφιερώσαμε στην προετοιμασία της παράστασης με εβδομαδιαίες συναντήσεις με τους μαθητές μας, τόσο κατά τη διάρκεια των διακοπών του Πάσχα, όσο και κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, προκειμένου να επιτύχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Η παρουσίαση όλου του προγράμματος πραγματοποιήθηκε μετά το τέλος των εξετάσεων, τον Ιούνιο, κατά τη διάρκεια γιορτής που οργανώθηκε στο σχολείο μας. Επειδή θέλαμε να ευαισθητοποιήσουμε την ευρύτερη κοινότητα στο θέμα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και της Αλληλεγγύης αποφασίστηκε, οι θεατές της παράστασής μας, να «πληρώσουν ως εισιτήριο», τρόφιμα και φάρμακα. Το υλικό που συγκεντρώθηκε, προωθήθηκε στους πρόσφυγες μέσω των «Γιατρών του κόσμου».

7.5 Παρουσίαση δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του πρότζεκτ :

7.5.1 **10^η συνάντηση** : Από το υλικό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες προβλήθηκαν 2 βίντεο - μαρτυρίες που παρουσιάζουν την πορεία δυο νέων ανθρώπων από διαφορετικές χώρες, της Ριάν και του Ντορέ και στη συνέχεια ζητήθηκε από τους μαθητές να διακρίνουν τις διαφορές τους, προκειμένου από τις διηγήσεις να καταλήξουν στο ότι η μια είναι πρόσφυγας και ο άλλος μετανάστης.

7.5.2 **11^η-12^η συνάντηση** : Μοιράστηκαν στους μαθητές εικόνες από το Ολοκαύτωμα και τους ζητήθηκε σε μικρές ομάδες, να προσδιορίσουν ποιά δικαιώματα πιστεύουν ότι καταπατήθηκαν και να παρουσιάσουν τα συμπεράσματά τους στην ολομέλεια. Στη συνέχεια τους μοιράστηκε η σύντομη έκδοση της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του ΟΗΕ και τους ζητήθηκε, σε μικρές ομάδες να υπογραμμίσουν ποιές λέξεις ή φράσεις είναι κατά τη γνώμη τους οι πιο σημαντικές και από τις υπογραμμισμένες να διαλέξουν τρεις, αιτιολογώντας την επιλογή τους. Ακολούθησε συζήτηση με ανταλλαγή απόψεων.

7.5.3 **13^η συνάντηση** : Το επόμενο βήμα ήταν η κατανόηση της ταυτότητας, με στόχο να κατανοήσουν οι μαθητές τα στοιχεία που συμβάλλουν στην δημιουργία της προσωπικής ταυτότητας, τις ιδιαιτερότητές τους καθώς και τις ιδιαιτερότητες των άλλων. Για το σκοπό αυτό ο κάθε μαθητής έφτιαξε το δικό του αστέρι (εικ.6) σημειώνοντας οκτώ με δέκα χαρακτηριστικά της ταυτότητάς του. Στη συνέχεια οι μαθητές συνέκριναν τα αστέρια τους καταγράφοντας ομοιότητες και διαφορές. Ακολούθησε συζήτηση για το ποιά στοιχεία έχουν κληρονομηθεί, ποιά είναι κοινωνικά κατασκευασμένα, και πόσο σημαντικό είναι να έχει κάποιος την ελευθερία να διαμορφώνει τη δική του ταυτότητα.

7.5.4 **14^η συνάντηση** : Για τις επόμενες συναντήσεις χρησιμοποιήθηκε το βιβλίο «Σκληρό Καρύδι» της κ. Ελένης Σβορώνου. Αφού διαβάσαμε τις πρώτες 22 σελίδες της ιστορίας, ζητήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες να καταγράψουν τα στοιχεία της προσωπικότητας της ηρώιδας, Αϊσέ, τα συναισθήματά της, αλλά και πώς την βλέπουν οι άλλοι (σκέψεις και συναισθήματα εικ. 7).

7.5.5 **15^η συνάντηση** : Αξιοποιώντας την τεχνική της δημιουργικής γραφής, ζητήθηκε από τους μαθητές να γράψουν το τέλος της ιστορίας, όπως εκείνοι το φαντάζονταν. Οι ιστορίες διαβάστηκαν στην τάξη. Ο καθένας και η καθεμιά δημιούργησαν μια ζωγραφιά που ταίριαζε με τη δική του εκδοχή για το τέλος της ιστορίας.

7.5.6 **16^η συνάντηση** : Με αφορμή την ιστορία της Αϊσέ και δυο βίντεο «Ένας έφηβος στη εξορία» (<https://www.youtube.com/watch?v=egBvUw8pvt0>) και «Ελλάδα : Έγιναν τα μάτια της μητέρας τους» (<https://www.youtube.com/watch?v=l0pHRR1cKIY>) έγινε συζήτηση για τις δυσκολίες προσαρμογής που μπορεί να αντιμετωπίζει κάποιος σε ένα νέο περιβάλλον. Ακολούθως ζητήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες να καταγράψουν μια δύσκολη δική τους στιγμή, τα πρόσωπα που τους βοήθησαν να την ξεπεράσουν, τα συναισθήματα που είχαν πριν και μετά, καθώς και τις ικανότητες – αξίες που είχε αυτός που τους βοήθησε. Στη συνέχεια συζήτησαν σε μικρές ομάδες την εμπειρία τους και συνέκριναν τα όσα είχαν καταγράψει.

7.5.7 **17^η συνάντηση** : Δύο από τους μαθητές παρουσίασαν στη τάξη συνέντευξη που πήραν από συγγενικό τους πρόσωπο που είχε βιώσει την προσφυγιά και τη μετανάστευση. Αφού ακούσαμε τις συνεντεύξεις, τους ζητήθηκε να συγκρίνουν τα όσα άκουσαν με αυτά που είχαν καταγράψει την προηγούμενη φορά και σε μικρές ομάδες να καταγράψουν τις διαφορές και τις ομοιότητες. Ακολούθησε συζήτηση για το πώς μπορούμε να βοηθήσουμε πρόσφυγες. Τους ζητήθηκε να αναζητήσουν πληροφορίες για Διεθνείς ή Ελληνικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό και να παρουσιάσουν στοιχεία για το έργο τους.

7.5.8 **18^η – 21^η συνάντηση** : Σε μικρές ομάδες οι μαθητές/τριες ανέλαβαν να βρουν πώς το προσφυγικό, η μετανάστευση, η ξενιτιά παρουσιάζονται μέσα από την τέχνη. Δημιουργήθηκαν τέσσερις ομάδες, κάθε μια ανέλαβε και έναν διαφορετικό τομέα, λογοτεχνικά κείμενα και ποιήματα, τραγούδια, πίνακες ζωγραφικής, κινηματογράφο.

Η παρουσίαση της έρευνάς τους, έγινε στους μαθητές της περιβαλλοντικής ομάδας, σε μια από τις πολλές κοινές συναντήσεις, προκειμένου οι δεύτεροι να μπορέσουν να αξιοποιήσουν το υλικό αυτό στην παράσταση.

7.6 Βιβλιογραφία – υλικό που χρησιμοποιήθηκε :

7.6.1 «Δεν είναι μόνο αριθμοί» εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για την μετανάστευση και το άσυλο στην Ευρώπη. Έκδοση από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες

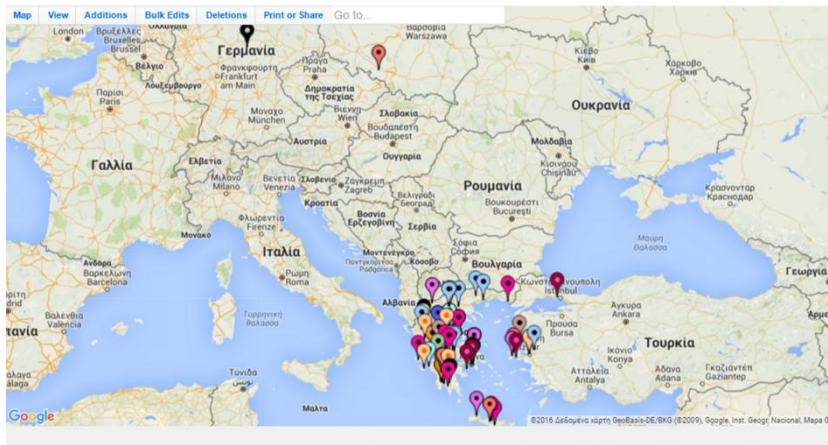
7.6.2 «Δραστηριότητες βιωματικής μάθησης στα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των προσφύγων.» (2014) Έκδοση: Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

7.6.3 Compass, Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στα Ανθρώπινα Δικαιώματα για νέους/νέες, ©Συμβούλιο της Ευρώπης. Μετάφραση και επιμέλεια ελληνικής έκδοσης: ΑΡΣΙΣ - Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων, 2010, Θεσσαλονίκη

7.6.4 Compasito - Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης στα ανθρώπινα δικαιώματα για παιδιά. ©Συμβούλιο της Ευρώπης. Ελληνική έκδοση, 2012, Κέντρο Στήριξης Μη Κυβερνητικών Οργανισμών, Κύπρος

7.6.5 «Σκληρό καρύδι», Συγγραφέας : Σβορώνου Ελένη, εκδόσεις Καλειδοσκόπιο

7.6.6 «Το αγόρι με τη βαλίτσα», θεατρικό έργο, συγγραφέας Μάικ Κένι, σε μετάφραση Ξένιας Καλογεροπούλου

Εικ.1 Ο τόπος καταγωγής μου

Εικ.2 Θεατρικό παιχνίδι

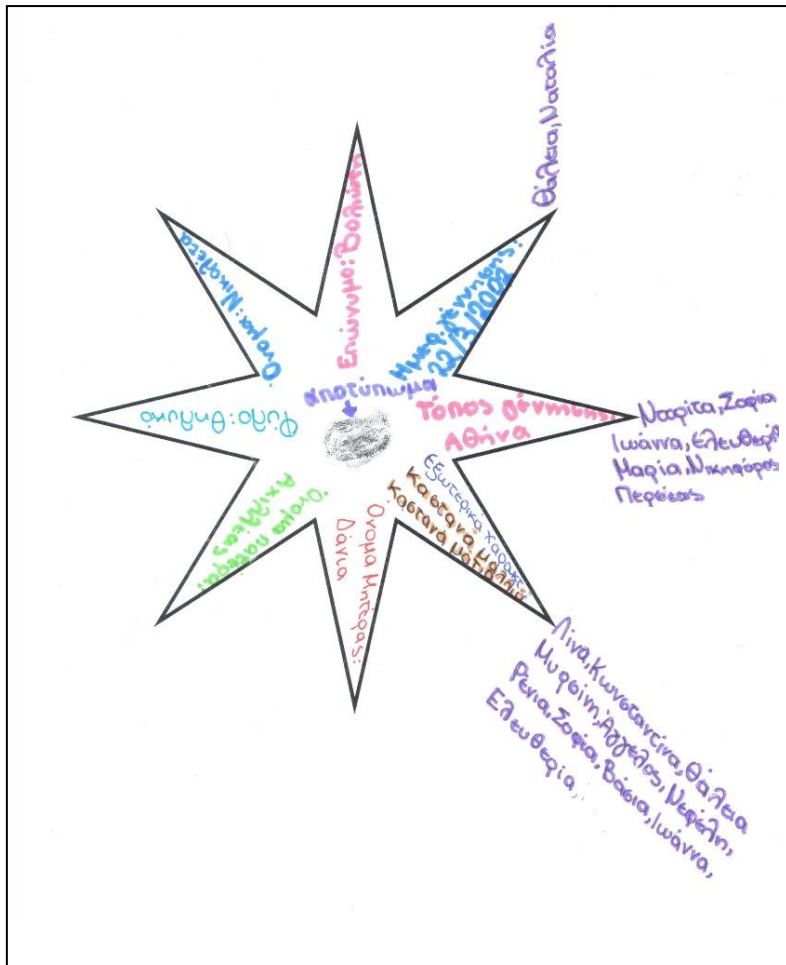
Εικ. 3 Υπό τη καθοδήγηση της θεατροπαιδαγωγού καςΤζωρτζίναςΚακουδάκη

Εικ.4 Παρουσίαση για ευαισθητοποίηση συμμαθητών

Εικ. 5 Συζήτηση μετά την παρουσίαση.

Εικ. 6 Το αστέρι μου

Εικ. 7 Τι σκέφτεται ποια τα συναισθήματα της Αϊσέ. Τι σκέφτονται οι άλλοι

Στιγμιότυπα από την παράσταση

8. «Το πειραχτήρι των αριθμών εξερευνά τη φύση»

2^ο Γυμνάσιο Μελισίων Σχολικό Έτος 2016-17

Συντονίστρια : Χριστίνα Καλαθά ΠΕ03

8.1 Διαβάσαμε το βιβλίο του Χανς Μάγκνους Έντσενσπεργκερ «Το πειραχτήρι των αριθμών» και δώσαμε έμφαση στα κεφάλαια που αναφέρονται στα μαθηματικά που συναντάμε στη φύση και στα φυσικά φαινόμενα.

8.2 Τα παιδιά χωρίζονταν σε ομάδες και δούλευαν ομαδοσυνεργατικά.

8.3 Υλοποιήθηκαν φύλλα εργασίας με συγκεκριμένα θέματα μαθηματικών προσαρμοσμένα στο επίπεδο της Α΄ γυμνασίου και δημιουργήθηκαν powerpoint από τα παιδιά σε μαθηματικά θέματα που συνδέονται με τα φυτά, τις μέλισσες, τους ναυτίλους και τις χιονονιφάδες. Επίσης οι μαθητές βρήκαν μύθους για τα λουλούδια και τα φυτά που παρουσίασαν στην ομάδα.

8.4 Οι μαθητές εξερεύνησαν τον κήπο του σχολείου και κατέγραψαν τα είδη των θάμνων, των δέντρων και των φυτών.

8.5 Στη συνέχεια σε επόμενη εξερεύνηση φόρεσαν πλαστικά γάντια και καθάρισαν τον κήπο από τα σκουπίδια. Τα σκουπίδια τα χώρισαν σε κατηγορίες και τα έριξαν στους αντίστοιχους κάδους. Τα ανακυκλώσιμα στους μπλε κάδους και τα υπόλοιπα στους πράσινους κάδους.

8.6 Επισκεφτήκαμε το «ΚΠΕ Ελευσίνας» την Τρίτη 7-3-2017 όπου οι μαθητές παρακολούθησαν το πρόγραμμα με τίτλο «Ελευσίνα, αστικό μονοπάτι για μύστες της αειφορίας». Στα πλαίσια του προγράμματος οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να περπατήσουν στην πόλη, να αλληλεπιδράσουν με τους κατοίκους, να προβληματιστούν συμπληρώνοντας ερωτηματολόγια, να συζητήσουν και να οδηγηθούν σε συμπεράσματα.

8.7 Επισκεφθήκαμε το «Βοτανικό κήπο Διομήδους» στο Χαϊδάρι την Παρασκευή 5-5-2017 όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να περιηγηθούν στον κήπο και να γνωρίσουν μια μεγάλη ποικιλία φυτών και λουλουδιών. Στη συνέχεια ενημερώθηκαν για τον τρόπο που φυτεύονται οι σπόροι και πως γίνονται οι μεταφυτεύσεις από μικρότερη σε μεγαλύτερη γλάστρα. Αποχαιρετώντας τον κήπο κάθε μαθητής πήρε μαζί του ένα μικρό γλαστράκι όπου είχαν φυτευτεί σπόροι κατιφέ ή γκαιλάρδιας. Οι περισσότεροι μαθητές πότιζαν τα γλαστράκια ακλουθώντας τις συμβουλές που τους δόθηκαν και σε μερικές ημέρες αντίκρισαν το φυτό να ξεπροβάλλει.

8.8 Στο πλαίσιο της ανταποδοτικής ανακύκλωσης οι μαθητές έκαναν διαλογή και συσκεύασαν τα καπάκια που μάζευε ο σύλλογος γονέων και κηδεμόνων εδώ και 2 χρόνια.

Στη συνέχεια τα στείλαμε στο Σύλλογο Παραπληγικών και Κινητικά Αναπήρων νομού Πέλλας

8.9 Δύο μαθήτριες έγραψαν από ένα θεατρικό δρώμενο. Το πρώτο έχει τίτλο «ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΡΥΜΜΕΝΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ» και το δεύτερο έχει τίτλο «Ο ΡΟΜΠΕΡΤ ΚΑΙ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΤΟΥ». Στη συνέχεια μοιράστηκαν τους ρόλους με τους συμμαθητές τους και έγιναν πρόβες με προσπάθεια να παρουσιαστεί.

8.10 Φτιάχτηκαν από την ομάδα εικαστικές δημιουργίες και αφίσες ώστε να ενημερωθεί η σχολική κοινότητα για όσα έμαθαν οι μαθητές κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Διαβάσαμε το βιβλίο της Λένας Χρηστίδη «Δενδράκι, γιατί κλαις;» που αναφέρεται στην προστασία του περιβάλλοντος και τη σωστή διαχείριση του νερού.

8.11 Παρουσιάστηκε η εργασία, αποτέλεσμα του προγράμματος σε όλη τη σχολική κοινότητα στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου.

9. «Το μελίτσιέχει τη λύση»

2^ο Γυμνάσιο Μελισίων
Σχολικό Έτος 2017-18

Συντονίστρια : Κυριακή Καρακατσάνη ΠΕ04

9.1 Το περιβαλλοντικό πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε με 18 μαθητές της Β΄ και Γ΄ τάξης. Στις πρώτες συναντήσεις έγιναν δραστηριότητες ώστε να γνωριστεί καλύτερα η ομάδα αλλά και να ανατεθούν οι εργασίες στις επιμέρους ομάδες που χωριστήκαμε.

9.2 Οι **θεματικές ενότητες** με τις οποίες ασχολήθηκαν οι ομάδες ήταν οι εξής:

9.2.1 Η μέλισσα και το μέλι μέσα στο χρόνο (Μυθολογία, Αρχαιότητα, Βυζάντιο, Νεότερα χρόνια).

9.2.2 Συλλογή πρώτης ύλης από τις μέλισσες- Αποθήκευση-Σχηματισμός μελιού.

9.2.3 Είδη μελιού στον κόσμο- Χώρες παραγωγής.

9.2.4 Μελισσοκομική χλωρίδα- Ακολουθώ τον μελισσοκόμο

9.2.5 Διατροφική αξία μελιού Θεραπευτική αξία Συνταγές – Έθιμα.

9.2.6 Κοινωνία μελισσών και προϊόντα που παράγει. Επικοινωνία -Μελισσοκομία ως οικονομικός παράγοντας.

9.3 Οι στόχοι του προγράμματος ήταν:

9.3.1 να ενημερωθούν οι μαθητές για την κοινωνία της μέλισσας, τους κανόνες και τις αρχές που την διέπουν

9.3.2 να μελετήσουν τη διαδικασία συλλογής και συσκευασίας του μελιού και των άλλων προϊόντων της μέλισσας

9.3.3 να γνωρίσουν τα προϊόντα της μέλισσας και τις ευεργετικές ιδιότητές τους

9.3.4 να συσχετίσουν φυσικές και χημικές διεργασίες που πραγματοποιούνται από τη συλλογή της γύρης έως την παραλαβή και κατανάλωση του μελιού.

9.3.5 να ανιχνεύσουν μικροσκοπικά διαφορετικά είδη γυρεόκοκκων στο μέλι

9.3.6 να διαπιστώσουν το σημαντικό ρόλο της μελισσοκομίας στην οικονομία ενός τόπου

9.3.7 να διαπιστώσουν την ουσιαστική περιβαλλοντική συνεισφορά των μελισσών στη φύση για τη διατήρηση της αυτοφυούς χλωρίδας και της βιοποικιλότητας.

9.3.8 να γνωρίσουν ήθη, έθιμα, τραγούδια, μαγειρικές ή και θεραπευτικές συνταγές με το μέλι

9.4 Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε :

9.4.1 θεωρητική-βιβλιογραφική αναζήτηση πληροφοριών για το μέλι με άξονα τους στόχους του προγράμματος

9.4.2 προβολή ταινιών και ντοκιμαντέρ με σχετική θεματολογία.

9.4.3 επίσκεψη σε μελισσοκομικό εργαστήριο

9.4.4 συζήτηση με επαγγελματίες και ερασιτέχνες μελισσοκόμους

9.4.5 συγκέντρωση, αξιολόγηση και επεξεργασία στοιχείων

9.4.6 παρουσίαση εργασιών ομάδων, δημιουργίες μαθητών σχετικές με το μέλι(εικαστικές, τρόφιμα, γλυκίσματα)

9.5 Αναλυτικότερα, στα πλαίσια αυτού του προγράμματος:

9.5.1 Πραγματοποιήσαμε επίσκεψη στο Ινστιτούτο Γεωπονικών Επιστημών στο Άλσος Συγγρού και ενημερωθήκαμε από τον υπεύθυνο γεωπόνο για τη μέλισσα , τη ζωή της στην κυψέλη, τα προϊόντα της μέλισσας και για τη μελισσοκομία. Ξεναγηθήκαμε στο Μουσείο Μελισσοκομίας του ΙΓΕ όπου γνωρίσαμε την ιστορική εξέλιξη της μελισσοκομίας στον ελληνικό χώρο.

9.5.2 Επίσης, επισκεφθήκαμε τη μελισσοκομική εταιρεία «ΑΤΤΙΚΗ» όπου είδαμε τον τρόπο συσκευασίας μελιού.

9.5.3 Μια ενδιαφέρουσα και σημαντική στιγμή της ομάδας μας ήταν όταν επισκέφθηκε το σχολείο μας ένας μελισσοκόμος. Μας έφερε να δούμε από κοντά τη στολή του μελισσοκόμου και τα μελισσοκομικά εργαλεία. Είχαμε προετοιμάσει ερωτήσεις και απορίες οι οποίες απαντήθηκαν.

9.5.4 Δημιουργήσαμε ένα ποίημα το οποίο ήταν εμπνευσμένο από την κοινωνία των μελισσών αλλά και την προσφορά της μέλισσας στην φύση.

9.5.5 Μας δόθηκε η ευκαιρία να παρατηρήσουμε μικροσκοπικά διάφορα είδη γυρεόκοκκων καθώς και να δοκιμάσουμε γευστικά διάφορα είδη μελιού.

9.5.6 Πραγματοποιήθηκαν κατασκευές (π.χ. αφίσα) και εικαστικές δημιουργίες (π.χ. κυψέλες από χαρτί) οι

οποίες πλαισίωσαν την τελική παρουσίαση του προγράμματος στο σχολείο μας.

9.5.7 Επίσης, για τον ίδιο λόγο φτιάξαμε γλυκίσματα από μέλι, τα οποία παρουσιάστηκαν με τρόπο εμπνευσμένο, από τις κυψέλες των μελισσών

9.6 Στο τέλος του προγράμματος νιώσαμε πολύ όμορφα και μείναμε ικανοποιημένοι που ασχοληθήκαμε με το συγκεκριμένο θέμα αλλά και που καταφέραμε να ολοκληρώσουμε την εργασία μας αντιμετωπίζοντας τα διάφορα προβλήματα που προέκυπταν, δουλεύοντας ομαδικά.

10. «Ανακυκλώνω– επαναχρησιμοποιώ δημιουργώντας»

3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων Σχολικό Έτος 2014-15

Συντονίστρια : Δέσποινα Δρίζου ΠΕ04

Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί : Ελένη Ρίζου ΠΕ08, Σοφία Μαράντου ΠΕ07

10.1 Κατά τη διάρκεια του προγράμματος τα παιδιά εργάστηκαν σε ομάδες (ομαδοσυνεργατική -βιωματική προσέγγιση). Κατάφεραν μέσα από τη συνεργασία να ευαισθητοποιηθούν στο θέμα «ανακύκλωση», να αποκτήσουν πρωτοβουλίες και υπεύθυνη στάση στο πρόβλημα των σκουπιδιών.

10.2 Οι μαθητές ενημερώθηκαν για τις μεθόδους διαχείρισης των απορριμμάτων και μελέτησαν τα οφέλη της ανακύκλωσης. Έμαθαν να ανακυκλώνουν σωστά, να μειώνουν τον όγκο των απορριμμάτων και να επαναχρησιμοποιούν τα «άχρηστα».

10.3 Σε συνεργασία με τον Δήμο, τοποθέτησαν μπλε σακούλες ανακύκλωσης σε κάθε αίθουσα και ενημέρωσαν όλη την σχολική κοινότητα για το πώς να ανακυκλώνουν σωστά.

10.4 Οι μαθητές καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς δημιούργησαν καλλιτεχνήματα με θέματα εμπνευσμένα από την ανακύκλωση. Διακόσμησαν απλούς πράσινους κάδους, διαχωρίζοντάς τους σε κάδους για πλαστικό, χαρτί και αλουμίνιο.

10.5 Επίσης δημιούργησαν αφίσα με θέμα την ανακύκλωση που αναρτήθηκε στην είσοδο του σχολείου. Έργα που φιλοτέχνησαν και εμπνεύστηκαν από την ανακύκλωση και το περιβάλλον, αποτυπώθηκαν σε μπλουζάκι που μοιράστηκε στην ομάδα.

10.6 Η ομάδα πήρε συνέντευξη από κατοίκους των Βριλησίων στην πλατεία της περιοχής μας, με ερωτήματα για την ανακύκλωση. Επίσης έκανε έρευνα πεδίου, παρατηρώντας τους μπλε κάδους γύρω από το σχολείο.

10.7 Στο πλαίσιο της επαναχρησιμοποίησης οι μαθητές φιλοτέχνησαν ένα πίνακα εμπνευσμένο από πίνακα του Van Gogh με παλιά περιοδικά, εφημερίδες και αλουμινόχαρτο.

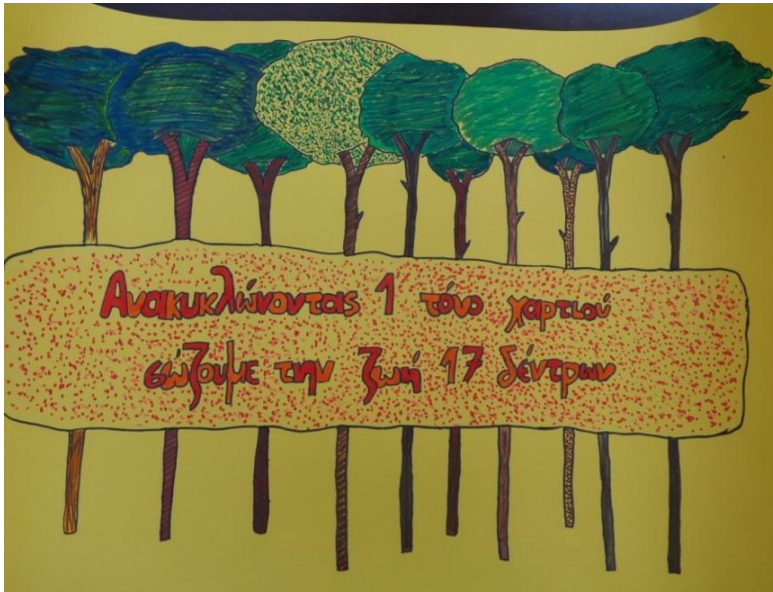
10.8 Η περιβαλλοντική ομάδα επισκέφτηκε το Κ.Δ.Α.Υ. Ελευσίνας όπου οι μαθητές ενημερώθηκαν για το πώς επιτυγχάνεται η συγκέντρωση και ο διαχωρισμός των υλικών συσκευασίας των μπλε κάδων.

10.9 Επίσης πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο «ΚΠΕ Λαυρίου» όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση, να

δουλέψουν σε ομάδες και να παρουσιάσουν τα ευρήματά τους συμμετέχοντας στο αντίστοιχο πρόγραμμα του ΚΠΕ.

10.10 Στο τέλος του προγράμματος οι μαθητές ετοίμασαν την εργασία του προγράμματος την οποία και παρουσίασαν στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου στη σχολική κοινότητα, καθώς επίσης και στο κέντρο Δαΐς στην εκδήλωση παρουσίασης των περιβαλλοντικών προγραμμάτων των σχολείων της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας.

10.11 Οι αφίσες μας

Δημιουργούμε με έμπνευση από πίνακα του Van Gogh

Έρευνα πεδίου: συνέντευξη στην πλατεία της γειτονιάς μας

Διακοσμούμε του κάδους ανακύκλωσης

Συλλέγουμε καπάκια (ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ)

Μαθαίνουμε να μειώνουμε τον όγκο των συσκευασιών

Έμπνευση και αποτύπωση σε μπλουζάκι

Σε συνεργασία με το δήμο τοποθετούμε σακούλες ανακύκλωσης σε όλες τις τάξεις

Η Συντονίστρια του προγράμματος, Δέσποινα Δρίζου

11. «Σχολική αυλή : πηγή έμπνευσης και δημιουργικότητας με σεβασμό στο περιβάλλον»

3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων
Σχολικό Έτος 2015-16

Συντονίστρια : Δέσποινα Δρίζου ΠΕ04

Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί : Χριστίνα Καλαθά ΠΕ03, Ελένη Ρίζου ΠΕ08

11.1 Κατά τη διάρκεια του προγράμματος τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες και δούλεψαν ομαδοσυνεργατικά.

11.2 Οι μαθητές ενημερώθηκαν για την κομποστοποίηση και τα οφέλη της, συναρμολόγησαν τον κομποστοποιητή και τον εφοδίαζαν τακτικά καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

11.3 Οι μαθητές μελέτησαν, υλοποίησαν και παρουσίασαν ομαδικές και ατομικές εργασίες για τα αρωματικά φυτά. Στη συνέχεια καθάρισαν το σχολικό κήπο και μετά την κατάλληλη προετοιμασία φύτεψαν ορισμένα αρωματικά φυτά και κηπευτικά δημιουργώντας ένα μικρό λαχανόκηπο. Σε εβδομαδιαία βάση φρόντιζαν τον καθαρισμό και το πότισμα των φυτών.

11.4 Οι μαθητές μαζί με την Περιβαλλοντική Επιτροπή διαμόρφωσαν τον οικοκώδικα, απαραίτητο βήμα που απορρέει από τη συμμετοχή του σχολείου στο Δ.Θ.Δ. που συντονίζει η Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης σε συνεργασία με την Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας, τον αποτύπωσαν σε χαρτόνι και τον εμπλούτισαν με καλλιτεχνήματα. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς αναρτήθηκε στην είσοδο του σχολείου.

11.5 Οι μαθητές ενημερώθηκαν για το νερό στην πόλη και τη σωστή διαχείρισή του την Πέμπτη 18/2/2016 από τον υπεύθυνο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του δικτύου "Medies" κ. Βασίλη Ψαλλιδά.

11.6 Επισκεφθήκαμε τον «Βοτανικό κήπο Διομήδους» την Τετάρτη 10-2-2016, όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ξεναγηθούν και να ενημερωθούν για τα φυτά του κήπου, καθώς επίσης να συμμετάσχουν σε μεταφύτευση φυτών.

11.7 Επισκεφθήκαμε το «ΚΠΕ Αργυρούπολης» την Τετάρτη 16-3-2016, όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για το περιαστικό πράσινο, να δουλέψουν σε ομάδες και να παρουσιάσουν τα ευρήματά τους συμμετέχοντας στο αντίστοιχο πρόγραμμα του ΚΠΕ.

11.8 Πραγματοποιήσαμε τετραήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στην Έδεσσα από 9/4/2016 έως 12/4/2016 όπου συμμετείχαμε σε πρόγραμμα του ΚΠΕ Έδεσσας-Γιαννιτσών. Το σχολείο μας είναι μέλος του Ε.Θ.Δ. που συντονίζει το ΚΠΕ, «Απορρίμματα : Τα χρήσιμα....άχρηστα». Επισκεφθήκαμε επίσης το παραλίμνιο οικοσύστημα της λίμνης

Βρυτών και το «Κέντρο Ενημέρωσης Αρκτούρος» όπου ενημερωθήκαμε για τις δράσεις τους.

11.9 Οι μαθητές καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς δημιούργησαν καλλιτεχνήματα με οικολογικά θέματα. Στο τέλος του προγράμματος οι μαθητές ετοίμασαν την εργασία του προγράμματος την οποία και παρουσίασαν στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου σε όλη τη σχολική κοινότητα.

ΟΙΚΟΚΟΩΔΙΚΑΣ

- Διατηρούμε το χώρο του σχολείου καθαρό
- Ανακυκλώνουμε τα υλικά συσκευασίας
- Ανακυκλώνουμε τις μπαταρίες
- Συρρέχουμε τα καπτακία (ανταπόδοτική ανακύκλωση)
- Επαναχρησιμοποιούμε - μειώνουμε τον όγκο των σκουπιδιών
- Πετάμε τα οργανικά απόβλητα στον κάδο κομποστοποίησης
- κηρύνουμε τα φώτα όταν δε τα χρειαζόμαστε
- κάνουμε οικονομία στο χαρτί
- Αποφεύχουμε τη σπατάλη νερού
- Προστατεύουμε κ' φροντίζουμε τα φυτά του προαυρίου
- Σεβόμαστε - φροντίζουμε - αγαπάμε το περιβάλλον

Η Συντονίστρια του προγράμματος, Δέσποινα Δρίζου

12. «Η αρμονία των μαθηματικών στη φύση»

3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων
Σχολικό Έτος 2015-16

Συντονίστρια : Χριστίνα Καλαθά ΠΕ03
Συμμετέχων Εκπαιδευτικός : Αντώνης Αντωνόπουλος ΠΕ19

12.1 Κατά τη διάρκεια του προγράμματος τα παιδιά χωρίζονταν σε ομάδες και δούλευαν ομαδοσυνεργατικά. Δημιουργήθηκε μία πλατφόρμα edmodo για να επικοινωνούν τα μέλη της ομάδας όπου οι μαθητές δημοσιοποιούσαν τις εργασίες τους.

12.2 Υλοποιήθηκαν φύλλα εργασίας με συγκεκριμένα θέματα μαθηματικών προσαρμοσμένα στο επίπεδο της Α΄ Γυμνασίου και εκπονήθηκαν powerpoint από τα παιδιά σε μαθηματικά θέματα που συνδέονται με τα φυτά, τις μέλισσες και τους ναυτίλους.

12.3 Επισκεφθήκαμε το «Μουσείο Ηρακλειδών» την Παρασκευή 1-4-2016, όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν με τα εκθέματα, να προβληματιστούν και να συζητήσουν. Παρακολουθήσαμε τη θεματική ενότητα με τίτλο «Τα Μαθηματικά στη Φύση και την Τέχνη. Λόγος, αναλογία, χρυσή τομή».

12.4 Επισκεφθήκαμε το «Μουσείο Παλαιοντολογίας και Γεωλογίας» στο τμήμα Γεωλογίας στην Πανεπιστημιούπολη την Πέμπτη 21-4-2016, όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τα εκθέματα, να παρατηρήσουν με το μικροσκόπιο, να κάνουν ανασκαφή και να κατασκευάσουν απολίθωμα.

12.5 Έγινε από την ομάδα αφίσα, ώστε να ενημερωθεί η σχολική κοινότητα για όσα έμαθαν οι μαθητές κατά τη διάρκεια του προγράμματος και παρουσιάστηκε η εργασία - αποτέλεσμα του προγράμματος σε όλη τη σχολική κοινότητα στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου.

12.6 ΣΧΟΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

12.6.1 ΜΑΣ ΑΡΕΣΑΝ

- 12.6.1.1. Οι εκδρομές που πήγαμε
- 12.6.1.2. Τα καινούργια πράγματα που δεν περιμέναμε ότι θα μάθουμε
- 12.6.1.3. Οι εργασίες
- 12.6.1.4. Το μάθημα που κάναμε με τους υπολογιστές
- 12.6.1.5. Τα μπισκότα
- 12.6.1.6. Οι ζωγραφιές
- 12.6.1.7. Η παρέα

12.6.2 ΔΕΝ ΜΑΣ ΑΡΕΣΑΝ

- 12.6.2.1. Τα κουκουνάρια
- 12.6.2.2. Η φασαρία

12.7 ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ + ΦΥΣΗ

12.7.1 Το αγαπημένο μας σημείο σε αυτό το πρόγραμμα είναι ότι μάθαμε πως τα μαθηματικά σχετίζονται με τη φύση. Επίσης μας άρεσαν τα fractals, η ακολουθία Fibonacci και ο ναυτίλος. Αλλά το καλύτερο σημείο του προγράμματος ήταν τα μπισκότα που τρώγαμε!

12.7.2 Μου άρεσε το θέμα, μαθηματικά στη φύση. Τέλος στις εκδρομές που πήγαμε ήταν όλα τέλεια και ενδιαφέροντα.

12.7.3 Σε πρόγραμμα είναι η πρώτη φορά που μένω. Ήταν πάρα πολύ ωραία, μου άρεσαν οι εργασίες, οι εκδρομές, τα γέλια και οι χαρές. Ήταν μία εμπειρία που δεν θα την ξεχάσω ποτέ!

12.7.4 Αυτό που μου άρεσε περισσότερο στο περιβαλλοντικό πρόγραμμα ήταν που ήμασταν μία ομάδα. Αλλά πιο πολύ μου άρεσε η εκδρομή στο μουσείο Ηρακλειδών. Ελπίζω και του χρόνου να περάσω τόσο καλά και ακόμα καλύτερα!

12.7.5 Αυτό που μου άρεσε περισσότερο στο περιβαλλοντικό πρόγραμμα ήταν όταν μάθαμε για τη χρυσή τομή, επειδή υπάρχει παντού στη ζωή μας και το καλύτερο επειδή το έμαθα με τους φίλους μου.

12.7.6 Αυτό που μου άρεσε περισσότερο στο περιβαλλοντικό πρόγραμμα ήταν όταν μάθαμε τους αριθμούς Fibonacci αλλά το σπουδαιότερο ήταν όταν πρωτομάθαμε για τους μαθηματικούς του παρελθόντος.

12.7.7 Μας άρεσαν : ο Fibonacci, τα μπισκότα!, οι εκδρομές!, οι παρουσιάσεις στο χώρο του σχολείου, ο ναυτίλος και... το γέλιο.

12.7.8 Μας άρεσαν : τα μπισκότα, τα καινούργια πράγματα/γνώσεις, οι εκδρομές, οι νέες γνωριμίες με ανθρώπους, η συνεργασία, η ζωγραφική, ο ναυτίλος, ο Fibonacci, τα fractals, οι παρουσιάσεις που είχαν φτιαχτεί από τα παιδιά της ομάδας, η παρέα μας και τα αστεία μας. Δε μας άρεσαν : η φασαρία και το μάθημα στην αίθουσα της πληροφορικής.

Η Συντονίστρια του προγράμματος, Χριστίνα Καλαθά

13. «Εθνικοί Δρυμοί : Οι θησαυροί της ελληνικής φύσης»

3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων Σχολικό Έτος 2016-17

Συντονίστρια Συμμετέχουσες : Δέσποινα Δρίζου ΠΕ04
Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός : Ελένη Δημητρίου ΠΕ02

13.1 Κατά τη διάρκεια του προγράμματος τα παιδιά χωρίστηκαν σε ομάδες και δούλεψαν ομαδοσυνεργατικά.

13.2 Οι μαθητές μελέτησαν, υλοποίησαν και παρουσίασαν ομαδικές και ατομικές εργασίες αρχικά για τους εθνικούς δρυμούς γενικά και στη συνέχεια για τους εθνικούς δρυμούς της Αττικής αλλά και για τον εθνικό δρυμό Βίκου-Αώου.

13.3 Παράλληλα συνέχισαν τις δραστηριότητες στον σχολικό κήπο που είχαν δημιουργήσει την προηγούμενη σχολική χρονιά με συχνό καθαρισμό, κλάδεμα, πότισμα των φυτών, αλλά και φύτεμα νέων. Επίσης τα παιδιά μελέτησαν τα φυτά της αυλής, αυτοφυή και μη. Χαρακτηριστικό είναι το ανθοφόρο φυτό βάλσαμο ή βαλσαμόχορτο (Υπερικόν το διάτρητον - *Hypericum perforatum*) που φύεται στην αυλή και του οποίου οι μαθητές μελέτησαν τις θεραπευτικές του ιδιότητες.

13.4 Η ομάδα αξιοποίησε την τοποθέτηση καφέ κάδων σε όλες της γειτονιές στο Δήμο μας και ενημέρωσε σε συνεργασία με το Δήμο Βριλησίων τους μαθητές και τους γονείς για τη σωστή χρήση τους. Επίσης οι μαθητές συνέταξαν ερωτηματολόγιο και πήραν συνέντευξη από κατοίκους της περιοχής για να διαπιστώσουν πόσο ενημερωμένοι είναι οι κάτοικοι για τη σωστή διαχείριση των οργανικών απορριμμάτων και τη χρήση των καφέ κάδων.

13.5 Η περιβαλλοντική ομάδα μας επισκέφθηκε το ΚΠΕ Λαυρίου την Τετάρτη 2-2-2017, όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για τον Εθνικό Δρυμό Σουνίου, να επισκεφθούν τον πυρήνα του δρυμού μαζί με τους υπεύθυνους του ΚΠΕ, να δουλέψουν σε ομάδες και να παρουσιάσουν τα ευρήματά τους συμμετέχοντας στο αντίστοιχο πρόγραμμα του ΚΠΕ.

13.6 Ακόμη πραγματοποίησε τετραήμερη εκδρομή στην Κόνιτσα και στα Ζαγοροχώρια από 5/5/2017 έως 9/5/2017 όπου επισκεφθήκαμε το ΚΠΕ Κόνιτσας. Μετά από τη σχετική ενημέρωση στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, περπατήσαμε με τους υπεύθυνους ένα τμήμα του ποταμού Αώου και του ποταμού Βοϊδομάτη θαυμάζοντας τα υπέροχα γεφύρια, το εντυπωσιακό τοπίο και μελετώντας το παραποτάμιο οικοσύστημα. Στη διάρκεια της εκδρομής επισκεφθήκαμε τα υπέροχα χωριά με τους παραδοσιακούς οικισμούς και τα γνωστά γεφύρια, το επιβλητικό φαράγγι του Βίκου και το περιβαλλοντικό κέντρο Μπουραζανίου.

13.7 Στο τέλος του προγράμματος οι μαθητές ετοίμασαν την εργασία του προγράμματος την οποία και παρουσίασαν στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου σε όλη τη σχολική κοινότητα.

Συνέντευξη στη γειτονιά μας

Ερωτηματολόγιο για τους καφέ κάδους

1. Κάνετε ανακύκλωση στο σπίτι σας;

Πάντα Συχνά Μερικές φορές Σπάνια Καθόλου

2. Ποιους διαφορετικούς κάδους έχετε στη γειτονιά σας;

Μπλε Πράσινοι Καφέ Γυάλινοι Κώδωνες

3. Τι ρίχνετε στους καφέ κάδους;

- Πράσινα φύλλα και κομμένο γκαζόν Στάχτη με χημικά και εμποτισμένα ξύλα
- Ξερά φύλλα και χαρτί Υπολείμματα φαγητού Τσόφλια αυγών
- Φυτικά υπολείμματα κουζίνας Λάδια μηχανής και λίπασμα
- Υπολείμματα καφέ και τσαγιού, φίλτρα Χαρτιά κουζίνας
- Πριονίδι

4. Πώς ρίχνετε τα υπολείμματα στον κάδο;

Χύμα

Σε σακούλες

Σε σφιχτοδεμένες σακούλες

Η Συντονίστρια του προγράμματος, Δέσποινα Δρίζου

14. «Το δάσος : πηγή ζωής και αιεφορίας»

3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων
Σχολικό Έτος 2017-18

Συντονίστρια : Χριστίνα Καλαθά ΠΕ03
Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός : Δέσποινα Δρίζου ΠΕ04

14.1 Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με τη φύση, ενημερώθηκαν για τα δάση και τα οφέλη τους, γνώρισαν τη χρησιμότητά τους στον πλανήτη. Έμαθαν το μηχανισμό του φαινομένου του θερμοκηπίου, αναγνώρισαν την άμεση σχέση του με την κλιματική αλλαγή και συνειδητοποίησαν το ρόλο του CO₂ στα παραπάνω φαινόμενα. Προβληματίστηκαν για τις συνέπειες της καταστροφής του φυσικού περιβάλλοντος και των δασών στη ζωή και στο μέλλον τους και αντιλήφθηκαν την αναγκαιότητα της προστασίας των δασών.

14.2 Οι μαθητές δούλεψαν σε ομάδες-ομαδοσυνεργατικά μελετώντας τις παραπάνω ενότητες και εκπονώντας εργασίες με σχετικά θέματα.

14.3 Σε συνεργασία με το Δήμο πραγματοποιήθηκε δράση με θέμα «Οικολογικό αποτύπωμα-CO₂». Αρχικά τα παιδιά μελέτησαν τις σχετικές έννοιες και δημιούργησαν την αφίσα της δράσης. Σε δεύτερο στάδιο ενημέρωσαν τη σχολική κοινότητα για το οικολογικό αποτύπωμα και τη σημασία του. Τέλος απαντώντας σε ένα ερωτηματολόγιο μέτρησαν στη σχολική αυλή το δικό τους οικολογικό αποτύπωμα. Στη δράση συμμετείχε η δημοτική αρχή η οποία δώρισε μια ελιά στο σχολείο, που φύτεψαν στην αυλή του σχολείου οι μαθητές μαζί με το δήμαρχο.

14.4 Οι μαθητές κατασκεύασαν μακέτα με θέμα το δάσος και την κλιματική αλλαγή χρησιμοποιώντας χάρτινες συσκευασίες. Με τον τρόπο αυτό συνειδητοποίησαν τη χρησιμότητα της επανάχρησης-ανακύκλωσης στις κατασκευές.

14.5 Η περιβαλλοντική ομάδα επισκέφθηκε το ΚΠΕ Λαυρίου όπου παρακολούθησε το πρόγραμμα «Το δάσος έχει τη δική του Ιστορία», μελετώντας το οικοσύστημα του εθνικού δρυμού Σουνίου.

14.6 Επίσης πραγματοποιήθηκε ημερήσια εκδρομή στη λίμνη Δόξα όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με τη φύση κάνοντας πεζοπορία και βιωματικά παιχνίδια στο παραλίμνιο δάσος. Την ίδια μέρα επισκέφθηκαν το μουσείο Περιβάλλοντος Στυμφαλίας.

14.7 Οι μαθητές παρουσίασαν στη σχολική κοινότητα στο τέλος της σχολικής χρονιάς θεατρικό δρώμενο με τίτλο «Παράθυρο στο μέλλον». Το δρώμενο είχε θέμα το περιβάλλον, την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις στον πλανήτη. Επίσης διασκεύασαν ένα ποίημα με θέμα το περιβάλλον σε τραγούδι ραπ μουσικής. Το θεατρικό-τραγούδι παρουσιάστηκε επίσης στο συνεδριακό κέντρο του Δήμου Ν. Ιωνίας τον Ιούνιο του 2018

στην εκδήλωση παρουσίασης των προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας.

14.8 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΟΣ

ΚΑΤΟΙΚΙΑ	Βήματα	Πόντοι
Πόσα άτομα κατοικούν στο σπίτι σας;		
1	3	30
2	2	25
3	2	20
4	1.5	15
5 ή περισσότερα	1	10
Πώς θερμαίνεται το σπίτι σας;		
Φυσικό αέριο	3	30
Ηλεκτρισμός	4	40
Πετρέλαιο	5	50
Ανανεώσιμες πηγές (αέρας, ήλιος)	1	10
Πόσες μεμονωμένες βρύσες (στην κουζίνα, τα μπάνια και έξω) και τουαλέτες έχετε στο σπίτι σας;		
Λιγότερες από 3	0.5	5
3-5	1	10
6-8	1.5	15
8-10	2	20
Περισσότερες από 10	2.5	25
Ποιο είναι το είδος του σπιτιού σας;		
Διαμέρισμα	2	20
Μονοκατοικία	4	40
ΦΑΓΗΤΟ		
Πόσα από τα εβδομαδιαία γεύματα σας περιέχουν κρέας ή ψάρι;		
0	0	0
1-3	1	10
4-6	2	20
7-10	3.5	35
Περισσότερα από 10	5	50
Πόσα από τα εβδομαδιαία γεύματα σας παρασκευάζονται από φρέσκα υλικά;		
Κάτω από 10	2.5	25
10-14	2	20
14-18	1.5	15
Περισσότερα από 18	1	10
Τα είδη διατροφής που αγοράζει η οικογένειά σας προσπαθεί να είναι τοπικά		

προϊόντα;		
Ναι	2.5	25
Όχι	12.5	125
Μερικές φορές	5	50
Σπάνια	10	100
Δεν γνωρίζω	7.5	75
ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ		
Αν η οικογένειά σας έχει αυτοκίνητο, τι τύπου είναι;		
Μοτοσυκλέτα	1.5	15
Μικρού κυβισμού	3.5	35
Μεσαίου κυβισμού	6	60
Μεγάλου κυβισμού	7.5	75
Όχημα 4x4 ή μικρό φορτηγό	10	100
Φορτηγό μεγάλου μεγέθους	13	130
Πως πηγαίνετε στο σχολείο ή στη δουλειά σας;		
Με το αυτοκίνητο	5	50
Με τα μέσα μαζικής μεταφοράς	2.5	25
Με σχολικό λεωφορείο	2	20
Περπατώντας	0	0
Με το ποδήλατο ή το skateboard	0	0
Που πήγατε διακοπές τον περασμένο χρόνο;		
Δεν έκανα διακοπές	0	0
Στην χώρα μου σε έναν προορισμό	1	10
Στην χώρα μου σε διαφορετικούς προορισμούς	3	30
Στην Ευρώπη	4	40
Σε άλλη ήπειρο	7	70
Πόσα σαββατοκύριακα το χρόνο κάνεις ταξίδια με το αυτοκίνητο ή το αεροπλάνο;		
0	0	0
1-3	1	10
4-6	2	20
7-9	3	30
Περισσότερα από 9	4	40
ΨΩΝΙΑ		
Πόσες μεγάλες συσκευές (τηλεόραση, υπολογιστή, αυτοκίνητο, στερεοφωνικό) αγόρασε η οικογένειά σου τον περασμένο χρόνο;		
1-3	1.5	15

4-6	3	30
Περισσότερες από 6	4.5	45
Αγοράσατε προϊόντα εξοικονόμησης ενέργειας τον περασμένο χρόνο αντί για ενεργοβόρα (ψυγεία, κλιματιστικά)		
Ναι	0	0
Όχι	2.5	25
ΑΠΟΒΛΗΤΑ		
Προσπαθείτε να μειώσετε τον όγκο των απορριμμάτων που δημιουργείτε; (αγοράζοντας τρόφιμα χύμα, ανακυκλώνοντας τις συσκευασίες των προϊόντων)		
Πάντα	0	0
Μερικές φορές	1	10
Σπάνια	2	20
Ποτέ	3	30
Στο σπίτι σου κάνετε κομποστοποίηση:		
Πάντα	0	0
Μερικές φορές	1	10
Σπάνια	1.5	15
Ποτέ	2	20
Η οικογένειά σου κάνει ανακύκλωση χαρτιού, αλουμίνιου, γυαλιού, πλαστικού;		
Πάντα	0	0
Μερικές φορές	1	10
Σπάνια	1.5	15
Ποτέ	2	20
Πόσους σάκους απορριμμάτων γεμίζετε κάθε εβδομάδα;		
Μισή σακούλα σκουπιδιών	0.5	5
1	1	10
2	2	20
Περισσότερες από 2	3	30

14.9 Βρες το δικό σου αποτύπωμα προσθέτοντας τις τιμές από τις παραπάνω ερωτήσεις.

Αν το άθροισμα είναι:

14.9.1 κάτω από 150, το οικολογικό αποτύπωμα είναι μικρότερο από 40000m²

14.9.2 150-350, το οικολογικό αποτύπωμα είναι μεταξύ 40000m² και 60000m²

14.9.3 350-550, το οικολογικό αποτύπωμα είναι μεταξύ 60000m² και 78000m²

14.9.4 550-750, το οικολογικό αποτύπωμα κυμαίνεται μεταξύ 78000m² και 100000m²

14.9.5 πάνω από 750, το οικολογικό αποτύπωμα είναι μεγαλύτερο από 100000 m²

14.10 Οι μαθητές συγκρίνουν το αποτύπωμά τους με τον παγκόσμιο μέσο όρο.

Για παράδειγμα, το μέσο αποτύπωμα στο Ηνωμένο Βασίλειο και τον Καναδά είναι 60000m², στην Αυστρία 50000 m², στη Νικαράγουα 30000 m², στη Σρι Λάνκα 10000 m².

Επισημαίνεται ότι μόνο 21.000 m² ανά άτομο είναι διαθέσιμα στη γη. Αν όλοι στον κόσμο χρησιμοποιούσαν περισσότερο, θα χρειαζόμασταν περισσότερους από έναν πλανήτη σαν τη Γη μας, για να μας στηρίξουν.

14.11 Οικολογικό δρώμενο

Παράθυρο στο μέλλον

Λίλιαν Καραμητσοπούλου

Αφηγητής : Βρισκόμαστε σε μία τάξη Α΄ γυμνασίου στο 2050. Είναι Ιανουάριος και τα παιδιά μόλις έχουν γυρίσει από τις διακοπές των Χριστουγέννων. Είναι πρώτη ώρα και παρακολουθούν το μάθημα της Περιβαλλοντικής Ιστορίας.

Καθηγήτρια : (Μπαίνει στην τάξη) Καλημέρα παιδιά.

Παιδιά : Καλημέρα κυρία.

Καθηγήτρια : Χρόνια σας πολλά και Ευτυχισμένο το 2050. Εύχομαι σε όλους υγεία και καλή πρόοδο.

Παιδιά : Ευχαριστούμε κυρία.

Καθηγήτρια : Τι εύχεστε για το 2050;

Κλαίρη : Να χιονίσει!

Μάνος : Ήι καλά κάνε όνειρα

Ειρήνη : Βολέψου τώρα με το τεχνητό χιόνι που μας έριξαν μέσα στα Χριστούγεννα για “ατμόσφαιρα” και μη ζητάς θαύματα.

Καθηγήτρια : Και μιάς και το έφερε η κουβέντα και για να επιστρέψουμε στο μάθημά μας, γιατί δεν χιονίζει πια στη χώρα μας;

Χρήστος : Γιατί λόγω της κλιματικής αλλαγής, η θερμοκρασία ανέβηκε και χάθηκαν οι βαρχειμωνιές.

Μάνος : Δεν χάθηκαν μόνον οι βαρχειμωνιές αλλά και το φθινόπωρο και η άνοιξη. Ένα συνεχές καλοκαίρι έχουμε.

Φίλιππος : Πού και πού έχουμε και άνοιξη.

Ειρήνη : Πάντως καύσωνα με 55 βαθμούς Κελσίου, Γενάρη μήνα, δεν το λες άνοιξη.

Γιώργος Μ. : Ντάλα καλοκαίρι το λες. (γελούν)

Καθηγήτρια : Έλα, έλα τώρα ησυχία. Και για πείτε μου από τι προήλθε αυτή η κλιματική αλλαγή;

Κλαίρη : Γιατί κάποιιοι κάποτε ήταν τόσο εγωιστές που δεν έβλεπαν πέρα από τη μύτη τους και κατέστρεφαν το περιβάλλον.

Καθηγήτρια : Δεν απέχει πολύ από την πραγματικότητα αυτό που λες, αλλά θα ήθελα μια πιο επιστημονική εξήγηση.

Μάνος : Η εξήγηση είναι απλή. Ο άνθρωπος είχε παρέμβει στον κύκλο του άνθρακα σημαντικά με τις δραστηριότητές του για πολλές δεκαετίες.

Κλαίρη : Κύκλος του άνθρακα, τι είναι αυτό;

Καθηγήτρια : Για να το καταλάβουμε αυτό θα πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας τη σχέση ανάμεσα στην φωτοσύνθεση και την κυτταρική αναπνοή. Τα φυτά όπως ξέρουμε κάνοντας φωτοσύνθεση παίρνουν από την ατμόσφαιρα CO_2 και ελευθερώνουν O_2 . Το O_2 το χρειάζονται όλοι οι οργανισμοί για να ζήσουν. Μ' αυτό κάνουν κυτταρική αναπνοή παράγοντας CO_2 το οποίο αποβάλλουν στην ατμόσφαιρα. Είναι ένας κύκλος δηλαδή..

Γιώργος Μ. : Και ο άνθρωπος τι σχέση έχει μ' αυτό;

Καθηγήτρια : Ο άνθρωπος επεμβαίνει με πολλούς τρόπους. 1) με την καύση των ορυκτών καυσίμων (πετρελαίου, γαιάνθρακα κ.λπ.) η οποία έγινε πολύ έντονη με την αύξηση του πληθυσμού και των αναγκών του, 2) με τις πυρκαγιές και 3) με την αποψίλωση των δασών...

Χρήστος : Αποψίλωση, τι είναι πάλι τούτο;

Καθηγήτρια : Αποψίλωση είναι η καταστροφή των δασών που γίνεται για ανθρώπινη χρήση (για ξυλεία, για καλλιέργειες, για δημιουργία πόλεων, για χτίσιμο κατοικιών κλπ...)

Φίλιππος : Και πώς βλάπτουν όλα αυτά την ατμόσφαιρα;

Καθηγήτρια : Με την καύση των καυσίμων, τεράστιες ποσότητες CO_2 ελευθερώνονται στην ατμόσφαιρα, ενώ με την καταστροφή των δασών και τις πυρκαγιές μειώνονται οι οργανισμοί που κάνουν φωτοσύνθεση (τα φυτά δηλαδή) και δεσμεύουν το CO_2 με αποτέλεσμα να αυξηθεί πολύ η συγκέντρωση του CO_2 στον ατμοσφαιρικό αέρα.

Ειρήνη : Και είναι κακό αυτό;

Καθηγήτρια : Είναι πολύ αρνητικό, γιατί όταν το CO_2 είναι πολύ αυξημένο στον αέρα δεσμεύει ένα μεγάλο μέρος της ακτινοβολίας και έτσι αυξάνεται η θερμοκρασία της ατμόσφαιρας επηρεάζοντας αρνητικά τους οργανισμούς.

Γιώργος Μ. : Είναι το φαινόμενο του θερμοκηπίου σωστά;

Καθηγήτρια : Ναι πολύ σωστά !! Εξαιτίας του ανεβαίνει σταδιακά η μέση θερμοκρασία του πλανήτη, λιώνουν οι πάγοι στους πόλους, πλημμυρίζουν και χάνονται χερσαίες εκτάσεις και γενικά αλλάζει το κλίμα της γης με ξηρασίες, ερημοποίηση, ακραία καιρικά φαινόμενα κλπ.

Κλαίρη : Έτσι εξηγείται αυτό που ζούμε.....

Γιώργος Μ. : Και έτσι τώρα εμείς αναγκάζομαστε να ζούμε κλεισμένοι σαν τα ποντίκια μέσα στα aircondition γιατί έξω η ατμόσφαιρα έχει γίνει ανυπόφορη και δεν μπορείς να πάρεις ανάσα.

Καθηγήτρια : Και τώρα που είπαμε για ατμόσφαιρα, νομίζω ότι κάνει πολύ ζέστη εδώ μέσα. Φίλιππε σήκω σε παρακαλώ να δεις το aircondition πίσω σου γιατί νομίζω δεν λειτουργεί.

Φίλιππος : Έχετε δίκιο κυρία, έχει πέσει πάλι το ρεύμα.

Χρήστος : Ωχ μούσκεμα θα γίνουμε πάλι.

Καθηγήτρια : Κάντε λίγο υπομονή και θα ξανάρθει.

Κλαίρη : Καλύτερα, γιατί αν δεν έρθει θα κατέβουμε όλοι στη μεγάλη αίθουσα που έχει γεννήτρια να δούμε πάλι ταινία.

Καθηγήτρια : Ας μη βιαζόμαστε... Φίλιππε, πήγαινε στον διευθυντή να ρωτήσεις τι συμβαίνει. Και εμείς ας προσπαθήσουμε να συγκεντρωθούμε στη δουλειά μας.

Μάνος. : Μακάρι να ζούσα 30 χρόνια νωρίτερα. Θα έδινα ένα γερό μάθημα σε όσους αδιαφορούσαν για το περιβάλλον που τώρα το πληρώνουμε εμείς!

Αφηγητής : Στο μεταξύ στο προαύλιο του σχολείου, κάτω από το ένα και μοναδικό δεντράκι που ηλιοκαίγεται κάθονται στα κλαδιά δυο νύμφες των δασών, δυο δρυάδες, που παρακολουθούν με ενδιαφέρον την κουβέντα των παιδιών.

Δρυάδα : Το άκουσες αυτό Αμαδρυάδα;

Αμαδρυάδα : Το άκουσα.

Δρυάδα : Δες να υπάρχει τελικά ελπίδα να σωθούμε;

Αμαδρυάδα : Δεν ξέρω αλλά αυτά τα παιδιά δείχνουν αρκετά θυμωμένα με την κατάσταση αυτή της φύσης.

Δρυάδα : Όχι όσο θυμωμένη είμαι εγώ με αυτά που ζω. Δεν υπάρχει δεντράκι πια για να ξαποστάσω και δεν υπάρχει πια δροσιά να δροσιστώ, μέρα με τη μέρα νιώθω να σβήνω, να χάνομαι...

Αμαδρυάδα : Είναι πραγματικά λυπηρό αυτό που συμβαίνει. Αλλά νομίζω πως αυτοί εδώ οι μαθητές θα μπορούσαν να αλλάξουν τα πράγματα.

Δρυάδα : Ένας μόνο τρόπος υπάρχει για να το μάθουμε.

Αμαδρυάδα : Ελπίζω μόνο να πετύχει αυτή τη φορά γιατί οι δυνάμεις μου έχουν πια εξαντληθεί. Είναι η τελευταία μας ευκαιρία για τη σωτηρία μας και τη σωτηρία των δέντρων.

Δρυάδα : Έχω ένα προαίσθημα ότι αυτή τη φορά όλα θα πάνε καλά.

Αμαδρυάδα : Βάλε τα δυνατά σου Δρυάδα. Θα τους μεταφέρουμε στο 2018. Σε ένα περιβαλλοντικό πρόγραμμα μιας Α΄ Γυμνασίου στα Βριλήσσια.

Αφηγητής : Με όσες μαγικές δυνάμεις τους είχαν απομείνει οι δυο νύμφες, έκαναν την ευχή του παιδιού πραγματικότητα. Τους έδειξαν πώς να χρησιμοποιούν μια

χρονομηχανή ώστε να μεταφερθούν πίσω στο χρόνο. Έτσι τα παιδιά βρέθηκαν σε μία τάξη του 2018 όπου οι μαθητές και η δασκάλα συζητούν για το περιβάλλον.

Δασκάλα : Παιδιά, τώρα που έχετε όλοι μάθει για τα ζητήματα που αφορούν το περιβάλλον, θα παίξουμε ένα παιχνίδι!

Παναγιώτης : Ωραία κυρία, μας αρέσουν τα παιχνίδια!

Στέφανος : Θα παίξουμε μπουκάλα;

Δασκάλα : Ο νους σου εσένα...

Μαρία : Λοιπόν, κυρία, πώς παίζεται αυτό το παιχνίδι;

Δασκάλα : Ένα παιδί μας λέει τη λύση σε ένα από τα προβλήματα που αφορούν το περιβάλλον. Οι υπόλοιποι προσπαθούν να μαντέψουν ποιό ήταν το πρόβλημα.

Παναγιώτης : Ωραία, κυρία, ας αρχίσουμε! Έτσι θα δούμε κι αν θυμόμαστε τίποτα...

Βερενίκη : Ν' αρχίσω εγώ;

Δασκάλα : Αρχισε!

Βερενίκη : Η λύση είναι να προστατεύουμε τα δάση.

Θανάσης : Και το πρόβλημα είναι η καταστροφή των δασών από την παράνομη υλοτομία για τις ανάγκες των ανθρώπων σε καύσιμη ύλη....

Παναγιώτης :.....αλλά και για το χτίσιμο πολυτελών σπιτιών και ξενοδοχείων μέσα στη φύση!!!

Μαρία : Ναι, καταστρέφουν το οξυγόνο όλων μας για να λένε ότι έχουν σπίτι στο δάσος! Έλεος πια!

Στέφανος : Εγώ τώρα : Η λύση είναι : ανανεώσιμες πηγές για την ενέργειά μας κι όχι αυτές που εξαντλούνται (μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας)

Μαρία : Εξάντληση μη ανανεώσιμων ενεργειακών πόρων!

Παναγιώτης : Ναι, αλλά και φαινόμενο του θερμοκηπίου από τις καύσεις που γίνονται για να παραχθεί η ενέργεια!

Δασκάλα : Είσαστε καταπληκτικοί!

Παναγιώτης : Εμ, τι κυρία, παίζουμε τώρα; Επόμενη λύση. Να μη χρησιμοποιούμε το αυτοκίνητο συχνά.

Θανάσης : Ατμοσφαιρική ρύπανση!

Βερενίκη : Και τα προηγούμενα που είπαμε, τελειώνει το πετρέλαιο... φαινόμενο θερμοκηπίου...

Δασκάλα : Μπράβο! βρήκατε αμέσως 3 προβλήματα που βελτιώνονται αν χρησιμοποιούμε λιγότερο το αυτοκίνητο! Τι λέτε τώρα να συνεχίσουμε με τα άλλα προβλήματα του πλανήτη όπως τη ρύπανση των υδάτων και του εδάφους;

Θανάσης : Ωραία...: Να μη χρησιμοποιούμε φυτοφάρμακα και λιπάσματα.

Μαρία : Ναι, Αυτό θα μπορούσε να είναι λύση στη ρύπανση των νερών και στο φαινόμενο του ευτροφισμού.

Στέφανος : Αλλά και στον θάνατο των υδρόβιων οργανισμών.

Δασκάλα : Μπράβο, παιδιά, και τα δύο είναι σωστά! Συνεχίζουμε;

Βερενίκη : Βιολογικός καθαρισμός.

Μαρία : Αυτό είναι εύκολο, ρύπανση της θάλασσας.

Παναγιώτης : Σειρά μου τώρα! Δεν κάνουμε πέντε ώρες ντους.

Θανάσης : Δειψυδρία!

Δασκάλα : Μπράβο! Έχετε και καμία άλλη λύση για το ίδιο πρόβλημα;

Παναγιώτης : Πολλές! Στο σπίτι δεν αφήνουμε τη βρύση ανοιχτή χωρίς λόγο και ελέγχουμε για διαρροές.

Στέφανος : Στον κήπο μας φυτεύουμε φυτά που έχουν μικρές ανάγκες για νερό, όχι γρασίδι!

Βερενίκη : Επίσης μπορούμε να συγκεντρώνουμε το βρόχινο νερό σε στέρνες, σε δεξαμενές...

Δασκάλα : Τέλεια, συνεχίζουμε!

Θανάσης : Κυρία, θα πω τη λύση με μαντινάδα, αλλά δεν είναι δική μου, είναι του Παπαδόγιαννη.

Δασκάλα : Εντάξει, πες τη!

Θανάσης : Άμα δε λιγοστέψουμε εκείνα που πετούμε/

στον σκουπιδιών τη θάλασσα μια μέρα θα πνιγούμε.

Μαρία : Κυρία, το πρόβλημα είναι η αύξηση των απορριμμάτων.

Δασκάλα : Σωστά! Και πείτε μου τώρα, ποιες είναι οι επιπτώσεις από αυτό το πρόβλημα;

Στέφανος : Ότι για πολλά από αυτά, σαν τα πλαστικά, δεν υπάρχουν μικροοργανισμοί να τα διασπασουν και μένουν εκεί εις τους αιώνες των αιώνων!

Μαρία : Κι ότι άλλα περιέχουν τοξικές ουσίες που περνάνε στο έδαφος, το νερό και τον αέρα.

Παναγιώτης : Και μπαίνουν στις τροφικές αλυσίδες και δηλητηριάζουν τους οργανισμούς.

Δασκάλα : Υπάρχουν λύσεις για το πρόβλημα;

Θανάσης : Ναι, κυρία, η κυριότερη λύση είναι να λιγοστέψουμε τα σκουπίδια!

Δασκάλα : Πώς;

Βερενίκη : Πρέπει να τα στέλνουμε στην ανακύκλωση, χάρτια τα γυάλινα, χάρτια τα χαρτιά, χάρτια τ' αλουμίνια.

Δασκάλα : Πολύ σωστά. Και ξέρετε παιδιά αν όλες αυτές οι λύσεις δεν γίνουν από σας τους ίδιους, τότε τα πράγματα για τη χώρα μας αλλά και για ολόκληρο τον πλανήτη θα είναι πολύ δύσκολα....

(Εμφανίζονται τα παιδιά από το μέλλον)

Μάνος : Αυτό μπορούμε να σας το βεβαιώσουμε κι εμείς.

Μαρία : Και ποιοί είστε εσείς;

Γιώργος Μ. : Είμαστε κατά κάποιο τρόπο συμμαθητές σας, απλά ερχόμαστε απ' το 2050.

Παναγιώτης : Πλάκα κάνετε έτσι;

Φίλιππος : Καθόλου.

Αφηγητής : Τα παιδιά απ' το μέλλον άρχισαν να τους εξηγούν τι συμβαίνει και για ποιό λόγο είχαν βρεθεί εκεί. Στο τέλος αφού κατάφεραν να τους πείσουν ότι όλα όσα έλεγαν ήταν αλήθεια, τους παρακάλεσαν να θέσουν σε εφαρμογή όλες τις λύσεις που αυτοί οι ίδιοι είχαν αναφέρει εκείνη την ημέρα. Οι μαθητές στενοχωρήθηκαν πολύ από την κατάσταση που θα είχε η ζωή στο μέλλον και πήραν την απόφαση να μην το επιτρέψουν.

Βερενίκη : Η λύση είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών, ενημέρωση, συμμετοχή σε οργανώσεις προστασίας του περιβάλλοντος.

Θανάσης : Το πρόβλημα είναι η αδιαφορία και η παιδικότητα. Αν σταματήσει αυτό τότε η φύση θα ξαναγεννηθεί.

Μαρία : Πρέπει όλοι μας να κάνουμε αυτά που πρέπει.

Στέφανος : Και δεν θ' αφήσουμε κανέναν να σταθεί εμπόδιό μας.

Μαρία : Το μέλλον μας ανήκει και θα είναι πιο όμορφο από αυτό που παραλάβαμε.

Δασκάλα : Τώρα παιδιά μπορείτε να γυρίσετε στο μέλλον. Και υποσχόμαστε ότι θα κάνουμε ότι περνάει απ' το χέρι μας για να το βρείτε καλύτερο.

Αφηγητής : Οι μαθητές έδωσαν τα χέρια και έφυγαν πάλι με την χρονομηχανή ελπίζοντας στα λόγια των συμμαθητών τους. Και να που βρισκόμαστε πάλι στα 2050.

Είναι πάλι Γενάρης και τα παιδιά κάνουν μάθημα.

Καθηγήτρια : Λοιπόν, παιδιά θα ήθελα να ανοίξετε τώρα τα τάμπλετ σας και να απαντήσετε στην ερώτηση 1 σχετικά με το κλίμα της χώρας μας και τις εποχές. Θα πρέπει να αντιστοιχίσετε τα χαρακτηριστικά κάθε εποχής ώστε να καταλήξετε στο κλίμα μας.

(τα παιδιά ξεκινούν τη μελέτη. Καθώς μελετούν αρχίζει να χιονίζει)

Κλαίρη : Παιδιά κοιτάξτε έξω!

Χρήστος : Κυρία, χιονίζει!!!

Ειρήνη : Επιτέλους χιονίζει!! Πραγματικό χιόνι και όχι τεχνητό!

Καθηγήτρια : Ε, λοιπόν, παιδιά η μέρα είναι πολύ ιδιαίτερη.

Φίλιππος : Ναι κυρία, μετά από τόσα χρόνια βλέπουμε χιόνι.

Καθηγήτρια : Τι θα λέγατε αν αντί για την άσκηση 1 βγούμε έξω να παίξουμε;

Παιδιά : Ναυuuuu!

(Βγαίνουν και παίζουν ενώ σε μια άκρη βρίσκονται και οι Δρυάδες που και αυτές διασκεδάζουν παίζοντας με το χιόνι)

Το ποίημα που έγινε τραγούδι ραπ

Σ' αυτή τη ζωή δεν είναι όλα εντάξει
ήρθε η ώρα τελικά κάτι ν' αλλάξει
Τοξικά απόβλητα τη θάλασσα ρυπαίνουν
και τα ψάρια ένα-ένα πεθαίνουν.
Η τρύπα του όζοντος κάθε μέρα ανοίγει
κι η προστασία απ' τον ήλιο είναι λίγη.
Τόσα καυσαέρια βγαίνουν κάθε μέρα
καταστρέφουνε και μας και τον αέρα!
Αν συνεχίσει έτσι, θα λιώσουνε οι πάγοι
και τότε δεν μας σώζουν ούτε άγιοι ούτε μάγοι!
**Γιατί όταν οι ρύποι γίνουν Δούρειοι ίπποι
τότε θα μας πιάσει η λύπη!**
Γύρω μας παντού διοξειδία, μονοξειδία
μας πλημμυρίζουν χιλιάδες σωματίδια.
Ο οργανισμός μας έχει ανάγκη από οξυγόνο
γιατί όλα τα οξειδία φέρνουν στο κεφάλι πόνο.
Βλέπουμε τον κόσμο γύρω μας να καταστρέφεται
Κάντε κάτι γρήγορα γιατί το τέλος έρχεται.

Σώστε τη γη μαζί και τους εαυτούς σας
πρέπει να δουλέψει για το καλό ο νους σας.
Σώστε τη γη κι όλοι θα χαρούμε κι ευχάριστα θα ζούμε.

Σεβασμός στο περιβάλλον και τη ζωή των άλλων

*ας μπουνε φίλτρα στα φουγάρα
είναι μια λύση κι ας σταματήσει
λίγο των αυτοκινήτων η χρήση.
Ας κάνουμε σκοπό το κοινό καλό.
Ας ασχοληθούμε με κάτι σοβαρό.
Είμαστε το μέλλον αυτού του πλανήτη
κι αυτός ο πλανήτης είναι το δικό μας σπίτι.
Αν κάνουμε ενέργειες σωστές, θα' ρθούνε οι χαρές.
Μα αν δεν παν' όλα σωστά, θα μεγαλώσει η συμφορά.
Πρέπει λοιπόν να δράσουμε όλοι μαζί,
για να ζήσουμε αργότερα μια όμορφη ζωή.*

*Σώστε τη γη μαζί και τους εαυτούς σας
πρέπει να δουλέψει για το καλό ο νους σας.*

Σώστε τη γη κι όλοι θα χαρούμε κι ευχάριστα θα ζούμε

«Πέτρινα τοξωτά γεφύρια και Ελληνική παράδοση»

4^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής
Σχολικά Έτη 2013 – 2014, 2014 – 2015, 2015 – 2016

Συντονίστρια : Αναστασία Λεονάρδου, ΠΕ 02 (2013 – 2016)
Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί : Καλυψώ Έρτσου, ΠΕ 17, (2013-2014)
Νικόλαος Κυρίμης, ΠΕ 16, (2015-2016)
Ολυμπία Τσαχουρίδου, ΠΕ 11 (2013-2016)
Φωτεινή Τσιγκάνου, ΠΕ 02 (2014-2015)

A. Βασικό θέμα και αφόρμηση

Το βασικό θέμα ενός προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που υλοποιήθηκε στο 4^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής στην τριετία 2013 – 2016 υπήρξε η μελέτη των πέτρινων τοξωτών γεφυριών της ελληνικής υπαίθρου. Αφετηρία της έμπνευσης ήταν το δημοτικό τραγούδι «Του γιοφυριού της Άρτας», κείμενο της διδακτέας ύλης στο μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στην Γ΄ τάξη.

Οι 46 στίχοι του τραγουδιού γέννησαν πολλά ερωτήματα... Γιατί γκρεμίζεται ένα πέτρινο γεφύρι; Γιατί πρέπει να «χτιστεί» κάποιος στα θεμέλια και ειδικά η γυναίκα του πρωτομάστορα; Ποιος είναι ο ρόλος του πουλιού-αγγελιαφόρου; Πώς συγκρούονται αξίες και συναισθήματα; Τι ρόλο παίζει στην εξέλιξη του μύθου η κατάρα; Γιατί έχει ξενιτευτεί ο αδερφός; Ποιά σχέση έχει ο σχεδιασμός της πλοκής αυτού του μύθου με τη δομή με τους πρωταγωνιστές και τον χορό, με τον από μηχανής θεό και την τραγική ειρωνεία της αρχαίας τραγωδίας; Ποια είναι τελικά η πραγματικότητα των πέτρινων γεφυριών, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά στα Βαλκάνια, στην Ευρώπη, στον κόσμο ολόκληρο; Κι όχι μόνο... Ποιες ήταν οι αξίες, οι συνήθειες, τα πρότυπα ζωής της ελληνικής υπαίθρου; Κι όσο κι αν ο ελληνισμός επεκτάθηκε γεωγραφικά, αυτοί οι άξονες διασώθηκαν; Η ελληνική παράδοση, όπως την γνωρίζουμε από τα δημοτικά τραγούδια και από τα υλικά και άυλα κατάλοιπα, υπάρχει ακόμη;

Έτσι δημιουργήθηκε ένας κύκλος που άνοιξε το φθινόπωρο του 2013. Οι μαθητές που έλαβαν μέρος στα προγράμματα των τριών αυτών χρόνων (πάντα τελειόφοιτοι της Γ΄ τάξης) παρακολούθησαν θεωρητικά μαθήματα και ομιλίες-δρώμενα από προσκεκλημένους ειδικούς στον τομέα τους, έκαναν επισκέψεις σε χώρους πολιτισμού και επιστήμης, παρουσίασαν εργασίες στην τάξη και στο πεδίο, έλαβαν μέρος σε μονοήμερες και πολυήμερες εκπαιδευτικές εκδρομές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Ο κύκλος έκλεισε το καλοκαίρι του 2016 με την ολιστική παρουσίαση του προγράμματος και με μια τούρτα γενεθλίων για τα τρία χρόνια που κύλησαν παρέα με τα πετρογέφυρα και την ελληνική παράδοση!

B. Περιγραφή των βασικών σημείων κάθε προγράμματος του τριετούς κύκλου:

15. «Του γιοφυριού της Άρτας, μια γέφυρα του χτες με το σήμερα και το αύριο»

Σχολικό Έτος 2013 – 2014

15.1 Οι κύριοι άξονες του προγράμματος

15.1.1 ΠΕΤΡΙΝΑ ΓΕΦΥΡΙΑ : κατασκευή - τυπολογία, οικονομικοκοινωνική διάσταση (οι συντεχνίες των χτιστών της πέτρας, οι χρηματοδότες, οι τοπικές κοινωνίες), θρύλοι – δοξασίες, καταγραφή των πέτρινων γεφυριών της Ηπείρου.

15.1.2 «ΤΟΥ ΓΕΦΥΡΙΟΥ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ» : ανάλυση περιεχομένου, παραλλαγές εντός και εκτός Ελλάδας, σχετικά τραγούδια και χοροί.

15.1.3 ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ – ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ : καταγραφή των Λαογραφικών Μουσείων της Ηπείρου, αναζήτηση μικρών τοπικών Μουσείων και διερεύνηση των κινήτρων και των δράσεων των τοπικών κοινωνιών με στόχο τη διάσωση της πολιτιστικής τους κληρονομιάς.

15.2 Οι ομάδες εργασίας

<https://drive.google.com/file/d/1CaCa4TQI3qcOυ8XpmlLdaBwMOEoimKjsM/view?usp=sharing>

15.3 Επιλεγμένες εργασίες και παρουσιάσεις

15.3.1 «Φάσεις κατασκευής των πέτρινων γεφυριών».

<https://drive.google.com/file/d/1A7BHRFtgt6fYAMaGK1K7Cwrncf8bBJP/view?usp=sharing>

15.3.2 «Τεχνική και Αισθητική των πέτρινων γεφυριών».

<https://drive.google.com/file/d/1AjVceOwx7oc3SWi4IHqe6mxKTDqhuNfE/view?usp=sharing>

15.3.3 «Τα ηπειρώτικα γεφύρια».

<https://drive.google.com/file/d/11oV6HeerA3qZeUSxmnImfRMUAGP98rZb/view?usp=sharing>

15.3.4 «Το γεφύρι της Άρτας: ο μύθος κι η συνέχεια του».

https://drive.google.com/file/d/1wihRi6uVd1196KyBZ_hu1FQF7MzfaRk7/view?usp=sharing

15.3.5 «Το γεφύρι της Άρτας στη λαϊκή και έντεχνη δημιουργία».

<https://drive.google.com/file/d/1lbqkZwpLNqAB12GKyMresbxFRXv9GEld/view?usp=sharing>

15.4 Ενδοσχολικές δράσεις

Ομιλία του εκπαιδευτικού και θεατρικού συγγραφέα-σκηνοθέτη κ. Ιωσήφ Μπάστα σχετικά με τη δραματοποίηση «Του γιοφυριού της Άρτας».

Επικοινωνία με τον ερευνητή-μελετητή των πέτρινων γεφυριών της Ελλάδας και Αλβανίας κ. Σπύρο Μαντά και παρακολούθηση σχετικού υλικού από την ιστοσελίδα του «Αρχείο Γεφυριών Ηπειρώτικων»

<http://arhiogefirioniprotikon.blogspot.com/?fbclid=IwAR1p80BN9q3Y52HsiP4RFzQF6sR9YuHRoS3Y5eYHUozrIplF1UVNqtEjBXY>

15.5 Εξωσχολικές δράσεις

15.5.1 Παρακολούθηση της θεατρικής παράστασης «Πρωτομάστορα Έργα», σε διασκευή και σκηνοθεσία του κ. Ιωσήφ Μπάστα.

https://drive.google.com/file/d/0B_8iRyz9GVkXRzIGSG5CZFzYIU/view

15.5.2 Διήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στο ΚΠΕ Μακρινίτσας και συμμετοχή στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Τα πετρογέφυρα της Ελλάδας».

<https://drive.google.com/file/d/1zIVv2SUhSxhC219eZShMcIV-HsRFu426/view?usp=sharing>

15.5.3 Τριήμερη εκπαιδευτική εκδρομή (συμμετείχε όλη η Γ' τάξη) στην Ήπειρο και γνωριμία με το Γεφύρι της Άρτας και επιλεγμένα πέτρινα γεφύρια στα Ζαγοροχώρια. Οι μαθητές της παιδαγωγικής ομάδας παρουσίασαν στους συμμαθητές τους τα τεχνικά στοιχεία και τις φάσεις κατασκευής των πέτρινων γεφυριών. Παραλλήλως, όλοι δοκίμασαν παραδοσιακές ηπειρώτικες γεύσεις και επισκέφτηκαν χώρους ιστορικού και λαογραφικού ενδιαφέροντος.

<https://drive.google.com/file/d/1K-Hbj14b09WNvZHGMN9dMrDwfaaQC-6L/view>

15.6 Η τελική παρουσίαση

Η τελική παρουσίαση του προγράμματος έγινε στην τελετή αποφοίτησης της Γ΄ τάξης. Δημιουργήθηκε ένα «σενάριο» γύρω από ένα φανταστικό πρόσωπο, τον πρωτομάστορα Λάμπρο.

Η πλοκή του μύθου συνδύαζε όλα όσα οι μαθητές γνώρισαν μέσα από το πρόγραμμα, συνδυασμένα με εικόνες και μουσική υπόκρουση. Ακολούθησαν παραδοσιακοί χοροί, σε προσομοίωση του γλεντιού που έστηναν οι κάτοικοι της περιοχής όταν ολοκληρωνόταν το χτίσιμο του γεφυριού τους.

Το κείμενο:

<https://drive.google.com/file/d/1dRqE-Ldr-dDFuONsLMtTrTUcAP-HbOW9/view?usp=sharing>

Οι εικόνες:

https://drive.google.com/file/d/1di_5bo5h3y1RvXHnbG5Y8SIPSNjpcqQO/view?usp=sharing

Η παρουσίαση:

https://www.youtube.com/watch?time_continue=3&v=CPqX-IMHznY

16. «Ποτάμια και γεφύρια, η δύναμη της φύσης και η δύναμη του ανθρώπου»

Σχολικό Έτος 2014 – 2015

16.1 Οι κύριοι άξονες του προγράμματος

16.1.1 ΤΑ ΠΟΤΑΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ : οι βασικοί υδάτινοι δρόμοι, οι δυσχέρειες που προκαλούσαν στην επικοινωνία των ανθρώπων, οι σχετικές «αποτυπώσεις» στην Τέχνη.

16.1.2 ΤΑ ΠΕΤΡΟΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ : οι τεχνικές οικοδόμησης, η κοινωνική παράμετρος (συντεχνίες, εμπόριο, επικοινωνία), οι σχετικές «αποτυπώσεις» στην Τέχνη. Ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανάγκη διάσωσης και προβολής του πολιτιστικού μας πλούτου.

16.1.3 ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΣ : ιστορίες (πραγματικές – μυθικές) ανθρώπων που πάλεψαν και νίκησαν το υγρό στοιχείο.

16.1.4 ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ : Ποτάμια και πετρογέφυρα της Ευρώπης, σχετικά έργα Τέχνης (εικαστικά, μουσική, λογοτεχνία), μύθοι, θρύλοι και πραγματικές ιστορίες ανθρώπων που δάμασαν την δύναμη των ποταμών.

16.2 Ομάδες εργασίας

https://drive.google.com/file/d/1ctB4AdXRuWsh2eekFUaVI_Dxbl3cIHV_/view?usp=sharing

16.3 Ενδοσχολικές δράσεις

16.3.1 Επίσκεψη στο σχολείο του δημοσιογράφου και συγγραφέα κ. Ηλία Προβόπουλου, ο οποίος μίλησε στους μαθητές για τα πέτρινα γεφύρια της πατρίδας του και παρουσίασε ανάγλυφα την καθημερινότητα των ανθρώπων στους παραδοσιακούς οικισμούς της Ελλάδας.

16.4 Εξωσχολικές δράσεις

16.4.1 Ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή στη Βόρεια Εύβοια, με σημεία αναφοράς το πλατανόδασος του ποταμού Κηρέα και τα πέτρινα τοξωτά γεφύρια του χωριού Άγιος.

<https://drive.google.com/file/d/1cRIEndg7rUxT4qScTwfDUYoaXhMo3PRt/view?usp=sharing>

16.4.2 Τετραήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στη Θεσπρωτία : παρακολούθηση του προγράμματος «Παραδοσιακοί οικισμοί, πετρογέφυρα, νερόμυλοι».

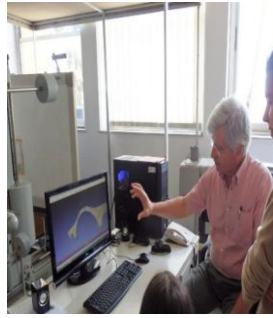
<https://drive.google.com/file/d/1ePh0d7AQWJ7S2ftKaRATReMGJZqUFIm/view?usp=sharing>

16.4.3 Συμμετοχή στο πρόγραμμα του ΚΠΕ Μακρινίτσας «Το ιστορικό γεφύρι της Πλάκας συνεχίζεται» με αφορμή την κατάρρευση του μονότοξου πέτρινου γεφυριού της Πλάκας την 1^η Φεβρουαρίου 2015. Η ομάδα μας ήρθε σε επαφή με τον κ. Ανδρέα Γεωργόπουλο, καθηγητή Φωτογραμμετρίας της Σχολής Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, ο οποίος μας ενημέρωσε για τις διαδικασίες «γεωμετρικής τεκμηρίωσης και ψηφιακής αναπαράστασης των μνημείων» βάσει των οποίων θα επιχειρηθεί η αποκατάσταση του γεφυριού,

<https://drive.google.com/file/d/10hEFSON61sWMDEvjmFLfN-i3EgcQaEL5/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1Nx1GiCHYtahvV3CqFRTw9CqAbqLXDyOt/view?usp=sharing>

... ενώ παράλληλα μας προσκάλεσε στη Σχολή και μας ξενάγησε στις εγκαταστάσεις.

Αποτέλεσμα αυτής της συμμετοχής είναι το παρακάτω video:

«ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΓΕΦΥΡΙ
ΤΗΣ ΠΛΑΚΑΣ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ»
Μια εκπαιδευτική δράση του ΚΠΕ Μακρινίτσας

4ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής
Περιβαλλοντικό πρόγραμμα Γ΄τάξης 2014-2015
«Ποτάμια και Πετρογέφυρα, η δύναμη της φύσης και η δύναμη
του ανθρώπου»

<https://www.dropbox.com/s/qpb2amisl3yv7ay/%CE%94.%20%CE%93%CE%95%CE%A6%CE%A5%CE%A1%CE%99%20%CE%A0%CE%9B%CE%91%CE%9A%CE%91%CE%A3.mp4?dl=0>

16.5 Η τελική παρουσίαση

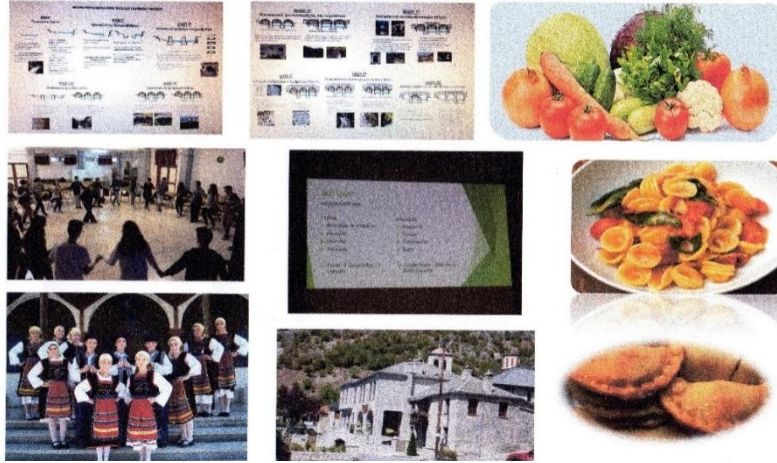
16.5.1 Η τελική παρουσίαση έγινε στους μαθητές της Β΄ τάξης. Στόχος ήταν η δημιουργία ενδιαφέροντος για τις θεματικές περιοχές του προγράμματος και η δημιουργία μιας παιδαγωγικής ομάδας που θα συνέχιζε και θα ολοκλήρωνε τον κύκλο των πέτρινων γεφυριών, σε ευρύτερη γεωγραφική και πολιτισμική διάσταση.

<https://drive.google.com/file/d/1PRr8YvdXPBLiXftypPHmkUlk7mDWwC01/view?usp=sharing>

17. «Παραδοσιακοί οικισμοί του Ελληνισμού»

Σχολικό Έτος 2015 – 2016

Παραδοσιακοί Οικισμοί του Ελληνισμού

17.1 Οι κύριοι άξονες του προγράμματος

17.1.1 ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΑ : Οικισμός παραδοσιακός – οικισμός διατηρητέος (ορισμοί, διαφοροποιήσεις, νομοθεσία) – Ελληνισμός (η έννοια της εθνικής ταυτότητας).

17.1.2 ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ : Περιγραφή των βασικών δομών ενός παραδοσιακού οικισμού (αξιοποίηση του περιβάλλοντος με σκοπό τον σωστό προσανατολισμό των οικιών, την οχύρωση, τα δομικά υλικά, τις καλλιέργειες).

17.1.3 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ : Οικίες – κοινόχρηστοι χώροι – οχυρώσεις. Ιδιαίτερη αναφορά στα πέτρινα γεφύρια.

17.1.4 ΔΙΑΤΡΟΦΗ : Πρώτες ύλες και παραδοσιακές συνταγές βάσει των εγχώριων και εποχικών προϊόντων.

17.1.5 ΦΟΡΕΣΙΕΣ : Ενδυματολογικοί κώδικες βάσει του περιβάλλοντος (π.χ. βράκες στο νησί, κάπες στο βουνό).

17.1.6 ΜΟΥΣΙΚΗ : Αξιοποίηση των ηχητικών και οπτικών μοτίβων του περιβάλλοντος χώρου (π.χ. αργοί χοροί στα ορεινά, γρήγοροι χοροί στα νησιά και στις πεδινές περιοχές).

17.1.7 ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ : Μελέτη των ελληνικών παραδοσιακών οικισμών της Κάτω Ιταλίας με επίκεντρο την επιβίωση ελληνικών πολιτισμικών στοιχείων σε συνδυασμό με τα αντίστοιχα εγχώρια.

17.2 Ομάδες εργασίας

<https://drive.google.com/file/d/1MZAUnj81FwkIZdMNtASNmGD8mhnfliRI/view?usp=sharing>

17.3 Επιλεγμένες εργασίες και παρουσιάσεις

17.3.1 «Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική»

<https://drive.google.com/file/d/1qZbDK3tQigeZ5BkRcdwgl3GSpVc5vXyX/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1wHJtalkj_ZIVadMtFxAirPy_tlWPbgyi/view?usp=sharing

17.3.2 «Παραδοσιακή Διατροφή»

17.3.3 Παραδοσιακές συνταγές Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς:

<https://drive.google.com/file/d/1TQF9KTYt0RajRZtLcfXfBMTlaUiUta22/view?usp=sharing>

17.3.4 Η διατροφή στους παραδοσιακούς οικισμούς:

<https://drive.google.com/file/d/1LGU3JCKZSdYLAqWQApYR3q0NW8rQA1Us/view?usp=sharing>

17.3.5 Παραδοσιακές γεύσεις της Κάτω Ιταλίας:

<https://drive.google.com/file/d/1BNTxtABWU2SEQulh7T68Z8AU15hIqW55/view?usp=sharing>

17.3.6 «Παραδοσιακή Μουσική»

https://drive.google.com/file/d/1qj_Q9B1KhW4ZaEkUfQZJStLcD6kTsvdr/view?usp=sharing

17.4 Ενδοσχολικές δράσεις

17.4.1 Ομιλία του ερευνητή, φωτογράφου και συγγραφέα κ. Παναγιώτη Ντάσιου με θέμα «Τα χαρακτηριστικά των παραδοσιακών οικισμών των Σαρακατσάνων».

17.4.2 Ομιλία της δασκάλας παραδοσιακών χορών του Λυκείου Ελληνίδων κ. Νατάσας Ρουμελιώτη με θέμα «Μουσική – Χορός – Φορεσιά : Ελλάδα και Ελληνόφωνα χωριά Κάτω Ιταλίας». Παρουσιάστηκε ένα ευρύ φάσμα πληροφοριών σχετικά με την παραδοσιακή μουσική (ήχοι, όργανα), τους παραδοσιακούς χορούς (βήμα, ρυθμός, κοινωνικό πλαίσιο) και τις παραδοσιακές φορεσιές σε συνάρτηση με το φυσικό περιβάλλον και τους τρόπους ζωής των παραδοσιακών οικισμών της Ελλάδας και της Νότιας Ιταλίας.

<https://www.youtube.com/watch?v=HP8BqPM6LRQ>

17.4.3 Μαγειρική με παραδοσιακά υλικά (προσομοίωση της καθημερινότητας στον ελληνικό παραδοσιακό οικισμό).

17.4.4 Μουσικές δοκιμές και αναζήτηση κοινών λόγων και ήχων σε ελληνικά και γκρεκάνικα τραγούδια. Παραλληλισμός του γκρεκάνικου «Άντρα μου πάει» (τραγούδι του FrancoCorliano από το χωριό Calimera του Σαλέντο) με τη «Φάμπρικα» του Γιάννη Μαρκόπουλου.

<https://www.youtube.com/watch?v=80BhvNfGmQc>

<https://www.youtube.com/watch?v=n9sNi2buN60>

17.4.5 Συγκρότημα Encardia : Το μουσικό συγκρότημα που έχει κάνει σκοπό του να διασώσει και να γνωρίσει στον κόσμο την γκρεκάνικη μουσική ήρθε στο σχολείο και μας έμαθε την ιστορία και τα βήματα της ταραντέλας, του παραδοσιακού χορού της Κάτω Ιταλίας.

https://www.youtube.com/watch?v=jTM9z6z9D_I&list=PL0AGbTT8vd4U4OVG1dw8718SGyWMEZMY&index=6

17.5 Εξωσχολικές δράσεις

17.5.1 Επταήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στη Νότια Ιταλία : η παιδαγωγική ομάδα επισκέφτηκε τα ελληνόφωνα χωριά της Απουλίας (GreciaSalentina), γνωρίστηκε με τους εκπροσώπους του Συλλόγου των ελληνοφώνων της Στερνατίας «Η χώρα μας», μίλησε με νέους και μεγαλύτερους ανθρώπους που προσπαθούν να διασώσουν την ελληνική διάλεκτο ...

... δοκίμασε παραδοσιακές γεύσεις

... χόρεψε ταραντέλα...

... και μετέφερε στο σχολείο αυτό το μοναδικό βίωμα, μέσα από βιβλία και καθημερινά αντικείμενα.

17.5.2 Τριήμερη εκπαιδευτική εκδρομή στην Κόνιτσα: η παιδαγωγική ομάδα του περιβαλλοντικού προγράμματος παρακολούθησε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ΚΠΕ Κόνιτσας «Παραδοσιακοί οικισμοί του Ελληνισμού».

<https://www.youtube.com/watch?v=d4Es8uyB04E&index=23&list=PL0AGbTT8vd4U4OVG1dw8718SGyWMEzWY>

17.6 Τελική παρουσίαση

17.6.1 Η παρουσίαση του προγράμματος έγινε στη γιορτή αποφοίτησης της τάξης 2016 και, στην ουσία, σηματοδότησε το κλείσιμο του τριετούς κύκλου των πέτρινων γεφυριών και των παραδοσιακών οικισμών. Μαθητές της παιδαγωγικής ομάδας χόρεψαν ταραντέλα...

<https://www.youtube.com/watch?v=OUSSC7U0I88&feature=youtu.be>

... και συνδύασαν τις ελληνικές και τις γκρεκάνικες μουσικές σε πρωτότυπες εκτελέσεις.

<https://www.youtube.com/watch?v=AC5r9hagARY&feature=youtu.be>

17.7 Βιβλιογραφία

17.7.1 ΚΠΕ Κόνιτσας, 2009, «Παραδοσιακοί οικισμοί και φύση»

17.7.2 ΚΠΕ Μακρινίτσας, 2007, «Τα πέτρινα τοξωτά γεφύρια της Ελλάδας»

17.7.3 Μαντάς Σπ., 2008, «Πέτρινα γεφύρια στη Βόρεια Ήπειρο»

17.7.4 Ματσαγγούρας Η., 2004, Στρατηγικές διδασκαλίας στο «Θεωρία και Πράξη της Διδασκαλίας», τόμος Β', Gutenberg, Αθήνα

17.7.5 Ταλιάνης Δ., Ρούσκας Γ., 1997, «Ποτάμια, Υδάτινοι Δρόμοι», Τοπίο, Αθήνα

17.7.6 Φαφούτης Γιάννης, 2005, «Τα πέτρινα τοξωτά γεφύρια της Εύβοιας»

17.8 Δικτυογραφία

17.8.1 Αρχείο Γεφυριών Ηπειρώτικων, <http://arhiogefirioniprotikon.blogspot.com/>

17.8.2 Κέντρο Μελέτης ΠέτρινωνΓεφυριών, <http://kemepeg.blogspot.com/>

17.8.3 Πέτρινα Γεφύρια της Ελλάδος, <http://petrinagefiria.com/>

17.8.4 Οργανισμός για τη Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας, <http://www.odeg.gr/>

17.8.5 Έλληνες της Κάτω Ιταλίας

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%88%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B5%CF%82_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CE%9A%CE%AC%CF%84%CF%89_%CE%99%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CF%82

17.8.6 Απουλία,

<https://www.bikeit.gr/travel/travel-world/europe-travel-world/11250-taxidotika-2017-evropi-odoiporiko-sta-ellinofona-xoria-tis-apoulias-tou-k-mitsaki>

Αναστασία Λεονάρδου ΠΕ02, Υπεύθυνη των προγραμμάτων Π.Ε. των Σχολικών ετών 2013-14, 2014-15 & 2015-16

18. «Το "μηδέν άγαν" στη φύση και στη ζωή, μέσα από δράσεις αειφορίας»

6^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου
Σχολικό Έτος 2017-18

Συντονίστρια : Θεοδωρακοπούλου Παρασκευή ΠΕ02

18.1 ΣΧΕΔΙΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ: ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕ:04.01

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΟΥ ΕΚΠΟΝΕΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

Όνοματεπώνυμο: ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Ειδικότητα : ΠΕ 02

ΑΛΛΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

- 1) ΚΟΡΕΛΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ - ΠΕ 02
- 2) ΚΟΤΣΟΡΝΙΘΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ – ΠΕ 11

18.1.1 ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ: ΤΟ «ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ» ΣΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ

18.1.2 ΕΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΣΤΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ: Ανθρωπογενές περιβάλλον – οικολογικό / ενεργειακό αποτύπωμα

18.1.3 Ημερομηνία: 23-11-2017

18.1.4 ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:

ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ : 15 ΑΓΟΡΙΑ: 6 ΚΟΡΙΤΣΙΑ: 9

ΑΜΙΓΞΣ ΤΜΗΜΑ:		ΜΕΙΚΤΗ ΟΜΑΔΑ:	X	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΕΠΑΛ/ΕΚ:	

18.1.5 ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΟΜΑΔΑΣ

ΗΜΕΡΑ:	ΩΡΑ:	ΤΟΠΟΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ
Δευτέρα	14:15'–15:45'	6ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

18.1.6 ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ; ΝΑΙ / ΟΧΙ (Αν όχι δημιουργήστε ένα φέτος)

18.1.7 ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:

18.1.7.1 Α.ΚΥΡΙΟ ΘΕΜΑ- ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

(ποιες διαστάσεις του θέματος θα προσεγγίσετε, έως 100 λέξεις) :

«ΟΛΑ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ». ΟΙ ΔΥΟ ΟΦΕΙΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ, όπως:

- (1) ΤΟ ΚΡΑΣΙ: Προϊόν της ελληνικής γης και της μεσογειακής διατροφής, πηγή ευφορίας με μέτρια κατανάλωση vs εξάρτηση από αυτό από υπερκατανάλωσή του (αλκοολισμός).
- (2) ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΦΥΣΗ vs ΚΑΘΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ («οι σέρφερς» του υγρού στοιχείου vs «οι σέρφερς-κολλημένοι» στο Διαδίκτυο.
- (3) Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΑΠΟ ΒΟΤΑΝΑ – ΦΥΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΞΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΟΥΣΙΩΝ (ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ).
- (4) Ο ΑΕΡΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΘΞΥΓΟΝΟ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΑΠΝΙΣΤΩΝ vs ΤΑ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΔΗ ΑΕΡΙΑ ΤΟΥ ΤΣΙΓΑΡΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΠΝΙΣΤΩΝ.
- (5) ΔΙΑΤΡΟΦΗ: οι λιτοδίαιτοι, χορτοφάγοι και vegans vs οι βουλιμικοί/ ανορεξικοί
- (6) ΤΟ ΧΑΡΤΙ ΑΠΟ ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΤΙΑ «ΤΩΝ ΤΥΧΕΡΩΝ ΠΑΙΓΝΙΩΝ».
- (7) ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ(Ε.Κ.Ε.): αναφέρεται στις ενέργειες των επιχειρήσεων που αποσκοπούν στη συμβολή αντιμετώπισης περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων (ΑΝΘΡΩΠΟΣ – ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ). Περιβαλλοντικά ευαίσθητοποιημένες vs μη ευαίσθητοποιημένες επιχειρήσεις.

18.1.7.2 Β. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ (τι επιδιώκετε να μάθουν, έως 100 λέξεις)

ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ: Κοινωνικοποιητικοί, Ψυχαγωγικοί, Παιδαγωγικοί και Εκπαιδευτικοί.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ: Καλλιέργεια οικολογικής συνείδησης και περιβαλλοντικής ευαισθησίας.

Υιοθέτηση φυσικών τρόπων ζωής μακριά από καταχρήσεις και ανθυγιεινές συνήθειες - εξαρτήσεις (κάπνισμα, αλκοολισμός, εξάρτηση στο Διαδίκτυο, τζόγος, βουλιμία / νευρική ανορεξία κ.ά.). Μείωση «του οικολογικού αποτυπώματος»: μεσογειακή διατροφή, χρήση Μ.Μ.Μ. και ποδηλάτου. Επαφή με τη φύση και τον πραγματικό της κόσμο και όχι με τον εικονικό κόσμο του Διαδικτύου. Ανάπτυξη ειλικρινών διαπροσωπικών σχέσεων. Σεβασμός των αξιών της αειφόρου ανάπτυξης για τις επόμενες γενιές. Ανάπτυξη κριτικής σκέψης, προγραμματισμού, συνεργασίας και μεθοδικότητας. Επίλυση προβλημάτων π.χ. διλημματικές καταστάσεις. Μείωση –Ανακύκλωση –Επαναχρησιμοποίηση φιαλών κρασιού-ποτών, computers, κινητών, χαρτιού, συλλογή αποτίγερων, φαρμάκων και χημικών ουσιών. Μικρές δημιουργίες από τα “χρήσιμα”-“άχρηστα”. Στάσεις και συμπεριφορές με γνώμονα το μέτρο (Μέτρον άριστον) – Παράδειγμα: Η αρμονία της φύσης. Προτίμηση αγοράς καταναλωτικών προϊόντων που κατασκευάζονται από εταιρίες με περιβαλλοντική ευαισθησία, σε εργοστάσια που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον (π.χ. ελεγχόμενη καλλιέργεια δασών, προσθήκη σύγχρονων φίλτρων για τον έλεγχο των εκπομπών αερίων στην ατμόσφαιρα, εξόρυξη μαρμάρων και λοιπών πετρωμάτων ή μεταλλευμάτων από εταιρίες που επενδύουν συνεχώς σε πρακτικές διατήρησης των δασών για την προστασία του υδροφόρου ορίζοντα, την αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου, και την προστασία πολλών ειδών του ζωικού ή /και του φυτικού βασιλείου). Προτίμηση παροχής υπηρεσιών από εταιρίες που εφαρμόζουν Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης σύμφωνα με διεθνή πρότυπα (ISO), όπως: εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων γενικότερα, εξορθολογισμός των επαγγελματικών μετακινήσεων, αποτελεσματική διαχείριση χαρτιού και στερεών αποβλήτων.

18.1.7.3 Γ. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ : (έως 100 λέξεις)

Σωκρατική – Διερευνητική Μέθοδος. Τεχνικές προθέρμανσης. Παιχνίδια ρόλων. Ενσυναίσθηση. Μέθοδος project. Μέθοδος worldcafé. Ολιστική – πολυπρισματική μέθοδος. Ανακαλυπτική μάθηση. Διαγενεακή μάθηση. Μέθοδος Rousseau (επαφή με τη φύση). Gardner (πολλαπλή νοημοσύνη). Βιωματική μάθηση. Μέθοδος Freinet. Επιχειρηματολογία – «Δισσοί λόγοι». Αντιπαράθεση (debate). «Διάδρομος συνείδησης».

18.1.7.4 Δ. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ- ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΜΗΝΑΣ ΕΝΑΡΞΗΣ:

5 μήνες (27 Νοεμβρίου – 27 Απριλίου / αρχές Μαΐου)

18.1.7.5 Ε. ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ— ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ:

Safer Internet, ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε., WWF, Οιοπαραγωγοί, ΟΠΑΠ, Γ.Χ.Κ., ΠΑ.ΣΥ.Φ., Ίδρυμα Μπεχράκη, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Οικολογική Εταιρία Ανακύκλωσης, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθήνας, Δήμος Νέου Ηρακλείου, Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας, Βοτανικός Κήπος, Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης “Αντώνης Τρίτσης”, Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας, Μουσείο Design του Εικοστού αιώνα, Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Τεχνόπολις Δήμου Αθηναίων, Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης (Ε.Ε.Α.Α.), Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Κέντρο της Γης, egreen, Μεσόγειος SOS, Ευώνυμος Οικολογική Βιβλιοθήκη, Ιπποκράτης 2.500 χρόνια, The Athens we need (a pilot project in Keramikos’s neighbourhood), Οργάνωση ΓΗ, Medculture, “Πελίτι”- Εναλλακτική Κοινότητα για μια αρμονική συνύπαρξη (αποστολή σπόρων κ.ά).

Αριθμός προβλεπόμενων επισκέψεων: 2

- 1) Κ.Π.Ε. Αργυρούπολης ή Κ.Π.Ε. Στυλίδας-Υπάτης ή Κ.Π.Ε. Σικυωνίων ή Κ.Π.Ε. Άμφισσας ή Κ.Π.Ε. Κλειτορίας / Ακράτας (εντός εμβέλειας)
- 2) Κ.Π.Ε. Κέρκυρας ή Κ.Π.Ε. Μολάων ή Κ.Π.Ε. Καστοριάς ή Κ.Π.Ε. Νάουσας (εκτός εμβέλειας)

18.1.7.6 ΣΤ. ΠΕΔΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΓΝΩΣΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ)

Όλα σχεδόν τα μαθήματα: Αρχαία και Νέα Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία, Φυσική Αγωγή, Οικιακή Οικονομία, Φυσική – Χημεία, Βιολογία, Τεχνολογία – Πληροφορική, Φιλοσοφία – Ψυχολογία (στο Λύκειο), Αγγλικά, Ιστορία, Περιβάλλον και Γεωργία, Γεωλογία και Διαχείριση Φυσικών Πόρων, Δημόσιες Σχέσεις, Μαθηματικά – Στατιστική, Εικαστικά – Μουσική.

18.1.7.7 Ζ. ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΑΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Συνέντευξη – Ερωτηματολόγια σε γονείς / κηδεμόνες, προσωπικό του σχολείου και συμπολίτες. Εκπομπή στο Δημοτικό Ραδιόφωνο ή / και σε άλλα Μ.Μ.Ε. Δενδροφύτευση. Υιοθέτηση δένδρων – φυτών. Καθαρισμός σχολικού προαυλίου, γειτονιάς, ακτών, κ.ά. Οικολογική αγορά (bazaar) στο χώρο του σχολείου με άδεια του Διευθυντή και Δ.Δ.Ε. και τα έσοδα για την εκδρομή των μαθητών / τριών του προγράμματος. Αφίσα. Εκθετήριο – “Εγκατάσταση”. Θεατρικό έργο (ίσως, σενάριο δικό μας), video στην τελική γιορτή και στα “ΗΡΑΚΛΕΙΑ”. Παρουσίαση με PowerPoint , video, έκθεση φωτογραφίας, θεατρικά δρώμενα.

18.1.7.8 Ε. ΚΑΤΑΓΡΑΦΤΕ ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΤΗΝ ΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ

(20- 25 ΔΙΩΡΑ). Η χρονική εξέλιξη του προγράμματος (διερεύνηση θέματος, επεξεργασία, υλοποίηση δράσεων, επισκέψεων, παρουσίαση κλπ)

1	10. Χωρισμός σε ομάδες – ονοματοδοσία. Γνωριμία μεταξύ τους. Θεατρικά παιχνίδια ως βαθύς εμπνευσής. Ιδεοθύελλα. Καταιγισμός ιδεών και καταγραφή τους σε χαρτόνια με μαρκαδόρους, ομαδοποίηση ιδεών. Καταμερισμός εργασιών. Καθορισμός εφικτών στόχων (S.M.A.R.T.) και σκοπού. Χρονοδιάγραμμα. Βιβλιογραφία – Διαδίκτυο. Σχηματισμός, ίσως, θεατρικής ομάδας και δημιουργίας σεναρίου. Παρασκευή κρασιού. Ανταλλακτήριο βιβλίων – εκπαιδευτικών παιχνιδιών σχετικών με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση σε συνεργασία και με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη 11. Οικο(λογικά) μαγειρέματα 12. Οίνο(λογικά)
2	14. Παρουσίαση των εργασιών των ομάδων σε πρώτο στάδιο. Ανάγκη εμπάθυνσης και διερεύνησης των επιμέρους θεμάτων. Επαναπροσδιορισμός των στόχων. Έρευνα πεδίου. Συνέντευξη – Ερωτηματολόγια. Προβολή σχολικών video, κινηματογραφικών ταινιών, θεατρικών και λογοτεχνικών, επιστημονικών, λαογραφικών έργων και σχολιασμός αυτών με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας και της ομαδικότητας, τον συντονισμό της προσοχής και της συμμετοχής στην ομάδα.
3	16. Επίλυση προβλημάτων σχετικών με το θέμα της κάθε ομάδας κατά δημοκρατικό και δημιουργικό τρόπο. Αποσυμπύεση τυχόν εντάσεων διαδραστικά, με σχολιασμό επίκαιρων θεμάτων ενδοσχολικών ή εξωσχολικών. Ανατροφοδότηση. Πειραματισμοί ως προς τους τρόπους παρουσίασης των εργασιών των μαθητών / τριών. Συζήτηση με αρμόδιους φορείς και την τοπική κοινωνία. Επισκέψεις (πεζή) σε τοπικό επίπεδο (π.χ. στο Δημοτικό Ραδιόφωνο, Δημαρχείο) και σε Κ.Π.Ε. εντός εμβέλειας (με λεωφορείο).
4	18. Η κάθε ομάδα συστήνεται πάλι στις άλλες ομάδες και παρουσιάζει το θέμα της διαδοχικά και στις υπόλοιπες ομάδες, επιλύοντας τις απορίες και εξετάζοντας τις προτάσεις των άλλων ομάδων. Επίσκεψη σε Κ.Π.Ε. εκτός εμβέλειας με Μ.Μ.Μ. 19. Εκπαιδευτικές επισκέψεις (και Σαββατοκύριακα) σε χώρους ανακύκλωσης ή / και τέχνης από ανακυκλώσιμα υλικά, οικολογικά πάρκα. Ποδηλατοδρομίες. Δενδροφύτευση.
5	21. Συζήτηση προβλημάτων σχετικών με τα θέματα όλων των ομάδων. Προτάσεις επίλυσής τους και παρουσίαση των εργασιών από όλες τις ομάδες στην Ολομέλεια. Ίσως παρουσίαση θεατρικού έργου μετά από δοκιμές.

18.2 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

«Το "μηδέν άγαν" στη φύση και στη ζωή, μέσα από δράσεις αειφορίας»

Του 6^{ου} Γυμνασίου Ηρακλείου
Σχολικό Έτος 2017-18

Συντονίστρια : Θεοδωρακοπούλου Παρασκευή ΠΕ02

Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί : Κορέλης Μιλτιάδης ΠΕ02, Κοτσορνίθη Σταματία ΠΕ11

Ας ξεκινήσουμε πρώτα από τον τίτλο του προγράμματος:

«Το "Μηδέν Άγαν" στη φύση και στη ζωή μέσα από δράσεις αειφορίας»

18.2.1 «Μηδέν Άγαν» είναι η γνωστή ρήση του Μαντείου των Δελφών. Στην προμετωπίδα του ναού του Απόλλωνα στους Δελφούς αναγράφονταν εκατέρωθεν του ιερού γράμματος «Ε» τα δύο περίφημα Δελφικά παραγγέλματα του Χείλωνα του Λακεδαιμόνιου, «γνώθι σ' αυτόν» και «μηδέν άγαν».

18.2.2 Τα Δελφικά παραγγέλματα, 147 συνολικά, ήταν σύντομες ρήσεις προερχόμενες από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας, χαραγμένα σε διάφορα σημεία στο ναό του Απόλλωνα στους Δελφούς.

18.2.3 Σκοπός ήταν να εμπνεύσουν και να καθοδηγήσουν τον άνθρωπο, ώστε να πορευθεί στη ζωή του με ηθική - εντιμότητα και στις λίγες λέξεις τους είχαν συμπεκνώσει όλες τις αρετές και ευγενή αισθήματα.

18.2.4 Η ρήση «Μηδέν Άγαν» αποδίδεται στον Χείλωνα τον Λακεδαιμόνιο, έναν από τους Επτά Σοφούς του Αρχαίου Κόσμου. Με αυτή τη φράση ήθελε να υποδηλώσει ότι η αλήθεια βρίσκεται στο μέσον και χωρίς υπερβολές. Μας φέρνει στο νου το απόφθεγμα του Αριστοτέλη «η αρετή κείται στο μέσον» και για τους Λατίνους "inmediovirtus".

[Σημ: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ → Εικόνα στον Η/Υ: Μαντείο των Δελφών.

Στη συνέχεια να φαίνονται φωτογραφίες από εκδρομές- δράσεις]

18.2.5 Επίσης οι αρχαίοι Έλληνες έλεγαν σχετικά:

18.2.5.1 «Τα άκρα βλάπτουν», δηλαδή οι ακρότητες βλάπτουν και μάλιστα όχι μόνο αυτόν που κάνει αυτές τις ακρότητες, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις και τους άλλους

18.2.5.2 «Παν μέτρον άριστον», δηλαδή θα είναι άριστη η συμπεριφορά σας αν τηρείτε τα μέτρα και δεν υπερβαίνετε τα λογικά όρια.

18.2.5.3 Όμως ακρότητα είναι π.χ. το να μεθάμε, το να οδηγούμε με υπερβολική ταχύτητα με κίνδυνο να πάθουμε ή να προκαλέσουμε ατύχημα κ.ά.

18.2.6 Με εφαλτήριο λοιπόν στο περιβαλλοντικό πρόγραμμά μας τη φιλοσοφική ρήση «Μηδέν Ἄγαν» και με σύνθημα «Όλα είναι Περιβάλλον» – «οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος», προχωρήσαμε στην εφαρμογή της.

Χωριστήκαμε πρώτα σε τρεις (3) ομάδες, σύμφωνα με το χωρισμό μας σε τμήματα.

Η ΠΡΩΤΗ ΟΜΑΔΑ, εξαμελής, η πιο μεγάλη (2 μαθήτριες: η ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΜΕΛΙΝΑ και η ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ από το Α1 και τέσσερις (4) μαθητές από το Β3: η ΜΥΡΩΔΙΑ ΔΗΜΗΤΡΑ, η ΜΥΡΩΔΙΑ ΚΑΛΛΙΟΠΗ, ο ΜΥΡΩΔΙΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ και η ΝΤΟΒΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ) ανέλαβαν σε όλη τη διάρκεια του ετήσιου προγράμματος, κάθε Δευτέρα δύο ώρες (14:15-15:45), να ασχοληθούν με ένα επίκαιρο θέμα, ειδικά στους εφήβους, αλλά και με αφορμή ορισμένα περσινά σχετικά θέματα στο σχολείο, με τις εξαρτήσεις (τις κυριότερες μορφές σε σχέση με το περιβάλλον).

18.2.6.1 **ΤΟ ΚΡΑΣΙ:** προϊόν της ελληνικής γης και της μεσογειακής διατροφής, πηγή ευφορίας σε μέτρια κατανάλωση. Στην υπερβολή του, όμως, οδηγεί στην εξάρτηση, στον ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟ.

18.2.6.2 **Η ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΑΠΟ ΒΟΤΑΝΑ-ΦΥΤΑ**, σε αντίθεση με τις ΚΑΤΑΧΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΟΞΙΚΩΝ ΤΟΥΣ ΟΥΣΙΩΝ (ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ)

18.2.6.3 **Η ΘΕΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΑΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΞΥΓΟΝΟΥ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ** ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΑΠΝΙΣΤΩΝ σε αντίθεση με την ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΚΑΠΝΙΣΜΑΤΟΣ (ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΔΗ ΑΕΡΙΑ) ΣΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΚΑΠΝΙΣΤΩΝ και

18.2.6.4 **Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΧΑΡΤΙΟΥ ΑΠΟ ΤΑ ΔΕΝΔΡΑ** σε αντίθεση με τα ΧΑΡΤΙΑ ΤΩΝ «ΤΥΧΕΡΩΝ ΠΑΙΓΝΙΩΝ»

18.2.7 **Φυσικά οι ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ αυτές δεν βλάπτουν μόνο τον άνθρωπο, αλλά και όλο τον πλανήτη μας («ΥΓΙΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ» – «ΥΓΙΗΣ ΠΛΑΝΗΤΗΣ»).**

18.2.7.1 **Ως γνωστόν, τα ΑΠΟΤΣΙΓΑΡΑ είναι ΜΟΝΙΜΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΡΥΠΑΝΣΗΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ.** Επίσης, οι ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΝΕΠΑΚΟΛΟΥΘΑ ΤΟΥΣ (ΣΥΡΙΓΓΕΣ κ.ά.) χρειάζονται ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥΣ.

18.2.7.2 **Επιπλέον, η ΑΛΟΓΙΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΧΑΡΤΙΟΥ έχει οδηγήσει σε ΜΑΖΙΚΗ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ ΤΗΣ ΓΗΣ.**

18.2.8 Ας ακούσουμε λοιπόν την **ΠΡΩΤΗ ΜΑΣ ΟΜΑΔΑ** που πήρε τον τίτλο, παραφράζοντας το τραγούδι: **«ΘΑ ΖΗΣΩ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΗ ΚΙ ΟΧΙ ΚΟΡΟΪΔΟ ΣΤΟ ΚΛΟΥΒΙ – ΣΤΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ»**

18.2.9 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

18.2.9.1 Διάδρομος συνείδησης

18.2.9.2 Προβολή (στιγμιότυπο) της κινηματογραφικής κωμικής ταινίας «Η ΧΑΡΤΟΠΑΙΧΤΡΑ» ΤΟΥ 1964, σε σενάριο και σκηνοθεσία Γιάννη Δαλιανίδη και παραγωγή «Φίνος Φιλμ».

18.2.9.3 (Συνθέτης: Μίμης Πλέσσας – Συγγραφέας: Δημήτρης Ψαθάς

18.2.9.4 Ηθοποιοί: Ρένα Βλαχοπούλου, Λάμπρος Κωνσταντάρας, Κώστας Βουτσάς, Σαπφώ Νοταρά, Λίλη Παπαγιάννη

18.2.9.5 Παρασκευή κρασιού στο Χημείο του σχολείου – Πάτημα σταφυλιών

18.2.9.6 Επίσκεψη στο Συνεταιριστικό Οινοποιείο “ΝΑΕΝΙ” στη ΝΑΟΥΣΑ στις 16/03/2018 και στο κελάρι

18.2.9.7 Εκπαιδευτική επίσκεψη (03/05/2018) στο ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Οφέλη από τα δάση και κίνδυνοι από ανθρωπογενείς κυρίως παράγοντες

18.2.10 **Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΟΜΑΔΑ**, τετραμελής, αποτελείται από τους μαθητές του Α3: ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΜΠΟΛΑΝΟ ΠΗΝΕΛΟΠΗ, ΜΠΟΥΚΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ και ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ.

18.2.10.1 Πήραν τον τίτλο: «**ΝΟΥΣ ΥΓΙΗΣ ΕΝ ΣΩΜΑΤΙ ΥΓΙΕΙ**» (**MENS SANA IN CORPORE SANO**).

18.2.10.2 Έχουν αναλάβει να μας παρουσιάσουν την ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ και τις ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

18.2.10.3 ΩΣ ΛΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΘΙΣΤΙΚΗ ΖΩΗ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ «ΟΘΟΝΕΣ» ΚΑΙ ΣΤΗΝ «ΑΣΚΟΠΗ ΠΛΟΗΓΗΣΗ» ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ προτείνουν την ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΟΛΩΝ ΜΑΣ με τη ΦΥΣΗ και τον ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ (π.χ. το Wind Surfing, την ιστιοπλοΐα, αντί για το μόνιμο «σερφάρισμα» στο Διαδίκτυο) και την υγιεινή μεσογειακή διατροφή και άσκηση, αντί για την εικονική πραγματικότητα του Internet.

18.2.10.4 Επιπλέον, εκτός από την επιβάρυνση του οργανισμού μας με την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία των πάσης φύσεως ηλεκτρονικών συσκευών, επιβαρύνουμε το περιβάλλον με την αγορά καινούργιων διαρκώς μοντέλων, αφού γίνεται κατασπατάληση φυσικών πόρων (ορυκτών μετάλλων) και η ανακύκλωση των συσκευών αυτών είναι και αυτή ενεργοβόρα.

Ας τους παρακολουθήσουμε.....

18.2.11 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

18.2.11.1 Ποδηλατοδρομίες

18.2.11.2 Καθιέρωση υγιεινού πρωινού και σπιτικού φαγητού, σε προαιρετική βάση, για όλους τους μαθητές της Α΄ τάξης και του Β3 (ομάδες εκ περιτροπής)

18.2.11.3 Προώθηση της φιλιαναγνωσίας με επίσκεψη / ξενάγηση στη Δανειστική Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηρακλείου Αττικής

18.2.11.4 Καταγραφή της κυκλοφοριακής κίνησης της Λεωφόρου Ηρακλείου. Έμφαση στις μετακινήσεις με τα Μ.Μ.Μ., με ποδήλατο ή με τα πόδια

18.2.11.5 «ΤΥΦΛΗ ΓΕΥΣΙΓΝΩΣΙΑ»: παιχνίδι

18.2.11.6 Συνέντευξη από τον Κυλικειάρχη του 6^{ου} Γυμνασίου και του 3^{ου} Δημοτικού Σχολείου

18.2.11.7 Βόλτες στο Άλσος Αγ. Νικολάου στη ΝΑΟΥΣΑ και στους ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΕΣ της ΕΔΕΣΣΑΣ

18.2.11.8 Παρασκευή φρουτοσαλάτας κατά τη θεματική εβδομάδα την ώρα των Μαθηματικών

18.2.11.9 Δωρεά στους μαθητές από τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηρακλείου Αττικής, βιβλίων την ημέρα της συνάντησής μας (Τρίτη, 08/05/2018) με την συγγραφέα Ευγενία Φακίνου στη διδακτική επίσκεψή μας στη Δανειστική Βιβλιοθήκη.

18.2.12 **Η ΤΡΙΤΗ ΟΜΑΔΑ**, και τελευταία, πενταμελής, αποτελείται από τους μαθητές του Α4: ΠΑΥΛΙΔΗ ΜΑΓΙΑ, ΡΑΜΑΪ ΝΕΦΕΛΗ, ΣΑΧΙΝΗΣ ΝΙΚΟΣ, ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΣΟΦΙΑ και ΤΡΑΜΠΟΥΛΗ ΜΑΡΙΑΝΝΑ.

Θα μας παρουσιάσουν την: «**ΠΡΡΡΡΑΣΙΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ**» ΜΕ ΤΑ ΤΡΙΑ «R», δηλ. «REDUCE» (μειώνω), «REUSE» (επαναχρησιμοποιώ) και «RECYCLE» (ανακυκλώνω) για τη μείωση του οικολογικού μας αποτυπώματος και τη γνωριμία μας με τα επαγγέλματα και τους ανθρώπους που γνωρίσαμε (γεωπόνος, βιολόγος, δασοπόνος, ωκεανογράφος, περιβαλλοντολόγος, οινοποιός, χημικός, δημοσιογράφος, βιβλιοθηκονόμος, κυλικειάρχη, νηπιαγωγός, οινοπαραγωγός κ.ά.) καθόλη τη διάρκεια του προγράμματος : στη Δημοτική Βιβλιοθήκη του Ν. Ηρακλείου (Δευτέρα, 12/02/2018, ώρες του προγράμματος), στην τριήμερη εκδρομή μας (Πέμπτη-Παρασκευή-Σάββατο, 15-16 και 17 Μαρτίου 2018 στο Κ.Π.Ε. Νάουσας, «Αειφορική διαχείριση Γεωργικής Γης»), κατά την επίσκεψη του ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε. (Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών) στη Βιβλιοθήκη του σχολείου για το Πρόγραμμά μας (Δευτέρα, 23/04/2018, ώρες προγράμματος) και κατά την ημερήσια εκπαιδευτική επίσκεψή μας (Πέμπτη, 3 Μαΐου 2018) στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στα Ιλίσια, συνδυάζοντας έτσι και στεριά και θάλασσα, στα ενδιαφέροντά μας.

Ας δούμε την παρουσίασή τους.....

18.2.13 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΒΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

18.2.13.1 Κομποστοποίηση στο Κ.Π.Ε. Νάουσας

18.2.13.2 Επίσκεψη του ΕΛ.ΚΕ.ΘΕ. (23.4.208, τις ώρες του Προγράμματος) στη βιβλιοθήκη του σχολείου με θέμα τη ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΡΥΠΑΝΣΗ από πλαστικά απορρίμματα, τσιγάρα κ.ά.

18.2.13.3 Παρατήρηση στα στερεοσκόπια του ΕΛ.ΚΕ.ΘΕ., στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (φυτοπαθολογία) και στο Μουσείο του Ινστιτούτου (έντομα, κορμοί δένδρων, εργαλεία κ.ά.),

18.2.13.4 Συνέντευξη από την συγγραφέα κα Ευγενία Φακίνου για περιβαλλοντικά θέματα κατά τη διδακτική μας επίσκεψη στο Πολύκεντρο του Δήμου Ηρακλείου Αττικής σε συνεργασία με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη, στις 08-05-2018 (ώρες 09:00 - 11:30)

18.2.13.5 Κατασκευή χαρτοπολτού

18.2.13.6 Πότισμα δένδρων της αυλής του σχολείου

18.2.13.7 Ανακύκλωση στο χώρο του σχολείου

18.2.13.8 Συλλογή καπακιών, μπαταριών

18.2.13.9 Εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα διαλείμματα ή σε άδειες αίθουσες διδασκαλίας

18.2.13.10 Προτάσεις στον Διευθυντή για πιο ορθολογική χρήση της θέρμανσης με φυσικό αέριο στο σχολείο

18.2.13.11 Συζήτηση στο σπίτι, στη γειτονιά, στο φροντιστήριο, στο σχολείο για διάχυση των γνώσεων και εμπειριών μας στην κοινωνία

18.2.13.12 Ζωγραφική με μαρκοδόρους και μπογιές με θέματα σχετικά με το πρόγραμμα (για να αντικαταστήσουμε εκείνες που χάθηκαν με ΠΙΟ ΩΡΑΙΕΣ)

18.2.13.13 Άψογη συνεργασία με τους/τις μαθητές/τριες του 1^{ου} ΓΕΛ Βριλησίων (αρχηγός εκδρομής στη Νάουσα η Δρ Πάπαρου Φλώρα, Χημικός Μηχανικός), με τους οποίους συνταξιδεύσαμε από Αθήνα προς Νάουσα και αντίστροφα και φιλοξενηθήκαμε στην ίδια Μαθητική Εστία του Δήμου Νάουσας.

Επίσης, αγαστή συνεργασία είχαμε και με το 1^ο ΓΕΛ Ν. Ψυχικού (μάθημα Project), με αρχηγό της εκδρομής την Δρ Πλέσσα Παναγιώτα (Καθηγήτρια Πληροφορικής), κατά την εκπαιδευτική μας επίσκεψη στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων. Όμως δεν μας επετράπη από τη Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας ο συνεπιβατισμός με αυτό το σχολείο, λόγω

διαφορετικού επιστημονικού πεδίου, αν και είχαμε τον ίδιο προορισμό και παρακολουθήσαμε το ίδιο πρόγραμμα.

18.2.13.14 Ανταλλαγή Χριστουγεννιάτικων και Πασχαλινών δώρων (κάρτες, λαμπάδες, κ.ά.) με ανακυκλώσιμα υλικά.

18.2.14 Θα τελειώσουμε ακούγοντας το τραγούδι «Φέρε μου μια κούπα με γλυκό κρασί» και χορεύοντας όλη η Περιβαλλοντική Ομάδα, αφού μοιραστήκαμε μαζί σας τις πιο όμορφες και αξέχαστες στιγμές που περάσαμε όλοι μαζί με τους Υπεύθυνους Καθηγητές μας:

- τον κ. Κορέλη Μιλτιάδη,
- την κ. Κοτσορνίθη Σταματία και
- την κ. Θεοδωρακοπούλου Παρασκευή

Σας ευχαριστούμε όλους για την ευκαιρία που μας δώσατε να παρουσιάσουμε το Πρόγραμμά μας, τους Συμμαθητές μας, τον Σύλλογο Διδασκόντων – Διδασκουσών και τον εκλεκτό μας Διευθυντή κύριο Μαυρογιώργο Γεώργιο για την αμέριστη βοήθειά του.

Ευχόμαστε «ΚΑΛΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ» και «ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ», κλείνοντας με τους στίχους του ΟΔΥΣΣΕΑ ΕΛΥΤΗ:

«Εάν αποσυνθέσεις την Ελλάδα, στο τέλος θα δεις να σου απομένουν μια ΕΛΙΑ, ένα ΑΜΠΕΛΙ κι ένα ΚΑΡΑΒΙ, που σημαίνει ΜΕ ΑΛΛΑ ΤΟΣΑ την ΞΑΝΑΦΤΙΑΧΝΕΙΣ»

και τα λόγια του ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ:

«Τα ΤΕΤΡΑΘΕΜΕΛΑ του κόσμου τούτου: ΨΩΜΙ, ΚΡΑΣΙ, ΦΩΤΙΑ, ΓΥΝΑΙΚΑ».

Η Συντονίστρια του Προγράμματος, Παρασκευή Θεοδωρακοπούλου

19. Βιωματικές δράσεις προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

7^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου
Σχολικά Έτη 2012-2013 ΕΩΣ 2017-2018

Δήμητρα Σπηλιοπούλου

19.1 ΣΚΟΠΟΣ

Ανάγκη σύνδεσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την πραγματική ζωή

19.2 ΣΤΟΧΟΙ

- 19.2.1 Σύνδεση Θεματικών Ενοτήτων Διδακτέας Ύλης διαφόρων μαθημάτων με δημιουργικές δράσεις και διαθεματικές προσεγγίσεις
- 19.2.2 Ενίσχυση της σχολικής και κοινωνικής ζωής
- 19.2.3 Δημιουργία περιβαλλοντικά εγγράμματων μαθητών και αυριανών πολιτών
- 19.2.4 Εξωραϊσμός σχολικής αυλής
- 19.2.5 Οργάνωση δραστηριοτήτων με απολαβές που ενισχύουν τη σχολική κοινότητα
- 19.2.6 Εισαγωγή, με βιωματικό τρόπο, σε επαγγελματικές δραστηριότητες (πρωτογενής και δευτερογενής τομέας, τουρισμός, επιχειρηματικότητα κλπ)

19.3 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Οι μαθητές αναγνωρίζουν τα προβλήματα στις τοπικές κοινωνίες. Παρουσιάζουν το θέμα που επέλεξαν, καταγράφουν γιατί αποφάσισαν να ασχοληθούν με αυτό, μοιράζονται τις σκέψεις τους σε ομάδες και φτιάχνουν ένα σχέδιο δράσης, βασισμένο σε επιστημονικές ενδείξεις. Μπορούν να εισάγουν κείμενα, φωτογραφίες, σχέδια, συνδέσμους και βίντεο.

19.3.1 ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

19.3.1.1 Η Ελλάδα, λόγω των κλιματικών συνθηκών και του ηπειρωτικού αναγλύφου, διαθέτει εξαιρετικές ποικιλίες σταφυλιών που παράγουν εξαιρετικά κρασιά. Πολλά από αυτά τα προϊόντα της πατρίδας μας έχουν χαρακτηριστεί ως προϊόντα Π.Ο.Π. (Προστατευόμενης ονομασίας Προέλευσης) ή Π.Γ.Ε. (Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης). Αυτό δίνει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στα ελληνικά προϊόντα, κάτι για το οποίο αξίζει να ενημερωθούν οι μαθητές από πολύ νωρίς για να μπορούν να το εκτιμούν.

19.3.1.2 Ενισχύοντας τη σύνδεση των μαθητών μας με τους τόπους καταγωγής τους και την αναγνώριση των δράσεων και δραστηριοτήτων παλαιότερων γενεών, αποφασίσαμε να παράγουμε το κρασί του Σχολείου, κάτι που, μετά από χρόνια, έγινε πλέον θεσμός της σχολικής μας ζωής.

19.3.1.3 Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει την απόκτηση του κατάλληλου εξοπλισμού (βαρέλι οινοποίησης, σταφύλια, γραδόμετρο/αλκοολόμετρο, β-μεσουλίτ/Metabisulfit), τη βιβλιογραφική ενημέρωση των μαθητών, την καταγραφή των παραμέτρων και παρακολούθηση της διαδικασίας. Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης την εμφιάλωση, τυποποίηση και διάθεση του τελικού προϊόντος. Για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης σχεδιάζονται οι εξής δραστηριότητες:

19.3.2 ΓΙΟΡΤΗ ΚΡΑΣΙΟΥ

19.3.2.1 Προσδιορισμός της ημερομηνίας για τη Γιορτή Κρασιού

19.3.2.2 Πρόσκληση των μαθητών στην πραγματοποίηση της εκδήλωσης με προσφορά σταφυλιών και προμήθεια ποδιάς, σανδαλιών, πλαστικής λεκάνης, σουρωτηριού από το σπίτι.

19.3.2.3 Οργάνωση μουσικής κάλυψης της εκδήλωσης για γλέντι και χορό

19.3.2.4 Οι φλούδες και τα υπολείμματα των σταφυλιών χρησιμοποιούνται για την οργανική λίπανση του εδάφους, ή μεταφέρονται στον κομποστοποιητή

19.3.2.5 Παρακολούθηση βρασμού του μούστου και καταγραφή μετρήσεων και παρατηρήσεων επί εικοσαήμερου. Οι μαθητές συμπληρώνουν καθημερινά έναν πίνακα όπου, γραδομετρώντας, παρακολουθούν την εξέλιξη του βρασμού σε σχέση με τη διακύμανση της θερμοκρασίας εκείνων των ημερών. Στο τέλος της διαδικασίας σχηματίζουν καμπύλη ρυθμού αναπνοής και εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με την ύπαρξη, τον πολλαπλασιασμό και τον επερχόμενο θάνατο των μικροοργανισμών που μετατρέπουν το μούστο σε κρασί, στο βαρέλι.

19.3.2.6 Σφράγισμα του βαρελιού και μεταφορά του στο υπόγειο εν είδει κελαριού. Η οινοποίηση εξελίσσεται για αρκετούς μήνες.

19.3.3 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

Άνοιγμα του βαρελιού την άνοιξη και γευστικός έλεγχος του κρασιού που παράχθηκε. Εμφιάλωση και τυποποίηση από τους μαθητές. Στο τέλος της οινοποίησης το κρασί εμφιαλώνεται από τους μαθητές, τυποποιείται και διατίθεται από το Σχολείο για συγκεκριμένους σκοπούς.

19.3.4 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Η βιβλιογραφική ενημέρωση αφορά α) στα προϊόντα Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε. και β) στη σύνδεση του αντικειμένου με τη Θρησκεία, τη Λογοτεχνία και την Παράδοση-Λαογραφία.

19.3.5 ΜΑΖΕΜΑ ΕΛΙΑΣ

Η Ελλάδα, λόγω των κλιματικών και γεωμορφολογικών ιδιαιτεροτήτων της, παρουσιάζει από αρχαιοτάτων χρόνων έντονη σύνδεση με την καλλιέργεια της ελιάς.

Ιδιαίτερα στις μέρες μας, όπου γίνεται ιδιαίτερη αναφορά τόσο στην εξαιρετική ποιότητα των ελληνικών ελαιολάδων, όσο και στην ιαματική δράση του ελαιολάδου ως φάρμακο, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να ενημερωθούν οι μαθητές μας για τα παραπάνω.

Η ιδιοκτησία ελαιώνων που ανήκουν στις οικογένειες των μαθητών και η παραγωγή ελαιολάδου, ευαισθητοποιεί ιδιαίτερα τους μαθητές μας.

Για το σκοπό αυτό εκπονείται σχέδιο δράσης με σκοπό το μάζεμα των καρπών από τις ελιές του σχολείου, τη μετατροπή τους σε βρώσιμες και τέλος την εμφιάλωση, τυποποίηση και διάθεση του τελικού προϊόντος

Για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης σχεδιάζονται οι εξής δραστηριότητες :

19.3.6 ΛΙΟΜΑΖΩΜΑ

19.3.6.1 Πρόσκληση των μαθητών στο λιομάζωμα. Στο τέλος Νοεμβρίου, οι μαθητές μαζεύουν τις ελιές που βρίσκονται στη σχολική αυλή.

19.3.6.2 Συλλογή του καρπού σε δοχεία με σκοπό το ξεπίκρισμα. Τις χαράζουν επιμελώς, τις ξεπικρίζουν με καθημερινή φροντίδα και παρακολουθούν την εκχύλιση των πικρών υδατοδιαλυτών ουσιών, συνδέοντας και συνδυάζοντας έννοιες της Βιολογίας και της Χημείας.

19.3.6.3 Παρασκευή άλμης συγκεκριμένης περιεκτικότητας σε αλάτι-ξύδι για τη συντήρηση του καρπού. Στο τέλος της διαδικασίας, παρασκευάζουν υδατικό διάλυμα 10% σε αλάτι και 5% σε ξύδι και τις τυποποιούν χρησιμοποιώντας αρωματικά φυτά από το σχολικό κήπο.

19.3.6.4 Τοποθέτηση της ελιάς σε γυάλινα βάζα που περιέχουν αρωματικά φυτά από το σχολικό κήπο, τυποποίηση.

19.3.7 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Η βιβλιογραφική ενημέρωση αφορά α) στα προϊόντα Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε., β) στη σύνδεση του αντικειμένου με τη Θρησκεία, τη Λογοτεχνία και την Παράδοση-Λαογραφία και γ) στη θέση του προϊόντος ελιά-λάδι στο διεθνές εμπόριο και τις εξαγωγές.

19.3.8 ΣΑΠΟΥΝΙΑ – ΚΡΕΜΕΣ - ΚΗΡΑΛΟΙΦΕΣ

Η ανάπτυξη της κοσμετολογίας στο χώρο των φυσικών προϊόντων και η ευνοημένη θέση της Ελλάδας λόγω έντονης βιοποικιλότητας χλωρίδας, η χρήση ελαιολάδου για καλλυντικούς σκοπούς και η παραγωγή αιθέριων ελαίων εκλεκτής ποιότητας, μας ώθησε στην παραγωγή σαπουνιών και καλλυντικών από φυσικά προϊόντα. Η εξοικείωση με καινοτόμες δράσεις στο σχολείο, μας οδήγησε στην εκπόνηση σχεδίου δράσης που περιελάμβανε την αγορά απαραίτητων πρώτων υλών (λάδια, γαλακτωματοποιητές, NaOH, βιταμίνες, αιθέρια έλαια, υαλουρονικό οξύ), τη βιβλιογραφική ενημέρωση και την παραγωγή των διαφόρων προϊόντων που περιείχαν και έκδοχα από το αρωματικά φυτά του σχολικού κήπου.

Για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης σχεδιάζονται οι εξής δραστηριότητες :

19.3.8.1. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΣΑΠΟΥΝΙΩΝ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ

19.3.8.1.1 Επίδειξη της διαδικασίας της σαπωνοποίησης. Οι μαθητές παρασκευάζουν σαπούνια ελαιολάδου με αφεψήματα από τα αρωματικά φυτά του σχολικού κήπου. Χρησιμοποιείται συνταγή υπερλίπανσης για την καλύτερη ποιότητα και αντοχή των σαπουνιών. Οι αναλογίες είναι 136γρ:136γρ:1000γρ NaOH : νερό : λάδια (900γρ ελαιόλαδο – 50γρ φοινικέλαιο – 50γρ λάδι καρύδας). Παρατηρείται ισχυρά εξώθερμη αντίδραση και πολύ υψηλό pH στο μείγμα. Το μείγμα τοποθετείται σε καλούπια και μετά τη στερεοποίηση, τα σαπούνια ωριμάζουν σε Κ.Σ. (κανονικές συνθήκες) για 2 μήνες.

19.3.8.1.2 Παρακολούθηση της ωρίμανσης των σαπουνιών

19.3.8.2 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΗΡΑΛΟΙΦΩΝ

19.3.8.2.1 Προμήθεια φυσικού κεριού από μελισσοκόμο

19.3.8.2.2 Προμήθεια βιολογικού έξτρα παρθένου ελαιολάδου από ελαιώνες μαθητών

19.3.8.2.3 Παρασκευή των κηραλοιφών. Οι κηραλοιφές περιέχουν αποκλειστικά φυσικά συστατικά, είτε από συνεργαζόμενους μελισσοκόμους και ελαιοπαραγωγούς, είτε από πιστοποιημένες βιολογικές πρώτες ύλες και έκδοχα. Η αναλογία παρασκευής είναι 1 μέρος κεριού και 5 μέρη λάδι. Σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών πρόκειται να προβούμε την επόμενη σχολική χρονιά, σε απόσταση Αιθέριων Ελαίων με σκοπό τη χρήση τους στις δικές μας σειρές κοσμετολογίας.

19.3.8.3 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΡΕΜΑΣ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΘΡΕΨΗΣ – ΛΑΜΨΗΣ

19.3.8.3.1 Προμήθεια πρώτων υλών

19.3.8.3.2 Παρασκευή προϊόντων. Οι κρέμες αποτελούν ομογενοποιημένο μείγμα 70% υδατικών στοιχείων και 30% λιπαρών στοιχείων, παρουσία γαλακτοματοποιητή που προέρχεται από ελιά. Για τις κρέμες βαθειάς θρέψης χρησιμοποιείται ελαιόλαδο, λάδι καρύδας, βιταμίνη E και αιθέριο έλαιο μύρο. Για τις κρέμες ανάπλασης και λάμψης χρησιμοποιείται φουντουκέλαιο, λάδι καρύδας, υαλουρονικό οξύ και αιθέριο έλαιο μύρο.

19.3.8.3.3 Όλα τα καλλυντικά συσκευάζονται, τυποποιούνται και διατίθενται από το Σχολείο για συγκεκριμένους σκοπούς.

19.3.9 ΨΩΜΙ – ΓΛΥΚΑ – ΛΙΚΕΡ

Το ψωμί είναι η βάση της διατροφής μας και τα γλυκά του κουταλιού και τα λικέρ είναι παραδοσιακά ελληνικά κέρασμα. Κατά την παρασκευή τους, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με πολλές βιολογικές έννοιες και χημικές δράσεις, όπως είναι η κυτταρική αναπνοή, η διάχυση ουσιών διαμέσου της κυτταρικής μεμβράνης, οι μέθοδοι διαχωρισμού μειγμάτων (εκχύλιση, απόχυση, διήθηση), οι αναλογίες υλικών και η επίδραση της θερμοκρασίας.

Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει την παρασκευή προϊόντων αγροδιατροφικού τομέα, σεβόμενοι πάντα την εποχή που ευδοκίμουν τα διάφορα φρούτα. Η βιβλιογραφική

ενημέρωση αφορά τόσο σε συγκεκριμένες βιολογικές και χημικές δράσεις, όσο και στο μειωμένο οικολογικό αποτύπωμα και στους κανόνες διατροφής.

19.3.9.1 Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει τις παρακάτω δραστηριότητες :

19.3.9.1.1 Μεταφορά από το σπίτι στο σχολείο εξοπλισμού (κατσαρόλες, λεκάνες, μαχαίρια, ξύλα κοπής κ.λπ.) και πρώτων υλών (αλεύρι, μαγιά, φράουλες, ζάχαρη, αλκοολούχα ποτά, φρούτα, αρωματικά κ.λπ.)

19.3.9.1.2 Προσδιορισμός της συγκεκριμένης ημερομηνίας δράσης ανάλογα με τη διδακτέα ύλη και την εποχή ευδοκίμησης των φρούτων

19.3.9.1.3 Εκτέλεση των διαδικασιών

19.3.9.1.4 Μεταφορά των προϊόντων στο σπίτι ή συσκευασία, τυποποίηση και διάθεση των προϊόντων

19.3.9.2 Οι μαθητές παρασκευάζουν προϊόντα του ευρύτερου αγροδιατροφικού τομέα. Για το σκοπό αυτό :

19.3.9.2.1 **Ψωμί** : Οι μαθητές ζυμώνουν ψωμί με αλεύρι της αρεσκείας τους, προσθέτοντας, αν επιθυμούν, σπόρους, τυρί, ελιές, λιαστές ντομάτες κλπ. Αφήνουν σε ζεστό μέρος το ζυμάρι να φουσκώσει και πλάθουν καρβέλια ή φρατζολάκια. Τα ταψιά με τα ψωμάκια μεταφέρονται προσεκτικά στα σπίτια των μαθητών για φούρνισμα και κατανάλωση από τις οικογένειές τους!

19.3.9.2.2 **Γλυκό του κουταλιού φράουλα** : Το γλυκό του κουταλιού φράουλα παρασκευάζεται την Άνοιξη, μόλις κυκλοφορήσουν οι φρέσκες φράουλες στην αγορά. Οι μαθητές προετοιμάζουν το μείγμα νερό – ζάχαρη - φράουλες στο σχολείο, παρακολουθώντας την πορεία της ώσμωσης των υγρών δια μέσου της ημιπερατής κυτταρικής μεμβράνης. Για τον επιστημονικό έλεγχο της διαδικασίας της ώσμωσης, χρησιμοποιούνται φράουλες μέσα σε αδιαπέραστη πλαστική μεμβράνη. Οι κατσαρόλες με τα προετοιμασμένα μείγματα, μεταφέρονται στα σπίτια των μαθητών για δέσιμο του σιροπιού και κατανάλωση από τις οικογένειές τους!

19.3.9.2.3 **Λικέρ ρόδι – λεμόνι – μανταρίνι** : Οι μαθητές παρασκευάζουν τα παραπάνω λικέρ χρησιμοποιώντας διάφανα αλκοολούχα ποτά μόνο κατά την περίοδο που ευδοκίμουν τα πιο πάνω φρούτα. Ειδικά για τα μανταρίνια χρησιμοποιούμε επιπρόσθετα και τα φρούτα της μανταρινιάς γειτονικής κατοικίας που τα κλαδιά της περνούν στη σχολική αυλή! Μετά το τέλος της εκχύλισης και της προσθήκης νερού και ζάχαρης, τα λικέρ διηθούνται, εμφιαλώνονται, τυποποιούνται και διαθέτονται στο σχολείο για διάφορους σκοπούς. Λικέρ μανταρίνι προσφέρεται επίσης στον ιδιοκτήτη της συγκεκριμένης μανταρινιάς, ως ένδειξη φιλίας και καλής γειτονίας!

19.3.10. PERMACULTURE

19.3.10.1 Η διαχείριση της γης και των φυσικών πόρων της καθώς και η συνεχόμενη πίεση μείωσης του οικολογικού αποτυπώματος από τις διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες, έχουν οδηγήσει σε ένα νέο τύπο διαχειριστικού μοντέλου διαβίωσης, το permaculture. Όχι πολύ μακριά από τον τρόπο διαχείρισης των παραδοσιακών κοινωνιών, το **permaculture** προτείνει τον προσδιορισμό των εξής ζωνών :

19.3.10.1.1 **ζώνη κατοικίας**, με φυσικά υλικά δόμησης που υπακούει στις αρχές της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής και είναι προσαρμοσμένη στο φυσικό περιβάλλον

19.3.10.1.2 **ζώνη οπωρώνων και λαχανόκηπου**, για τις ανάγκες διαβίωσης των κατοίκων με απαραίτητη την παρουσία μικρού αριθμού μελισσιών

19.3.10.1.3 **ζώνη εκτεταμένης βιολογικής καλλιέργειας** με σκοπό την οικονομική διαχείριση της γης

19.3.10.1.4 **ζώνη ημιοργανωμένης διαχείρισης της γης με σκοπό την παροχή ξυλείας**, όπου η κατασκευή μιας τεχνητής λίμνης εξασφαλίζει πόσιμο νερό στα άγρια ζώα της επόμενης ζώνης, που είναι η

19.3.10.1.5 **ζώνη άγριας φύσης**, όπως π.χ. δάσος.

19.3.10.1.6 Για την καλύτερη εξοικείωση των μαθητών με τις παραπάνω έννοιες χρησιμοποιούμε τη σχολική αυλή ως χώρο ενός σχεδίου δράσης permaculture. Αυτό περιλαμβάνει την εγκατάσταση λαχανόκηπου, ως εξάσκηση στην διατροφή και διαβίωση, την εγκατάσταση καλλιέργειας αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, ως εξάσκηση στην οικονομική διαχείριση της γης και τέλος συστηματική εφαρμογή των αρχών της βιολογικής γεωργίας. Για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης οργανώνονται οι εξής δραστηριότητες :

19.3.11 ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

19.3.11.1 Επιλέγονται τα κατάλληλα λαχανικά που ευδοκιμούν κατά τη χειμερινή περίοδο

19.3.11.2 Προετοιμάζεται κατάλληλα το έδαφος και η σποροκλίνη.

19.3.11.3 Οργανώνονται οι καλλιεργητικές φροντίδες του λαχανόκηπου μέχρι τη συγκομιδή

19.3.12 ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ

19.3.12.1 Επιλέγονται αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά που είναι αντιπροσωπευτικά της ελληνικής χλωρίδας. **Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά:** εμπνεόμενοι από τις αρχές του permaculture, οι μαθητές καλλιεργούν στο σχολικό κήπο 7 είδη αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών όπως **λεβάντα, δενδρολίβανο, φασκόμηλο, ρίγανη, θυμάρι, μέντα, δυόσμο και αλόη**. Τα συγκομίζουν, τα αποξηραίνουν, αρωματίζουν με αυτά αλάτι και ελαιόλαδο, τα χρησιμοποιούν στην παρασκευή σαπουνιών ελαιολάδου και καλλυντικών και σύντομα πρόκειται να προβούμε σε απόσταξη **Αιθέριων Ελαίων** σε συνεργασία με το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

19.3.12.2 Οργανώνονται οι καλλιεργητικές φροντίδες και η απαραίτητη ετήσια συγκομιδή

19.3.13 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΥ

Λαχανόκηπος: ο λαχανόκηπος του σχολείου περιελάμβανε σε κάποια φάση **μαρούλια, λάχανα, παντζάρια, καρότα, σπανάκι, άγρια χόρτα, αντίδια, σκόρδα και κρεμμυδάκια.**

19.3.14 ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Βιολογική γεωργία - Χλωρή λίπανση – κομποστοποίηση : το χώμα στα παρτέρια του σχολικού κήπου που καλλιεργούνται συστηματικά εμπλουτίζεται με άζωτο από τη **χλωρή λίπανση**. Τον Οκτώβρη οι μαθητές σπέρνουν ψυχανθή (φακές) στα παρτέρια και την άνοιξη, με την ολοκλήρωση την ανάπτυξης του φυτού μετά την άνθιση και πριν την καρπόδεση, καταστρέφουν τα φυτά, θάβοντάς τα στο χώμα, με σκοπό την απόδοση του αζώτου στο έδαφος. Η λίπανση ενισχύεται με χρήση **compost** από τον κομποστοποιητή που βρίσκεται στη σχολική αυλή και του οποίου οι γαιοσκώληκες εργάζονται ασταμάτητα εδώ και τέσσερα χρόνια! Βιολογικές **δακοπαγίδες** στις ελιές και χρήση **ζεόλιθου**, ολοκληρώνουν τις καλλιεργητικές μας φροντίδες.

19.3.15 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Permaculture, βιοκλιματική αρχιτεκτονική, αργοτουρισμός

19.3.16. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

19.3.16.1 Επίτευξη όλων των αρχικών στόχων και επιπλέον αποτελέσματα :

19.3.16.2 Δημιουργία ενός πλαισίου επικοινωνίας με τις οικογένειες των μαθητών και τον ευρύτερο κοινωνικό ιστό

19.3.16.3 Σύνδεση των σχολικών δράσεων με οικογενειακές δραστηριότητες

19.3.16.4 Δημιουργίας σχολικής κουλτούρας και σχολικής συνήθειας

19.3.16.5 Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των μαθητών και αυριανών πολιτών

19.3.16.6 Σύνδεση του σχολείου με τα γειτονικά σχολεία και την τοπική κοινωνία

19.3.16.7 Προσφορά χριστουγεννιάτικων δώρων με τα προϊόντα του Σχολείου στις γειτονικές πρεσβείες (Ιαπωνίας, Καναδά, Σερβίας, οικία Γερμανού πρέσβη) και παραλαβή συγχαρητηρίων επιστολών εκ μέρους των πρέσβων!

Δήμητρα Σπηλιοπούλου

Καθηγήτρια ΠΕ4 – Βιολόγος

20. «Βιώσιμη αστική κινητικότητα στο Δήμο Βριλησίων - οικολογική μετακίνηση»

**Γυμνάσιο Εκπαιδευτηρίων Καντά
Σχολικό Έτος 2017-18**

Συντονίστρια : Μαρία Τζώρτζη ΠΕ09

20.1 Θέματα

20.1. Κλιματική αλλαγή- Ενεργειακό αποτύπωμα

20.1.2 Περιβαλλοντική δικαιοσύνη

20.2 Περίληψη

Στόχος είναι η καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης, η ευαισθητοποίηση και η προσπάθεια αλλαγής συμπεριφορών μετακίνησης των κατοίκων των μεγάλων πόλεων

20.3 Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

20.3.1 **Έρευνα** : Εξέταση της αδυναμίας ελευθερίας μετακίνησης στην πόλη

20.3.2 **Μελέτη** : Συγκέντρωση στοιχείων και μελέτη θέσεων επιστημόνων

20.3.3 **Ευαισθητοποίηση** : Δράσεις με στόχο την ευαισθητοποίηση της σχολικής κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας

20.3.4 **Εκπόνηση εργασιών** : Αναζητούνται προτάσεις και λύσεις για τα κυκλοφοριακά προβλήματα

20.3.5 **Καλλιτεχνικές δράσεις** : Μπορεί να είναι:

20.5.1.1 δραματουργική έκφραση

20.5.1.2 Σύνθεση

20.5.1.3 εικαστική έκφραση

20.5.1.4 ηλεκτρονική έκφραση

Η παρουσίαση της εργασίας γίνεται σε ειδική εκδήλωση σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές και ακολουθεί διάλογος.

20.4 Στόχοι

20.4.1 Οι μαθητές :

20.4.1.1 να συνεργαστούν σε ομάδα

20.4.1.2 να καλλιεργήσουν την αυτενέργεια

20.4.1.3 να αναπτύξουν περιβαλλοντική συνείδηση

20.4.1.4 να μάθουν να σέβονται τις αρχές της κοινωνικής συμβίωσης

20.4.1.5 να εργάζονται για να αναβαθμίσουν την ποιότητα ζωής στις πόλεις

20.4.1.6 να μάθουν να ζουν σε συνθήκες κοινωνικής ισότητας και ελευθερίας

20.4.1.7 να γίνουν ενεργοί πολίτες

20.5 Μεθοδολογία :

Ποσοτική Έρευνα: Δημοσκόπηση, Στατιστικά Στοιχεία, Μετρήσεις
Ποιοτική Έρευνα: Συνέντευξη, Παρατήρηση, Βιωματικές Δράσεις

20.6 Περιγραφή εκπαιδευτικής πρακτικής

Συντονίστρια Εκπαιδευτικός - ομάδα μαθητών

Εκπαιδευτικός : Μαρία Τζώρτζη

Αριθμός μαθητών : Δεκατέσσερις (14)

20.7 Εκπαιδευτικό πλαίσιο

Το πρόγραμμα εντάσσεται στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, υλοποιείται μετά το πέρας των μαθημάτων και διαρκεί από τον Οκτώβριο έως τον Απρίλιο.

20.8 Μαθησιακές δραστηριότητες και μαθησιακά αποτελέσματα της Εκπαιδευτικής πρακτικής

20.8.1 Το πρόγραμμα ξεκίνησε το Νοέμβριο. Αρχικά έγινε η επιλογή της ομάδας. Ζητήθηκε από την τάξη να δηλώσουν συμμετοχή όσοι μαθητές ενδιαφέρονταν. Στη συνέχεια η ομάδα συζήτησε και αποφάσισε τι δράσεις θα έκανε. Χωρίστηκαν σε υποομάδες των τριών ατόμων και μία ομάδα των δύο ατόμων. Η κάθε μία ανέλαβε συγκεκριμένες υποχρεώσεις, έτσι ώστε να υπάρχει σωστή οργάνωση.

20.8.2 Η πρώτη ομάδα ανέλαβε να συλλέξει πληροφορίες από το διαδίκτυο, η δεύτερη ανέλαβε την επικοινωνία με τους φορείς και την οργάνωση των δραστηριοτήτων, η τρίτη ανέλαβε την ηλεκτρονική επεξεργασία του project, η τέταρτη την οργάνωση των καλλιτεχνικών δράσεων και η πέμπτη την τελική σύνταξη της εργασίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι η υλοποίηση των δράσεων, όπως για παράδειγμα οι μετρήσεις, η σύνταξη ερωτηματολογίων και οι συνεντεύξεις γίνονταν από όλους μαζί.

20.8.3 Ορίστηκε το εξής χρονοδιάγραμμα:

ΜΗΝΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	20.8.3.1 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ 20.8.3.2 ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΡΥΠΩΝ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΡΟΣΚΟΠΕΙΟ 20.8.3.3 ΣΚΕΠ(ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ) - ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΗΡΙΑ 20.8.3.4 ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	20.8.3.5 ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ 20.8.3.6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ 20.8.3.7 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ (ΣΤΙΧΟΙ-ΜΟΥΣΙΚΗ)
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	20.8.3.8 ΔΡΑΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 20.8.3.9 ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΕΣ 20.8.3.10 ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ 20.8.3.11 ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ Σ.Β.Α.Κ. (ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ) ΒΡΗΛΗΣΣΙΩΝ
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	20.8.3.12 ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΡΟΗΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΛΕΩΦΟΡΟ ΠΕΝΤΕΛΗΣ 20.8.3.13 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ (ΤΟΠΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ - ΔΗΜΑΡΧΟΣ) 20.8.3.14 ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ hackAIR 20.8.3.15 ΘΕΑΤΡΙΚΟ
ΜΑΡΤΙΟΣ	20.8.3.16 ΕΞΑΓΩΓΗ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ 20.8.3.17 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 20.8.3.18 ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 20.8.3.19 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ PREZI 20.8.3.20 ΠΡΟΒΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	20.8.3.21 ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΡΗΛΗΣΣΙΩΝ 20.8.3.22 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

20.8.4 Ξεκινώντας το πρόγραμμα οι μαθητές πήγαν μια βόλτα με τα πόδια, για να διαπιστώσουν τα πιθανά κυκλοφοριακά προβλήματα της πόλης.

20.8.5 Στη συνέχεια ερεύνησαν στο διαδίκτυο και στον τοπικό τύπο, έτσι ενημερώθηκαν για το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (Σ.Β.Α.Κ.) στο Δήμο Βριλησίων και για τον αντίκτυπο που είχε στην τοπική κοινωνία.

20.8.6 Έκαναν μετρήσεις ατμοσφαιρικών ρύπων με τη συνεργασία του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών. Τα αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύτηκαν σε τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό.

20.8.7 Οι μαθητές έκαναν δημοσκόπηση στους κατοίκους των Βριλησίων. Παράλληλα το ερωτηματολόγιο δημοσιεύθηκε μέσω διαδικτύου, σε τοπικό ραδιοφωνικό σταθμό.

20.8.8 Επιπλέον πήραν συνέντευξη από τον πρόεδρο των Εμπορικών Καταστημάτων Βριλησίων και επισκέφθηκαν το Αστυνομικό Τμήμα Βριλησίων.

20.8.9 Έκαναν καταμέτρηση ροής οχημάτων με τη μέθοδο της παρατήρησης στην Λεωφόρο Πεντέλης.

20.8.10 Επικοινωνήσαν τηλεφωνικά με την Επιτροπή για το Κυκλοφοριακό, έτσι ώστε να ενημερωθούν σχετικά με τις απόψεις του για το Σ.Β.Α.Κ.

20.8.11 Πήραν συνέντευξη από τον Δήμαρχο Βριλησίων .

20.8.12 Κάλεσαν τον Σ.Κ.Ε.Π. (Σύνδεσμος Κοινωνικής Ευθύνης για Παιδιά και Νέους) στο σχολείο, για να ενημερωθούμε για τα προβλήματα προσβασιμότητας που αντιμετωπίζουν άτομα με αναπηρία, αλλά και για να ευαισθητοποιήσουν τους συμμαθητές τους.

20.8.13 Διοργάνωσαν πρόγραμμα Κυκλοφοριακής Αγωγής με θέμα «Οδήγηση και Αλκοόλ» για τους μαθητές του Λυκείου των Εκπαιδευτηρίων Καντά.

20.8.14 Κατασκεύασαν πανό με το σύνθημά τους.

20.8.15 **Κατασκεύασαν επιτραπέζια παιχνίδια, σκάκι και φιδάκι**, με μηνύματα για την οικολογική μετακίνηση. Έπαιξαν με μαθητές του Δημοτικού και χάρισαν σε κάθε τάξη από ένα επιτραπέζιο παιχνίδι φιδάκι.

20.8.16 ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

20.8.16.1 Υλικά - Σκάκι

20.8.16.1.1 Χαρτί διαστάσεων 9cm² (για τις βάσεις των πιονιών)

20.8.16.1.2 Χαρτόνι διαστάσεων 31,5² cm (για τη σκακιέρα)

20.8.16.1.3 Άσπρο και μαύρο χαρτόνι (για να στερεωθούν τα κομμάτια των πιονιών μεταξύ τους)

20.8.16.1.4 Άσπρη και μαύρη ακρυλική μπογιά (για τα χρωματισμένα σημεία)

20.8.16.1.5 Soluble Gloss Varnish, γυαλιστικό ακρυλικών χρωμάτων (για έμφαση στα χρώματα)

20.8.16.1.6 Κόλλα UHU (για να κολληθούν μεταξύ τους τα κομμάτια)

20.8.16.1.7 Τυπωμένες εικόνες της αρεσκείας μας (για τα πιόνια)

20.8.16.1.8 Μαύρο μακετόχαρτο (για το ταμπλό)

20.8.16.2 Υλικά - Φιδάκι

20.8.16.2.1 Χαρτί A3

20.8.16.2.2 Μπογιές

20.8.16.2.3 Τυπωμένες εικόνες της αρεσκείας μας (για τα αυτοκίνητα και τα ποδήλατα)

20.8.16.2.4 Κόλλα UHU

20.8.16.3 Κατασκευή-Σκάκι

Αρχικά, με τη βοήθεια του διαδικτύου πήραμε τις οδηγίες για να φτιάξουμε τις βάσεις των πιονιών. Είναι βασικές και εύκολες γνώσεις από origami. Αφού μας πέτυχε το πρώτο πiónι συνεχίσαμε και με τα υπόλοιπα. Στη συνέχεια, βάψαμε τα μισά με λευκό χρώμα και τα άλλα με μαύρο. Τα καλύψαμε με γυαλιστικό ακρυλικού χρώματος, ώστε να δώσουμε έμφαση στα χρώματα αυτά. Στη μέση του origami κολλήσαμε το άσπρο και μαύρο χαρτόνι αντίστοιχα για να στερεώσουμε μετά τις τυπωμένες εικόνες και από τις δύο πλευρές.

Η κατασκευή της σκακιέρας ήταν επίσης εύκολη. Εδώ χρειαστήκαμε μόνο έναν χάρακα και τα χαρτόνια. Με τις ικανότητές μας στη γεωμετρία σχεδιάσαμε και έπειτα χρωμάτισαμε την σκακιέρα. Αργότερα, όταν στέγνωσαν τα χρώματα, τα περάσαμε με μια στρώση γυαλιστικού. Το μακετόχαρτο αξιοποιήθηκε ως βάση για το ταμπλό. Κόπηκε στις σωστές διαστάσεις και κολλήθηκε με το υπόλοιπο παιχνίδι.

Αυτά, λοιπόν, ήταν τα βήματα που ακολουθήσαμε για να κατασκευάσουμε το σκάκι του ECOMOBILITY.

20.8.16.4 Κατασκευή-Φιδάκι

Αρχικάσκεφτήκαμε τα μηνύματα για την οικολογική μετακίνηση και την οικολογική οδήγηση. Χωρίσαμε το χαρτί σε τετράγωνα τα οποία ζωγραφίσαμε, κολλήσαμε τα αυτοκίνητα και τα ποδήλατα και γράψαμε τα μηνύματα. Στη συνέχεια χρησιμοποιήσαμε το scanner για να αποθηκεύσουμε την εικόνα στον Η/Υ και το τυπώσαμε σε πολλά αντίτυπα.

20.8.16.5 Στόχος

20.8.16.5.1 Το σκάκι που κατασκευάσαμε είναι ένα μέσο ευαισθητοποίησης των μαθητών του σχολείου μας στο θέμα της οικολογικής μετακίνησης. Τα αυτοκίνητα, τα φανάρια, οι κώνοι και οι πολυκατοικίες της μαύρης ομάδας και τα ποδήλατα, τα δέντρα, οι γλάστρες με τα λουλούδια και τα σπιτάκια της λευκής ομάδας είναι τα πόνια στη σκακιέρα της ζωής. Κάθε κίνηση που κάνουμε καθορίζει το μέλλον του περιβάλλοντος. Αν πράξουμε απερίσκεπτα, τότε «θα χάσουμε το παιχνίδι».

Νικά είτε η μαύρη ομάδα, το σκοτεινό μέλλον που μαυρίζει από τα καυσαέρια των αυτοκινήτων, είτε η άσπρη ομάδα, το φωτεινό μέλλον που υπάρχει αρμονία του πρασίνου με το γκρι της φύσης και της τεχνολογίας.

20.8.16.5.2 Στο φιδάκι υπάρχουν οδηγίες για την οικολογική μετακίνηση, αλλά και το Eco Driving. Όταν τύχει ο παίκτης σε τετράγωνο που γράφει «πέρασες με κόκκινο» ή «δε βοηθάς άτομα με αναπηρία», χάνει και γυρνά πίσω. Αντίθετα όταν τύχει σε τετράγωνο που γράφει «χρησιμοποίησες το ποδήλατο και τα μέσα μαζικής μεταφοράς», προχωράει μπροστά.

Με μία μόνο παρτίδα παιχνιδιού κατανοούν οι παίκτες ότι το μέλλον βρίσκεται στα χέρια τους. Είναι επιλογή τους και αποτέλεσμα των πράξεών τους αν θα έρθει ένα καλύτερο μέλλον, μία καλύτερη ζωή κι ένας πιο οικολογικός τρόπος σκέψης.

20.8.16.6 Επιπλέον έγραψαν ένα τραγούδι και ετοίμασαν ένα θεατρικό .

20.8.16.6.1 ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Στόχος : Με το τραγούδι αυτό θέλουμε να συμβάλλουμε στην αλλαγή νοοτροπίας και να ευαισθητοποιήσουμε τους ανθρώπους σχετικά με την οικολογική μετακίνηση.

Στίχοι

*Σας προειδοποιήσαμε για τους αέριους ρύπους
Και σας ενημερώνουμε για την κυκλοφορία
Αλλά και τι να κάνουμε με τους απαίσιους τύπους
Που το βλέπουνε με αδιαφορία
Ποδήλατα και λεωφορεία δίνουν τόπο στα νιάτα
Την πόλη δεν μολύνουνε πολύ χαρά μας δίνουν
Τρέξε περπάτα χόρευε τ' αμάξι σου σταμάτα
Τρένο και προαστιακός συνήθεια να γίνουν
Θέλουμε μια σωστή και νέα νοοτροπία
Αλλιώς η προσπάθειά μας θα' ναι αποτυχία
Της φύσης κάποτε θα φύγει η γκριζα ενδυμασία
Και σας το λέμε εμείς μην έχετε απορία
Πάρε μετρό πάρε το τραμ σίγουρα δεν θ' αργήσεις
Φρένο στο καυσαέριο μείωσε και τους ρύπους
Κι' αν είσαι λίγο παχουλός πρέπει ν' αδυνατήσεις
Τότε θ' ακούς πιο καθαρά της καρδιάς σου τους χτύπους
Οικολογία φίλε μου αν θέλεις στη ζωή σου
Να σου ομορφαίνει τη ψυχή να' ναι η χαρά διπλή
Σήκω κ' επαναστάτησε μαζί μας αφυπνίσου
Να φτιάξουμε τις πόλεις μας ξανά από την αρχή*

20.8.16.6.2 **ΘΕΑΤΡΙΚΟ**

20.8.16.6.2.1 **Λίγα λόγια για το θεατρικό μας**

Το θεατρικό μας είναι μία παραλλαγή του κλασικού έργου «Μία χριστουγεννιάτικη ιστορία» του Κάρολου Ντίκενς. Οι χαρακτήρες-ρόλοι έχουν βασιστεί στα πρόσωπα της παραπάνω ιστορίας, αλλά εμπνευστεί από την καθημερινότητα. Το ίδιο ισχύει και για τη βασική ιδέα του έργου, στο οποίο έχουν γίνει μερικές μετατροπές και προσθήκες, έτσι ώστε να ταιριάζει με το θέμα αυτής της εκστρατείας.

Οι χαρακτήρες του θεατρικού μας αριθμούν επτά.

Πρωταγωνιστής είναι ο Σκρουτζ, ο οποίος αντιπροσωπεύει τον κάθε πολίτη που αδιαφορεί για την σημαντική θέση που θα έπρεπε να έχει η οικολογική μετακίνηση, αλλά και συνείδηση, στη ζωή μας.

Συμπρωταγωνιστής του είναι ο Αφηγητής, ο οποίος ενημερώνει τον θεατή για τα όσα συμβαίνουν και θέλουν διευκρίνιση.

Δευτεραγωνιστές είναι τα τρία Πνεύματα, τα οποία συμβολίζουν την φωνή της λογικής και μας πείθουν ότι πράγματι έχει η οικολογία μια αρκετά σημαντική θέση στη ζωή μας, όπως προαναφέραμε, και δείχνουν τις καταστροφικές συνέπειες που μπορεί να υπάρξουν αν δεν αλλάξουμε τις κακές μας συνήθειες.

Τριταγωνιστές είναι η Ταφόπλακα, που έχει σκηνογραφικό ρόλο, και το Άτομο, το οποίο δίνει το σωστό παράδειγμα. (Λέγεται Άτομο, επειδή ο καθένας μπορεί να ταυτιστεί, κάνοντας το καλό). Αντιπροσωπεύει την, δυστυχώς, μειονότητα του πληθυσμού που μετακινείται οικολογικά.

20.8.16.6.2.2 **Στόχος** : Θέλουμε να δείξουμε ότι αν δεν αλλάξουμε νοοτροπία και αν δεν ξεκινήσουμε να μετακινούμαστε οικολογικά το μέλλον θα είναι χειρότερο από σήμερα και το περιβάλλον θα καταστραφεί.

20.8.16.6.2.3 **Ρόλοι:**

Σκρουτζ : Παναγιώτης Κουτσοθεόδωρος

Άτομο: Δήμητρα Περγιουδάκη

Παροντικό Πνεύμα (Π.Π.) : Αθηνά Σπυροπούλου

Μελλοντικό Πνεύμα 1 (Μ.Π.1) : Ηλίας Τελωνιάτης

Μελλοντικό Πνεύμα 2 (Μ.Π.2) : Δήμητρα Περγιουδάκη

Χάρος : Άννα-Μαρία Θεοδώρου

Ταφόπλακα : Ναταλία Καρακαλά

Αφηγητής : Σοφία Σάββα

Χειριστής Η/Υ : Κωνσταντίνος Κουτσουράκης

20.8.16.6.2.4 Ήχοι:

<https://www.youtube.com/watch?v=gjiPVmAZPDU&list=LL8j8y35SYaemQc2KFFuwBQ&index=6>

<https://www.youtube.com/watch?v=nD9DxkqgLro>

<https://www.youtube.com/watch?v=x4-MZcIWWgE&list=LL8j8y35SYaemQc2KFFuwBQ&index=5>

<https://www.youtube.com/watch?v=iyeVb-AZAK4>

<https://www.youtube.com/watch?v=9OPc7MRm4Y8>

<https://www.youtube.com/watch?v=G0BvI4dP6NA>

20.8.16.6.2.5 Σενάριο :

Μπαίνει χαρούμενα στη σκηνή το Άτομο με ποδήλατο.

Ξαφνικά μπαίνει στη σκηνή ο Σκρουτζ με αμάξι, τρέχοντας. Το Άτομο σταματά απότομα. Ο Σκρουτζ τρακάρει με το Άτομο.

Σκρουτζ : Έλα ρε φίλε! Τι σταματάς; Έχουμε και μια δουλειά εδώ πέρα! Κουνήσου! Άντε, άντε!

Αφηγητής : Και κάπως έτσι ξεκινάει η ιστορία μας. Με τον Σκρουτζ να πηγαίνει στη δουλειά του με το αυτοκίνητό του και σε κάποια φάση, να τρακάρει με ένα άτομο. Φυσικά, όλοι ξέρουμε ποιος είναι ο Σκρουτζ : ο τσιγκούναρος γέρος που δεν νοιάζεται για τίποτα και για κανέναν, πόσο μάλλον για την οικολογική μετακίνηση. Ωστόσο, μια μέρα, θα αλλάξουν τα πάντα για εκείνον! Και αυτή η μέρα... είναι σήμερα!

Αφηγητής : Και είναι μεσάνυχτα.

Ο Σκρουτζ κάθεται στη καρέκλα και κοιμάται. Ροχαλίζει.

Μπαίνει στη σκηνή το Π.Π. σκουντά τον Σκρουτζ. Γέρνει το σώμα του προς μια κατεύθυνση και κάθεται πάλι ίσια. Μετά, χτυπάει το Π.Π. δυνατά παλαμάκια. Ο Σκρουτζ ξυπνάει τρομαγμένος και τινάζεται απ' τη καρέκλα του.

Σκρουτζ: Ω ρε μάνα μου! Τι στο καλό;!

Π.Π.: Λοιπόν, άσ' τα τώρα αυτά. Έχουμε και μια δουλειά εδώ πέρα. Άλλωστε, έτσι δεν είπες κι εσύ προηγουμένως;

Σκρουτζ: Τι; Μα – μα τι λες τώρα;! Ποιος είσαι;! Και τι δουλειά έχεις στο δωμάτιό μου;!

Π.Π.: Είμαι το Πνεύμα του Παρόντος και ήρθα να σε προειδοποιήσω για...

Σκρουτζ: Ωπαώπα! Για κάτσε λίγο!

Το Π.Π. κάθεται σε μια καρέκλα, όπως και ο Σκρουτζ.

Σκρουτζ: Δεν εννοούσα αυτό, αλλά τέλος πάντων. Είπες ότι είσαι το Πνεύμα του Παρόντος. Σωστά;

Π.Π.: Σωστά.

Σκρουτζ: Το Πνεύμα του Παρελθόντος πού πήγε;

Π.Π.: Πήρε σύνταξη.

Σκρουτζ: Α, μάλιστα. (Παύση) Και να μαντέψω ότι θα μου πεις πόσο λάθος έκανα που πήγα στη δουλειά με το αυτοκίνητό μου και πόσο κακό είναι αυτό για το περιβάλλον και τα λοιπά και τα λοιπά και τα λοιπά...

Το Π.Π. σηκώνεται απότομα και οργισμένα.

Π.Π.: Αυτό ακριβώς! Μάλιστα κύριε! Ξέρεις πόσο αντι-οικολογικό είναι αυτό;!

Σκρουτζ : Πρώτον, όχι... και δεύτερον... υπάρχει τέτοια λέξη;

Π.Π.: Ειλικρινά, δεν έχω ιδέα. Και ούτε που με νοιάζει! Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα μας! Το θέμα μας είναι αν ξέρεις πόσο απαράδεκτο είναι να οδηγείς το αμάξι σου! (Μικρή παύση) Λοιπόν, ξέρεις πόσο απαράδεκτο είναι να οδηγείς το αμάξι σου; Ξέρεις ότι θα έπρεπε να ποδηλατείς για να πας στη δουλειά σου;!

Σκρουτζ: Να ποδηλατώ...;

Π.Π.: Ναι, να ποδηλατείς! Ή έστω να παίρνεις το λεωφορείο ή να περπατάς λιγάκι! Ξέρεις τι θα γίνει αν δεν το κάνεις;

Σκρουτζ : Ε λοιπόν, όχι δεν ξέρω! Και ειλικρινά τα βαρέθηκα όλα αυτά! Θα μου δείξεις τι θα γίνει να τελειώνουμε;!

Π.Π.: Χμ!!! Κοίτα να δεις. Απ' ό, τι βλέπεις (δείχνει τη μπλούζα του που λέει «Παρόν») δεν τα ξέρω εγώ αυτά. Εγώ είμαι το Πνεύμα του Παρόντος, όχι του Μέλλοντος. Αλλά αν θέλεις να δεις το μέλλον σου, θα μπορούσα να φωνάξω τα άλλα Πνεύματα. Αλλά τι λέω; Τι βλακείες λέω; Ποιος είναι τόσο ξεροκέφαλος ώστε να θέλει να δει το μέλλον του;

Σκρουτζ: Εγώ.

Π.Π.: Α δεν πας καλά! Είσαι σίγουρος ότι θέλεις να δεις το μέλλον σου;

Σκρουτζ: Σιγουρότατος.

Π.Π.: Δεν θα σ' αρέσει.

Σκρουτζ: Δεν με νοιάζει.

Π.Π.: Μα σου λέω είναι χάλια!

Σκρουτζ: Και 'συ που το ξέρεις; Είπες ότι γνωρίζεις το παρόν, όχι το μέλλον.

Π.Π.: Σωστό κι αυτό... Ωχού... καλά. Περίμενε να φωνάξω τα Πνεύματα...

Το Π.Π. φεύγει από τη σκηνή. Μετά από λίγο μπαίνουν τα Μ.Π.1 και Μ.Π.2

Μ.Π.1: Σκρουτζ!

Σκρουτζ: Ναι;

Μ.Π.2 : Σκρουτζ, είμαστε τα Πνεύματα του Μέλλοντος και ήρθαμε για να σου δείξουμε το μέλλον!

Σκρουτζ : Έλα! Τι μου λες; Όστε ήρθατε για να μου δείξετε το μέλλον, ε; Άντε λοιπόν, γρήγορα, γιατί θέλω και να κοιμηθώ!

Μ.Π.: Πάμε λοιπόν...

Ο Σκρουτζ στέκεται λίγο πιο πέρα. Μπαίνουν στη σκηνή η Ταφόπλακα και ο Χάρος.

Μ.Π.1 : Ορίστε Σκρουτζ! Να τι πάθαμε! Ο γαλανός ουρανός έγινε γκριζός και όλη η πρασινάδα έφυγε! Τα φυτά ξεράθηκαν από το πολύ καυσαέριο!

Το Μ.Π.2 δείχνει την Ταφόπλακα.

Μ.Π.2 : Όπως κι εσύ! Έπεσες ξερός! Και γιατί; ΓΙΑΤΙ, Ε;! ΜΟΥ ΛΕΣ;! Γιατί άτομα σαν κι εμένα δεν μετακινούνταν οικολογικά! Γι' αυτό!

Μ.Π.1 : Δίκιο έχει! Μπράβο! Συμφωνώ απόλυτα! Έι Σκρουτζ! Ήθελες να δεις το μέλλον σου, ε; Λοιπόν, για κοίτα λίγο πίσω σου!

Ο Σκρουτζ γυρνάει και βλέπει τον Χάρο, τρομοκρατείται, βγάζει μια κραυγή φόβου και προσπαθεί να κρυφτεί πίσω από το Μ.Π.2 .

Σκρουτζ : Όχι! Όχι, παρακαλώ! Θα αλλάξω! Το υπόσχομαι! Αλήθεια λέω! Από εδώ και πέρα θα πηγαίνω με τα πόδια στη δουλειά! Να κάνω και λίγη γυμναστική, ε;

Ο Σκρουτζ γυρνάει το Μ.Π.2 προς αυτόν και το ταρακουνάει τρομαγμένος.

Σκρουτζ : Λοιπόν, τι λες Πνεύμα; Έχω άλλη μία ευκαιρία;

Μ.Π.2 : Αχ, εντάξει. Αλλά πρόσεχε να αλλάξεις, αλλιώς...

Το Μ.Π.2 δείχνει ανυπόμονα το Μ.Π.1. Το Μ.Π.1 κάνει ότι κόβει το λαιμό του με το δάχτυλό του. Ο Σκρουτζ κοιτάει φοβισμένος.

Μ.Π.1 : Χρατς! Εσύ και όλοι όσοι δεν συμπεριφέρονται οικολογικά! Το 'πιασες;

Σκρουτζ : Ναι, ναι, εννοείται!

Μ.Π.1 : Ωραία. Άρα έχω το λόγο σου ότι θα αλλάξεις;

Σκρουτζ : Ναι, ναι θ' αλλάξω! Έχεις τον λόγο μου!

Αφηγητής : Και κάπως έτσι τελειώνει η ιστορία μας. Με τον Σκρουτζ να πηγαίνει από εδώ και πέρα στη δουλειά του με τα πόδια και γενικώς να μετακινείται οικολογικά. Τέλος ιστορίας, αλλά αρχή ενός καλύτερου μέλλοντος. Του μέλλοντος που έρχεται.

ΤΕΛΟΣ

20.8.17 Οι μαθητές δημιούργησαν ένα έντυπο με συμβουλές προς τους κατοίκους των Βριλησίων για την οικολογική μετακίνηση. Το έντυπο αυτό το μοίρασαν στη δράση ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινωνίας που υλοποίησαν στην πλατεία Αναλήψεως. Στη συνέχεια επεξεργάστηκαν τα στατιστικά στοιχεία, έβγαλαν συμπεράσματα σχετικά με τα κυκλοφοριακά προβλήματα και έκαναν προτάσεις για τη λύση τους. **Τέλος ετοίμασαν τη γραπτή εργασία και την παρουσίαση σε μορφή prezi.**

<https://prezi.com/view/sKF05jblQ1jTQLM7qKjt/>

20.8.18 Επιπρόσθετα, παρουσίασαν τα αποτελέσματα της έρευνας και τις προτάσεις στο Δημοτικό Συμβούλιο, έτσι ώστε να ενημερωθούν οι Δημοτικοί Σύμβουλοι. Πολλές από τις

προτάσεις των μαθητών προβληματίσαν και έδωσαν έμπνευση στη Δημοτική Αρχή με αποτέλεσμα να αρχίσουν να υλοποιούνται το επόμενο έτος.

20.8.19 Η εκπαιδευτική αυτή πρακτική βοήθησε τους μαθητές να γίνουν υπεύθυνοι, αντικειμενικοί, αλληλέγγυοι, να αναπτύξουν αυτογνωσία και αλληλοσεβασμό, να κάνουν πράξη τις ιδέες και τα οράματά τους, να βελτιώσουν την κοινωνική τους συμπεριφορά.

Πιο συγκεκριμένα :

20.8.19.1 Έμαθαν να συνεργάζονται σε ομάδα (αλληλοσεβασμός, κοινοί στόχοι, καταμερισμός της εργασίας)

20.8.19.2 Καλλιέργησαν την αυτενέργεια (συλλογή στοιχείων, αντιμετώπιση προβλημάτων)

20.8.19.3 Έμαθαν να ερευνούν, να βγάζουν συμπεράσματα και να προτείνουν λύσεις

20.8.19.4 Συνέδεσαν τα τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα με τα παγκόσμια

20.8.19.5 (υπερθέρμανση του πλανήτη)

20.8.19.6 Ευαισθητοποιήθηκαν πάνω στα κυκλοφοριακά προβλήματα της περιοχής που διαμένουν ή πηγαίνουν σχολείο

20.8.19.7 Ευαισθητοποίησαν τους πολίτες για την αλλαγή συνθηκών και συνθηκών ως προς τη μετακίνηση και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις πόλεις

20.8.19.8 Συνέδεσαν την αλλαγή νοοτροπίας σε ατομικό επίπεδο με την αειφόρο ανάπτυξη

20.8.19.9 Ανέπτυξαν κοινωνική ευαισθησία

20.8.19.10 Συμμετείχαν ενεργά στην εξεύρεση λύσεων στα περιβαλλοντικά προβλήματα της πόλης

20.8.19.11 Προετοιμάστηκαν ώστε γίνουν ενεργοί πολίτες του αύριο

20.8.19.12 Έμαθαν βιωματικά

20.8.19.13 Εκφράστηκαν καλλιτεχνικά

20.9 Αναστοχασμός της εκπαιδευτικής πρακτικής.

20.9. 1 Γιατί είναι μια καλή εκπαιδευτική πρακτική;

Η πρακτική αυτή συνδέει τη θεωρία με την πράξη, βοηθάει τους μαθητές να λειτουργήσουν πολύπλευρα, όπως για παράδειγμα ερευνητικά και καλλιτεχνικά, έχει αντίκτυπο στην κοινωνία και προσφέρει πραγματικές λύσεις σε υπαρκτά περιβαλλοντικά προβλήματα .

20.9.2 Τι είδους δεξιότητες και ικανότητες βοήθησε η υλοποίηση του προγράμματος να αναπτύξουν οι μαθητές και με ποιον τρόπο;

20.9.2.1 **Αισθητηριακές**, όπως είναι η ικανότητα αφής και ακοής μέσω της προσομοίωσης Αισθητηριακής Αναπηρίας (τεχνικές συνοδείας, λευκού μπαστουιού)

20.9.2.2 **Κοινωνικές**, όπως είναι η συναναστροφή με κοινωνικές ομάδες (δημοσκοπήση, επαφή με φορείς)

20.9.2.3 **Νοητικές**, όπως είναι η παρατηρητικότητα (μετρήσεις, παρατήρηση κυκλοφοριακών προβλημάτων), η δημιουργική ικανότητα (διοργάνωση προγράμματος κυκλοφοριακής αγωγής)

20.9.2.4 **Συναισθηματικές**, όπως αίσθημα αυτοπεποίθησης (ανταπεξέρχονται μόνοι τους σε ερωτήσεις κατοίκων και Επιτροπής Αξιολόγησης). Αίσθημα αλληλεγγύης μέσα από τη συμμετοχή τους σε ομάδα

20.9.2.5 **Καλλιτεχνικές**, όπως είναι η δημιουργία στίχων, μακέτα, θεατρικό δρώμενο

20.9.3 Με ποιον τρόπο συνέδεσε τοπικές και παγκόσμιες διαστάσεις των θεμάτων που πραγματευόταν;

Έρευνες έχουν δείξει ότι η σοβαρότερη αιτία για την ατμοσφαιρική ρύπανση είναι το αυτοκίνητο . Οι επιπτώσεις από την υπερθέρμανση της γης είναι πολύ σοβαρές, όπως κύματα καύσωνα, ξηρασίες, πλημμύρες κ.α. Συνέδεσε τα τοπικά κυκλοφοριακά προβλήματα και την ατμοσφαιρική ρύπανση με την αλλαγή νοοτροπίας και τρόπου ζωής, έτσι ώστε να περιοριστεί το φαινόμενο υπερθέρμανσης του πλανήτη.

20.9.4 Ποια είναι τα καινοτόμα στοιχεία της;

Το κύριο στοιχείο της εκπαιδευτικής πρακτικής είναι η δραστηριοποίηση των μαθητών και οι πλουραλισμός των βιωματικών δράσεων. Οι μαθητές παρεμβαίνουν στην τοπική κοινωνία, προτείνουν λύσεις και προσπαθούν στην πράξη να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής στην πόλη. Τέλος το πρόγραμμα αυτό συμβάλει στην εξωστρέφεια του σχολείου.

20.9.5 Ποια ήταν τα αρχικά κίνητρα της εκπαιδευτικού;

Η εκπαιδευτικός ήθελε οι μαθητές να αποκτήσουν περιβαλλοντική συνείδηση.

20.9.6 Ποια είναι τα σημεία-κλειδιά, τα δυνατά και τα αδύναμα στοιχεία αυτής της εκπαιδευτικής πρακτικής;

20.9.6.1 **Τα σημεία-κλειδιά** είναι ότι πρέπει να γίνει έρευνα, να επικοινωνήσουν οι μαθητές με φορείς, να ευαισθητοποιήσουν την κοινωνία, να βγάλουν συμπεράσματα και να κάνουν προτάσεις.

20.9.6.2 **Τα ισχυρά σημεία** της εκπαιδευτικής πρακτικής είναι ότι δημιουργεί υπεύθυνους, ηθικούς και αποτελεσματικούς ανθρώπους οι οποίοι βελτιώνουν την ποιότητα ζωής στο αστικό περιβάλλον.

20.9.6.3 **Τα αδύνατα σημεία** της εκπαιδευτικής πρακτικής είναι η γραφειοκρατία που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί, καθώς και η έλλειψη χρόνου, αφού καλούνται να ακολουθήσουν ένα σφιχτό αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών.

20.9.7 Υπάρχουν προτάσεις (συστάσεις) για άλλους εκπαιδευτικούς που ενδιαφέρονται να προσαρμόσουν και χρησιμοποιήσουν την εκπαιδευτική πρακτική;

Επειδή το πρόγραμμα αυτό εμπεριέχει πολλά υποπρογράμματα και απαιτείται επικοινωνία με ποικίλους φορείς, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να αναπτύξει οργανωτικές και επικοινωνιακές δεξιότητες.

20.9.8 Ποιος είναι ο αντίκτυπος της εκπαιδευτικής πρακτικής στους μαθητές, στο σχολείο ή/και στην κοινότητα;

20.9.8.1 Οι μαθητές ανέπτυξαν οικολογική συνείδηση, έγιναν ενεργά μέλη της κοινωνίας και ανέπτυξαν ατομικές δεξιότητες.

20.9.8.2 Το σχολείο ανέπτυξε ενεργό συμμετοχή στη ζωή της πόλης.

20.9.8.3 Η τοπική κοινότητα και η Δημοτική Αρχή άκουσαν τις προτάσεις των νέων, πήραν ερεθίσματα από αυτές, ενώ μερικές ξεκίνησαν να υλοποιούνται, όπως για παράδειγμα η κατασκευή πεζογέφυρας, αλλά και η ανακατασκευή των πεζοδρομίων της πόλης.

Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

21. «Η φύση παράγει τέχνη και πολιτισμό»

Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκόων Αγ. Παρασκευής)
Σχολικό Έτος 2013-2014

Συντονίστρια : Αθανασοπούλου Παυλίνα ΠΕ 08.50

Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί : Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ 14.04, Βαγενά Ευαγγελία ΠΕ20.50

Οι δραστηριότητες των μαθητών περιλάμβαναν :

21.1 Την ανάλυση εννοιών «περιβάλλον και πολιτισμός» και ερμηνεία της σχέσης τους.

21.2 Χρήση υλικών από το περιβάλλον (μπουκάλια, φύλλα, φτερά, ρευστή κόλλα, ακρυλικά, σιλικόνη, χαρτόνια, πηλό) για την πραγματοποίηση των κατασκευών.

1. Δέντρο με καπάκια από μπουκάλια μαζί με φύλλα από σιλικόνη και ο χρωματισμός έγινε με ακρυλικά χρώματα

2. Ράφι μιας Ντουλάπας με φύλλα από σιλκόνη και με χρώματα ακρυλικά

3. Χελώνα από πηλό και φύλλα επάνω σε χαρτόνι με ακρυλικά

4. Η ελιά φτιαγμένη με ξυλάκια στο χαρτόνι και ακρυλικά χρώματα

5. Κουκουβάγια με φτερά στο χαρτόνι και ακρυλικά χρώματα

6. Το δέντρο και ο ήλιος από πηλό μαζί με ακρυλικά χρώματα

7. Ένα χάρτινο σπίτι με το πήλινο δέντρο πάνω στην χρωματιστή ξύλινη βάση

Με τα προγράμματα της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που περιστρέφονται γύρω από την εικαστική τέχνη οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να μάθουν διάφορα υλικά για να παράγουν διάφορα έργα, να διαμορφώσουν σχηματικές νοητικές αντιλήψεις και να κατανοήσουν με ποιο τρόπο ο άνθρωπος μπορεί να παράγει πολιτισμό.

Οι μαθητές από την αρχή ήταν περίεργοι για το περιβάλλον, για την τέχνη και συγκέντρωσαν διάφορα υλικά και σιγά σιγά βήμα με βήμα κατασκεύασαν τα παραπάνω έργα που ήταν αποτέλεσμα μιας αρμονικής συνεργασίας.

Κατασκευή παραδοσιακών ειδών λαϊκής τέχνης εμπνευσμένων από την φύση.

21.3 Κατανόηση του ρόλου των υλικών στην παραγωγή καλλιτεχνικής δημιουργίας λαϊκής τέχνης και επιλογή θεμάτων εμπνευσμένων από τη φύση από τους μαθητές

Παγώνια

Η Αρχαία γυναίκα σφήκα

Η αρχαία διακοσμητική τέχνη

Ένα βάζο με διακοσμημένα λουλούδια.

Ο ταύρος

21.4 ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΜΑΔΑΣ (τι έκαναν οι μαθητές κατά τη διάρκεια του προγράμματος, ΕΚΤΟΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ):

21.4.1 Καταγραφή ειδών παρατήρησης φύλλων, ανθέων, καρπών, φωτογραφίες κ.λπ.

21.4.2 Σύνδεση με την λαϊκή τέχνη (π.χ. αποτύπωση φύλλων σε ύφασμα κ.λπ.)

21.4.3 Κατασκευή παραδοσιακών ειδών λαϊκής τέχνης εμπνευσμένων από την φύση

21.4.4 Συμμετοχή στο Εθνικό Θεαματικό Δίκτυο του ΚΠΕ Ομηρούπολης Χίου με θέμα : «Όταν η φύση δημιουργεί πολιτισμό»

21.4.5 Ανταλλαγή απόψεων, πληροφοριών και φωτογραφικού υλικού για παραδοσιακούς, προϊόντα, διατροφή, κ.λπ.

21.4.6 Πολυμεσική εφαρμογή παρουσιάζοντας πάρκα και παραδοσιακούς οικισμούς

21.4.7 Εργασία ατομική ή και σε ομάδες

21.4.8 Συνέντευξη

21.4.9 Συζήτηση

21.4.10 Χρήση νέων τεχνολογιών

21.5 Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε σε γενικές γραμμές σύμφωνα με το σχέδιο υποβολής, όμως κατά τη διάρκεια του προγράμματος δεν καταφέραμε να επικοινωνήσουμε με άλλα σχολεία της Ελλάδος ώστε να συμπεριλάβουμε στην πολυμεσική εφαρμογή πληροφορίες για πάρκα και παραδοσιακούς οικισμούς, ήθη, έθιμα, διατροφή από άλλες περιοχές της Ελλάδος. Σε γενικές γραμμές όλη η διαδικασία και η κατασκευή έργων ήταν ένα ευχάριστο διάλειμμα για τους μαθητές μας που ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό και συνέβαλε στο να γίνουν οι γνώσεις τους πράξεις.

Η Συντονίστρια του Προγράμματος, Παυλίνα Αθανασοπούλου

22. «Μέλισσα και περιβάλλον»

**Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκόων Αγ. Παρασκευής)
Σχολικό Έτος 2013-14**

Συντονίστρια: Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ 18.12

Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί : Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ 31, Κοσμάτος Πολύβιος ΠΕ04.01.50

22.1 ΓΕΝΙΚΑ

Οι συχνές αναφορές κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας στα μαθήματα ειδικότητας αλλά και γενικής παιδείας, στο σημαντικό ρόλο της μέλισσας για την αναπαραγωγή των φυτών μέσω της επικονίασης, αλλά και η απαρίθμηση των σημαντικών μελισσοκομικών προϊόντων είχε ως συνέπεια να αυξηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών και να θέλουν να μάθουν περισσότερα γύρω από αυτή την οργανωμένη κοινωνία.

22.2 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Με αφορμή το ενδιαφέρον των μαθητών, έγινε η επιλογή του θέματος «Μέλισσα και Περιβάλλον» και η καταγραφή των στόχων εκ των οποίων οι σπουδαιότεροι ήταν οι τέσσερις παρακάτω :

- 22.2.1 Η κατανόηση της βιολογίας του μελισσιού
- 22.2.2 Η κατανόηση της οργάνωση της κοινωνίας της μέλισσας
- 22.2.3 Η γνωριμία με τα μελισσοκομικά προϊόντα
- 22.2.4 Η γνωριμία με τα μελισσοκομικά φυτά

Το αίτημά μας για συμμετοχή στο Εθνικό Δίκτυο του ΚΠΕ Αρναίας με θέμα : 'Μέλισσας έργα - ανθρώπων αγαθά' έγινε αποδεκτό και ως πρώτη προσέγγιση λάβαμε εκπαιδευτικό εποπτικό υλικό σε μορφή ψηφιακού δίσκου βίντεο με περιεχόμενο που κάλυπτε τους στόχους του προγράμματος.

Αρχικά, φέραμε στην τάξη μία κυψέλη με τα εσωτερικά πλαίσια (χωρίς μέλισσα) ώστε να κατανοήσουν οι μαθητές την 'κατοικία' των μελισσιών. Η προσέγγιση του θέματος εκτός από την προγραμματισμένη συνάντηση με τους μαθητές, μία φορά την εβδομάδα, γινόταν και με οποιαδήποτε άλλη αφορμή δινόταν, κυρίως μέσα από τα μαθήματα ειδικότητας όπως Φυτοτεχνία-Φυτοπροστασία, Φυτά Κηποτεχνίας κ.α.

Εκτός από την προβολή του εκπαιδευτικού βίντεο του ΚΠΕ Αρναίας, προβλήθηκε και μία ταινία τύπου 'κινούμενων σχεδίων' με περιεχόμενο την κοινωνία της μέλισσας. Οι μαθητές την παρακολούθησαν με ευχαρίστηση και με μεγάλο ενδιαφέρον. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος γίνονταν συζητήσεις με ερωτήσεις – απαντήσεις, επίσης ζητήθηκε από τους μαθητές να απεικονίσουν ένα θέμα σχετικό με τη μέλισσα, με άμεση ανταπόκριση.

22.3 ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Πραγματοποιήθηκαν και οι δύο προγραμματισμένες επισκέψεις.

Η πρώτη επίσκεψη αφορούσε τη βιομηχανία 'Μέλι Αττική' που βρίσκεται στο Κρυονέρι Αττικής. Εκεί μας δόθηκε η ευκαιρία να παρακολουθήσουμε τη διακίνηση των μελισσοκομικών προϊόντων την επεξεργασία, τον ποιοτικό έλεγχο, τη συσκευασία και την εμπορία του μελιού.

Κατά τη δεύτερη, επισκεφθήκαμε το Ινστιτούτο Γεωπονικών Ερευνών στο Μαρούσι Αττικής, όπου διατηρούνται μελισσοκομεία για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η ξενάγηση έγινε από τον Διευθυντή του Ινστιτούτου, ο οποίος εκτός από τις θεωρητικές πληροφορίες για τη βιολογία της μέλισσας, μας οδήγησε και στο μελισσοκομείο όπου ύστερα από τις απαραίτητες προφυλάξεις, είδαμε από κοντά τους χειρισμούς που γίνονται από τους μελισσοκόμους όταν επισκέπτονται τις κυψέλες. Στο τέλος, επισκεφθήκαμε και το μουσείο μελισσοκομίας το οποίο υπάρχει στο χώρο, όπου εκτίθεται κυρίως μελισσοκομικός εξοπλισμός από διάφορες περιοχές της χώρας μας με χρονολογική σειρά. Στο χώρο η ξενάγηση έγινε από εθελόντρια.

22.4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

22.4.1 Ύστερα από αυτή την ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος, σκεφθήκαμε να 'κλείσουμε' το πρόγραμμα με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών. Ύστερα από συζητήσεις, δισταγμούς και αμφιταλαντεύσεις, ξεκινήσαμε τη δραματοποίηση της ζωής των μελισσών. Με την πάροδο του χρόνου η ιδέα ωρίμασε και αποφασίστηκε η δημιουργία βίντεο. Οι μαθητές ευαισθητοποιήθηκαν, με ευχαρίστηση συμμετείχαν και το αποτέλεσμα μας αποζημίωσε όλους.

22.4.2 Η πρώτη παρουσίαση έγινε στις 14 Μαΐου 2014, στο 8^ο Μαθητικό Φεστιβάλ που οργάνωσε ο Δήμος Αγίας Παρασκευής. Επίσης, προβλήθηκε στο πλαίσιο παρουσίασης των σχολικών προγραμμάτων του σχολείου μας όπου το παρακολούθησε η μαθητική κοινότητα καθώς και στη γιορτή με την ευκαιρία της λήξης του σχολικού έτους όπου παρευρέθηκαν εκπρόσωποι διάφορων φορέων του Δήμου, εκπαιδευτικοί, γονείς αλλά και αρκετοί μαθητές και απόφοιτοι παρελθόντων ετών.

22.4.3 Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό –αν και χρειάστηκε να τροποποιηθεί σε μερικά σημεία. Σ' αυτή την επιτυχία συνέβαλε σημαντικά το εποπτικό υλικό του ΚΠΕ Αρναίας, η συμμετοχή των συμμετεχόντων συναδέλφων άμεσα αλλά και από όσους ζητήθηκε η βοήθειά τους. Επίσης σημαντικό ρόλο έπαιξε και η ενθάρρυνση της Διευθύντριας του Τ.Ε.Ε./Ε.Α. κ. Μ. Χαϊκάλη. Πιστεύουμε ότι ήταν μια ευχάριστη εμπειρία για τους μαθητές μας. Ίσως αυτή η εμπειρία εκτός από τη γνώση και τις ευχάριστες στιγμές, να επηρεάσει κάποιον μαθητή και να παίξει καθοριστικό ρόλο στην επαγγελματική του σταδιοδρομία!

2.4.4 Και οι δύο επισκέψεις βιντεοσκοπήθηκαν και φωτογραφήθηκαν από τον συμμετέχοντα στο πρόγραμμα κ. Ίσαρη. Κατά τις επισκέψεις και τις συναντήσεις γινόταν διερμηνεία στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, από τον υποψήφιο διερμηνέα Ε.Ν.Γ. (Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας) και συμμετέχοντα στο πρόγραμμα κ. Κοσμάτο. Και οι δύο συνάδελφοι σκηνοθέτησαν και βιντεοσκόπησαν το δρώμενο. Για τις δύο επισκέψεις η μετακίνησή μας έγινε με μεταφορικό μέσο του Δήμου.

Μαθητές/τριες :

Γαλαυτή Ιωάννα	Γιαννακός Εφραίμ
Θωμά Ελευθερία	Στραβομύτης Βασίλης
Καρβούνης Ηλίας	Χόνκου Άντι

Η Συντονίστρια του Προγράμματος, Ματίνα Ζαρόκωστα

Οι Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί, Νίκος Ίσαρης & Πολύβιος Κοσμάτος

23. «Αναβαθμίζοντας το περιβάλλον που ζούμε»

**Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκόων Αγ. Παρασκευής)
Σχολικό Έτος 2015-16**

Συντονίστρια: Πιστολά Ελένη (ΠΕ14.04)

Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί : Χαϊκιάλη Μαρία (ΠΕ14.04), Τσιμπίδη Γεωργία (ΠΕ03)

24. «Πετώ ... Πετώ ... - Τίποτα δεν πετώ! »

**Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκόων Αγ. Παρασκευής)
ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2015-16**

Συντονίστρια : Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ18.12

Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί : Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, Ίσαρης Νίκος ΠΕ31

23-24.1 Λόγω της θεματικής, τα δύο παραπάνω προγράμματα υλοποιήθηκαν με παράλληλες δράσεις, και περιγράφονται από κοινού.

23-24.1.1 Στα δύο προγράμματα συμμετείχαν οι 35 από τους 38 μαθητές που είχαν δηλωθεί αρχικά και προέρχονται από τις δύο βαθμίδες της σχολικής μονάδας.

23-24.1.2 Οι μαθητές παρακολούθησαν με ενθουσιασμό και συμμετείχαν ενεργά σε όλες τις δράσεις των προγραμμάτων. Παρά το γεγονός των ιδιαιτεροτήτων τους (κώφωση, βαρηκοΐα, μαθησιακές δυσκολίες, αυτισμός) συνεργάστηκαν άψογα και ανταποκρίθηκαν σε όλες τις ενότητες των προγραμμάτων.

23-24.1.3 Μερικές από τις δράσεις μας είναι:

23-24.1.3.1 Με την έναρξη των προγραμμάτων τέθηκαν κανόνες λειτουργίας και ορίστηκαν οι υπεύθυνοι των ομάδων

23-24.1.3.2 Ενημέρωση για την ανακύκλωση, την επαναχρησιμοποίηση και την διαχείριση των απορριμμάτων

23-24.1.3.3 Συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών σε κουτιά, διαλογή

23-24.1.3.4 Επαναχρησιμοποίηση. Κατασκευές με ανακυκλώσιμα υλικά π.χ. ενυδρείο, φαναράκι, κάδρα, κορνίζες κ.α.

23-24.1.3.5 Κομποστοποίηση με φυτικά υπολείμματα από τον λαχανόκηπο του σχολείου

23-24.1.3.6 Συλλογή τηγανέλαιων σε συνεργασία με φορέα συλλογής και διαχείρισης μαγειρικών λαδιών, με τη συμμετοχή και των γονέων, αξιοποιώντας την προσφορά σε υλικά καθαρισμού για το σχολείο ως ανταλλαγή από το φορέα

23-24.1.3.7 Συλλογή μπαταριών

23-24.1.3.8 Συλλογή πλαστικών καπακιών και προώθησή τους στη σχετική υπηρεσία του Δήμου μας

23-24.1.3.9 Διαμόρφωση της σχολικής αυλής, κατασκευή παρτεριών

23-24.1.3.10 Ερωτηματολόγιο συμπληρωμένο από τους μαθητές για την καταγραφή ατομικών δραστηριοτήτων ανάλογα με τη συμμετοχή τους

23-24.1.3.11 Προβολή video σχετικό με τη ορθή διαχείριση των απορριμμάτων

23-24.1.3.12 Ένταξη ιδεών, σχετικά με τη διαχείριση των απορριμμάτων, στο σενάριο του θεατρικού το οποίο υλοποιήθηκε σε συνεργασία με θεατρολόγο του Δήμου στο πλαίσιο προγράμματος θεατρικής παιδείας

23-24.2 Εκπαιδευτικές Επισκέψεις

23-24.2.1 Στο πλαίσιο των παραπάνω προγραμμάτων υλοποιήθηκαν οι παρακάτω επισκέψεις:

23-24.2.1.1 **ΚΠΕ Λαυρίου.** Παρακολουθήσαμε το πρόγραμμα 'Τίποτα δεν πάει χαμένο' (Διαχείριση απορριμμάτων). Ενεργή συμμετοχή στη δράση ανακύκλωσης χαρτιού, και στην κομποστοποίηση

23-24.2.1.2 **Κέντρο Ανακύκλωσης Αλουμινίου στο Μαρούσι Αττικής.** Ενημέρωση από την υπεύθυνη για τη διαδικασία και το τελικό προϊόν της ανακύκλωσης αλουμινίου. Παρακολούθηση της διαδικασίας συλλογής των συσκευασιών, διαχωρισμού τους, και δεματοποίηση με συμπίεση για περαιτέρω προώθηση και επεξεργασία.

23-24.2.1.3 **ΚΠΕ Κλειτορίας.** Διήμερη εκπαιδευτική επίσκεψη στο ΚΠΕ Κλειτορίας όπου έγινε ξενάγηση στην περιοχή ακολουθώντας τα πρώτα μονοπάτια επικοινωνίας με τους γύρω οικισμούς. Γνωρίσαμε μέρος της πανίδας και της χλωρίδας της περιοχής. Στην πορεία συναντήσαμε παλιά πανδοχεία, πέτρινα γεφύρια, καταρράκτες και πηγές περιμένοντας να συναντήσουμε τις νεράιδες.....! Μάθαμε για τον 'κύκλο του νερού' και για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες που υλοποιούνται στο συγκεκριμένο ΚΠΕ από τους υπεύθυνους. Παίξαμε και προσανατολιστήκαμε στο χώρο με τη βοήθεια χάρτη και πυξίδας.

23-24.3 Ως αποτέλεσμα, οι μαθητές παίξανε, συνεργάστηκαν, συμφώνησαν - διαφώνησαν, πρότειναν, αποφάσισαν, κατασκεύασαν, ζωγράφισαν, ευαισθητοποιήθηκαν, αποκόμισαν εμπειρίες, ανέλαβαν πρωτοβουλίες σχετικά με τη διάδοση και τη χρησιμότητα της ανακύκλωσης.

Θεωρούμε ότι οι στόχοι και των δύο προγραμμάτων έχουν επιτευχθεί.

Η Διευθύντρια Μαρία Χαϊκάλη ΠΕ14.04

Οι Υπεύθυνες των προγραμμάτων : Ελένη Πιστολά ΠΕ14.04, Ματίνα Ζαρόκωστα ΠΕ18.12

25. «Ο μικρός αρχιτέκτονας δρα οικολογικά στην αυλή του σχολείου»

**Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς & βαρήκοους (πρώην Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκών Αγ. Παρασκευής)
Σχολικό Έτος 2016-2017, Έκθεση Πεπραγμένων**

Συντονίστρια : Ελένη Πιστολά ΠΕ14.04

Συμμετέχοντες : Ντέσκου Παρασκευή ΠΕ 23, Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ 31

25.1 Στο πρόγραμμα αρχικά συμμετείχαν 23 μαθητές και από τις δύο βαθμίδες της σχολικής μονάδας. Μετά τις 2-3 συναντήσεις και έπειτα από έντονο ενδιαφέρον, προστέθηκαν 11 μαθητές επιπλέον οι οποίοι συμμετείχαν κυρίως στο θεατρικό κομμάτι του προγράμματος. Το σύνολο των μαθητών που τελικά συμμετείχε ήταν 34 μαθητές.

Οι μαθητές παρακολούθησαν με ενθουσιασμό και συμμετείχαν ενεργά σε όλες τις δράσεις των προγραμμάτων. Παρά το γεγονός των ιδιαιτεροτήτων τους (κώφωση, βαρηκοΐα, μαθησιακές δυσκολίες, αυτισμός) συνεργάστηκαν άψογα και ανταποκρίθηκαν σε όλες τις ενότητες των προγραμμάτων.

25.2 Μερικοί από τους στόχους του προγράμματος

25.2.1 Ευαισθητοποίηση στην διαχείριση απορριμμάτων

25.2.2 Ενημέρωση για χρήση υλικών φιλικών για το περιβάλλον

25.2.3 Ενημέρωση για τη λογική χρήση αγαθών

25.2.4 Συνεργασία και ανταλλαγή ιδεών

25.2.5 Διαχείριση με οικολογική προσέγγιση του περιβάλλοντα χώρο του σχολείου

25.3 Μερικές από τις δράσεις μας είναι :

25.3.1 Με την έναρξη των προγραμμάτων τέθηκαν κανόνες λειτουργίας και ορίστηκαν οι υπεύθυνοι των ομάδων

25.3.2 Ενημέρωση για την ανακύκλωση, την επαναχρησιμοποίηση και την διαχείριση των απορριμμάτων

25.3.3 Συλλογή ανακυκλώσιμων υλικών σε κουτιά, διαλογή

25.3.4 Επαναχρησιμοποίηση. Κατασκευές με ανακυκλώσιμα υλικά

25.3.5 Κατασκευή μακετών (π.χ. ιδιωτικού κήπου, παραδοσιακού σπιτιού κ.λπ.)

25.3.6 Κατασκευή των σκηνικών του θεατρικού

25.3.7 Κατασκευές με ανακυκλώσιμα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν στο Χριστουγεννιάτικο μπαζάρ του σχολείου

25.3.8 Κομποστοποίηση με φυτικά υπολείμματα από τον λαχανόκηπο του σχολείου

25.3.9 Συλλογή πλαστικών καπακιών και προώθησή τους στη σχετική υπηρεσία του Δήμου μας

25.3.10 Διαμόρφωση της σχολικής αυλής, κατασκευή παρτεριών

25.3.11 Συνεργασία με τον Δήμο Αγ. Παρασκευής στην διαμόρφωση – δεντροφύτευση πλατείας του Δήμου

25.3.12 Συνεκπαίδευση με μαθητές του 2^{ου} Ελληνικού Γυμνασίου Μονάχου σε κοινές δράσεις μέσω skype

25.3.13 Συμπλήρωση ερωτηματολογίου από τους μαθητές για την καταγραφή ατομικών δραστηριοτήτων ανάλογα με τη συμμετοχή τους

25.3.14 Προβολή video σχετικό με τη ορθή διαχείριση των απορριμμάτων και την επαναχρησιμοποίηση διαφόρων αντικειμένων

25.3.15 Θεατρικό δρώμενο με τίτλο : «Φρανκ ο Αρχιτέκτονας», το οποίο υλοποιήθηκε σε συνεργασία με θεατρολόγο του Δήμου στο πλαίσιο προγράμματος θεατρικής παιδείας. Το σενάριο βασίστηκε σε ομώνυμο παραμύθι και διαμορφώθηκε κατάλληλα με προτάσεις των μαθητών απαντώντας σε ερωτηματολόγια κατάλληλα διαμορφωμένα

25.4 Ως αποτέλεσμα, οι μαθητές έπαιξαν, συνεργάστηκαν, συμφώνησαν - διαφώνησαν, πρότειναν, αποφάσισαν, κατασκεύασαν, ζωγράφισαν, ευαισθητοποιήθηκαν, αποκόμισαν εμπειρίες, ανέλαβαν πρωτοβουλίες σχετικά με τη διάδοση και τη χρησιμότητα της ανακύκλωσης.

Θεωρούμε ότι οι στόχοι του προγράμματος έχουν επιτευχθεί.

Η Διευθύντρια
Μαρία Χαϊκιάλη ΠΕ14.04

Η υπεύθυνη του Προγράμματος
Ελένη Πιστολά ΠΕ14.04

26. Δράσεις συμμετοχής στο Δ.Θ.Δ. «Οικολογικά Σχολεία» και πιστοποίησης σήματος Αειφόρου Σχολείου

**Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για Κωφούς-Βαρήκοους Μαθητές (πρώην Τ.Ε.Ε./Ε.Α. κωφών & βαρηκόων Αγίας Παρασκευής)
Σχολικό Έτος 2017-2018**

Θεματική Ενότητα: Αειφόρο Σχολείο

Υπεύθυνη εκπαιδευτικός: Τετριμέλη Χριστίνα-Γεωπόνος ΠΕ 88.01

Συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί: Χαϊκάλη Μαρία-Γεωπόνος ΠΕ 88.1

Ζαρόκωστα Ματίνα- Φυτικής Παραγωγής ΠΕ 88.02

Πιστολά Ελένη-Γεωπόνος ΠΕ 88.01

Κουμπουλή Παναγιώτα- Πληροφορικής ΠΕ 86

Παπαευαγγέλου Χριστίνα-Χημικός ΠΕ 04.02

Μπακούλα Μάρθα-Φιλολόγος ΠΕ 02

Ίσαρης Νικόλαος-Νοηματική ΠΕ 31

Συμμετοχή στο Δίκτυο Οικολογικών Σχολείων. Τα «Οικολογικά σχολεία» είναι ένα καταξιωμένο διεθνές πρόγραμμα για την περιβαλλοντική εκπαίδευση.

26.1 Στόχος : Η εκπαίδευση των μαθητών σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον και ο σχεδιασμός δράσεων ώστε το σχολείο να γίνει κοινότητα αειφορικής συμβίωσης.

26.2 Βήμα 1ο: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συγκροτήθηκε η Περιβαλλοντική επιτροπή η οποία αποτελείται από : την Διευθύντρια του σχολείου κ. Χαϊκάλη Μαρία, την υποδιευθύντρια κ. Ζαρόκωστα Ματίνα, την υπεύθυνη - συντονίστρια του προγράμματος κ. Τετριμέλη Χριστίνα, τους εκπαιδευτικούς κ. Κουμπουλή Παναγιώτα, κ. Μπακούλα Μάρθα, κ. Παπαευαγγέλου Χριστίνα και κ. Πιστολά Ελένη. Επίσης από τον κ. Ίσαρη Νίκο (Ειδικό Εκπαιδευτικό προσωπικό), τους μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, το βοηθητικό προσωπικό (καθαρίστρια κ.ά.), τον πρόεδρο του Συλλόγου Γονέων-Κηδεμόνων του σχολείου μας κ. Χρυσανθόπουλο Χαράλαμπο και από τον εκπρόσωπο του Δήμου Αγίας Παρασκευής.

26.3 Βήμα 2ο: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Τα θέματα που ερευνήθηκαν ήταν: **Σχολικός χώρος** (ελαιομάζωμα, παραγωγή μωσχευμάτων, βότανα, λαχανόκηπος, ξύλινη παλέτα) – **Κομπόστ** – **Ανακύκλωση**.

26.4 Βήμα 3ο: ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

26.4.1 Συνοπτικά αναφέρω το Σχέδιο Δράσης :

26.4.1.1 Συμμετοχή στο διαγωνισμό Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης

26.4.1.2 Συμμετοχή στο διαγωνισμό συγγραφής περιβαλλοντικής ιστορίας

26.4.1.3 Δημιουργία κόμικς

26.4.1.4 Περιποίηση του περιβάλλοντος χώρου του σχολείου

26.4.1.5 Δημιουργία μωσχευμάτων

26.4.1.6 Ελαιομάζωμα και αξιοποίηση των καρπών της ελιάς με την παραγωγή βρώσιμων ελιών

26.4.1.7 Αξιοποίηση μιας ξεχασμένης ξύλινης παλέτας του σχολείου

26.4.1.8 Συνέχιση της διαδικασίας της κομποστοποίησης για παραγωγή εκ νέου κομπόστ

- 26.4.1.9 Δημιουργία κατασκευών από διάφορα ανακυκλώσιμα υλικά
- 26.4.1.10 Παρασκευή φυτικού σαπουνιού
- 26.4.1.11 Πώληση των δημιουργιών των παιδιών στα Βazaar του σχολείου μας (Χριστούγεννα και Πάσχα)
- 26.4.1.12 Ενημέρωση μέσω διδακτικών επισκέψεων για τα βότανα, για το ψωμί, για τον τρύγο, για τα ζώα στη στεριά, ζώα στη θάλασσα
- 26.4.1.13 Ενημέρωση για τη στοματική υγιεινή
- 26.4.1.14 Παρουσίαση των δράσεων σε γονείς, μαθητές που δεν συμμετείχαν στο πρόγραμμα, σε φορείς
- 26.4.1.15 Δημιουργία ηλιακού ρολογιού
- 26.4.1.16 Μετατροπή βρώμικου νερού σε καθαρό
- 26.4.1.17 Αλληλεγγύη Χριστουγέννων
- 26.4.1.18 Εμπρός για την Παγκόσμια Δημοκρατία των Παιδιών
- 26.4.1.19 Σύνδεση των δράσεων με τους 17 στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

26.5 Βήμα 4ο: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Ακολουθεί φωτογραφικό υλικό από διάφορες δράσεις και σύνδεση αυτών με τους 17 στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

26.5.1 *Παρασκευή φυτικού σαπουνιού: Στόχος 12 - Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή*

26.5.2 *Μετατροπή βρώμικου νερού σε καθαρό : Στόχος 6 - Καθαρό Νερό και Αποχέτευση, Στόχος 13 - Δράση για το κλίμα*

26.5.3 Περιποίηση του Περιβάλλοντα Χώρου του Σχολείου : Στόχος 11-Βιώσιμες Πόλεις και Κοινότητες, Στόχος 15 - Ζωή στη Στεριά

26.5.4 Αλληλεγγύη Χριστουγέννων : Στόχος 1 - Μηδενική Φτώχεια

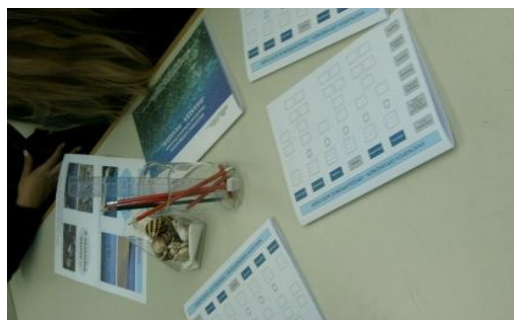
26.5.5 Ελαιομάζωμα και Παρασκευή Βρώσιμων ελιών : Στόχος 2-Μηδενική Πείνα, Στόχος 12-Υπεύθυνη Κατανάλωση και παραγωγή

26.5.6 Ένα μπουφάν για κάθε παιδί : Στόχος : 1 - Μηδενική Φτώχεια, Στόχος 10 - Λιγότερες Ανισότητες

26.5.7 Επίσκεψη στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Γουλανδρή : Στόχος 13 - Δράση για το Κλίμα, Στόχος 14 - Ζωή στο νερό

26.5.8 Επίσκεψη στο Πολιτιστικό Πάρκο Κερατέας : Στόχος 2 - Μηδενική Πείνα, Στόχος 4 -Ποιοτική Εκπαίδευση

26.5.9 Εμπρός για την Παγκόσμια Δημοκρατία των παιδιών : Στόχος 10 - Λιγότερες Ανισότητες, Στόχος 16 - Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί

Η αφίσα των παιδιών

26.5.10 Δημιουργία Ηλιακού Ρολογιού : Στόχος 7 - Φτηνή Καθαρή Ενέργεια, Στόχος 9 -Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές

26.5.11 Ομιλία για τη Στοματική Υγιεινή : Στόχος 3 - Καλή υγεία και ευημερία

26.5.12 Αξιοποίηση μιας ξύλινης παλέτας του σχολείου

26.5.13 Τα αποτελέσματα του Σχεδίου δράσης αξιολογήθηκαν ως εξής : από την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και την προθυμία τους να ολοκληρώσουν τα προγράμματα, από την όλη διαδικασία, από την επιτυχή ολοκλήρωση των δράσεων και την τελική έκβαση των αποτελεσμάτων. Σε κάθε δράση υπήρξε ανατροφοδότηση και αξιολόγηση μέσω φύλλων εργασίας - αξιολόγησης. Επίσης, εν τω μέσω της σχολικής χρονιάς πραγματοποιήθηκε παρουσίαση της πορείας του σχεδίου δράσης σε όλη τη σχολική κοινότητα με στόχο την αξιολόγηση των πεπραγμένων και την ανατροφοδότηση.

26.6 Βήμα 5ο : ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα συνδέθηκε με τα εξής μαθήματα/θέματα του αναλυτικού προγράμματος : Γεωπονίας - Τεχνολογίας τροφίμων – Χημείας – Γεωγραφίας – Λογοτεχνίας – Ιστορίας – Πληροφορικής – Τεχνολογίας – Καλλιτεχνικά

26.7 Βήμα 6ο : ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ-ΔΙΑΧΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Υπήρξε συνεργασία μεταξύ των καθηγητών διαφορετικών ειδικοτήτων και των μαθητών διαφορετικών τάξεων με εμπλοκή των διαφόρων διδακτικών αντικειμένων.

Η διάχυση των αποτελεσμάτων έγινε με τους εξής τρόπους : Ιστοσελίδα του σχολείου μας, Ιστοσελίδα των Οικολογικών Σχολείων, Έντυπο υλικό, Παρουσίαση -Ενημέρωση σε εκπαιδευτικούς και σε μαθητές που δεν συμμετείχαν στο πρόγραμμα, Bazaar Χριστουγέννων και Πάσχα, Παρουσίαση στην τελική γιορτή του σχολείου μας σε γονείς και σε εκπροσώπους της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας και στον Δήμαρχο του Δήμου Αγίας Παρασκευής καθώς και σε εκπροσώπους του Δήμου Αγίας Παρασκευής.

26.8 Βήμα 7ο: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΙΚΟΚΩΔΙΚΑ

Ο Οικοκώδικας του προγράμματος διαμορφώθηκε από τους μαθητές που συμμετείχαν στο πρόγραμμα με την βοήθεια των εκπαιδευτικών που συντόνιζαν το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Ο Οικοκώδικας δημοσιοποιήθηκε στην ιστοσελίδα του σχολείου μας, στην ιστοσελίδα των οικολογικών σχολείων, σε χώρους του σχολείου μας (αφίσα), σε εξωτερικούς χώρους (αφίσα).

26.9 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΔΗΜΟ/ΦΟΡΕΙΣ

Πολιτιστικό Πάρκο Κερατέας

Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του σχολείου μας

Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων σχολείων Αγίας Παρασκευής

Μουσείο Γουλανδρή

Εθνικός Φορέας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Οδοντίατρος - Δρ Παναγιώτα Παρασκευή και συνεργάτις διατροφολόγος – διαιτολόγος – χημικός και εκπαιδευτρια ΕΦΕΤ κ. Ευτυχία Γαλανά

26.10 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Συνεργαστήκαμε με το Σικιαρίδειο Ίδρυμα σε δράση «Ελαιομάζωμα στην αυλή του σχολείου μας»

Σχολική χρονιά: 2016-2017

26.11 Εκπαιδευτικό πρόγραμμα Πιστοποίησης που προτείνεται από τη ΜΚΟ AeiForum και την έδρα UNESCO ΤΠΕ στην εκπαίδευση για Βιώσιμη Ανάπτυξη.

26.11.1 Σύνθεση της Επιτροπής Αειφόρου Σχολείου

Συγκροτήθηκε η Επιτροπή Αειφόρου Σχολείου η οποία αποτελείται από: την Διευθύντρια κ. Χαϊκάλη Μαρία, την υπεύθυνη εκπαιδευτικό κ. Τετριμέλη Χριστίνα, τους Υπεύθυνους Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (κ. Ανουσάκη Δήμητρα, κ. Καρρέ Νικόλαο, κ. Μαντζώρο Νικόλαο, κ. Πιστολά Ελένη), το Μαθητικό Συμβούλιο, όλους τους Εκπαιδευτικούς και το Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της σχολικής μονάδας, τον Πρόεδρο του Συλλόγου Γονέων-Κηδεμόνων κ. Χρυσανθόπουλο, την καθαρίστρια του σχολείου, τον εκπρόσωπο του Δήμου Αγίας Παρασκευής.

26.11.2 Το σχολείο μας πιστοποιήθηκε τη χρονιά 2016-2017 από την Μ.Κ.Ο. AeiForum με το "Σήμα Αειφόρου Σχολείου", γιατί υπηρετεί όλες τις αξίες που πρεσβεύει η αειφορία και είναι ένα σχολείο που προάγει τον πολιτισμό, σέβεται το περιβάλλον και διαμορφώνει ενεργούς πολίτες.

26.12 Ακολουθούν διάφορες φωτογραφίες από τις δράσεις του σχολείου

16.12.1

■ Δεντροφύτευση στο πάρκο Ιόλα του Δήμου Αγίας Παρασκευής
σχ.έτος: 2016-2017

Τα παιδιά του σχολείου μας πήραν μέρος στην δεντροφύτευση που έγινε στο πάρκο "Ιόλα" του Δήμου Αγίας Παρασκευής. Είχαμε τη χαρά και την τιμή να μας επισκεφθεί και ο Δήμαρχος της Αγίας Παρασκευής και να παρακολουθήσει μαζί μας τη δράση των μαθητών μας.

26.12.2 Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα

26.12.3

■ Επίσκεψη στο πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής σχολικό έτος: 2016-2017

26.12.4 Επίσκεψη στο Μουσείο Μπενάκη

**27. Εισήγηση της Διευθύντριας του του Ενιαίου Ειδικού
Επαγγελματικού Γυμνασίου-Λυκείου Αγίας Παρασκευής και για
κωφούς & βαρήκοους μαθητές (Τ.Ε.Ε./Ε.Α. κωφών & βαρηκόων Αγίας
Παρασκευής) σε Σεμινάριο Π.Ε.της Δ.Δ.Ε. Β'Αθήνας - Πέμπτη 15-10-
2015**

**«Η ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Π.Ε ΣΕ ΕΙΔΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ»**

Θα μου επιτρέψετε να σας παρουσιάσω μερικές παραμέτρους της υλοποίησης προγραμμάτων Π.Ε. σε ένα ειδικό σχολείο.

Όπως γνωρίζετε, υπάρχει το υφιστάμενο πλαίσιο , από το οποίο θα σας παρουσιάσω εν συντομία τους στόχους που τίθενται για τα σχολεία Ε.Α.Ε. (Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης). Επίσης δεν πρέπει να παραβλέπουμε την καθημερινότητα με τις συνεχείς προκλήσεις, που απαιτεί εγρήγορση και αξιοποίηση άλλων θεσμικών πλαισίων όποτε αυτά κρίνονται περισσότερο κατάλληλα για την επίτευξη αυτών των στόχων, όπως αυτό της υλοποίησης προγραμμάτων σχολικών δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα της Π.Ε.

Σύμφωνα με τον ν. 3699/2008 που διέπει την οργάνωση και λειτουργία της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης,

Στο Άρθρο 2 ορίζονται οι στόχοι της Ε.Α.Ε. ΚΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 Ορίζονται οι μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Οργάνωση και στόχοι της Ε.Α.Ε.

Η Ε.Α.Ε. επιδιώκει πρωτίστως :

- την ολόπλευρη και αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- τη βελτίωση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων και δεξιοτήτων τους, ώστε να καταστεί δυνατή η ένταξη ή η επανένταξή τους στο γενικό σχολείο, όπου και όταν αυτό είναι δυνατόν
- την αντίστοιχη προς τις δυνατότητές τους ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα, στην κοινωνική ζωή και στην επαγγελματική δραστηριότητα και
- την αλληλοαποδοχή, την αρμονική συμβίωσή τους με το κοινωνικό σύνολο και την ισότιμη κοινωνική τους εξέλιξη, με στόχο τη διασφάλιση της πλήρους προσβασιμότητας των μαθητών με αναπηρία και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και των εκπαιδευτικών ή/και γονέων και κηδεμόνων με αναπηρία, σε όλες τις υποδομές (κτιριακές, υλικοτεχνικές συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών), τις υπηρεσίες και τα αγαθά που αυτά διαθέτουν

Όλοι οι προαναφερόμενοι στόχοι εξυπηρετούνται μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων Π.Ε .

Η εφαρμογή των προγραμμάτων Π.Ε. σε ένα σχολείο ΕΑΕ δεν είναι απλά η διεκπεραίωση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά συνιστά **αποστολή**.

Έργο πολυδιάστατο και πάντα πολλαπλής στόχευσης.

Δεν περιορίζεται στη μελέτη των περιβαλλοντικών θεμάτων, αλλά είναι πολύ πιο σύνθετο, συλλογικό και πολλακίς επίπνο.

Κύριος στόχος είναι η αφύπνιση του μυαλού και της ψυχής των μαθητών. Μαθητών με ιδιαιτερότητες και ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες και στο σημείο αυτό παρουσιάζεται η μεγαλύτερη δυσκολία.

Οι εκπαιδευτικοί απευθυνόμενοι σε ένα εντελώς ανομοιογενή μαθητικό πληθυσμό, ο οποίος συνήθως δεν είναι ευαισθητοποιημένος και εξοικειωμένος με θέματα που αφορούν το περιβάλλον, προσπαθούν να διαπλάσουν έναν ενεργό πολίτη με θετική στάση στο φυσικό, το ανθρωπογενές και το πολιτιστικό περιβάλλον που ζει, να αποκτήσουν κοινωνική συνείδηση και να εδραιώσουν αυτοσεβασμό.

Σ' ένα σχολείο Ε.Α.Ε. κύριος στόχος είναι η ενεργοποίηση και η συμμετοχή όλων των μαθητών, η δραστηριοποίηση και η προσωπική εμπλοκή σε μικρή ή μεγάλη κλίμακα. Είναι κατάκτηση η δραστηριοποίηση όλου του μαθητικού πληθυσμού, η συνεργασία, η απαίτηση, η διαμαρτυρία και ακόμα ακόμα η διαφωνία που υποστηρίζεται με λογικά επιχειρήματα.

Με την εκπόνηση των προγραμμάτων Π.Ε. , λειτουργούμε σε γνωστικό πεδίο αλλά κυρίως στο ψυχοκινητικό και στο συναισθηματικό. Το σχολείο Ε.Α.Ε., χρησιμοποιεί τα προγράμματα ΠΕ, ως μέσο ανάπτυξης των συναισθημάτων των μαθητών , δίνοντάς τους την ευκαιρία να δουλέψουν ομαδικά, καλλιεργώντας συναισθήματα συντροφικότητας, συνεργασίας, ανάπτυξης φιλίας, φαντασίας, παιχνιδιού , δημιουργίας και χαράς.

Η επαφή τους με τη φύση, διευκολύνει τις διόδους επικοινωνίας, αναδεικνύει νέες δεξιότητες, προωθεί τη φαντασία, αναδεικνύει την καλαισθησία και βοηθά βελτίωση της ικανότητας λειτουργίας της μνήμης.

Ειδικά για το κωφό παιδί, που αποτελεί και τον μεγαλύτερο πληθυσμό του σχολείου μας, η όραση παίζει πολύ ουσιαστικό ρόλο στη γνωστική διαδικασία. Σύμφωνα με επίσημες στατιστικές το μεγαλύτερο ποσοστό της μάθησης κατακτάται μέσω της ακοής. Αν υπάρχει έλλειψη αυτής, το κωφό παιδί πρέπει να αξιοποιήσει όσα ερεθίσματα προσλαμβάνει μέσω της όρασης και των άλλων αισθήσεων, για να αποκτήσει τη γνώση. Είναι κατανοητή η σπουδαιότητα της παρατήρησης για τα παιδιά αυτά.

Αρκεί να κλείσουμε τα αυτιά μας με τις παλάμες μας για λίγα λεπτά για να κατανοήσουμε ότι ο κόσμος της σιωπής είναι διαφορετικός από αυτόν που γνωρίζουμε όλοι εμείς, ότι είναι εξαιρετικά δύσκολος και οδηγεί στην απομόνωση. Ας σκεφτούμε ότι

το παιδί αυτό, δεν άκουσε ποτέ τη φωνή της μητέρας του , το κελάηδημα των πουλιών , το κελάρυσμα του νερού, ήχους που για εμάς είναι δεδομένοι.

Είναι όμως προικισμένο με την ιδιαίτερη ικανότητα να παρατηρεί ό,τι συμβαίνει γύρω του και να ευαισθητοποιείται μέσα από την παρατήρηση. Η φύση προσφέρεται γι' αυτό. Βλέπει, αγγίζει, οσφραίνεται, γεύεται, καλύπτοντας την έλλειψη της ακοής. Επάνω στην ικανότητα αυτή οικοδομεί το ειδικό σχολείο το έργο του.

- αξιοποιώντας και υλοποιώντας προγράμματα Π.Ε.
- εφαρμόζοντας παράλληλα την διαφοροποιημένη διδασκαλία και εν προκειμένω,
- χρησιμοποιώντας την νοηματική γλώσσα, ως ένα σημαντικό μέσο επικοινωνίας.

Το παιδί ευαισθητοποιείται και δραστηριοποιείται. Προσπαθεί να κατανοήσει να συμμετέχει, να επικοινωνήσει.

Του δίνεται η δυνατότητα ενασχόλησης με μια άλλη δημιουργική και ευχάριστη διέξοδο με τη φύση και το περιβάλλον, που βοηθάει στην αποφυγή αρνητικών δραστηριοτήτων που μπορεί να προκύψουν ως διέξοδοι από το πρόβλημά του.

Αυτόματα επιτυγχάνονται 3 βασικότεροι στόχοι :

- Ψυχοθεραπεία
- Εργασιοθεραπεία
- Κοινωνικοποίηση

Ο εκπαιδευτικός της Σ.Μ.Ε.Α.Ε. γνωρίζοντας τα οφέλη της εφαρμογής των προγραμμάτων Π.Ε., αναζητά και υλοποιεί προγράμματα απλοποιώντας τις δραστηριότητες και με εφαρμογή βιωματικών μεθόδων . Ο στόχος του είναι να βοηθηθούν οι μαθητές αποτελεσματικά στην κατάκτηση της γνώσης και να αποκτήσουν τα εφόδια για το κοινωνικό γίνεσθαι . Επιδιώκει για τους μαθητές του, την ισότιμη συμμετοχή σε διαγωνισμούς, σε πολιτιστικά δρώμενα, σε εκπαιδευτικές επισκέψεις, σε κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, σε εκδηλώσεις , χωρίς να έχει την πολυτέλεια να το αρνηθεί. Και αυτό διότι γνωρίζει πολύ καλά ότι είναι αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας του ειδικού σχολείου , με ταυτόχρονη επιδίωξη την συμμετοχή όλων των μαθητών.

Για τους σχεδιασμούς και μόνον του εκπαιδευτικού του έργου, απαιτείται πολύς χρόνος.

Ο Εκπαιδευτικός θα τα ακούσει και θα τα βοηθήσει να εκφραστούν μέσα από τη διαπροσωπική επαφή.

Μέσω της βιωματικής προσέγγισης ο εκπαιδευτικός κάνει εμφανές στο μαθητή ότι τον αποδέχεται και δημιουργώντας διάυλο επικοινωνίας, απομακρύνει την τάση απομόνωσης, κατάθλιψης , βίας και εμφάνισης κρίσεων.

Οι δυσκολίες που προκύπτουν κατά την εκπόνηση ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι πολλαπλές, λόγω της ιδιαιτερότητας των μαθητών.

Κάποιες από αυτές είναι :

- η κινητοποίηση των μαθητών
- η κατάκτηση του γνωστικού αντικειμένου
- ο συντονισμός των ομάδων

- η δυσκολία στην εφαρμογή εκπαιδευτικών μεθόδων υιοθετώντας κατά περίπτωση τροποποιήσεις
- η διατύπωση πρωτότυπων ιδεών από τους μαθητές, η δυσκολία στην ανάληψη πρωτοβουλιών που εμποδίζει την πνευματική διέγερση
- η αδυναμία εκπόνησης προγράμματος εκτός ωραρίου διδασκαλίας, διότι οι μαθητές των Σ.Μ.Ε.Α.Ε. μετακινούνται συγκροτημένα και ομαδικά*
-

Όμως η ανταλλαγή απόψεων απαιτεί χρόνο και ο εκπαιδευτικός καλείται να λειτουργήσει σε στενά χρονικά περιθώρια και να δώσει τα κατάλληλα ερεθίσματα στην ομάδα προκαλώντας μια ενδιαφέρουσα συζήτηση. (Χρονοβόρα μέθοδος)

Απαιτείται επίσης χρόνος για την ανάπτυξη ιδεών από τους μαθητές, για να τους παρασχεθούν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες και να αξιοποιηθεί οπτικοποιημένο υλικό, προκειμένου να αναπτυχθεί δημιουργικός διάλογος και έμπνευση που θα φανεί στο αποτέλεσμα.

Το παιχνίδι των ρόλων είναι ίσως το πλέον ευχάριστο για τους μαθητές μας. Υποδύονται ρόλους ατόμων που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με το περιβαλλοντικό θέμα που μελετούν. Είναι διασκέδαση, επικοινωνία, χαρά!

Ο εκπαιδευτικός δρα ως συντονιστής, διότι πρέπει να αναζητήσει μαζί με τους μαθητές τους ρόλους τους και να τους εκπαιδεύσει ταυτόχρονα, έτσι ώστε να επιτύχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, να εκπληρωθούν οι στόχοι του προγράμματος και να ολοκληρωθεί με την παρουσίασή του.

Η χρήση νέων τεχνολογιών είναι ένα δυνατό κίνητρο για του μαθητές αυτούς, δεδομένου ότι η τεχνολογία είναι προσβάσιμη σε όλες τις κατηγορίες ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών και συγχρόνως ελκυστική.

Οι κατασκευές, τα έργα ζωγραφικής - εμπνευσμένα από τις εκπαιδευτικές επισκέψεις, οι εκθέσεις η συμμετοχή σε χώρους παρουσίασης των προγραμμάτων με άλλα σχολεία είναι αναπόσπαστο μέρος της διεξαγωγής κάθε προγράμματος. Είναι ευχάριστες εμπειρίες και διέξοδοι που δίνουν στα παιδιά την ευκαιρία αφενός να εξωτερικεύσουν συναισθήματα, αφετέρου να νιώσουν ισότιμα με τα άλλα μέλη της σχολικής κοινότητας, ικανοποίηση και επιβεβαίωση.

Όλα τα προαναφερθέντα, απαιτούν πολύ χρόνο στο Ειδικό σχολείο, υπομονή και στράτευση των εκπαιδευτικών προκειμένου να ολοκληρώσουν την εκπόνηση των Προγραμμάτων.

Επειδή οι ευκαιρίες που προσφέρονται στους μαθητές μας για επαφή με τη φύση είναι ελάχιστες, διότι αναλώνουν μεγάλο μέρος του ελεύθερου χρόνου τους σε λογοθεραπείες, εργοθεραπείες, ψυχοθεραπείες κ.ά, επιδιώκουμε την εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων συνδυάζοντάς τα με επίσκεψη σε Κ.Π.Ε., εκτός Αττικής συνήθως. Τα οφέλη είναι πολλαπλά.

Η γνωριμία με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον του τόπου που θα επισκεφθούμε, η παρακολούθηση ενός προγράμματος του τοπικού Κ.Π.Ε., η μελέτη πεδίου και ό,τι άλλο προσφέρει μια εκπαιδευτική επίσκεψη, χαρίζουν μοναδικές εμπειρίες στους μαθητές μας και απαλύνουν πολλά δυσάρεστα συναισθήματα και σκέψεις που ενδεχομένως να τους ταλαιπωρούν ψυχικά.

Αξίζει επίσης να επισημανθεί η ικανοποίηση των γονέων και η στήριξη που παρέχουν στη σχολική μας μονάδα, προκειμένου τα παιδιά τους να βιώσουν μια τέτοια εμπειρία και να τα δουν να επιστρέφουν χαρούμενα και γεμάτα ευχάριστες εντυπώσεις και ίσως αναμνήσεις ζωής.

Επισημαίνεται ότι ο ρόλος του Διευθυντή στην αξιοποίηση του θεσμού της Π.Ε. στη σχολική μονάδα είναι καθοριστικός. Η επίτευξη των στόχων εξαρτάται από την προσπάθεια όλων των εκπαιδευτικών αλλά ο Διευθυντής είναι εκείνος που θα εμπνεύσει, θα προτείνει και θα εξασφαλίσει την ενότητα και τον συντονισμό των ενεργειών ώστε να υλοποιηθούν όσο γίνεται περισσότερα προγράμματα Π.Ε. στη Σ.Μ.Ε.Α.Ε. προς όφελος των μαθητών. Είναι εκείνος που αναλαμβάνει την ευθύνη της υλοποίησης, παρακολουθεί τη ροή των εργασιών και πολλές φορές διαθέτει και το πληροφοριακό υλικό συμπεριφερόμενος ως φίλος και δρώντας συμβουλευτικά κυρίως σε νέους εκπαιδευτικούς.

Στη συνέχεια της αλυσίδας είναι ο/η υπεύθυνος Π.Ε. της Δ.Δ.Ε. ο οποίος αν διαθέτει περίσσειμα ψυχής, εμπνέει, καθοδηγεί και στηρίζει τις σχολικές μονάδες, εντός του θεσμικού πλαισίου, δίνοντας στους εκπαιδευτικούς την ώθηση και τη δύναμη για να προχωρήσουν .

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι στη Σ.Μ.Ε.Α.Ε. πρέπει να διαθέτουν περίσσειμα ψυχής για την επιτυχή έκβαση ενός προγράμματος.

Κλείνοντας θα ήθελα να πω ότι

Το εντυπωσιακό είναι ότι η ισότιμη συμμετοχή του Ειδικού Σχολείου, σε κοινή παρουσίαση των προγραμμάτων Π.Ε. δίνει την ευκαιρία στους μαθητές των άλλων σχολείων, που πιθανόν να είναι επηρεασμένοι από προκαταλήψεις να αλλάξουν συμπεριφορά και στάση απέναντι στην αναπηρία .

Σας ευχαριστώ!

Μαρία Δ. Χαϊκάλη

Δ/ντρια του Ενιαίου Ειδικού Επαγγελματικού Γυμνασίου - Λυκείου Αγίας Παρασκευής και για κωφούς – βαρήκοους μαθητές

ΠΕ88.01 Γεωπόνος, MSc Σχολική Ψυχολογία

***Από το Σχολικό Έτος 2016-17 έχει υπάρξει μέριμνα από το Υπουργείο Παιδείας και «Τα προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων στις Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης υλοποιούνται, όπως και στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, εντός του ωρολογίου προγράμματος με δυνατότητα διαθεματικής προσέγγισης σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα.»**

****Στον παρακάτω σύνδεσμο, μπορείτε να δείτε ένα βίντεο από τις Βιωματικές δραστηριότητες και την παρουσίαση του προγράμματος «Το δώρο της Βροχής», στο πλαίσιο της Ημερίδας Π.Ε. της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας, την Τρίτη 07-10-2014, από τον κ. Ψαλλιδά Βασίλη, Σύμβουλο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του Μεσογειακού Γραφείου Πληροφόρησης.**

<https://tinyurl.com/yckrytr7>

28. ANTI EΠΙΛΟΓΟΥ

28.1 Παρακάτω παραθέτω ορισμένα αποσπάσματα από τις εκθέσεις πεπραγμένων των προγραμμάτων του Σχολικού Έτους **2012-13**, που απέστειλαν οι συντονιστές :

28.1.1 «Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα συνέβαλε στην εμπέδωση των γνώσεων που οι μαθητές είχαν αποκομίσει με την έρευνά τους, στα πλαίσια των ομάδων εργασίας, στη διεύρυνση των οριζόντων τους μέσα από τη σύνδεση του ιστορικού παρελθόντος με τη σύγχρονη αντίληψη της αιφόρου χρήσης των ιστορικών μνημείων και τέλος στην ενθάρρυνση της αυτονομίας, της υπευθυνότητας των μαθητών, στην τόνωση της αυτοπεποίθησής τους και στην προώθηση του ομαδικού πνεύματος», **Κάστρα : Ο τόπος τα ορίζει, ο άνθρωπος τα κτίζει. Η περίπτωση του Μυστρά και της Μονεμβασιάς, Πρόγραμμα Π.Ε. 1ου Γ.Ε.Α. Παπάγου, Σχ. Έτος 2012-13**

28.1.2 ...«Να σημειωθεί ο ζήλος και ο ενθουσιασμός των μελών της ομάδας, που αρκετές φορές έφεραν από το σπίτι τους εργαλεία κηπουρικής και παρέμεναν με πίστη και δημιουργική διάθεση μέχρι αργά το απόγευμα, για να ολοκληρωθούν καλλιεργητικές αλλά και καθαριστικές εργασίες», **Κήπος και διατροφή, Πρόγραμμα Π.Ε. 6ου Γυμνασίου Ηρακλείου, Σχ. Έτος 2012-13**

28.1.3 «Ευαισθητοποίηση των μαθητών/μαθητριών σε θέματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης – άσκηση της ανάπτυξης συνεργατικότητας με τη χρήση της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου – ανάπτυξη των εκφραστικών δυνατοτήτων της ομάδας κατά τη χρήση της μεθόδου «θέατρο εικόνας»...Οι στόχοι που τέθηκαν ήταν πολυπληθείς και δεν ήταν στην πράξη δυνατή η υλοποίησή τους. Στην πορεία έγινε αναπροσαρμογή των στόχων... Υπήρξε μεγάλη προθυμία συμμετοχής στο πρόγραμμα και επελέγησαν τελικά 20 μαθητές/μαθήτριες. Ο αριθμός όμως ήταν μεγάλος και δεν διευκόλυνε τη λειτουργία της ομάδας.», **Θαλάσσια οικοσυστήματα, Πρόγραμμα Π.Ε. 4ου Γυμνασίου Χαλανδρίου, Σχ. Έτος 2012-13**

28.1.4 «...Στη συνέχεια συζητήσαμε με τα παιδιά για τους τρόπους που θα κάναμε την παρουσίαση και καταλήξαμε στο να συμπεριλάβουμε ένα θεατρικό δρώμενο, παραλλάσσοντας το κλασικό παραμύθι της Κοκκίνοσκουφίτσας, στο “Η κοκκινομάτα και το μαγικό δάσος των φυτών και των βοτάνων”... Η γεύση που μας αφήνει η ολοκλήρωση του προγράμματος, είναι της μεγάλης ικανοποίησης για την επίτευξη των στόχων που είχαμε βάλει στο ξεκίνημά του, την όρεξη και το μεράκι που επέδειξαν όλοι οι συμμετέχοντες σ’ αυτό, τη δημιουργικότητα και τη φαντασία που πλαισίωσε αυτή την αξιόλογη προσπάθεια», **Φυτά και βότανα της περιοχής μας και παραδοσιακές χρήσεις αυτών, Πρόγραμμα Π.Ε. 4ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας, Σχ. Έτος 2012-13**

28.1.5 «...όλοι οι συντελεστές του προγράμματος, μαθητές και καθηγητές κατέβαλαν κάθε προσπάθεια και με πολύ μεράκι ολοκληρώσαμε το πρόγραμμά μας, αφήνοντάς μας μια γλυκιά γεύση δημιουργικότητας και πολλές υπέροχες αναμνήσεις!», **Σχολικός βιόκηπος – φυτεύω - δίνω ζωή – Μέρος Β', Πρόγραμμα Π.Ε. 4ου Γυμνασίου Νέας Ιωνίας, Σχ. Έτος 2012-13**

28.1.6 «...Η συνάντηση της 08/02/2013 αφιερώθηκε στην προετοιμασία της επίσκεψής μας στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Λαυρίου. ... Οι δύο συναντήσεις που ακολούθησαν την επίσκεψή μας στο Λαύριο, αφιερώθηκαν στην επεξεργασία του υλικού που μας προμήθευσαν από το Κ.Π.Ε. ... Σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος οι μαθητές εργάστηκαν ομαδικά και με πνεύμα συνεργασίας. Οι μαθητές συμμετείχαν σε περισσότερες από μία υποομάδες, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις προτιμήσεις τους. Πολλές φορές οι υποομάδες γίνονταν μία και τα προϊόντα των αναρτήσεων τύγγαχαν της

αποδοχής όλων των μελών της ομάδας, πριν εκτεθούν στα βλέμματα όλου του υπόλοιπου σχολείου. ... Σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος και οι δύο εκπαιδευτικοί είχαμε ρόλο συμβουλευτικό και οργανωτικό, αλλά στις δύο εκδρομές συμμετείχαμε κι εμείς σε ρόλο μαθητευόμενου.», **Ορυκτός πλούτος της Ελλάδας - Μεταλλεύματα, Πρόγραμμα Π.Ε. 3ου Γυμνασίου Κηφισιάς, Σχ. Έτος 2012-13**

28.1.7 «Η πορεία της υλοποίησης του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν απολαυστική, τόσο για εμάς, όσο και για τους μαθητές μας, κατά δική τους ομολογία. ... Δημιουργούσαμε μια ομάδα εργασίας, μέσα στην οποία απολαμβάνουμε, χωρίς το άγχος της ύλης και των βαθμών, μια περιήγηση με τους δικούς μας όρους, σε όποια γνωστικά αντικείμενα μας φαίνονταν χρήσιμα κάθε φορά, προκειμένου να κοινωνήσουμε τις απορίες μας, τις εμπειρίες μας, τις γνώσεις μας και τα συναισθήματά μας σε σχέση με το δάσος.», **Μαθαίνω για τα Δάση, Πρόγραμμα Π.Ε. 1ου Γυμνασίου Νέας Ερυθραίας, Σχ. Έτος 2012-13**

Αλλά το ταξίδι δεν τελείωσε εδώ! Πολλά πράγματα ακόμα δεν έχουν ειπωθεί. Ελάχιστα από αυτά που έχουν γίνει από τις παιδαγωγικές ομάδες των Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, καταγράφηκαν στον τόμο αυτό. Τα περισσότερα σχολεία έχουν δική τους ιστοσελίδα. Όσα δεν ειπώθηκαν και δεν γράφτηκαν, βρίσκονται στις ιστοσελίδες τους.

Σύντομα θα ακολουθήσει η έκδοση του Β΄ Τόμου, με τον απολογισμό των δράσεων των προγραμμάτων των Γενικών Λυκείων, ΕΠΑ.Λ. και Ε.Κ. – Εργαστηριακών Κέντρων (πρώην Σχολικών Εργαστηριακών Κέντρων - Σ.Ε.Κ.)

Βαρβάρα Πετρίδου

Εκπαιδευτικός Τεχνολόγος Μηχανολόγος Μηχανικός, ΠΕ82

Γεωλόγος ΠΕ04.05, Μ.Σ. Ωκεανογραφίας

Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δ.Δ.Ε. Β΄ Αθήνας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ Δ.Δ.Ε. Β' ΑΘΗΝΑΣ ΑΝΑ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2011-12 ΕΩΣ ΚΑΙ 2018-19

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΕΥΘΥΝΗ Π.Ε., κ. ΒΑΡΒΑΡΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

Σχολικό Έτος 2011-12 : 93 Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης **(56 προγράμματα σε Γυμνάσια – 1 πρόγραμμα σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. – 11 προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ./Σ.Ε.Κ. – 25 προγράμματα σε ΓΕ.Λ.)**

Σχολικό Έτος 2012-13 : 89 Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης **(49 προγράμματα σε Γυμνάσια – 3 σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. – 27 προγράμματα σε ΓΕ.Λ. - 10 προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ./ΕΠΑ.Σ.)**

Σχολικό Έτος 2013-14 : 94 Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης **(41 προγράμματα σε Γυμνάσια – 3 σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. – 33 προγράμματα σε ΓΕ.Λ. - 17 προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ./ΕΠΑ.Σ.)**

Σχολικό Έτος 2014-15 : 88 Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης **(50 προγράμματα σε Γυμνάσια – 3 σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. – 26 προγράμματα σε ΓΕ.Λ. - 9 προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ.)**

Σχολικό Έτος 2015-16 : **94 Προγράμματα** Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (**51 προγράμματα σε Γυμνάσια – 3 σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. – 27 προγράμματα σε ΓΕ.Λ. - 13 προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ.)**

Σχολικό Έτος 2016-17 : **144 Προγράμματα** Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (**72 προγράμματα σε Γυμνάσια – 3 σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε. – 53 προγράμματα σε ΓΕ.Λ. - 16 προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ.)**

Σχολικό Έτος 2017-18 : **117 Προγράμματα** Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (**68 προγράμματα σε Γυμνάσια – 5 σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε.– 33 προγράμματα σε ΓΕ.Λ. - 11 προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ.)**

Σχολικό Έτος 2018-19 : προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ.) : **89 Προγράμματα** Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (**49 προγράμματα σε Γυμνάσια – 4 σε Σ.Μ.Ε.Α.Ε.– 24 προγράμματα σε ΓΕ.Λ. - 12 προγράμματα σε ΕΠΑ.Λ./Ε.Κ.)**

**ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΤΗΣ Δ.Δ.Ε. Β' ΑΘΗΝΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΤΩΝ 2011-12 ΕΩΣ ΚΑΙ 2018-19**

(Πίνακας με υπερσυνδέσμους)

(1) Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο	(2) Γυμνάσιο Λυκόβρυσης	(3) Γυμνάσιο Νέας Ερυθραίας	(4) Γυμνάσιο Νέας Πεντέλης
(5) Γυμνάσιο Πεντέλης	(6) Γυμνάσιο Φιλοθέης	(7) Γυμνάσιο Ψυχικού «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρής»	(8) Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων (πρώην Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο Αναβρύτων)
(9) 1 ^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής	(10) 1 ^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου	(11) 1 ^ο Γυμνάσιο Βριλησίων	(12) 1 ^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής
(13) 1 ^ο Γυμνάσιο Κηφισιάς	(14) 1 ^ο Γυμνάσιο Μελισσίων	(15) 1 ^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας	(16) 1 ^ο Γυμνάσιο Νέου Ψυχικού
(17) 1 ^ο Γυμνάσιο Παπάγου	(18) 1 ^ο Γυμνάσιο Πεύκης	(19) 1 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου	(20) 1 ^ο Γυμνάσιο Χολαργού
(21) 2 ^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής	(22) 2 ^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου	(23) 2 ^ο Γυμνάσιο Βριλησίων	(24) 2 ^ο Γυμνάσιο Κηφισιάς
(25) 2 ^ο Γυμνάσιο Μελισσίων	(26) 2 ^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας	(27) 2 ^ο Γυμνάσιο Νέου Ψυχικού	(28) 2 ^ο Γυμνάσιο Πεύκης
(29) 2 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου	(30) 2ο Γυμνάσιο Χολαργού	(31) 3 ^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής	(32) 3 ^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου
(33) 3 ^ο Γυμνάσιο Βριλησίων	(34) 3 ^ο Γυμνάσιο Κηφισιάς	(35) 3 ^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας	(36) 3 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου
(37) 4 ^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής	(38) 4 ^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου	(39) 4 ^ο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας	(40) 4 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου
(41) 5 ^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής	(42) 5 ^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου	(43) 5 ^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής	(44) 5 ^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας
(45) 5 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου	(46) 6 ^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου	(47) 6 ^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής	(48) 6 ^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας
(49) 6 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου	(50) 7 ^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου	(51) 7 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου	(52) 8 ^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου
(53) 8 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου-Λυκειακές Τάξεις	(54) Αμερικάνικο Κολλέγιο Ελλάδας Γυμνάσιο	(55) Α' Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού	(56) Β' Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού
(57) Γερμανική Σχολή Αθηνών-Γυμνάσιο	(58) Εκπαιδευτήρια Δούκα Γυμνάσιο	(59) Εκπαιδευτήρια Καντά Γυμνάσιο	(60) Ελληνογαλλική Σχολή Αγίας Παρασκευής «Ευγένιος Ντελακρουά» Γυμνάσιο
(61) Ελληνογαλλική Σχολή «Άγιος Ιωσήφ» Γυμνάσιο	(62) Ελληνογαλλική Σχολή Ουρσουλινών Γυμνάσιο	(63) "Η Ελληνική Παιδεία" Ιδιωτικό Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής	(64) Ιόνιος Σχολή Αμαρουσίου Γυμνάσιο
(65) Ιόνιος Σχολή Φιλοθέης Γυμνάσιο	(66) Κολλέγιο Αθηνών Γυμνάσιο	(67) Κολλέγιο Ψυχικού Γυμνάσιο	(68) Σχολή Μωραΐτη - Γυμνάσιο

(1) Βαρβάκειο Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο

1. «Μαθητές, ενεργοί πολίτες για το περιβάλλον και την αειφορία!», **Συντονίστρια** : Κιούπη Βασιλική ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Κουρκουλέα Κυριακή ΠΕ02, Μωραΐτη Μαρία ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2013-14**
2. «Τα πέτρινα γεφύρια της Ηπείρου», **Συντονιστής** : Χαραλαμπίδης Λουκάς ΠΕ12.08, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κουτσαγγέλου Βασιλεία ΠΕ06, Γάτσιου Μαρία ΠΕ02, Καίρης Αλέξανδρος ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**

(2) Γυμνάσιο Λυκόβρυσης

1. «Βιολογικά τρόφιμα vs γενετικά τροποποιημένων», **Συντονίστρια** : Λιούλια Μαρία ΠΕ15, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ροντογιάννη Μαριάννα ΠΕ17, **Σχ. Έτος 2012-13**
2. «Το σχολείο που μου αρέσει», **Συντονίστρια** : Χαρβούρου Ιωάννα ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Μαθαίνω πώς να πετώ, αν τη ζωή αγαπώ», **Συντονίστρια** : Σούπου Παναγιώτα ΠΕ16, **Σχ. Έτος 2017-18**
4. «Ζωγραφίζοντας έναν πράσινο πλανήτη», **Συντονίστρια** : Σούπου Παναγιώτα ΠΕ16, **Σχ. Έτος 2018-19**

(3) Γυμνάσιο Νέας Ερυθραίας

1. «Οικολογική μετακίνηση», **Συντονίστρια** : Σκαραμαγκά Δάφνη ΠΕ13, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Παντερή Μαρία ΠΕ04, Κούτα Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Η εξόρυξη του αργύρου χθες, σήμερα και οι συνέπειες για το περιβάλλον», **Συντονιστής** : Σκορδίλης Γεώργιος ΠΕ03, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Ρέμπελος Ηλίας ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «Μαθαίνω για τα Δάση», **Συντονίστρια** : Κούτα Μαρία ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Παντερή Μαρία ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Περπατώ εις το δάσος όταν οι κάτοικοί του είναι εδώ», **Συντονίστρια** : Παυλάκου Δήμητρα ΠΕ13, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Σπυροπούλου Αικατερίνη ΠΕ20, Μονιούδη Άννα ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2012-13**
5. «Μόνιμα και μεταναστευτικά πτηνά της Αττικής : Έπεα πτερόεντα της φύσης», **Συντονίστρια** : Παυλάκου Δήμητρα ΠΕ13, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Σπυροπούλου Αικατερίνη ΠΕ20, **Σχ. Έτος 2013-14**
6. «Γάτες και σκύλοι, οι καλοί μας φίλοι», **Συντονίστρια** : Παυλάκου Δήμητρα ΠΕ13, **Σχ. Έτος 2014-15**

(4) Γυμνάσιο Νέας Πεντέλης

1. «Θαλάσσιο περιβάλλον, απειλές και διαχείριση», **Συντονιστής** : Αδαμόπουλος Αριστείδης ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Αυγερινού Ελένη ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Σώστε την Caretta – Caretta», **Συντονίστρια** : Αυγερινού Ελένη ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Τσαγκαράκη Δήμητρα ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2012-13**

5. «Βιοκλιματική ενεργειακή αναβάθμιση του Γυμνασίου Ν. Πεντέλης», **Συντονιστής :** Αδαμόπουλος Αριστείδης ΠΕ03, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Λιβάνιος Ιωάννης ΠΕ17.07, **Σχ. Έτος 2012-13**
6. «"Τα πέτρινα γεφύρια της Ηπείρου". Ένας από τους μεγαλύτερους θησαυρούς της πολιτιστικής μας κληρονομιάς», **Συντονίστρια :** Αυγερινού Ελένη ΠΕ05, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Αδαμόπουλος Αριστείδης ΠΕ03, Τσαγκαράκη Δήμητρα ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2013-14**
7. «"Τρέχει, τρέχει το νερό ... τρέχει, τρέχει το όνειρο". Εξερευνώντας το ρέμα της Νέας Πεντέλης παράλληλα με την αρχαία οδό της "Πεντελέθεν λιθαγωγίας"», **Συντονίστρια :** Γιαννούλη Μαρία ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Αδαμόπουλος Αριστείδης ΠΕ03, Ζορμπά Σοφία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2013-14**
8. «Το νερό δώρο της φύσης - ένα κοινωνικό αγαθό», **Συντονίστρια :** Νταραρά Ευαγγελή ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Αδαμόπουλος Αριστείδης ΠΕ03, Κολαίτης Διονύσιος, **Σχ. Έτος 2014-15**
9. «Το δασικό περιβάλλον της Πεντέλης και του Παρνασσού», **Συντονίστρια :** Σάρδη Χαρίκλεια ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Νταραρά Ευαγγελή ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2015-16**

(5) Γυμνάσιο Πεντέλης

1. «Τα ενεργά ηφαίστεια στην Ελλάδα και η αξιοποίηση», **Συντονίστρια :** Καραγεώργη Αθανασία, **Σχ. Έτος 2012-13**
2. «Τραίνα και ορίζοντες. Το ιστορικό τραινάκι του Πηλίου», **Συντονίστρια :** Καραγεώργη Αθανασία ΠΕ20, **Σχ. Έτος 2013-14**
3. «Ορεινά οικοσυστήματα-παραδοσιακοί οικισμοί της Δυτικής Μακεδονίας και μετακίνηση των πληθυσμών από την περιοχή στην Κεντρική Ευρώπη; Η περίπτωση του Νικόλαου Δούμπα», **Συντονίστρια :** Φούντου Σοφία ΠΕ16, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Σκόρδου Αικατερίνη ΠΕ06, Χατζηαποστόλου Γεωργία ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2016-17**
4. «Κορινθία : από την αρχαιότητα στους δρόμους του κρασιού», **Συντονίστρια :** Φούντου Σοφία ΠΕ16, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Χατζηαποστόλου Γεωργία ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2017-18**

(6) Γυμνάσιο Φιλοθέης

1. «Ανακύκλωση : δράσεις πολιτισμού», **Συντονίστρια :** Επιτηδείου Μαρία ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Μπουφίδη Μαρία ΠΕ14, Μιχαλοπούλου Ε. ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Πηγές της Ελλάδας, με έμφαση στις ιαματικές», **Συντονιστής :** Ασημακόπουλος Μάριος ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Γουλιέλμου Ουρανία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2015-16**

(7) Γυμνάσιο Ψυχικού «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρής»

1. «Θερμοκηπιακή καλλιέργεια και διαμόρφωση χώρων πρασίνου στο σχολείο μας», **Συντονιστής :** Τσολακίδης Δημήτρης ΠΕ14, **Σχ. Έτος 2011-12**

2. «Εξοικονομώντας ενέργεια στη σχολική μονάδα», **Συντονιστής** : Ζώης Ευστάθιος ΠΕ12.10, **Σχ. Έτος 2017-18**
3. «Κομποστοποίηση - μειώνω τα σκουπίδια μου», **Συντονίστρια** : Χειλά Θεοδώρα ΠΕ04, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Γουσόπουλος Σωτήριος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**

(8) Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων (πρώην Πρότυπο Πειραματικό Γυμνάσιο Αναβρύτων)

1. «Ο δρόμος της ελιάς : γεωργία – μέθοδοι υπερεκμετάλλευσης», **Συντονίστρια** : Αποστολάτου Καλλιόπη ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Γελαδάκη Σοφία ΠΕ06, Καρούζος Χρύσανθος ΠΕ11, Μπινίσκου Αθανασία ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Γεωργία και αιεφορία - βιολογική γεωργία - διαχείριση φυσικών πόρων», **Συντονίστρια** : Καλλιόπη Αποστολάτου ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σταματιάδου Ευθαλία ΠΕ15, Λακίδης Αντώνης ΠΕ08, Γεωργιάδου Σοφία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Φύση και η επίδρασή της στην ποιότητα ζωής του ανθρώπου», **Συντονίστρια** : Μπινίσκου Αθανασία ΠΕ01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Καρούζος Χρύσανθος ΠΕ11, Σταματιάδου Ευθαλία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Παίζω και μαθαίνω με τα robots. Αυτοματισμοί στην υπηρεσία του περιβάλλοντος», **Συντονιστής** : Καραφωτιάς Ιωάσαφ-Άγγελος ΠΕ19, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04, Μέλλιος Σπυρίδων ΠΕ20, **Σχ. Έτος 2013-14**
5. «Τέχνη και τεχνολογία στην υπηρεσία του περιβάλλοντος», **Συντονίστρια** : Τσάπαρη Ουρανία ΠΕ08, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Καραφωτιάς Ιωάσαφ-Άγγελος ΠΕ19/ ΠΕ12.05, **Σχ. Έτος 2014-15**
6. «Στην αγκαλιά της θάλασσας», **Συντονίστρια** : Παυλοπούλου Καλλιόπη ΠΕ03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, Παπαβασιλείου Γεωργία ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2015-16**
7. «Οι φυσικές επιστήμες για την αιεφορία», **Συντονίστρια** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2016-17**
8. «Επιχειρούμε πράσινα : πράσινα πεντόβολα», **Συντονίστρια** : Σταματιάδου Ευθαλία ΠΕ15, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, Μπινίσκου Αθανασία ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2016-17**
9. «Η λέσχη φωτογραφίας του Προτύπου Γυμνασίου Αναβρύτων για την αιεφορία», **Συντονίστρια** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Καρούζος Χρύσανθος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**
10. «Η Λέσχη Φωτογραφίας του Πρότυπου Γυμνασίου Αναβρύτων για το Περιβάλλον : Εστιάζοντας στο Δάσος Συγγρού», **Συντονίστρια** : Μπουλουξή Αριστέα ΠΕ04.01, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Καντά Παναγιώτα ΠΕ05, Τερζή Μερόπη ΠΕ82, **Σχ. Έτος 2018-19**
11. «Βιώσιμη κατανάλωση: Γίνομαι υπεύθυνος καταναλωτής», **Συντονίστρια** : Λασκαρίδου Σοφία ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2018-19**
12. «Καλλιεργώ τον εαυτό μου και τον κήπο του σχολείου μου - σχολική διαμεσολάβηση», **Συντονίστρια** : Ρουμπέα Γεωργία ΠΕ04.01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Γιάννου Γεωργία ΠΕ88, **Σχ. Έτος 2018-19**

(9) 1ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής

1. «Άρτος και οίνος», **Συντονίστρια** : Καλατζή Μαρία ΠΕ05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Μυστακίδου Κυριακή ΠΕ01, Κουκούτση Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Η ελληνική γλωρίδα και πανίδα, με έμφαση στην αρκούδα και το λύκο», **Συντονίστρια** : Κουμαντάκη Ευδοξία, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Στάϊκος Ιωάννης ΠΕ03, Τσάγγας Κωνσταντίνος ΠΕ11, Πανδρούλα Κατίνα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Καστοριά. Ο δρόμος του νερού», **Συντονιστής** : Μαλλιάρης Χρήστος ΠΕ03, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ντόσκα Θεοδώρα ΠΕ02, Θεοχάρη Άννα ΠΕ02, Χαλβατζόγλου Ιωσήφ ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2013-14**
4. «Ανακαλύπτω και οργανώνω τους θησαυρούς της σχολικής βιβλιοθήκης, αξιοποιώντας το περιβάλλον του σχολείου», **Συντονίστρια** : Χαμοσφακίδη Πολυτίμη ΠΕ02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Τσάπες Ηλίας ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**

(10) 1ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου

1. «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας», **Συντονίστρια** : Κουσουλάκου Ελένη ΠΕ04, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Χριστοδούλου Θεόδωρος ΠΕ17, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Περιβαλλοντική προσέγγιση σύγχρονων ευρωπαϊκών πόλεων», **Συντονίστρια** : Κουσουλάκου Ελένη ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Μεγάλες εφευρέσεις, σταθμοί του ανθρώπινου πολιτισμού», **Συντονίστρια** : Κουσουλάκου Ελένη ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Χριστοδούλου Θεόδωρος ΠΕ17.03, Κυριαζής Επαμεινώνδας ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2013-14**
4. «Μαθητικές δράσεις ανακύκλωσης. Συστήματα ανακύκλωσης και διαχείρισης αποβλήτων Ευρωπαϊκών χωρών», **Συντονίστρια** : Κουσουλάκου Ελένη ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Χριστοδούλου Θεόδωρος ΠΕ17, Κυριαζής Επαμεινώνδας ΠΕ11, Χατζηιωάννου Υπαπαντή ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2014-15**
5. «Επιχειρούμε πράσινα : με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας. Λέσχη φωτογραφίας», **Συντονίστρια** : Ρουμπή Κατερίνα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Φέλλιου Γεωργία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2016-17**
6. «"Επιχειρούμε πράσινα : με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας", λέσχη φωτογραφίας», **Συντονίστρια** : Ρουμπή Κατερίνα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Φέλλιου Γεωργία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2017-18**
7. «"Επιχειρούμε πράσινα : με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας", Λέσχη φωτογραφίας», **Συντονίστρια** : Ρουμπή Κατερίνα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Φέλλιου Γεωργία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2018-19**

(11) 1^ο Γυμνάσιο Βριλησίων

1. «Γεωλογικά μνημεία της Ανατολικής Αττικής, σημασία, προστασία και ανάδειξή τους», **Συντονίστρια** : Μήλιου Ελένη ΠΕ04.05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Σύρμα Ευαγγελία ΠΕ02, Αναστασάτου Αγγελική ΠΕ18, **Σχ. Έτος 2017-18**
2. «Ψηλορείτης : το θεϊκό βουνό της συνύπαρξης οικοσυστημάτων και συναισθημάτων», **Συντονίστρια** : Σολωμού Ευθαλία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Φραγκιουδάκη Χρυσή ΠΕ15, Λάμπρου Σπυρίδων ΠΕ16, ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**
3. «Όλυμπα μονοπάτια», **Συντονίστρια** : Λέτσιου Ιφιγένεια ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Μουρτοπούλου Μαρία ΠΕ11, Αγγιόδημος Κωνσταντίνος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2018-19**
4. «Όλυμπος : το βουνό των μύθων και της ιστορίας», **Συντονίστρια** : Μήλιου Ελένη ΠΕ04.05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Σύρμα Ευαγγελία ΠΕ02, Αναστασάτου Αγγελική ΠΕ18, **Σχ. Έτος 2018-19**

(12) 1ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής

1. «Τα δάση στην Ελλάδα - πυρκαγιές – πρόληψη – αποκατάσταση τοπίου», **Συντονίστρια** : Αμαράντου Ευθαλία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Ηράκλειο Αττικής : Η πόλη που ζω. Πορεία προς μια αειφορική διαχείριση», **Συντονίστρια** : Αμαράντου Ευθαλία ΠΕ06, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Γαλανοπούλου Δήμητρα ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Διεκδικώντας τον επαναπροσδιορισμό της έννοιας ΣΧΟΛΕΙΟ», **Συντονίστρια** : Λάτα Χρυσή ΠΕ08, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Κουμεντάκου Μαρία ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2017-18**

(13) 1ο Γυμνάσιο Κηφισιάς

1. «Νερό, πηγή ζωής, χαράς, ενέργειας», **Συντονίστρια** : Ροκόμου Αιμιλία ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Ανακαλύπτοντας την ομορφιά των αρωματικών φυτών», **Συντονίστρια** : Λάτα Χρυσή ΠΕ08, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Σίσκου Μαριάννα ΠΕ05, Παλάζη Παρασκευή ΠΕ16, **Σχ. Έτος 2014-15**
3. «Η φύση και οι απολαύσεις της», **Συντονίστρια** : Λάτα Χρυσή ΠΕ08, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Σίσκου Μαριάννα ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2015-16**
4. «Τα κάστρα και τα παραμύθια», **Συντονίστρια** : Σίσκου Μαριάννα ΠΕ05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Λάτα Χρυσή ΠΕ08, Μαθιοπούλου Βασιλική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
5. «Νερό, δώρο της φύσης στον άνθρωπο», **Συντονίστρια** : Χριστογιάννη Μαρία ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Σίσκου Μαριάννα ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2017-18**
6. «Υδάτινοι πόροι και χρήσεις του νερού», **Συντονίστρια** : Ροκόμου Αιμιλία ΠΕ19, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Δωροπούλου Σαραντούλα ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2017-18**

(14) 1^ο Γυμνάσιο Μελισσίων

1. «"Βότανα" : ο πλούτος του ελληνικού εδάφους και οι εξαιρετικές τους ιδιότητες», **Συντονίστρια** : Τοπολιάτη Αικατερίνη ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κυριάκου Φώτης ΠΕ11, Ακρίδας Χρήστος ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
2. «Ανακαλύπτω και φωτογραφίζω το περιβάλλον μου περπατώντας», **Συντονίστρια** : Παπαβασιλείου Αγγελική ΠΕ05, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Χαϊμαντάς Σωτήρης ΠΕ20, Κατσαβούνη Μαρία ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2017-18**
3. «Το ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον των μοναστηριών της Ελλάδος», **Συντονίστρια** : Τοπολιάτη Αικατερίνη ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Αρνόκουρος Αναστάσιος ΠΕ03, Ακρίδας Χρήστος ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**

(15) 1ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας

1. «Κάστρα, χθες, σήμερα, αύριο», **Συντονίστρια** : Κωνσταντίνου Γεωργία ΠΕ10, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Άμπελος η θαυματουργός», **Συντονίστρια** : Κωνσταντίνου Γεωργία ΠΕ10, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Πετρίδης Παναγιώτης ΠΕ11, Ιωάννου Ανδρούλα ΠΕ02, Αναγνωστάκη Σπυριδούλα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Φύση και άθληση», **Συντονίστρια** : Κωνσταντίνου Γεωργία ΠΕ10, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Πετρίδης Παναγιώτης ΠΕ11, Ιωάννου Ανδρούλα ΠΕ02, Αναγνωστάκη Σπυριδούλα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
4. «Από το Ταίναρο έως τη Θράκη : Φύση - αρχαία θέατρα και στάδια, με πνοή και μεράκι», **Συντονιστής** : Πετρίδης Παναγιώτης ΠΕ11, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Τσαμπή Βασιλεία ΠΕ02, Κωνσταντίνου Γεωργία ΠΕ10, **Σχ. Έτος 2014-15**
5. «Απόδραση και δράση», **Συντονιστής** : Πετρίδης Παναγιώτης ΠΕ11, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Αλιβάνιστου Θεοδώρα ΠΕ05, Χρυσανθοπούλου Ουρανία ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2015-16**
6. «Μεσόγειος : mare nostrum. Η θάλασσά μας ως πηγή πλούτου, πολιτισμού και ποιότητας ζωής», **Συντονίστρια** : Αλιβάνιστου Θεοδώρα ΠΕ05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Κωλέττη Αικατερίνη ΠΕ11, Λυμπέρη Αικατερίνη ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2016-17**

(16) 1ο Γυμνάσιο Νέου Ψυχικού

1. «Ένα αιεφόρο σχολείο», **Συντονίστρια** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Εμείς κι ο κόσμος γύρω μας – εθελοντισμός», **Συντονίστρια** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «Εμείς και ο κόσμος γύρω μας - απειλούνται τα ζώα με εξαφάνιση;», **Συντονίστρια** : Τσονοπούλου Μαρία-Χριστίνα ΠΕ06, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Ένα αιεφόρο σχολείο – τι τρέχει με το νερό;», **Συντονίστρια** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Τζαβάρρα Αναστασία ΠΕ04-06, **Σχ. Έτος 2012-13**
5. «Χρήσιμα... "άχρηστα". Λύση στην κρίση;», **Συντονίστρια** : Βάρσου Αικατερίνη ΠΕ01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2013-14**

6. «Ένα αειφόρο σχολείο - Λύσεις στην κρίση;», **Συντονίστρια** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Λάζαρη Ουρανία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2013-14**
7. «Τα χρήσιμα ... "άχρηστα" - Λύση στην κρίση;», **Συντονίστρια** : Βάρσου Αικατερίνη ΠΕ01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2014-15**
8. «Στα χνάρια της πόλης : όταν η παράδοση ανταμώνει το αστικό περιβάλλον και αυτό την αειφορία», **Συντονίστρια** : Απέργη Βασιλική ΠΕ07, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Σαντή Θεοδώρα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
9. «Ανθρώπινα δικαιώματα και αλληλεγγύη», **Συντονίστρια** : Λάζαρη Ουρανία ΠΕ06, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Απέργη Βασιλική ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2015-16**
10. «Με τέχνες και τεχνικές...αλλάζουμε το σχολείο», **Συντονίστρια** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2015-16**
11. «Τα μεσογειακά διαμάντια : Αμπέλι από δικού σου κι ελιά απ' του παππού σου», **Συντονιστής** : Κατσιμπάρδης Μιχαήλ ΠΕ02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Παπανδρέου Ανδρέας ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2015-16**
12. «Τα κάστρα και οι οικισμοί τους στην Ελλάδα», **Συντονιστής** : Κατσιμπάρδης Μιχαήλ ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Βάρσου Αικατερίνη ΠΕ01, Απέργη Βασιλική ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2016-17**
13. «Χρώματα και αρώματα της φύσης», **Συντονίστρια** : Απέργη Βασιλική ΠΕ07, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2016-17**
14. «Με τέχνες και τεχνικές ... αλλάζουμε το σχολείο. Αρώματα στον κήπο μας», **Συντονίστρια** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2016-17**
15. «Τα κάστρα και οι οικισμοί τους στην Ευρώπη», **Συντονιστής** : Χαβαλές Νικόλαος ΠΕ02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Παπανδρέου Ανδρέας ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
16. «Η Ελλάδα στις γειτονίες του κόσμου : μια διαδρομή στο χώρο, το χρόνο, τους ανθρώπους», **Συντονίστρια** : Απέργη Βασιλική ΠΕ07, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Βάρσου Αικατερίνη ΠΕ01, Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2017-18**
17. «Μέσα από τον φακό», **Συντονίστρια** : Καμπαράκη Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2017-18**
18. «Μαθηματικά : το μυστικό της φύσης», **Συντονιστής** : Κιουλάφας Μανουήλ ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2017-18**
19. «Μαθηματικά : η εξήγηση των νόμων της φύσης», **Συντονιστής** : Κιουλάφας Μανουήλ ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2018-19**

(17) 1^ο Γυμνάσιο Παπάγου

1. «Το νερό στη φύση και την ιστορία», **Συντονίστρια** : Στούμπα Αρτεμής ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Περιβάλλον και μνημεία του δάσους του Υμηττού», **Συντονίστρια** : Παπασυμεών Ελισάβετ ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Μαυρέα Θεοδώρα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
3. «Απ' τη Θράκη ως την Κρήτη, απ' την Κέρκυρα ως την Κω, μαθαίνω, χαίρομαι, αξιοποιώ, δημιουργώ», **Συντονίστρια** : Νικολακοπούλου Καλλιόπη ΠΕ01, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Τροχαλάκη Μαρία ΠΕ13, Κεχαγιόγλου Βασιλική ΠΕ18, **Σχ. Έτος 2017-18**
4. «Μουσικά και βοτανικά ίχνη στους δρόμους της λαϊκής παράδοσης : αρώματα και φάρμακα στο τραγούδι», **Συντονίστρια** : Κοσμάτου Αγγελική ΠΕ14.04,

Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί : Κινιάκου Αικατερίνη ΠΕ11, Παπαθεοδώρου Μάρθα ΠΕ16, Σχ. Έτος 2017-18

(18) 1^ο Γυμνάσιο Πεύκης

1. «Εξοικονόμηση ενέργειας και ανακύκλωση : σύμμαχοι στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην ποιότητα ζωής και στο άνοιγμα νέων επαγγελματικών οριζόντων», **Συντονίστρια :** Τέγου Καλλίστη ΠΕ13, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Μαρή Μαρία ΠΕ05, Λυράκης Νικόλαος ΠΕ01, Γιαζιτζόγλου Παντελής ΠΕ04.02, Κακκαβά Μαρία ΠΕ02, Ηλιάδου Σοφία ΠΕ03, Σχ. Έτος 2011-12
2. «Τα δάση μας και η πραγματική αξία τους. Ζητήματα ηθικής», **Συντονίστρια :** Τέγου Καλλίστη ΠΕ13, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Λυμπερτού Μαρία ΠΕ17, Γαϊτάνα Κωνσταντίνα ΠΕ11, Λυράκης Νικόλαος ΠΕ01, Σχ. Έτος 2012-13

(19) 1^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου

1. «Ένα δέντρο στην αυλή μας...», **Συντονίστρια :** Μιλτιάδου Ευφροσύνη ΠΕ02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Δημητρόπουλος Γεώργιος ΠΕ04.05, Σχ. Έτος 2017-18
2. «Η περιβαλλοντική διάσταση στην καθημερινότητα του σχολείου», **Συντονίστρια :** Πάσχαρα Αργεντούλα ΠΕ01, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Περράκης Ιωάννης ΠΕ01, Σχ. Έτος 2017-18
3. «Αρωματικά φυτά και βότανα διηγούνται τις ιστορίες τους...», **Συντονίστρια :** Πάσχαρα Αργεντούλα ΠΕ01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Δημητρόπουλος Γεώργιος ΠΕ04.05, Περράκης Ιωάννης ΠΕ01, Σχ. Έτος 2018-19
4. «Κλιματική αλλαγή, συνέπειες και τρόποι αντιμετώπισής της», **Συντονιστής :** Παπαγεωργίου Σωτήρης ΠΕ04.01, Σχ. Έτος 2018-19

(20) 1ο Γυμνάσιο Χολαργού

1. «Εργαστήρι ονείρων», **Συντονιστής :** Δημητρόπουλος Ανδρέας ΠΕ12.02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Λέκκα Νεκταρία ΠΕ04, Σχ. Έτος 2011-12
2. «Εργαστήρι ονείρων», **Συντονιστής :** Δημητρόπουλος Ανδρέας ΠΕ12.02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Λέκκα Νεκταρία ΠΕ04, Σχ. Έτος 2012-13
3. «Εργαστήρι ονείρων», **Συντονιστής :** Δημητρόπουλος Ανδρέας ΠΕ12.02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Γούλας Σταύρος ΠΕ02, Σχ. Έτος 2013-14
4. «Εργαστήρι ονείρων», **Συντονιστής :** Δημητρόπουλος Ανδρέας ΠΕ12.02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Γούλας Σταύρος ΠΕ02, Σχ. Έτος 2014-15
5. «Αξιοποιούμε το σχολικό μας κήπο : "Σχολικοί αγρότες"», **Συντονίστρια :** Λέκκα Νεκταρία ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Παπανδρέου Βασιλική ΠΕ02, Παπαδόπουλος Νικόλαος ΠΕ19, Σχ. Έτος 2015-16
6. «Εργαστήρι ονείρων», **Συντονιστής :** Δημητρόπουλος Ανδρέας ΠΕ12.02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Γούλας Σταύρος ΠΕ02, Σχ. Έτος 2015-16
7. «Επιχειρούμε πράσινα. Σχολικός λαχανόκηπος», **Συντονίστρια :** Λέκκα Νεκταρία ΠΕ04.01, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Παπανδρέου Βασιλική ΠΕ02, Ναζαριάν Αραξή ΠΕ03, Σχ. Έτος 2016-17

8. «Δέντρα που δακρύζουν. Πεύκο, μαστιχόδεντρο», **Συντονίστρια** : Μαριδάκη Βασιλική ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Ευστρατίου Αφροδίτη ΠΕ04.05, Οικονόμου Χαραλαμπία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
9. «Δέντρα που δακρύζουν - μαστιχόδεντρο, πεύκο», **Συντονίστρια** : Μαριδάκη Βασιλική ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ευστρατίου Αφροδίτη ΠΕ04.05, Κατσάρας Δημήτρης ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2017-18**
10. «Βιώνοντας το αειφόρο σχολείο», **Συντονίστρια** : Μαριδάκη Βασιλική ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Λέκκα Νεκταρία ΠΕ04.01, Λαζάρου Γεώργιος ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2018-19**

(21) 2^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής

1. «Οι φίλοι μας τα ζώα», **Συντονίστρια** : Παυλάκου Δήμητρα ΠΕ13, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Παπαντωνόπουλος Αναστάσιος ΠΕ08, Παπαγεωργίου Αλεξάνδρα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
2. «Εκεί ψηλά στον Υμηττό», **Συντονίστρια** : Βασιλείου Ευτυχία ΠΕ88.01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Παυλάκου Δήμητρα ΠΕ78, **Σχ. Έτος 2018-19**

(22) 2^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου

1. «Ecoschool – Οικολογικό σχολείο», **Συντονίστρια** : Σπυριδάκη Ευαγγελία ΠΕ06, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Πουλημένου Στέλλα ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Οικολογική Μετακίνηση – ecomobility», **Συντονίστρια** : Παρλαπάνη Σαραντούλα ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Οικολογία-Ταξίδι στο χρόνο και στο χώρο», **Συντονίστρια** : Ευαγγελία Σπυριδάκη ΠΕ06, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Παρλαπάνη Σαραντούλα ΠΕ06, Πουλημένου Στέλλα ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Εκπαιδευόμαστε για ένα βιώσιμο αστικό περιβάλλον - Από τις πόλεις του κόσμου στην πόλη και στη γειτονιά μας», **Συντονίστρια** : Παρλαπάνη Σαραντούλα ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2013-14**
5. «Τεχνολογία και Οικολογία : Ένα ταξίδι στο χρόνο και στο χώρο, αναζητώντας παραδείγματα αρμονικής συνύπαρξης», **Συντονίστρια** : Ευαγγελία Σπυριδάκη ΠΕ06, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Δημουλάς Κωνσταντίνος ΠΕ01, Κωνσταντίνου Ευρυδίκη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
6. «Τεχνολογία και Οικολογία : Ένα ταξίδι στο χρόνο και στο χώρο, αναζητώντας παραδείγματα αρμονικής συνύπαρξης», **Συντονίστρια** : Κωνσταντίνου Ευρυδίκη ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ευαγγελία Σπυριδάκη ΠΕ06, Δημουλάς Κωνσταντίνος ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2014-15**
7. «Η αειφορική χρήση του φυσικού πλούτου ορεινών περιοχών ως λύση για την ανάπτυξη αυτών», **Συντονίστρια** : Φλουρέντζου Γεωργία ΠΕ14.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Λαμπίρη Πόπη ΠΕ04, Χόρτη Σταθούλα ΠΕ13, **Σχ. Έτος 2016-17**
8. «Το Νερό είναι ανεκτίμητος θησαυρός» ($H_2O = Life$), **Συντονίστρια** : Ευαγγελία Σπυριδάκη ΠΕ06, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Κωνσταντίνου Ευρυδίκη ΠΕ02, Πίτκα Στεργιανή ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2016-17**

9. «Αειφόρος τουρισμός - σεβασμός στον άνθρωπο και στο περιβάλλον», **Συντονίστρια** : Φλουρέντζου Γεωργία ΠΕ14.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Λαμπίρη Πόπη ΠΕ04.01, Ελένη Σγαρδέλη ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2017-18**
10. «Βότανα και άνθρωπος : μια σχέση ζωής», **Συντονίστρια** : Λαμπίρη Πόπη ΠΕ04.01, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Φλουρέντζου Γεωργία ΠΕ88.01 , Ελένη Σγαρδέλη ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2018-19**

(23) 2^ο Γυμνάσιο Βριλησίων

1. «Από ... αυλή των διαλειμμάτων, σε ... αυλή των θαυμάτων!», **Συντονίστρια** : Μάρη Αναστασία ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2013-14**
2. «Ποδηλασία 1 : Άθληση, αναψυχή, βιώσιμη κινητικότητα», **Συντονίστρια** : Ντόσκα Θεοδώρα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
3. «Ποδηλασία 2 : Άθληση, αναψυχή, βιώσιμη κινητικότητα», **Συντονιστής** : Σπηλιώτης Αθανάσιος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
- 4.

(24) 2ο Γυμνάσιο Κηφισιάς

1. «Γεμίζουμε με ομορφιά και ευωδιές το σχολείο μας», **Συντονίστρια** : Μαθιού Άννα ΠΕ04.02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Δουκάκη Αικατερίνη ΠΕ04.01, Τόκας Γρηγόριος ΠΕ13, **Σχ. Έτος 2012-13**
2. «Φύση και ιστορικοί τόποι στο νομό Καστοριάς», **Συντονίστρια** : Λάζου Βασιλική ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Πρωτοπαλά Παναγιώτα ΠΕ03, Ζαμενόπουλος Πάυλος ΠΕ17-07, **Σχ. Έτος 2014-15**

(25) 2^ο Γυμνάσιο Μελισσίων

1. «Τα κάστρα της Πελοποννήσου : Στολίδι και συμπλήρωμα της γης του Πέλοπα», **Συντονίστρια** : Τασσοπούλου Παναγιώτα ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Γαλανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
2. «Όλυμπος-Δίον», **Συντονιστής** : Αγριόδημος Κωνσταντίνος ΠΕ11, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ηλιοπούλου Φωτεινή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
3. «Γνωρίζοντας την Πελοπόννησο. Τα ανεκτίμητα θησαυροφυλάκια και το φυσικό κάλλος της Πελοποννήσου», **Συντονίστρια** : Τασσοπούλου Παναγιώτα ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Γαλανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
4. «Το πειραχτήρι των Μαθηματικών εξερευνά τη φύση», **Συντονίστρια** : Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
5. «Οδοιπορικό στο Πήλιο. Αρχιτεκτονική του Πηλίου», **Συντονίστρια** : Τασσοπούλου Παναγιώτα ΠΕ05, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Γεωργακόπουλος Γρηγόριος ΠΕ16,
6. «Χλωρίδα και πανίδα του Πηλίου», **Συντονίστρια** : Γιαννίρη Χριστίνα ΠΕ11, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Ζαφειρόπουλος Βασίλειος ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2016-17**
7. «Το μελίσι ... έχει τη λύση», **Συντονίστρια** : Καρακατσάνη Κυριακή ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2017-18**
8. «Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - ιχθυοκαλλιέργεια. "Τα πρώτα μου χρόνια τ' αξέχαστα ... τά 'ζησα κοντά στ' ακρογιάλι, στη θάλασσα εκεί τη ρηχή και την ήμερη,

- στη θάλασσα εκεί την πλατιά, τη μεγάλη"», **Συντονίστρια** : Τασσοπούλου Παναγιώτα ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Γαλανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
9. «Η ανάπτυξη της μαθηματικής σκέψης στο περιβάλλον των αρχαίων ελληνικών πόλεων», **Συντονίστρια** : Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ηλιοπούλου Φωτεινή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**
10. «Εξερευνώντας τους θησαυρούς του δάσους», **Συντονίστρια** : Καρακατσάνη Κυριακή ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2018-19**

(26) 2^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας

1. «Μαθηματικά και περιβάλλον», **Συντονιστής** : Κοντόκωστας Δημήτριος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2014-15**
2. «Το δάσος», **Συντονιστής** : Κοντόκωστας Δημήτριος ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Κοντογιάννη Αναστασία ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2015-16**
3. «Η εξέλιξη της τεχνολογίας στον τομέα των κατασκευών», **Συντονίστρια** : Λάμπρου Χριστίνα ΠΕ1202, **Σχ. Έτος 2015-16**

(27) 2^ο Γυμνάσιο Νέου Ψυχικού

1. «Το δέντρο που δακρύζει : Η μαστίχα της Χίου», **Συντονίστρια** : Σωτηρά Κωνσταντίνα ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Πατσιάδου Μαγδαληνή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
2. «Ελιά : Ένα δέντρο μοναδικό στο πέρασμα του χρόνου», **Συντονιστής** : Σταματόπουλος Δημήτριος ΠΕ12, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ιωάννου Ιωάννα ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2016-17**

(28) 2^ο Γυμνάσιο Πεύκης

1. «Βάλια Κάλντα : Η ζεστή-παγωμένη κοιλάδα – ιστορία, περιβάλλον, πολιτισμός», **Συντονιστής** : Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04.05, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Βάλια Κάλντα : Η ζεστή-παγωμένη κοιλάδα – περιβαλλοντικά προβλήματα - προτάσεις», **Συντονιστής** : Χατζηιωαννίδης Ιωάννης ΠΕ20, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «Η αυλή του σχολείου μας, ο δικός μας χώρος», **Συντονίστρια** : Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Πανούση Ελένη ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2011-12**
4. «Λίμνες και δάση της Δυτικής Μακεδονίας - Ακριτική Ελλάδα», **Συντονιστής** : Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Χατζηιωαννίδης Ιωάννης ΠΕ20, Παγώνη Βασιλική ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2012-13**
5. «Βιότοπος : Η φύση στην αυλή μας (κήπος - κομποστοποίηση)», **Συντονίστρια** : Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Κατσίκας Γεώργιος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2012-13**
6. «Εθνικοί Δρυμοί της Ελλάδος - Εθνικός Δρυμός Βίκου Αώου», **Συντονιστής** : Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Χατζηιωαννίδης Ιωάννης ΠΕ20, Πρασόπουλος Γεώργιος ΠΕ01, Μαλλιαρίδη Αγγελική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
7. «Τζουμέρκα - Αθαμανικά όρη : επίγειος παράδεισος στη γη», **Συντονιστής** : Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Μαλλιαρίδη Αγγελική ΠΕ02, Μπινιάρη Λευκοθέα ΠΕ02, Χατζηιωαννίδης Ιωάννης ΠΕ20, **Σχ. Έτος 2014-15**

8. «Λέσβος : ένα νησί που τα έχει όλα και απολιθωμένο δάσος», **Συντονίστρια :** Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Μαυρογόνατου Γεωργία ΠΕ04-05, Γεωργοπούλου Παναγιώτα ΠΕ11, Πρίντζιου Ευαγγελία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
9. «Το ποδήλατο ως φορέας πολιτισμού και πηγή έμπνευσης», **Συντονίστρια :** Τσιτούμη Κωνσταντίνα ΠΕ02 , **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04.05, Βαϊράμη Βασιλική ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2014-15**
10. «Κυκλοφοριακά αδιέξοδα στον αστικό ιστό - το ποδήλατο ως κατ' εξοχήν φιλικό μέσο προς το περιβάλλον», **Συντονίστρια :** Μαυρογόνατου Γεωργία ΠΕ04.05, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Τσιτούμη Κωνσταντίνα ΠΕ02, Ντάνασης Χρίστος ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
11. «Το νερό - στοιχείο ζωής, πολιτισμού και προβληματισμού», **Συντονιστής :** Χατζηιωαννίδης Ιωάννης ΠΕ20, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Πρασόπουλος Γεώργιος ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2015-16**
12. «Οι δρόμοι του νερού», **Συντονιστής :** Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Μαλλιαρίδη Αγγελική ΠΕ02, Μπινιάρη Λευκοθέα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
13. «Δ.Ρ.Α.Σ.Ε. Για το οικολογικό σχολείο», **Συντονίστρια :** Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Μαυρογόνατου Γεωργία ΠΕ04.05, Σημίτη Δέσποινα ΠΕ04.02, **Σχ. Έτος 2015-16**
14. «Προστασία, διεκδίκηση και κατοχύρωση των πράσινων και ελεύθερων χώρων», **Συντονίστρια :** Τσιτούμη Κωνσταντίνα ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04.05, **Σχ. Έτος 2015-16**
15. «Η σημασία και η αναγκαιότητα του αστικού και περιαστικού πράσινου στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις», **Συντονίστρια :** Μαυρογόνατου Γεωργία ΠΕ04.05, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Ντάνασης Χρίστος ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
16. «Λίμνες : Γεφυρώνοντας το αστικό με το φυσικό περιβάλλον», **Συντονίστρια :** Μαυρογόνατου Γεωργία ΠΕ04.05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Γεωργοπούλου Παναγιώτα ΠΕ11, Βαϊράμη Βασιλική ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2016-17**
17. «Το σεισμικό και ηφαιστειακό τόξο του Αιγαίου», **Συντονιστής :** Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Χατζηιωαννίδης Ιωάννης ΠΕ20, Πρασόπουλος Γεώργιος ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2016-17**
18. «Οι δρόμοι της λάβας - Θαμμένοι πολιτισμοί», **Συντονίστρια :** Μαλλιαρίδη Αγγελική ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Μπινιάρη Λευκοθέα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
19. «Λίμνες του μύθου και της Ιστορίας», **Συντονίστρια :** Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Τσιτούμη Κωνσταντίνα ΠΕ02, Ντάνασης Χρίστος ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
20. «Δ.Ρ.Α.Σ.Ε. II για ένα οικολογικό σχολείο», **Συντονίστρια :** Σημίτη Δέσποινα ΠΕ04.01 , **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04.05, Τσεσμετζή Ειρήνη ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2016-17**
21. «Κρήτη - παραδοσιακές τοπικές καλλιέργειες και η σχέση τους με την τοπική κοινωνία και το περιβάλλον», **Συντονιστής :** Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Μπαγκλαβάς Ευάγγελος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**

22. «Μια αγκαλιά για ένα αρχαίο θέατρο - οφόμεθα εις Φιλίππους», **Συντονίστρια** : Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Τσιτούμη Κωνσταντίνα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
23. «Από το αρχαίο ελληνικό θέατρο στη ρωμαϊκή αρένα. Η περίπτωση του θεάτρου των Φιλίππων», **Συντονιστής** : Ντάναςης Χρήστος ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Καρασσαβίδου Μαρία ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2017-18**
24. «Δ.Ρ.Α.Σ.Ε. ΙΙΙ για ένα οικολογικό σχολείο», **Συντονίστρια** : Σημίτη Δέσποινα ΠΕ04.01 , **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04.05, **Σχ. Έτος 2017-18**
25. «Ηφαιστειακό και σεισμικό τόξο - ένα τσουνάμι στο Αιγαίο», **Συντονιστής** : Χατζηιωαννίδης Ιωάννης ΠΕ20, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Πρασόπουλος Γεώργιος ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2017-18**
26. «Το Περιβάλλον και η Γεωγραφική Θέση της Νήσου "ΡΟΔΟΣ" ως παράγοντες διαμόρφωσης, εξέλιξης και ανάπτυξης των Ιστορικών πόλεων της», **Συντονιστής** : Τσεκούρας Νέστωρ ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Πουλουτίδου Μαρία ΠΕ02, Χατζηιωαννίδης Ιωάννης ΠΕ86, **Σχ. Έτος 2018-19**
27. «Άρχισε γλώσσα μ' άρχισε τραγούδια ν' αραδιάζεις: τόπος, παράδοση και πολιτιστική κληρονομιά της Ηπείρου», **Συντονίστρια** : Βαϊράμη Βασιλική ΠΕ07, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Τσεσμετζή Ειρήνη ΠΕ80, Πρίντζιου Ευαγγελία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**
28. «Ακολουθώντας τη διαδρομή των αρχαίων θεάτρων στην Ήπειρο : από το αρχαίο θέατρο της Αμβρακίας στο αρχαίο θέατρο και μαντείο της Δωδώνης», **Συντονίστρια** : Μαζιώτη Θεοδώρα ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Τσιτούμη Κωνσταντίνα ΠΕ02, Σημίτη Δέσποινα ΠΕ04.02, **Σχ. Έτος 2018-19**
29. «Τέχνη και περιβάλλον», **Συντονίστρια** : Καρασσαβίδου Μαρία ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2018-19**

(29) 2^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου

1. «"Το δέντρο που πληγώνουμε" - Πηγή πλούτου, έμπνευσης και πολιτισμού», **Συντονίστρια** : Αυγερινού Ελένη ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Γκίμη Μαρία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2014-15**
2. «Η θάλασσα; ...Ζωή», **Συντονιστής** : Σταυριανός Δημήτριος ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Πούλου Ελένη ΠΕ16, **Σχ. Έτος 2014-15**
3. «Το αλάτι της ... ζωής μας», **Συντονίστρια** : Πούλου Ελένη ΠΕ16, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σταυριανός Δημήτρης ΠΕ02, Γκίμη Μαίρη ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2015-16**
4. «Το νερό της λίμνης, της θάλασσας το αλάτι», **Συντονίστρια** : Πούλου Ελένη ΠΕ16, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σταυριανός Δημήτρης ΠΕ02, Κοτσοβού Χρυσούλα ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
5. «Άνδρος : Απειλούμενα είδη», **Συντονιστής** : Σταυριανός Δημήτρης ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Κατσούρη Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
6. «Λαυρεωτική : περιβάλλον και μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και ιστορικοί τόποι», **Συντονίστρια** : Μαρκοπούλου Δήμητρα ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σταυριανός Δημήτρης ΠΕ02, Γκίμη Μαίρη ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2018-19**
7. «Άνδρος : τοπικό φυσικό περιβάλλον, τοπικά οικοσυστήματα, βιοποικιλότητα και προστατευόμενες περιοχές», **Συντονιστής** : Σταυριανός Δημήτρης ΠΕ02,

Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί : Μαρκοπούλου Δήμητρα ΠΕ02, Θεοδώρου Ηλίας ΠΕ83,
Σχ. Έτος 2018-19

(30) 2ο Γυμνάσιο Χολαργού

1. «Ο βιολογικός μας λαχανόκηπος», **Συντονιστής :** Μπομπολάκης Ρούσσος ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Λώνη Ελένη ΠΕ15, Στασινούλια Άννα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Διαμόρφωση του χώρου του σχολείου – αίθουσα καλλιτεχνικών», **Συντονιστής :** Λαζάρου Γεώργιος ΠΕ08, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Κατσούδα Ξανθή ΠΕ05, Μίτα Ειρήνη ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «Ο βιολογικός μας λαχανόκηπος», **Συντονιστής :** Μπομπολάκης Ρούσσος ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Λώνη Ελένη ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Διαμόρφωση του χώρου του σχολείου : Αίθουσα των Καλλιτεχνικών», **Συντονιστής :** Λαζάρου Γεώργιος ΠΕ08, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Καρρά Ελένη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2012-13**
5. «Υγιεινή διατροφή. Αγγλική και Γερμανική διατροφή», **Συντονίστρια :** Μιλίνκοβιτς Γιελένα ΠΕ06, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Γέρου Γεωργία ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2012-13**
6. «Βιολογική καλλιέργεια εσπεριδοειδών και η αξία τους για τον οργανισμό», **Συντονίστρια :** Λώνη Ελένη ΠΕ15, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κωνσταντινίδου Ευτέρπη ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2013-14**
7. «Νερό, δώρο εξ' ουρανού», **Συντονίστρια :** Καρρά Ελένη ΠΕ02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Μαλιάκας Εμμανουήλ ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2014-15**
8. «Συνομιλώ με τα αρχαία μνημεία. Μαθαίνω τον εαυτό μου και το περιβάλλον», **Συντονίστρια :** Καρρά Ελένη ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Στασινούλια Άννα ΠΕ02, Κωνσταντινίδου Ευτέρπη ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2015-16**
9. «Αεί ο Θεός ο Μέγας Γεωμετρεί ή αλλιώς ... Φύση και Μαθηματικά», **Συντονίστρια :** Κωνσταντινίδου Ευτέρπη ΠΕ03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Καρρά Ελένη ΠΕ02, Ιερομνήμων Τριανταφυλλιά ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2016-17**
10. «Εμείς και οι άλλοι : προστατευμένοι προστατεύουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα», **Συντονίστρια :** Σωτηροπούλου Χριστίνα ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κορδάκη Μαρία ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2016-17**
11. «Η μαστίχα ένα δάκρυ που...ευφραίνει, αρωματίζει, ανακουφίζει, γιατρεύει!», **Συντονιστής :** Ψυχής Ιωάννης ΠΕ01, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Νικητόπουλος Νικόλαος ΠΕ16, **Σχ. Έτος 2016-17**
12. Είχα φυτέψει..., **Συντονιστής :** Γεωργακόπουλος Γρηγόριος ΠΕ16, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κορδάκη Μαρία ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2016-17**
13. «"Πάνω από σύννεφα, πάνω από θάλασσες κι από στεριές...". Η φύση που μας εμπνέει, μας ενώνει και μας συν(γ)κινεί...», **Συντονιστής :** Νικητόπουλος Νικόλαος ΠΕ16, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Κέκης Λάζαρος ΠΕ17, **Σχ. Έτος 2016-17**
14. «Φύση - τέχνη : μαθητικές δημιουργίες στο σχολείο», **Συντονιστής :** Παπανδρέου Ανδρέας ΠΕ03, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Λαζάρου Γεώργιος ΠΕ08, Καρρά Ελένη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**

15. «Περιβάλλον, τέχνη και Μαθηματικά», **Συντονίστρια** : Κωνσταντινίδου Ευτέρπη ΠΕ03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Στασινούλια Άννα ΠΕ02, Καρρά Ελένη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
16. «Ιστορία και φυσικό περιβάλλον συναντιούνται και διαμορφώνουν τον πολεοδομικό σχεδιασμό», **Συντονίστρια** : Σκούρου Δήμητρα ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Σωτηροπούλου Χριστίνα ΠΕ02, Καρρά Ελένη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**
17. «Οι θησαυροί της ελληνικής γης», **Συντονιστής** : Παπανδρέου Ανδρέας ΠΕ03, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κορδάκη Μαρία ΠΕ05, Αλβέρτης Νικόλαος ΠΕ86, **Σχ. Έτος 2018-19**

(31) 3^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής

1. «Το απολιθωμένο δάσος της Μυτιλήνης», **Συντονίστρια** : Παντελέλλη Βικτωρία ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Στράντζιας Μιχάλης ΠΕ17, Αναμουρόγλου Μαρία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2017-18**
2. «Υγρότοπος Βραυρώνας - συνύπαρξη φύσης και πολιτισμού», **Συντονίστρια** : Προμπονά Ευαγγελία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Παντελέλλη Βικτωρία ΠΕ15, Στράντζιας Μιχάλης ΠΕ17, **Σχ. Έτος 2017-18**
3. «Το απολιθωμένο δάσος της Μυτιλήνης», **Συντονίστρια** : Παντελέλλη Βικτωρία ΠΕ15, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Πολυζωίδου Βικτωρία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2018-19**

(32) 3ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου

1. «Η ελιά της ελληνικής γης και της ελληνικής διατροφής», **Συντονίστρια** : Μαλαίνου Θεώνη ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Μπαλκάμου Ασπασία ΠΕ15, Βλάχος Γεώργιος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Το αμπέλι και το κρασί», **Συντονίστρια** : Μπαλκάμου Ασπασία ΠΕ17, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Τριανταφύλλου Αθανασία ΠΕ02, Βλάχος Γεώργιος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Με μέλι το μέλι», **Συντονιστής** : Βλάχος Γεώργιος ΠΕ03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Τριανταφύλλου Αθανασία ΠΕ02, Αλεξοπούλου Θεοδώρα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
4. «Περιδιαβαίνοντας στα πέτρινα γεφύρια. Μια διαδρομή στο χρόνο, στη μνήμη και στη φύση», **Συντονίστρια** : Τριανταφύλλου Αθανασία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Αλεξοπούλου Θεοδώρα ΠΕ02, Βλάχος Γεώργιος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2014-15**
5. «Βότανα : Μυρωδιές και ... Αρώματα», **Συντονίστρια** : Τριανταφύλλου Αθανασία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Αλεξοπούλου Θεοδώρα ΠΕ02, Βλάχος Γεώργιος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2015-16**
6. «Νερό. Νοιάζομαι – Ενεργώ – Ρωτάω - Οραματίζομαι», **Συντονίστρια** : Δεληγιάννη Αικατερίνη ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Δρακωνάκη Ναταλία ΠΕ04.03, Καραμεσάλης Θεόδωρος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
7. «Λαϊκός πολιτισμός και περιβάλλον, συνοδοιπόροι στο χθες, αποξενωμένοι στο σήμερα;», **Συντονίστρια** : Τριανταφύλλου Αθανασία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες**

Εκπαιδευτικοί : Αλεξοπούλου Θεοδώρα ΠΕ02, Βλάχος Γεώργιος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**

(33) 3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων

1. «Ρεματιά Χαλανδρίου: Η φύση μέσα στην καρδιά της πόλης», **Συντονίστρια :** Ειρήνη Κανέτση ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2012-13**
2. «Ανακυκλώνω - επαναχρησιμοποιώ δημιουργώντας», **Συντονίστρια :** Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Ρίζου Ελένη ΠΕ08, Μαράντου Σοφία ΠΕ07, Μιχάλης Ευάγγελος ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2014-15**
3. «Μεσόγειος: Ο θαλάσσιος κόσμος μας. Απειλούμενα είδη», **Συντονίστρια :** Καραγιάννη Παγώνα ΠΕ17-01, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Πανέτα Βασιλική ΠΕ02, Κανέτση Ειρήνη ΠΕ04-05, **Σχ. Έτος 2014-15**
4. «Σχολική αυλή : πηγή έμπνευσης και δημιουργικότητας με σεβασμό στο περιβάλλον», **Συντονίστρια :** Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, Ρίζου Ελένη ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2015-16**
5. «Η αρμονία των μαθηματικών στη φύση», **Συντονίστρια :** Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Αντωνόπουλος Αντώνης ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2015-16**
6. «Εθνικοί Δρυμοί : Οι θησαυροί της ελληνικής φύσης», **Συντονίστρια :** Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Δημητρίου Ελένη ΠΕ02, Χρυσοστόμου Κατερίνα ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2016-17**
7. «Υγρότοποι-πηγή ζωής», **Συντονίστρια :** Πανέτα Βασιλική ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Μιχαήλ Σοφία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
8. «Το δάσος : πηγή ζωής και αειφορίας», **Συντονίστρια :** Καλαθά Χριστίνα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2017-18**
9. «Εξερευνώντας τα μεγαλεία της φύσης», **Συντονίστρια :** Πανέτα Βασιλική ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Μιχαήλ Σοφία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
10. « Περπατώ, περπατώ μες στο δάσος όταν..... η φωτιά δεν είναι εδώ », **Συντονίστρια :** Δρίζου Δέσποινα ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Πανέτα Βασιλική ΠΕ02, Μιχαήλ Σοφία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**

(34) 3^ο Γυμνάσιο Κηφισιάς

1. «Οι δρόμοι του κρασιού», **Συντονίστρια :** Γκουτζαγεωργίου Κυριακή ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Καραγιάννη Παναγιώτα ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Από το αμπέλι στο κρασί», **Συντονίστρια :** Καραγιάννη Παναγιώτα ΠΕ15, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Γκουτζαγεωργίου Κυριακή ΠΕ05, Αγγέλη Αγγελική ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «Τα μονοπάτια του νερού - Λίμνες και ποτάμια του τόπου μας», **Συντονίστρια :** Καραγιάννη Παναγιώτα ΠΕ15, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Βουτσά Μαρία ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Ορυκτός πλούτος της Ελλάδας - Μεταλλεύματα», **Συντονίστρια :** Μαρία Παναγιωτίδου ΠΕ04.01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Βασιλική Λιόλιου ΠΕ17.05, **Σχ. Έτος 2012-13**
5. «Παραδοσιακοί οικισμοί στην Ελλάδα. Αρχιτεκτονική δομή – μορφή - ύφος κατασκευών - ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ζωής και εθίμων των ντόπιων κατοίκων»,

- Συντονίστρια :** Αντζελέ Μαρία ΠΕ11, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Μαχούρα Μάλαμα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
6. «Παραδοσιακοί οικισμοί στην Ελλάδα. Μορφολογία εδάφους, πλουτοπαραγωγικές πηγές, υλικά και μέσα κατασκευών», **Συντονίστρια :** Μαχούρα Μάλαμα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
 7. «Αρχιτεκτονική των γεφυριών στο χώρο της Ηπείρου», **Συντονιστής :** Φουντάς Νικόλαος ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Μαχαίρα Μάλαμα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
 8. «Το νερό μας χωρίζει, το γεφύρι μας ενώνει. Η εμβληματική συμβολή του στην Ήπειρο», **Συντονίστρια :** Λέκκα Ιωάννα ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2014-15**
 9. «Οι υδάτινοι δρόμοι του Δούναβη και οι Έλληνες της διασποράς», **Συντονίστρια :** Λέκκα Ιωάννα ΠΕ03, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Φουντάς Νικόλαος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
 10. «Ψάχνοντας τους θησαυρούς του δάσους μέσα από τις δραστηριότητες των εφήβων», **Συντονίστρια :** Λέκκα Ιωάννα ΠΕ03, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Φουντάς Νικόλαος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2017-18**
 11. «Ανακυκλώνω και ομορφαίνω το σχολείο μου», **Συντονίστρια :** Μπάμπου Δέσποινα ΠΕ14.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Ντούρου Ελένη ΠΕ11, Χονδροπούλου Μαρία ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**

(35) 3^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας

1. «Το δάσος : πνοή ζωής δίπλα μας», **Συντονιστής :** Τερζής Σταύρος ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Νερό : Πηγή ζωής, αγαθό σε έλλειψη», **Συντονίστρια :** Γεωργιάδου Αναστασία ΠΕ16, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Τερζής Σταύρος ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Το δάσος : πνοή ζωής δίπλα μας», **Συντονιστής :** Τερζής Σταύρος ΠΕ01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κολοβού Δέσποινα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
4. «Τα μαθηματικά και η φύση. Μαθηματικό εργαστήριο», **Συντονιστής :** Θεοδωράκης Ιωάννης ΠΕ03, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Παππάς Γεώργιος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2013-14**
5. «Νερό, πηγή ζωής, αγαθό σε έλλειψη», **Συντονιστής :** Τερζής Σταύρος ΠΕ01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κολοβού Δέσποινα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
6. «Το κλίμα αλλάζει. Εμείς;», **Συντονιστής :** Σοφράς Προκόπης ΠΕ04/ΠΕ19, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Αγγουρά Χρυσάφουλα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
7. «Το κλίμα αλλάζει. Κι ο κόσμος. Εμείς;», **Συντονιστής :** Τερζής Σταύρος ΠΕ01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Χαβιάρας Διαμαντής ΠΕ04.01, Ρογδάκης Γεώργιος ΠΕ04-05, **Σχ. Έτος 2015-16**
8. «Φωτογραφίζοντας το αστικό περιβάλλον», **Συντονιστής :** Τάτσης Ευάγγελος ΠΕ14, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Λίτσα Ζωή ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2015-16**
9. «Μπροστά στην κλιματική αλλαγή», **Συντονιστής :** Ρογδάκης Γεώργιος ΠΕ04.05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κολοβού Δέσποινα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
10. «Φωτογραφίζοντας το φυσικό τοπίο», **Συντονίστρια :** Λίτσα Ζωή ΠΕ06, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Τάτσης Ευάγγελος ΠΕ14, **Σχ. Έτος 2016-17**

11. «Ταξιδεύοντας με το караβάκι της ανακύκλωσης», **Συντονιστής** : Χαβιάρας Αδαμάντιος ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ευθυμίου Δημήτριος ΠΕ08, Σοφράς Προκόπης ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2016-17**
12. «Διαχείριση απορριμμάτων και ανακύκλωση υλικών», **Συντονιστής** : Τερζής Σταύρος ΠΕ01, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Γεωργιάδου Αναστασία ΠΕ16, Τολυμένου Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2016-17**
13. «Μπροστά στην κλιματική αλλαγή», **Συντονιστής** : Ρογδάκης Γεώργιος ΠΕ04.05, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Χαβιάρας Αδαμάντιος ΠΕ04.01, Σοφράς Προκόπης ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2017-18**
14. «Ανακύκλωση υλικών και τέχνη», **Συντονιστής** : Χαβιάρας Αδαμάντιος ΠΕ04.01, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Τερζής Σταύρος ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2018-19**
15. «Το κλίμα αλλάζει. Εμείς;», **Συντονιστής** : Ρογδάκης Γεώργιος ΠΕ04.05, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Σοφράς Προκόπης ΠΕ86, **Σχ. Έτος 2018-19**

(36) 3^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου

1. «Βιοποικιλότητα, το εργαστήρι της ζωής μέσα από τη δημιουργία σχολικού κήπου», **Συντονίστρια** : Σαριβουγιούκα Μαρία-Ελένη ΠΕ01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ταραμπίκου Καλλιόπη, **Σχ. Έτος 2013-14**
2. «Η Θεσσαλονίκη του χτες και του σήμερα : περιβαλλοντικοί και ιστορικοί παράγοντες», **Συντονιστής** : Καρναβάς Κωνσταντίνος ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Σαριβουγιούκα Μαρία-Ελένη ΠΕ01, Καλτσούνη Δικαία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**

(37) 4^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής

1. «Λειτουργία ορυχείων και λατομείων και οι επιπτώσεις τους στην υγεία και το περιβάλλον», **Συντονίστρια** : Πετρίδου Βαρβάρα ΠΕ17.02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Καπλάνη Χαρίκλεια ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Υπόγια ποτάμια», **Συντονιστής** : Γιαννόπουλος Κων/νος ΠΕ04.05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Πετρίδου Βαρβάρα ΠΕ17.02, Τσαχουρίδου Ολυμπία ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «Σπήλαια - Υπόγειοι κόσμοι», **Συντονιστής** : Γιαννόπουλος Κων/νος ΠΕ04.05, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Του γεφυριού της Άρτας : μια γέφυρα του χτες με το σήμερα και το αύριο», **Συντονίστρια** : Λεονάρδου Αναστασία ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Έρτσου Καλυψώ ΠΕ17, Τσαχουρίδου Ολυμπία ΠΕ11, Νιφλή Χαρίκλεια ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2013-14**
5. «Κομποστοποίηση», **Συντονίστρια** : Κοντοπούλου Σταυρούλα ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2014-15**
6. «Ποτάμια και πετρογέφυρα, η δύναμη της φύσης και η δύναμη του ανθρώπου», **Συντονίστρια** : Λεονάρδου Αναστασία ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Τσαχουρίδου Ολυμπία ΠΕ11, Τσιγκάνου Φωτεινή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
7. «Παραδοσιακοί οικισμοί του ελληνισμού, στο χώρο και στο χρόνο», **Συντονίστρια** : Λεονάρδου Αναστασία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κυρίμης Νικόλαος ΠΕ16, Τσαχουρίδου Ολυμπία ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2015-16**
8. «Παραγωγή τροφής και περιβάλλον», **Συντονίστρια** : Μπουτσιάνη Κωνσταντίνα ΠΕ19, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Τεσσέρη Μαγδαληνή ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2015-16**

(38) 4^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου

1. «Ενημερώνομαι για το περιβάλλον, μαθαίνω να το αγαπώ και συνεργάζομαι με επαγγελματίες του χώρου», **Συντονίστρια** : Βολτσάκη Σταυρούλα ΠΕ07, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Βλάχου Άντα ΠΕ06, Πίκη Μαρία ΠΕ12, **Σχ. Έτος 2013-14**
2. «Το νερό στην καθημερινή ζωή», **Συντονίστρια** : Βλάχου Άντα ΠΕ06, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Βολτσάκη Σταυρούλα ΠΕ07, Πίκη Μαρία ΠΕ12, **Σχ. Έτος 2013-14**
3. «Σχολική αυλή. Διαμόρφωση της αυλής του σχολείου : φύτευση δένδρων, αρωματικών φυτών, βιολογική καλλιέργεια λαχανικών, εικαστική παρέμβαση», **Συντονίστρια** : Σαμίου Θεοδώρα ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Πίκη Μαρία ΠΕ12-02, Σταματούρου Αγγελική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
4. «Δημιουργία σχολικού λαχανόκηπου – κομποστοποίηση - αισθητική παρέμβαση αύλειου χώρου», **Συντονίστρια** : Σαμίου Θεοδώρα ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Αλεξανδροπούλου Βασιλεία ΠΕ17.06, Σταματούρου Αγγελική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
5. «Ανακύκλωση υλικών. Οφέλη για το περιβάλλον», **Συντονίστρια** : Αλεξανδροπούλου Βασιλεία ΠΕ17.06, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Σαμίου Θεοδώρα ΠΕ04.04, Σταματούρου Αγγελική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
6. «Βιολογικές καλλιέργειες στον κήπο του σχολείου - οφέλη για την υγεία», **Συντονίστρια** : Σαμίου Θεοδώρα ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Αλεξανδροπούλου Βασιλεία ΠΕ17.06, Σταματούρου Αγγελική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
7. «Έδαφος (βιολογικές καλλιέργειες - οφέλη - κομποστοποίηση - ανακύκλωση)», **Συντονίστρια** : Σαμίου Θεοδώρα ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Αλεξανδροπούλου Βασιλεία ΠΕ17.06, Πριτσούλη Ουρανία ΠΕ16, **Σχ. Έτος 2017-18**
8. «Οικοσυστήματα, δομή και λειτουργία χερσαίων και υδάτινων οικοσυστημάτων, ρύπανση, μόλυνση και αειφορική διαχείριση των απορριμμάτων», **Συντονίστρια** : Σαμίου Θεοδώρα ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Αλεξανδροπούλου Βασιλεία ΠΕ82, Πριτσούλη Ουρανία ΠΕ79.01, **Σχ. Έτος 2018-19**

(39) 4^ο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας

1. «Σχολικός κήπος – φυτεύω, δίνω ζωή», **Συντονίστρια** : Τσάκωνα Βασιλική ΠΕ 11, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Φυτά και βότανα της περιοχής μας - παραδοσιακές χρήσεις αυτών», **Συντονιστής** : Στεφανάκης Μίνωας ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Τσάκωνα Βασιλική ΠΕ11, Κουτρούμπα Δώρα ΠΕ01, Σκούφος Εμμανουήλ ΠΕ16, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Σχολικός βιόκηπος - φυτεύω, δίνω ζωή - Μέρος Β'», **Συντονίστρια** : Νεοφύτου Μαρία ΠΕ04.02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Φανού Χρυσάνθη ΠΕ02, Πελέκης Αντώνιος ΠΕ03, Σαριβουγιούκα Μαρία-Ελένη ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Ενεργός μαθητής, ενεργός αυριανός πολίτης», **Συντονίστρια** : Τσάκωνα Βασιλική ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Στεφανάκης Μίνωας ΠΕ15, Φανού Χρυσάνθη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**

(40) 4^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου

1. «Τα μονοπάτια του νερού», **Συντονιστής** : Σταυριανός Δημήτριος ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Νταραρά Ευαγγελή ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Θαλάσσια Οικοσυστήματα», **Συντονίστρια** : Νταραρά Ευαγγελή ΠΕ11, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Σταυριανός Δημήτριος ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Της θάλασσας ...τα κύματα», **Συντονιστής** : Σταυριανός Δημήτριος ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Νταραρά Ευαγγελή ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Τα θαλασσοπούλια», **Συντονιστής** : Σταυριανός Δημήτριος ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Νταραρά Ευαγγελή ΠΕ11, Αρέστη Ελληνική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
5. «Η θάλασσα είναι ο καθρέφτης σου», **Συντονίστρια** : Νταραρά Ευαγγελή ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σταυριανός Δημήτριος ΠΕ02, Αρέστη Ελληνική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
6. «Αειφόρο σχολείο, η αυλή του σχολείου. Η ελιά της αυλής ... μας μαθαίνει», **Συντονίστρια** : Μυστακίδου Κυριακή ΠΕ01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Αρέστη Ελληνική ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2014-15**
7. «Αειφορίας συνέχεια : Οικο-λέγω, Οικο-δρώ, Οικο-ζώ», **Συντονίστρια** : Μυστακίδου Κυριακή ΠΕ01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Μπαλατσούκα Φωτεινή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
8. «Το νησί της Κύπρου : ιστορία και ανθρωπογενές περιβάλλον», **Συντονιστής** : Καρναβάς Κωνσταντίνος ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Μήτσιου Κυριακή ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2016-17**
9. «Η πόλη της Θεσσαλονίκης : σταυροδρόμι λαών και πολιτισμών», **Συντονιστής** : Καρναβάς Κωνσταντίνος ΠΕ02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Οικονόμου Θεοφάνης ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**
10. «Η μουσική ενώνει - δημιουργεί γέφυρες επικοινωνίας ανάμεσα στον άνθρωπο και τη φύση», **Συντονίστρια** : Πριμέντα Όλγα ΠΕ16, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ποντίκα Χαρίκλεια ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2017-18**
11. «Αναβαθμίζω το περιβάλλον του σχολείου μου - γνωρίζω την αειφορία», **Συντονίστρια** : Ποντίκα Χαρίκλεια ΠΕ03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Πριμέντα Όλγα ΠΕ16, Διζέλου Μαρία ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2017-18**

(41) 5^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής

1. «Υιοθετώ, φυτεύω και φροντίζω ένα παρτέρι στον κήπο του σχολείου μου», **Συντονίστρια** : Στιβακτάκη-Μουδάτσου Χρυσή ΠΕ11, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Παπαπαναγιώτου Ηρώ ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Φυτεύω και καλλιεργώ ένα λαχανόκηπο στην αυλή του σχολείου μου», **Συντονιστής** : Παύλου Ιωάννης ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ζουμπογιάννη Βασιλική ΠΕ16, Ψαρράς Νίκος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Η αυλή του σχολείου - Ο βιολογικός κήπος μας», **Συντονιστής** : Παύλου Ιωάννης ΠΕ11, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Οικονόμου Ευσταθία ΠΕ02, Οικονομάκου Μαρία ΠΕ01, Καρατζά Μαριάννα ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2014-15**
4. «Περιδιαβαίνοντας στις μνήμες της Μεσαιωνικής Ακρόπολης των Αθηνών», **Συντονίστρια** : Οικονόμου Ευσταθία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** :

Μοναστηριώτου Αναστασία ΠΕ02, Κατραλής Γεώργιος ΠΕ04, Βούγια Ευθυμία ΠΕ02, Σχ. Έτος 2014-15

5. «Φροντίζοντας τον λαχανόκηπο του σχολείου μας», **Συντονιστής** : Παύλου Ιωάννης ΠΕ11, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Κατραλής Γεώργιος ΠΕ04.01, Σχ. Έτος 2017-18
6. «Το 5ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής και τα περιαστικά δάση Τσακού και Συγγρού. Η πολιτιστική και περιβαλλοντική διάσταση της εκπαίδευσης», **Συντονίστρια** : Κατεβαίνη Δέσποινα ΠΕ06, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Αγναντής Χρήστος ΠΕ11, Σκαλτσάς Ηλίας ΠΕ04, Σχ. Έτος 2017-18
7. «Παράγουμε βιολογικά προϊόντα στο λαχανόκηπο του σχολείου μας», **Συντονιστής** : Παύλου Ιωάννης ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κατραλής Γεώργιος ΠΕ04.01, Αγναντής Χρήστος ΠΕ11, Σχ. Έτος 2018-19

(42) 5^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου

1. «Οι τέσσερις εποχές του δάσους Συγγρού», **Συντονίστρια** : Μανώλη Ιωάννα ΠΕ03, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Θεοδωρίδης Κωνσταντίνος ΠΕ11, Σχ. Έτος 2013-14
2. «Δάσος Συγγρού - Ανάβρυτα. Δρόμοι νερού», **Συντονίστρια** : Μανώλη Ιωάννα ΠΕ03, Σχ. Έτος 2014-15
3. «Το σχολείο μας ως κτήμα», **Συντονιστής** : Γάλλος Νικόλαος ΠΕ11, Σχ. Έτος 2015-16
4. «Περιαστικό πράσινο», **Συντονίστρια** : Μανώλη Ιωάννα ΠΕ03, Σχ. Έτος 2015-16
5. «Σχολικός κήπος», **Συντονιστής** : Γάλλος Νικόλαος ΠΕ11, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Μανώλη Ιωάννα ΠΕ03, Χωριανοπούλου Νικολέττα ΠΕ03, Σχ. Έτος 2016-17
6. «Φροντίζω τον κήπο του σχολείου μας», **Συντονίστρια** : Μανώλη Ιωάννα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Σκοπελίτου Χρυσούλα ΠΕ08, Σχ. Έτος 2017-18
7. «Αειφόρο σχολείο. Νερό, πηγή ζωής και δημιουργίας», **Συντονίστρια** : Μανώλη Ιωάννα ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Τσιαμαντά Αντιγόνη ΠΕ01, Σχ. Έτος 2018-19

(43) 5^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής

1. Τα κάστρα του τόπου μας, **Συντονίστρια Εκπαιδευτικός** : Μαργέτη Χαριτωμένη ΠΕ07, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Καρακατσάνη Κυριακή ΠΕ04, Γερασάκης Ροβέρτος ΠΕ17.02, Σχ. Έτος 2012-13

(44) 5^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας

1. «Η ελιά από την αρχαιότητα έως την αυλή του σχολείου μας», **Συντονίστρια** : Αραλιού Μαρία ΠΕ06, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Ζαφειράτου-Ζερβού Σοφία ΠΕ07, Κουκουβέ Γεωργία ΠΕ02, Σχ. Έτος 2013-14
2. «Άουσβιτς...Όταν οι λέξεις σταματούν, ο τόπος κραυγάζει, οι μαθητές ακούνε, συναισθάνονται και υπόσχονται "Ποτέ ξανά!"», **Συντονίστρια** : Κάππου Σταματία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κουκουβέ Γεωργία ΠΕ02, Πολύζος Δημήτριος ΠΕ11, Σχ. Έτος 2016-17

3. «Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση μέσω της Λογοτεχνίας του Χορού και της Μουσικής», **Συντονίστρια** : Κουκουβέ Γεωργία ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Δεμερτζή Αικατερίνη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**
4. «Περιβάλλον και τέχνη: Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση μέσω του θεάτρου», **Συντονίστρια** : Κάππου Σταματία ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ναυροζίδου Σοφία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**

(45) 5^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου

1. «Τα πέτρινα γεφύρια της Νότιας Πίνδου - Θεσσαλίας», **Συντονίστρια** : Παπακυριακοπούλου Αθηνά ΠΕ07, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Παπαμιχαλοπούλου Ζαφείρω ΠΕ19, Δώρα Άννα ΠΕ02, Κολλά Άννα ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Αφουγκραζόμαστε τους αργυροπελεκάνους», **Συντονίστρια** : Παπαμιχαλοπούλου Ζαφείρω ΠΕ19, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Βουρδαχά Ευαγγελία ΠΕ03, Σκανδάλης Κωνσταντίνος ΠΕ15, Ψαρρού Παναγιώτα ΠΕ04-02, **Σχ. Έτος 2014-15**
3. «Με πυξίδα την προστασία του περιβάλλοντος», **Συντονίστρια** : Παπακυριακοπούλου Αθηνά ΠΕ07, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σκανδάλης Κωνσταντίνος ΠΕ15, Τσίκα Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
4. «Παραδοσιακοί οικισμοί-Φύση», **Συντονιστής** : Σκανδάλης Κωνσταντίνος ΠΕ15, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Καπατσώρη Ιωάννα ΠΕ05, Ακριβάκη Ιουλία ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
5. «Ζαχοροχώρια-τα πέτρινα γεφύρια», **Συντονίστρια** : Παπαμιχαλοπούλου Ζαφείρω ΠΕ19, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Δώρα Άννα ΠΕ02, Τσίκα Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
6. «Εξερευνώντας τον αθέατο κόσμο των σπηλαίων», **Συντονίστρια** : Παπακυριακοπούλου Αθηνά ΠΕ07, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Κολλά Άννα ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2017-18**
7. «Κοιτάζοντας μέσα στον μαγικό καθρέφτη των ελληνικών λιμνών, αποκαλύπτουμε τα μυστικά τους», **Συντονιστής** : Παρασκευόπουλος Δημήτριος ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ακριβάκη Ιουλία ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2017-18**
8. «Χαλάνδρι - βιώσιμη πόλη», **Συντονιστής** : Σκανδάλης Κωνσταντίνος ΠΕ80, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Πλέσσα Παναγιώτα ΠΕ86, **Σχ. Έτος 2018-19**

(46) 6^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου

1. «Σπήλαια της Ελλάδας, θησαυροί κρυμμένοι στη γη», **Συντονίστρια** : Λάλου Ελένη ΠΕ06, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Σάββας Γρηγόρης ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2015-16**
2. «Κάστρα, φρουροί της ιστορίας», **Συντονίστρια** : Λάλου Ελένη ΠΕ06, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σάββας Γρηγόρης ΠΕ04.01, Βόσνου Ελένη ΠΕ12.04, **Σχ. Έτος 2016-17**
3. «Πέτρινα γεφύρια της Ηπείρου», **Συντονιστής** : Ζαφείρης Κωνσταντίνος ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Ποντική Σταυρούλα ΠΕ02, Λαμπροπούλου Θεοφάνη ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2016-17**

(47) 6^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής

1. «Μεσόγειος», **Συντονίστρια** : Ψαρά Αντιγόνη ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Αειφορία - ανακύκλωση», **Συντονίστρια** : Δαγκλή Ευαγγελία ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ», **Συντονίστρια** : Κάππα Ελένη ΠΕ10, **Σχ. Έτος 2011-12**
4. «Κήπος και διατροφή», **Συντονίστρια** : Κάππα Ελένη ΠΕ10, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Δαγκλή Ευαγγελία ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2012-13**
5. «Σχολικός κήπος και διατροφή», **Συντονίστρια** : Κάππα Ελένη ΠΕ10, **Σχ. Έτος 2013-14**
6. «Φροντίζω τον κήπο, φροντίζω τη ζωή μου», **Συντονίστρια** : Κάππα Ελένη ΠΕ10, **Σχ. Έτος 2015-16**
7. «Το φυσικό περιβάλλον στηρίζει τον άνθρωπο», **Συντονίστρια** : Κάππα Ελένη ΠΕ10, **Σχ. Έτος 2016-17**
8. «"Περί ανέμων, υδάτων και τόπων." Από το Δημόκριτο, στη σύγχρονη αξιοποίηση των φυσικών στοιχείων και πόρων μέσα από δράσεις αειφορίας», **Συντονίστρια** : Πετροπούλου Χριστίνα ΠΕ04.01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Θεοδωρακοπούλου Παρασκευή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
9. «Το "μηδέν άγαν" στη φύση και στη ζωή, μέσα από δράσεις αειφορίας», **Συντονίστρια** : Θεοδωρακοπούλου Παρασκευή ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κορέλης Μιλτιάδης ΠΕ02, Κοτσορνίθη Σταματία ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**
10. «Το "μηδέν άγαν" στη φύση και στη ζωή, μέσα από δράσεις αειφορίας», **Συντονίστρια** : Θεοδωρακοπούλου Παρασκευή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**

(48) 6^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας

1. «Αειφόρο, πράσινο σχολείο», **Συντονίστρια** : Αλατσίδου Ελένη ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Να μη με πούνε γάιδαρο, αδιάφορο ή όνο , προσέχω απ' τα σκουπίδια μου κι εγώ να ανακυκλώνω», **Συντονίστρια** : Μανουσάκη Αικατερίνη ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ανδριανοπούλου Πολυξένη ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2014-15**
3. «Από την πόλη μου έρχομαι, την όμορφη Ιωνία, με ανακύκλωση κι εγώ, στηρίζω οικολογία», **Συντονίστρια** : Ανδριανοπούλου Πολυξένη ΠΕ03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Σάρδη Ελισάβετ ΠΕ02, Παπανδρέου Ματίνα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
4. «Τα παιδιά του βου καλλιεργούν και ... Καλλιεργούνται», **Συντονίστρια** : Ανδριανοπούλου Πολυξένη ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Τσέτσου Ευαγγελίτσα ΠΕ04.05, **Σχ. Έτος 2017-18**

(49) 6^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου

1. «Η ενέργεια στη ζωή μας», **Συντονίστρια** : Εξακουστίδου Ευφροσύνη ΠΕ 12.08, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ζαχαρά Σταματία ΠΕ04.01, Παπαμιχαήλ Μιχαήλ ΠΕ04.02, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Κάτι τρέχει», **Συντονίστρια** : Εξακουστίδου Ευφροσύνη ΠΕ 12.08, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ουρανία Μαλαμούλη ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Από τον Μουτζούρη στο Intercity», **Συντονίστρια** : Ηλία Γεωργία ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Μαλαμούλη Ουρανία ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2013-14**

4. «Φύση και πολιτισμός : Η περίπτωση της Κάτω Ιταλίας», **Συντονίστρια :** Εξακουστίδου Ευφροσύνη ΠΕ 12.08, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Γεωργούση Ζωή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
5. «Κάστρα, σπίτια, καστροπολιτείες ... Από τότε, μέχρι σήμερα», **Συντονίστρια :** Μαλαμούλη Ουρανία ΠΕ03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Αναστασιάδου Σοφία ΠΕ05, Βούζα Μαρία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2016-17**
6. «Το σεισμικό τόξο που μας ... ενώνει. Η Γη κουνιέται και εμείς...;», **Συντονιστής :** Δανάσκος Φώτιος ΠΕ04.05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Μαλαμούλη Ουρανία ΠΕ03, Ζαχαρά Σταματία ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2016-17**
7. «Τίποτα δεν πάει χαμένο ... Ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση», **Συντονίστρια :** Ζαχαρά Σταματία ΠΕ04.01, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Μαλαμούλη Ουρανία ΠΕ03, Βούζα Μαρία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2017-18**
8. «Νερό. Στοιχείο "πολι-τισμού"», **Συντονίστρια :** Εξακουστίδου Ευφροσύνη ΠΕ 12.08, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Γεωργούση Ζωή ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
9. «Οι εποχές στην πόλη μας και οι πόλεις της εποχής μας. Από το φυσικό στο αστικό περιβάλλον με αφορμή τη λογοτεχνία», **Συντονίστρια :** Ηλία Γεωργία ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Ρήγκου Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**

(50) 7^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου

1. «Διαμόρφωση σχολικής αυλής - σχολικού κήπου», **Συντονίστρια :** Αλεξίου Μαρία ΠΕ01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Υφαντή Ευαγγελία ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2017-18**
2. «Ορεινοί όγκοι : επιστρέφοντας, ζώντας και απολαμβάνοντας τα δώρα της φύσης, με την τεχνολογία του σήμερα», **Συντονίστρια :** Κωστογιάννη Κωνσταντίνα ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Υφαντή Ευαγγελία ΠΕ01, Δικαστόπουλος Αναστάσιος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2017-18**

(51) 7^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου

1. «Το νερό», **Συντονίστρια :** Δήμητρα Σπηλιοπούλου ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Ροδά Ελένη ΠΕ02, Παπαδημητρίου Ελένη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2012-13**
2. «Οι δρόμοι της ελιάς», **Συντονίστρια :** Παπακίτσου Ευφροσύνη ΠΕ17.03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Γρηγοριάδου Ροδάνθη ΠΕ01, Δεβελέκου Αικατερίνη ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Ταξιδεύοντας με τους κορμοράνους (λίμνη Κερκίνη)», **Συντονίστρια :** Σημάκου Σοφία ΠΕ05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Γρηγοριάδου Ροδάνθη ΠΕ01, Προβατάρη Ιφιγένεια ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2013-14**
4. «Με αγάπη και μεράκι απ' το δικό μας το χεράκι - πράσινη σχολική επιχειρηματικότητα», **Συντονίστρια :** Δήμητρα Σπηλιοπούλου ΠΕ04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Μυριδάκης Γεώργιος ΠΕ02, Προβατάρη Ιφιγένεια ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2013-14**
5. «Νερό», **Συντονίστρια :** Παπαδημητρίου Ελένη ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Σπηλιοπούλου Δήμητρα ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2014-15**
6. «Παραγωγή και εκπαίδευση», **Συντονίστρια :** Δήμητρα Σπηλιοπούλου ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κανακάρη Ειρήνη ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2014-15**

7. «Διαχείριση υδάτινων πόρων», **Συντονίστρια** : Δεβελέκου Αικατερίνη ΠΕ19, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Νικολοπούλου Μαρία ΠΕ02, Μπαζιωτόπουλος Δημήτριος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2015-16**
8. «Τουρισμός και εκπαίδευση», **Συντονίστρια** : Δήμητρα Σπηλιοπούλου ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Προβατάρη Ιφιγένεια ΠΕ06, Ροδά Ελένη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
9. «Αυλή του σχολείου», **Συντονιστής** : Παπαβασιλείου Νικόλαος ΠΕ11, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Προβατάρη Ιφιγένεια ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2016-17**
10. «Αειφόρο σχολείο», **Συντονίστρια** : Δεβελέκου Αικατερίνη ΠΕ19, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Νικολοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2016-17**
11. «Μελέτη οικοσυστημάτων», **Συντονίστρια** : Δήμητρα Σπηλιοπούλου ΠΕ04, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Μπαζιωτόπουλος Δημήτριος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
12. «Natura», **Συντονιστής** : Μπαζιωτόπουλος Δημήτριος ΠΕ03, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Κανακάρη Ειρήνη ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**

(52) 8^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου

1. «Αναπτύσσουμε περιβαλλοντική δράση και περιβαλλοντική συνείδηση : καλλιεργούμε εποχιακά λαχανικά, βότανα, καρποφόρα δένδρα. Σεβόμαστε το φυσικό περιβάλλον», **Συντονίστρια** : Αλεξανδροπούλου Βασιλεία ΠΕ82, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κεφιλής Αθανάσιος ΠΕ89, Γκίκα Αναστασία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2018-19**

(53) 8^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου-Λυκειακές Τάξεις

1. «Περιβαλλοντικές αναζητήσεις με άρωμα μαστίχας Χίου», **Συντονίστρια** : Τρυφωνοπούλου Αναστασία ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κολλιάρης Κωνσταντίνος ΠΕ04, Θραμπουλίδου Φωτεινή ΠΕ02, Κορναράκη Αφροδίτη ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2013-14**
2. «Πεζοπορώ και περιηγούμαι στις ομορφιές του τόπου μου», **Συντονίστρια** : Γκίνη Χριστίνα ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2015-16**
3. «"Το δέντρο που πληγώνουμε" : Πηγή πλούτου, έμπνευσης και πολιτισμού», **Συντονίστρια** : Αυγερινού Ελένη ΠΕ05, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Κολλιάρης Κωνσταντίνος ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2015-16**
4. «"Το δαχτυλίδι της φωτιάς" του Αιγαίου», **Συντονίστρια** : Αυγερινού Ελένη ΠΕ05, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κολλιάρης Κωνσταντίνος ΠΕ04, Κορναράκη Αφροδίτη ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2016-17**
5. «Η εκμετάλλευση της γεωποικιλότητας και οι συνέπειές της», **Συντονιστής** : Δανάσκος Φώτιος ΠΕ04.05, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Χρυσανθακοπούλου Κωνσταντίνα ΠΕ04.01, Προβής Διονύσιος-Θεόδωρος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2017-18**
6. «Η ανακύκλωση στο σχολείο - βελτίωση του οικολογικού αποτυπώματος του σχολείου», **Συντονιστής** : Προβής Διονύσιος-Θεόδωρος ΠΕ03, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Νικάκη Αλεξάνδρα ΠΕ02, Δανάσκος Φώτιος ΠΕ04.05, **Σχ. Έτος 2017-18**
7. «Ένα παιδί μετράει τ' άστρα ... Πόσα μπορεί να δει όμως;», **Συντονίστρια** : Χρυσανθακοπούλου Κωνσταντίνα ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Νικάκη Αλεξάνδρα ΠΕ02, Δανάσκος Φώτιος ΠΕ04.05, **Σχ. Έτος 2017-18**

8. «Από την Κιβωτό της Magna Graecia, ως το Μεσαίωνα που μύριζε Μαστίχα», **Συντονιστής** : Κολλιάρος Κωνσταντίνος **ΠΕ04.01, Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Κορρέ Ευαγγελία ΠΕ06, Αυγερινού Ελένη ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2018-19**
9. «Η ανακύκλωση στο σχολείο - Βελτίωση του οικολογικού αποτυπώματος του σχολείου 2», **Συντονιστής** : Προβής Διονύσιος – Θεόδωρος ΠΕ 03, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Οικονομοπούλου Ελένη ΠΕ 03, Νικάκη Αλεξάνδρα ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**
10. «Ταξιδεύουμε στη Μεσόγειο μελετώντας σεισμούς και ηφαίστεια...», **Συντονίστρια** : Χρυσανθακοπούλου Κωνσταντίνα ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Νικάκη Αλεξάνδρα ΠΕ02, Δανάσκος Φώτιος ΠΕ04.05, **Σχ. Έτος 2018-19**
11. «Γινόμαστε Γεωερευνητές για να μελετήσουμε τα Γεωπάρκα της Μεσογείου και ανατρέχοντας στους Γεωλογικούς Αιώνες να αναζητήσουμε τα αποτυπώματά τους», **Συντονιστής** : Δανάσκος Φώτιος ΠΕ04.05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Μανώλογλου Ευαγγελία ΠΕ02, Κορρέ Ευαγγελία ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2018-19**

(54) Αμερικάνικο Κολλέγιο Ελλάδας Γυμνάσιο

1. «Βιολογικές καλλιέργειες», **Συντονιστής** : Σταματάκης Βασίλης ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2014-15**

(55) Α΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού

1. «Ενεργοί πολίτες – προστάτες της φύσης», **Συντονίστρια** : Σούσου Άρτεμις ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ζωίδου Αικατερίνη ΠΕ11, Χαμηλοθώρης Βύρων ΠΕ04, Αργυράκης Ευάγγελος ΠΕ03, Αραμπατζής Κωνσταντίνος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Το νερό, η ζωή μας», **Συντονίστρια** : Σούσου Άρτεμις ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ζωίδου Αικατερίνη ΠΕ11, Χαμηλοθώρης Βύρων ΠΕ04, Αραμπατζής Κωνσταντίνος ΠΕ03, Γαλιάνδρα Ελένη ΠΕ17, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Πάρνηθα και Υμηττός : ένας άγνωστος κόσμος δίπλα μας», **Συντονίστρια** : Ζωίδου Αικατερίνη ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Χαμηλοθώρης Βύρων ΠΕ04, Σκούμπου Ελένη ΠΕ01, Γαλιάνδρα Ελένη ΠΕ17, **Σχ. Έτος 2013-14**
4. «Ο θαυμαστός κόσμος της μέλισσας», **Συντονίστρια** : Ζωίδου Αικατερίνη ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σκούμπου Ελένη ΠΕ01, Κατηνιώτης Παντελής ΠΕ02, Αργυράκης Ευάγγελος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2014-15**
5. «Ανακύκλωση : μια σύγχρονη συνήθεια», **Συντονίστρια** : Σούσου Άρτεμις ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Γαλιάνδρα Ελένη ΠΕ17, Αραμπατζής Κωνσταντίνος ΠΕ03, Γεωργίου Χρήστος ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2014-15**
6. «Φυσικές προστατευόμενες περιοχές : εθνικοί δρυμοί της Ελλάδας», **Συντονίστρια** : Ζωίδου Αικατερίνη ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σκούμπου Ελένη ΠΕ01, Κατηνιώτης Παντελής ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2015-16**
7. «Δρόμοι του κρασιού», **Συντονίστρια** : Μιχαήλ Αγγελική ΠΕ19, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κατσαμπάνη Φωτεινή ΠΕ01, Αραμπατζής Κωνσταντίνος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2016-17**
8. «Μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της Νοτίου Ιταλίας, ενταγμένα στο φυσικό τους χώρο και σύγχρονος πολιτισμός», **Συντονιστής** Κατηνιώτης Παντελής

- ΠΕ02, : **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Αργυράκης Ευάγγελος ΠΕ03, Σκούμπου Ελένη ΠΕ01, Σχ. Έτος 2016-17
9. «Ελληνόφωνα χωριά της Κάτω Ιταλίας και το φυσικό περιβάλλον που τα φιλοξενεί. Ένα ταξίδι στο σήμερα, με οδηγό τον ελληνικό πολιτισμό», **Συντονιστής** : Θοδωρής Κόκκοτας ΠΕ11, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Ζωίδου Αικατερίνη ΠΕ11, Μανιώτη Αναστασία ΠΕ02, Σχ. Έτος 2016-17
10. «Από το αμπέλι στο ποτήρι μας», **Συντονίστρια** : Δεληγιαννάκη Ελισάβετ ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Βελαώρα Παναγιώτα ΠΕ17, Γεωργίου Χρήστος ΠΕ04, Σχ. Έτος 2016-17
11. «Το νερό, η ζωή μας», **Συντονιστής** : Γεωργίου Χρήστος ΠΕ04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Σούσου Άρτεμις ΠΕ80, Ντόκος Γεώργιος ΠΕ01, Σχ. Έτος 2018-19
12. «Οικολογικές και πολιτιστικές διαδρομές στο Νομό Κορινθίας», **Συντονίστρια** : Σούσου Άρτεμις ΠΕ80, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Γεωργίου Χρήστος ΠΕ04, Δουζίνα Μαρίκα ΠΕ02, Σχ. Έτος 2018-19

(56) Β' Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού

1. «Το νερό, πηγή ζωής», **Συντονιστής** : Καλλής Κων/νος ΠΕ17, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Καζολέα Γαρυφαλλιά ΠΕ04, Βλάχου Αναστασία ΠΕ04, Βασιλάκη Αντωνία ΠΕ04, Παναγιωτοπούλου Ξανθίππη ΠΕ02, Βασιλάκου Χριστίνα ΠΕ02, Ραμπαούνη Δήμητρα ΠΕ19, Σχ. Έτος 2011-12
2. «Διαχείριση φυσικών πόρων στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και αειφόρος ανάπτυξη», **Συντονιστής** : Καλλής Κων/νος ΠΕ17, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Παναγιωτοπούλου Ξανθίππη ΠΕ02, Βασιλάκου Χριστίνα ΠΕ02, Ραμπαούνη Δήμητρα ΠΕ19, Κλειδή Χρυσούλα ΠΕ02, Δούβου Αικατερίνη ΠΕ03, Σχ. Έτος 2012-13
3. «Πράσινο σχολείο. Από την ιδέα στην πράξη», **Συντονιστής** : Καλλής Κων/νος ΠΕ17, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Παναγιωτοπούλου Ξανθίππη ΠΕ02, Βασιλάκου Χριστίνα ΠΕ02, Καζολέα Γαρυφαλλιά ΠΕ04, Σχ. Έτος 2013-14
4. «Τα πτηνά δείκτης της αειφόρου ανάπτυξης», **Συντονιστής** : Καλλής Κωνσταντίνος ΠΕ17, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Ραμπαούνη Δήμητρα ΠΕ19, Κοντού Βασιλική ΠΕ05, Μεταλληνού Αγγελική ΠΕ07, Σχ. Έτος 2014-15
5. «Διαχείριση των απορριμμάτων και αειφόρος ανάπτυξη», **Συντονίστρια** : Βασιλειάδου Παρθενόπη ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Καλλής Κωνσταντίνος ΠΕ17, Κοντού Βασιλική ΠΕ05, Σχ. Έτος 2015-16
6. «Οικιστική ανάπτυξη και αειφορία», **Συντονίστρια** : Παναγιωτοπούλου Ξανθίππη ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Μεταλληνού Αγγελική ΠΕ07, Σχ. Έτος 2016-17
7. «Άνθρωπος και περιβάλλον - μια αμφίδρομη σχέση σε διαρκή εξέλιξη. Ενέργεια και αειφόρος ανάπτυξη», **Συντονιστής** : Καλλής Κωνσταντίνος ΠΕ17, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Κοντού Βασιλική ΠΕ05, Σχ. Έτος 2016-17
8. «Ο δρόμος του κρασιού-οινοτουρισμός», **Συντονίστρια** : Σουφλιά Αικατερίνη ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Βασιλάκου Χριστίνα ΠΕ02, Μπαρτζώκα Θεοδώρα ΠΕ06, Σχ. Έτος 2016-17

9. «Η καλλιέργεια της αμπέλου ως μοχλός αειφορίας στην περιοχή της Αργολίδας»,
Συντονίστρια : Βαϊοπούλου Ελένη ΠΕ02, Κεφαλά Αρετή ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2016-17**
10. «Κάλυψη ενεργειακών αναγκών κτηρίου και αειφόρος ανάπτυξη», **Συντονιστής :**
Καλλής Κωνσταντίνος ΠΕ17, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Κοντού Βασιλική
ΠΕ05,Μεταλληνού Αγγελική ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2017-18**
11. «Μετατροπή συμβατικού κτηρίου σε κτήριο ελάχιστης ενεργειακής κατανάλωσης»,
Συντονίστρια : Παναγιωτοπούλου Ξανθίππη ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :**
Βασιλάκου Χριστίνα ΠΕ02, Βερέβη Κρυσταλλία-Ιωάννα ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2017-18**

(57) Γερμανική Σχολή Αθηνών-Γυμνάσιο

1. «Αθμονίστας», **Συντονίστρια :** Μαστροκούκου Σοφία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2011-12**

(58) Εκπαιδευτήρια Δούκα Γυμνάσιο

1. «Μετακινούμαι οικολογικά», **Συντονίστρια :** Μανούρη Όλγα ΠΕ04, **Συμμετέχοντες
Εκπαιδευτικοί :** Σταμάτη Χριστίνα, Μπέτσου Πηνελόπη, Δρύλλη Κυριακή, Ρούσσης
Χρήστος, Ευθυμίου Γιώργος, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Be cool, Be green, Be clean», **Συντονιστής :** Σωτηρίου Ιωάννης ΠΕ01, **Συμμετέχοντες
Εκπαιδευτικοί :** Κόκκινας Αλέξιος, Κωνσταντινίδου Μαριάνθη, Βογιατζής Αποστόλης,
Κουκούλη Κωνσταντίνα, Πιτυλάκη Σοφία, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «Η θάλασσα κι εμείς : Δεσμοί μεταξύ των ωκεανών και καθημερινών μας
δραστηριοτήτων», **Συντονιστής :** Χρυσικός Θοδωρής, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :**
Μανούρη Όλγα ΠΕ04,Σωτηρίου Χρυσάνθη, Παπαδοπούλου Σοφία, Πανουτσόπουλος
Ηρακλής, Χατζόπουλος Θωμάς, Εξάρχου Ευγενία, **Σχ. Έτος 2011-12**

(59) Εκπαιδευτήρια Καντά Γυμνάσιο

1. «Βιώσιμη αστική κινητικότητα στο Δήμο Βριλησίων - οικολογική μετακίνηση»,
Συντονίστρια : Τζώρτζη Μαρία ΠΕ09, **Σχ. Έτος 2017-18**

(60) Ελληνογαλλική Σχολή Αγίας Παρασκευής«Ευγένιος Ντελακρουά» Γυμνάσιο

1. «Βραυρώνα : Γνωρίζοντας έναν παράκτιο υγρότοπο», **Συντονίστρια :** Καραβιώτη
Σοφία ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Γεωργίου Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2012-13**
2. «Ορεινά μονοπάτια», **Συντονίστρια :** Τριανταφύλλου Μαρία ΠΕ11, **Συμμετέχων
Εκπαιδευτικός :** Μπουμπούκης Κωνσταντίνος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Δάσος πηγή ζωής», **Συντονίστρια :** Τριανταφύλλου Μαρία ΠΕ11, **Συμμετέχοντες
Εκπαιδευτικοί :** Μπουμπούκης Κωνσταντίνος ΠΕ11, Ψαρός Στράτος ΠΕ03,
Στεργιοπούλου Ιωάννα ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2014-15**
4. «Φυσικό περιβάλλον. Δάσος, πηγή ζωής», **Συντονιστής :** Μπουμπούκης
Κωνσταντίνος ΠΕ11, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Τριανταφύλλου Μαρία ΠΕ11,
Στεργιοπούλου Ιωάννα ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2015-16**

(61) Ελληνογαλλική Σχολή «Άγιος Ιωσήφ» Γυμνάσιο

1. «Δρόμοι του νερού στην Αιτωλοακαρνανία», **Συντονίστρια** : Κλουικιώτου Μαρία ΠΕ4, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Παπαθανάση Ελένη ΠΕ02, Λιάμης Ηλίας ΠΕ16, Καραβασίλης Δημήτρης ΠΕ01, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Η δεύτερη ζωή των πραγμάτων», **Συντονιστής** : Σπύρος Θεόδωρος ΠΕ10, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Μπαρτζή Μαρία ΠΕ05, Σημαιάκη Ελένη ΠΕ08, **Σχ. Έτος 2015-16**

(62) Ελληνογαλλική Σχολή Ουρσουλινών Γυμνάσιο

1. «Το δάσος ως ρυθμιστής του υδρολογικού κύκλου», **Συντονίστρια** : Τρυφωνίδου Ευαγγελία ΠΕ12, **Σχ. Έτος 2011-12**

(63) "Η Ελληνική Παιδεία" Ιδιωτικό Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής

1. «Ο χρυσός της Ελλάδας - λάδι/ελιά», **Συντονίστρια** : Μαβή Μαρία ΠΕ06, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Ηλιοπούλου Άρτεμη ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2015-16**
2. «Αλλάζω κλίμα – Πρασινίζω», **Συντονίστρια** : Αντωνίου Παναγιώτα ΠΕ04.04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Κωνσταντοπούλου Αγγελική ΠΕ80, Σεβαστός Αντώνης ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2018-19**

(64) Ιόνιος Σχολή Αμαρουσίου Γυμνάσιο

1. «Περιβαλλοντικές και Κοινωνικές Επιπτώσεις μεγάλων Τεχνικών Έργων του 20ου και 21ου αιώνα», **Συντονίστρια** : Παράσχη Ανδριανή ΠΕ04.04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Αντωνίου Ζωή ΠΕ02, Γιωργίτσης Γεώργιος ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2018-19**

(65) Ιόνιος Σχολή Φιλοθέης Γυμνάσιο

1. «Η γοητεία της θάλασσας», **Συντονίστρια** : Επιτηδείου Μαρία ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Αντωνίου Ζέτα ΠΕ02, Πιπίνου Αντωνία ΠΕ04.02, **Σχ. Έτος 2012-13**
2. «Παραγωγή τροφίμων και βιώσιμη ανάπτυξη», **Συντονιστής** : Γεωργακόπουλος Κωνσταντίνος ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2014-15**
3. «Μεσόγειος : Βιοποικιλότητα και πώς επηρεάζονται οι μεσογειακοί λαοί», **Συντονίστρια** : Επιτηδείου Μαρία ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Φακίνου Ειρήνη ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2015-16**
4. «Αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά της Ελλάδας και η χρήση τους από την αρχαιότητα έως σήμερα», **Συντονίστρια** : Μαυραγάνη Βασιλική ΠΕ07, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Φακίνου Ειρήνη ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2016-17**
5. «Έχει ο καιρός γυρίσματα», **Συντονίστρια** : Σφιχτέλλη Δάφνη ΠΕ04.01, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Πιπίνου Αντωνία ΠΕ04.02, **Σχ. Έτος 2016-17**
6. «Περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις μεγάλων τεχνικών έργων του 20ού και 21ου αιώνα», **Συντονιστής** : Ιωάννης Μανδηλαράς ΠΕ12.04, **Συμμετέχουσες**

Εκπαιδευτικοί : Πιπίνου Αντωνία ΠΕ04.02, Σφιχτέλλη Δάφνη ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2017-18**

7. «Περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις μεγάλων τεχνικών έργων του 20ού και 21ου αιώνα», **Συντονιστής :** Ιωάννης Μανδηλαράς ΠΕ82, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Πιπίνου Αντωνία ΠΕ04.02, Σφιχτέλλη Δάφνη ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2018-19**

(66) Κολλέγιο Αθηνών Γυμνάσιο

1. «Φύση χωρίς σκουπίδια», **Συντονίστρια :** Κάρας Βιργινία ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Βρανοπούλου Μαρία ΠΕ02, Πολύζος Χρήστος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Οικολογικά σχολεία – απορρίμματα - ανακύκλωση», **Συντονίστρια :** Βρανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Κάρας Βιργινία ΠΕ15, Πολύζος Χρήστος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2011-12**
3. «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας : εφαρμογές και προοπτικές στην Ελλάδα», **Συντονίστρια :** Μοσχονά Ουρανία ΠΕ04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Γεωργούλη Αικατερίνη-Άννα ΠΕ04, Σιεηττάνη Κωνσταντία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2011-12**
4. «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας : εφαρμογές και προοπτικές στην Ελλάδα», **Συντονίστρια :** Μοσχονά Ουρανία ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Γεωργούλη Αικατερίνη-Άννα ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2012-13**
5. «Μια λίμνη, μια ιστορία», **Συντονίστρια :** Γεωργούλη Αικατερίνη-Άννα ΠΕ04, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός :** Χαρατσής Ευάγγελος ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2013-14**
6. «Οικολογικά σχολεία», **Συντονίστρια :** Βρανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Πολύζος Χρήστος ΠΕ11, Κάρας Βιργινία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2013-14**
7. «Επιστροφή στο φυσικό περιβάλλον», **Συντονίστρια :** Κάρας Βιργινία ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Πολύζος Χρήστος ΠΕ11, Βρανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2013-14**
8. «Κεφαλλονιά και περιβάλλον», **Συντονίστρια :** Κάρας Βιργινία ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Νταβαρίνου Αγγελική ΠΕ02, Ζήση Λαμπρινή ΠΕ02, Δομεστίνης Γεώργιος ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2014-15**
9. «Οικολογικά Σχολεία», **Συντονίστρια :** Βρανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κάρας Βιργινία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2014-15**
10. «Ζώντας στη γη της ελιάς», **Συντονιστής :** Χαρατσής Ευάγγελος ΠΕ04.04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κυραγιάννη Νικολέττα-Άννα ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2014-15**
11. «Ζώντας στη γη της ελιάς», **Συντονίστρια :** Γεωργούλη Αικατερίνη-Άννα ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κυραγιάννη Νικολέττα-Άννα ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2015-16**
12. «Φύση χωρίς σκουπίδια», **Συντονίστρια :** Βρανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κάρας Βιργινία ΠΕ15, **Σχ. Έτος 2015-16**
13. «Φιλοζωικές δράσεις», **Συντονίστρια :** Βαλληγδρά Άννα-Λουίζα ΠΕ05, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Χρηστίδου Μαρία ΠΕ05, Σαγάνη Αρετή ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2016-17**
14. «Ζώντας στη γη της ελιάς», **Συντονίστρια :** Γεωργούλη Αικατερίνη-Άννα ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός :** Κυραγιάννη Νικολέττα-Άννα ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2016-17**

15. «Φύση χωρίς σκουπίδια», **Συντονίστρια** : Κάρας Βιργινία ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Παπαθεοδώρου Αθανάσιος ΠΕ02, Χριστόπουλος Δημήτριος ΠΕ06, **Σχ. Έτος 2016-17**
16. «Φιλοζωικές δράσεις», **Συντονίστρια** : Βαλληνδρά Άννα-Λουίζα ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Χρηστίδου Μαρία ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2017-18**
17. «Ζώντας στη γη της ελιάς», **Συντονίστρια** : Γεωργούλη Αικατερίνη-Άννα ΠΕ04, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Κυραγιάννη Νικολέττα-Άννα ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2017-18**
18. «Φύση χωρίς σκουπίδια», **Συντονίστρια** : Κάρας Βιργινία ΠΕ15, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Βρανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
19. «Φύση χωρίς σκουπίδια», **Συντονίστρια** : Βρανοπούλου Μαρία ΠΕ02, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Κάρας Βιργινία ΠΕ80, **Σχ. Έτος 2018-19**
20. «Ζώντας στη γη της ελιάς», **Συντονίστρια** : Κυραγιάννη Νικολέττα-Άννα ΠΕ04.04, **Σχ. Έτος 2018-19**
21. «Φιλοζωικές δράσεις», **Συντονίστρια** : Βαλληνδρά Άννα-Λουίζα ΠΕ05, **Συμμετέχουσα Εκπαιδευτικός** : Χρηστίδου Μαρία ΠΕ05, **Σχ. Έτος 2018-19**

(67) Κολλέγιο Ψυχικού Γυμνάσιο

1. «Ο κύκλος του νερού», **Συντονιστής** : Παπαθεοχάρης Ιωάννης ΠΕ04, **Σχ. Έτος 2011-12**

(68) Σχολή Μωραΐτη - Γυμνάσιο

1. «Βιώσιμες προσεγγίσεις στις σχολικές μετακινήσεις», **Συντονίστρια** : Πρωτοπαπά Ιωάννα ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Λατσούδης Παναγιώτης ΠΕ14, Μόσχου Μαρία ΠΕ07, Ρούτνερ Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Υπεύθυνη κατανάλωση και απορρίμματα στη θάλασσα», **Συντονίστρια** : Πρωτοπαπά Ιωάννα ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Λατσούδης Παναγιώτης ΠΕ14, Μόσχου Μαρία ΠΕ07, Ρούτνερ Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Υπεύθυνη κατανάλωση και θάλασσα», **Συντονιστής** : Λατσούδης Παναγιώτης ΠΕ14, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Πρωτοπαπά Ιωάννα ΠΕ15, Μόσχου Μαρία ΠΕ07, Ρούτνερ Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2013-14**
4. «Ζωή με ποικιλία-ζωή με μονοτονία : βιοποικιλότητα σε κίνδυνο», **Συντονιστής** : Λατσούδης Παναγιώτης ΠΕ14, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Πρωτοπαπά Ιωάννα ΠΕ15, Ρούτνερ Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2014-15**
5. «Περιορίζουμε το οικολογικό αποτύπωμα του σχολείου μας», **Συντονιστής** : Λατσούδης Παναγιώτης ΠΕ14, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Πρωτοπαπά Ιωάννα ΠΕ15, Ρούτνερ Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2015-16**
6. «Αστικές επιλογές με εξοχικό αντίκτυπο», **Συντονίστρια** : Πρωτοπαπά Ιωάννα ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Λατσούδης Παναγιώτης ΠΕ14, Ρούτνερ Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2016-17**
7. «Από το αειφόρο δάσος, στην αειφόρο διαχείριση ενέργειας», **Συντονίστρια** : Πρωτοπαπά Ιωάννα ΠΕ15, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Λατσούδης Παναγιώτης ΠΕ14, Ρούτνερ Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2017-18**

8. «Διαχείριση περιβάλλοντος για την προστασία του πολίτη», **Συντονίστρια :** Πρωτοπαπά Ιωάννα ΠΕ80, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Λατσούδης Παναγιώτης ΠΕ88, Ρούτνερ Χριστίνα ΠΕ07, **Σχ. Έτος 2018-19**

**ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ
ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ Δ.Δ.Ε. Β' ΑΘΗΝΑΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΤΩΝ 2011-12
ΕΩΣ ΚΑΙ 2017-18**

(1) <u>Ειδικό Γυμνάσιο Κωφών και Βαρηκόνων Αγίας Παρασκευής</u>	(2) <u>Ειδικό Γενικό Λύκειο Κωφών και Βαρηκόνων Αγίας Παρασκευής</u>	(3) <u>Ε.Ε.Ε.Κ. Ηρακλείου Αττικής</u>	(4) <u>Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και Βαρηκόνων Αγ. Παρασκευής (2016-17/Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής – 2017-18/Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς και βαρήκοους μαθητές)</u>

(1) Ειδικό Γυμνάσιο Κωφών και Βαρηκόνων Αγίας Παρασκευής

1. «Απολιθωμένο δάσος και κλιματική αλλαγή», **Συντονίστρια** : Σίμου Ιωάννα ΠΕ04.01-50, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Ζάχος Παντελής ΠΕ30, Σταθοπούλου Ιωάννα ΠΕ03.50, **Σχ. Έτος 2017-18**
2. «Η Φύση επαναστατεί φορώντας κίτρινα γιλέκα», **Συντονίστρια** : Θωμά Μαρία ΠΕ04.01 ΕΑΕ, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Καγιοπούλου Μανουέλα-Καία ΠΕ23, Τριανταφυλλίδη Θεώνη ΠΕ03 ΕΑΕ, **Σχ. Έτος 2018-19**

(2) Ειδικό Γενικό Λύκειο Κωφών και βαρηκόνων Αγίας Παρασκευής

1. «Αλλάζουμε συμπεριφορά. Ανακυκλώ S.O.S τε!», **Συντονίστρια** : Σίμου Ιωάννα ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Μαυρέας Δημήτρης ΠΕ02, Τσουκαλάς Βασίλειος ΠΕ03, Παναγιωτοπούλου Γεωργία ΠΕ04.01, **Σχ. Έτος 2012-13**
2. «"Ωχ! Το μάτι μου!" - Οπτική ρύπανση», **Συντονίστρια** : Σταθοπούλου Ιωάννα ΠΕ03.50, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Θωμά Μαρία ΠΕ04-01-50, Στριφτού Αγγελική ΠΕ19-50, **Σχ. Έτος 2014-15**
3. «Περιβάλλον και τροφή - βιολογικά προϊόντα», **Συντονίστρια** : Ευταξία Ελένη ΠΕ02, **Συμμετέχων Εκπαιδευτικός** : Παπαδημητρίου Νικόλαος ΠΕ11, **Σχ. Έτος 2015-16**
4. «Θησαυρός από πέτρα στη Μυτιλήνη», **Συντονίστρια** : Παπακωνσταντίνου Μαριλένα ΠΕ01, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Κρεωνίδου Ευαγγελία ΠΕ02, Ευταξία Ελένη ΠΕ02, **Σχ. Έτος 2017-18**
5. «Η Φύση διαμαρτύρεται φορώντας κίτρινα γιλέκα», **Συντονίστρια** : Σταθοπούλου Ιωάννα ΠΕ03 ΕΑΕ, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Νταφόπουλος Νικόλαος ΠΕ78 ΕΑΕ, Παπαβασιλείου Μαρία-Σοφία ΠΕ30, **Σχ. Έτος 2018-19**

(3) Ε.Ε.Ε.Κ. Ηρακλείου Αττικής

1. «Θέλω η φύση να με ακουμπήσει, παρακαλώ!», **Συντονίστρια** : Ντίκου Ευαγγελία-Εσπεράντζα ΠΕ10, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί** : Τσιρίδου Παρασκευή ΠΕ18-12, Φιλίππου Παναγιώτα ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2013-14**
2. «Κόντρα στο ρεύμα», **Συντονίστρια** : Αναστασίου Ευαγγελία-Μαρία ΠΕ14.04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί** : Βασιλειάδου Μάρθα ΠΕ16.01, Γρηγορόπουλος Φώτιος ΠΕ18.12, **Σχ. Έτος 2016-17**

3. «Μάθε, νοιώσε, δράσε. Μαζί για θάλασσες χωρίς σκουπίδια», **Συντονίστρια :** Παντελίδου Δέσποινα ΠΕ18.12, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Τοπάλη Γεωργία ΠΕ14.04, Μαρίνου-Ξάνθου Μαρία, **Σχ. Έτος 2016-17**
4. «Ανάκτηση της ζωής του χαρτιού», **Συντονίστρια :** Πατσιαδά Ευανθία ΠΕ10, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Παντελίδου Δέσποινα ΠΕ18.12, Καρατάσιου Αγγελική ΠΕ18.36, **Σχ. Έτος 2017-18**

(4) Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και βαρηκόνων Αγ. Παρασκευής (2016-17/Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής – 2017-18/Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο-Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς και βαρήκοους μαθητές)

1. «Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΔΙΕΞΟΔΟΣ ΣΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ», **Συντονίστρια :** Φλουρέντζου Γεωργία ΠΕ14.04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Ρεγκούτα Ε. ΠΕ18.36, Καζαντινος Κωνσταντίνος ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2011-12**
2. «Φωτογραφία και περιβάλλον», **Συντονιστής :** Κοσμάτος Πολύβιος ΠΕ04.01, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ14.04, Αρμενιάκου Αγάπη ΠΕ19, Σακελλαροπούλου Γεωργία ΠΕ19, Λουκίσας Θεόδωρος ΠΕ23, **Σχ. Έτος 2012-13**
3. «Η ζωή μας με τις δασικές πυρκαγιές», **Συντονιστής :** Μαντζώρος Νικόλαος ΠΕ11, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Χριστοδούλου Βασίλης ΠΕ14, Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ19, **Σχ. Έτος 2012-13**
4. «Στυμφαλία : Μια βόλτα στο μυθικό - μυστηριακό υδροβιότοπο», **Συντονίστρια :** Ευταξία Ελένη ΠΕ02, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Φλουρέντζου Γεωργία ΠΕ14.04, Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ18.12, **Σχ. Έτος 2013-14**
5. «Η φύση παράγει τέχνη και πολιτισμό», **Συντονίστρια :** Αθανασοπούλου Παυλίνα ΠΕ08, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ14.04, Βαγενά Ευαγγελία ΠΕ20.50, **Σχ. Έτος 2013-14**
6. «Μέλισσα και περιβάλλον», **Συντονίστρια :** Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ18.12, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ31, Κοσμάτος Πολύβιος ΠΕ04.01.50, **Σχ. Έτος 2013-14**
7. «Αρωματικά φυτά και βότανα - οι πολύτιμοι σύμμαχοί μας», **Συντονίστρια :** Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ14.04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Κοσμάτος Πολύβιος ΠΕ04, Περράκη Γεωργία ΠΕ21, Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2014-15**
8. «Μέλισσα και ελιά. Τα ευεργετικά τους προϊόντα», **Συντονίστρια :** Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ18.12, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Αποστόλου Κωνσταντίνα ΠΕ02, Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ31, **Σχ. Έτος 2014-15**
9. «Αναβαθμίζοντας το περιβάλλον που ζούμε», **Συντονίστρια :** Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ14.04, Τιμπίδη Γεωργία ΠΕ03, **Σχ. Έτος 2015-16**
10. «Πετώ ... Πετώ ... - Τίποτα δεν πετώ!», **Συντονίστρια :** Ζαρόκωστα Ματίνα ΠΕ18.12, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ31, **Σχ. Έτος 2015-16**
11. «Ο μικρός αρχιτέκτονας δρα οικολογικά στην αυλή του σχολείου», **Συντονίστρια :** Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, **Συμμετέχοντες Εκπαιδευτικοί :** Ντέσκου Παρασκευή ΠΕ23, Ίσαρης Νικόλαος ΠΕ31, **Σχ. Έτος 2016-17**

- 12.«Παράγω-καταναλώνω-ανακυκλώνω», Συντονίστρια :** Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04,
Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί : Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ14.04, Τετριμέλη Χριστίνα ΠΕ14.04,
Σχ. Έτος 2017-18
- 13.«Χρώματα και αρώματα - γεύομαι – θεραπεύομαι», Συντονίστρια :** Ζαρόκωστα
Ματίνα ΠΕ18.12, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Πιστολά Ελένη ΠΕ14.04, Τετριμέλη
Χριστίνα ΠΕ14.04, **Σχ. Έτος 2017-18**
- 14.«Το οξειδάνιο ανακυκλώνεται», Συντονίστρια :** Τετριμέλη Χριστίνα ΠΕ 88.01,
Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί : Παπαευαγγέλου Χριστίνα ΠΕ 04.02, Μαρκουλάκη
Ερασμία ΠΕ 86, **Σχ. Έτος 2018-19**
- 15.«Πορευόμενοι έξυπνα και δημιουργικά προς την αειφορία», Συντονίστρια :** Κασαπάκη
Αριάδνη ΠΕ 08 ΕΑΕ, **Συμμετέχουσες Εκπαιδευτικοί :** Τετριμέλη Χριστίνα ΠΕ 88.01,
Χαϊκάλη Μαρία ΠΕ 88.01, **Σχ. Έτος 2018-19**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΩΝ
ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΤΩΝ 2012-13 ΕΩΣ 2017-18

ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΕΥΘΥΝΗ Π.Ε., κ. ΒΑΡΒΑΡΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

Με την σύνταξη και αποστολή ερωτηματολογίου στους εκπαιδευτικούς που συμμετείχαν στις Παιδαγωγικές Ομάδες των Προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, συνέλεξα στοιχεία τα οποία χρησιμοποίησα για περαιτέρω στατιστική επεξεργασία. Κατά το Σχολικό έτος 2011-12, από τα 93 προγράμματα που είχαν εγκριθεί, απέστειλαν οι εκπαιδευτικοί σε έντυπη μορφή 40 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια.

Παρόμοιο αποτέλεσμα είχα και κατά τη συλλογή των απολογιστικών στοιχείων του Σχολικού Έτους 2012-13. Από το Σχολικό Έτος 2013-14 και μετά, με την υποβολή των στοιχείων των προγραμμάτων μέσω του ερωτηματολογίου που είχε δημιουργηθεί με Google Forms, το ποσοστό των απολογιστικών στοιχείων που παρέλαβα, έφτασε σχεδόν στο 100% των προγραμμάτων.

Το ερωτηματολόγιο που στάλθηκε στα σχολεία την πρώτη χρονιά, είναι το παρακάτω :

A. Παρακαλούμε να απαντηθούν οι παρακάτω ερωτήσεις από τους καθηγητές που ανέλαβαν προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης κατά το σχολικό έτος 2011-2012 και να αποσταλούν στο γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είτε με φαξ στο 2106000870, είτε ηλεκτρονικά στο grpere@dide-v-ath.att.sch.gr.

ΣΧΟΛΕΙΟ :		
ΤΗΛ. :	ΦΑΞ :	e-mail:
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ		
ΤΗΛ. :		e-mail:

1. Ποιος είναι ο τίτλος του προγράμματος που υλοποιήσατε στο σχολείο σας κατά τη σχολική χρονιά 2011-2012;
2. Συμπλήρωση ωραρίου; (αριθμός ωρών)
3. Ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα ;
4. Πόση ήταν η διάρκεια του προγράμματος (μήνες);
5. Έγινε παρουσίαση του προγράμματος στη σχολική κοινότητα ή στην τοπική κοινωνία;
6. Ποια μέθοδο ακολουθήσατε κατά την υλοποίηση του προγράμματος; (ερευνητικής εργασίας, επίλυση προβλήματος,άλλη)

7. Ποια μεθοδολογικά εργαλεία και τεχνικές χρησιμοποιήσατε; (Καταιγισμός ιδεών, εννοιολογικός χάρτης, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, φύλλα εργασίας, μελέτη πεδίου, παιχνίδι ρόλων, δραματοποίηση, φωτογράφιση-βιντεοσκόπηση, καλλιτεχνικές δημιουργίες, τήρηση ημερολογίου κ.λπ)

8. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, συνεργαστήκατε με :

Ο.Τ.Α
Μ.Κ.Ο
Κυβερνητικούς φορείς (Υπουργεία, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, κ.λπ)
ΑΕΙ

9. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, είχατε διεθνείς συνεργασίες (Comenius, eTwinning, κ.λπ);

10. Ποιες διδακτικές-εκπαιδευτικές επισκέψεις πραγματοποιήσατε στα πλαίσια του προγράμματος; (αναφέρετε τον τόπο και τον αριθμό των ημερών μετακίνησης).

11. Συμμετείχατε σε θεματικά δίκτυα (τοπικά, εθνικά, διεθνή), εγκεκριμένα από το Υπουργείο Παιδείας και αν ναι, σε ποια και ποιος ήταν ο συντονιστικός τους φορέας;

12. Αναφέρετε τους τίτλους των προγραμμάτων τα οποία έχετε αναλάβει τα προηγούμενα σχολικά έτη.

13. Έχετε επιμορφωθεί σε Κ.Π.Ε, ή με παρακολούθηση ημερίδων ή σεμιναρίων που έχουν διοργανωθεί από διάφορους φορείς; Αναφέρετε τους τίτλους των προγραμμάτων επιμόρφωσής σας, τη διάρκεια και τους φορείς που πραγματοποίησαν τις επιμορφώσεις.

Β. Παρακαλούμε να απαντηθούν οι παρακάτω ερωτήσεις από τους καθηγητές που συμμετείχαν σε προγράμματα Π.Ε κατά το σχολικό έτος 2011-2012.

ΣΧΟΛΕΙΟ :		
ΤΗΛ. :	ΦΑΞ :	e-mail:
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ		
ΤΗΛ. :		e-mail:

1. Ποιος είναι ο τίτλος του προγράμματος που υλοποιήσατε στο σχολείο σας κατά τη σχολική χρονιά 2011-2012;

2. Συμπλήρωση ωραρίου; (αριθμός ωρών)

3. Αναφέρετε τους τίτλους των προγραμμάτων τα οποία έχετε αναλάβει τα προηγούμενα σχολικά έτη.

4. Έχετε επιμορφωθεί σε Κ.Π.Ε, ή με παρακολούθηση ημερίδων ή σεμιναρίων που έχουν διοργανωθεί από διάφορους φορείς; Αναφέρετε τους τίτλους των προγραμμάτων επιμόρφωσής σας, τη διάρκεια και τους φορείς που πραγματοποίησαν τις επιμορφώσεις.

Το προηγούμενο ερωτηματολόγιο, εξελίχθηκε σε google form, από το επόμενο Σχολικό Έτος, η οποία απαιτούσε πολύ μικρό χρόνο για τη συμπλήρωσή της από τους εκπαιδευτικούς και έδινε τη δυνατότητα για ευκολότερη επεξεργασία δεδομένων. Παραθέτω παρακάτω μόνον τη φόρμα για τους συντονιστές και τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς στις παιδαγωγικές ομάδες των προγραμμάτων Π.Ε. για το Σχ. Έτος 2016-17, η οποία παρέμεινε η ίδια με μικρές τροποποιήσεις και για το Σχ. Έτος 2017-18:

Ερωτηματολόγιο συντονιστών Εκπαιδευτικών σε προγράμματα Π.Ε. 2016-2017

* Απαιτείται

Στοιχεία Εκπαιδευτικού

Παρακαλώ συμπληρώστε με Πεζά (Όνομα-Επώνυμο)

1. Όνομα *

2. Επώνυμο *

3. Σχολική Μονάδα *

Επιλέξτε από την λίστα

4. Τηλέφωνο Σχολικής Μονάδας

5. Ηλεκτρονική Διεύθυνση επικοινωνίας Σχολικής Μονάδας

6. Τηλέφωνο επικοινωνίας (κινητό) - Εκπαιδευτικού *

7. Ηλεκτρονική Διεύθυνση επικοινωνίας - Εκπαιδευτικού *

8. Ειδικότητα, ΠΕ *

Στοιχεία Προγράμματος Π.Ε.

9. Ποιος είναι ο τίτλος του προγράμματος που υλοποιήσατε στο σχολείο σας κατά τη σχολική χρονιά 2016-2017; *

Επιλέξτε από την λίστα (Αλφαβητική ταξινόμηση)
Να επισημειώνεται μόνο μία έλλειψη

10. Αριθμός μαθητών που συμμετείχαν αρχικά στο πρόγραμμα *

11. Αριθμός μαθητών που συμμετείχαν συστηματικά έως το τέλος του προγράμματος *

12. 4. Ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα; *

(το πρόγραμμα θεωρείται ότι ολοκληρώθηκε εφόσον η διάρκειά του ήταν τουλάχιστον 5 μήνες)
Να επισημειώνεται μόνο μία έλλειψη.

ΝΑΙ
 ΟΧΙ

13. 5. Πόση ήταν η διάρκεια του προγράμματος; *

Να συμπληρωθεί, ακόμα κι αν δεν ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα
Να επισημειώνεται μόνο μία έλλειψη.

1 2 3 4 5 6 7 8
Μήνες

14. 6. Έγινε παρουσίαση του προγράμματος στη σχολική κοινότητα ή στην τοπική κοινωνία; *

Να επισημειώνεται μόνο μία έλλειψη.

ΝΑΙ
 ΟΧΙ

15. 7. Αν έγινε παρουσίαση προγράμματος (που έγινε και ποιοι την παρακολούθησαν)

Συμπληρώνεται μόνο στην περίπτωση που η απάντηση στην Ερ. 7 ήταν ΝΑΙ - Π.χ. στο σχολείο και την παρακολούθησε το σύνολο των μαθητών

16. 8. Ποιες μεθόδους ακολουθήσατε κατά την υλοποίηση του προγράμματος; *

Στο πεδίο [Άλλο], παρακαλώ προσδιορίστε ποιά μέθοδο χρησιμοποιήσατε"
Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Μέθοδος Project
 Μέθοδος Επίλυσης Προβλήματος
 Συστημική Προσέγγιση
 Άλλο: _____

17. 9. Ποια μεθοδολογικά εργαλεία και τεχνικές χρησιμοποιήσατε; *

Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από ένα - Στο πεδίο [Άλλο], παρακαλώ προσδιορίστε τις τεχνικές που χρησιμοποιήσατε
Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Μελέτη πεδίου
 Περιβαλλοντικό μονοπάτι
 Συζήτηση σε ομάδες και στην τάξη
 Επισκόπηση απόψεων
 Μελέτη χαρακτηριστικής περίπτωσης
 Χαρτογράφηση εννοιών
 Συνεντεύξεις
 Αντιπαράθεση ιδεών
 Καταιγισμός ιδεών
 Πειράματα
 Κατασκευή μακετών
 Οργάνωση εκδηλώσεων
 Θεατρικά δρώμενα
 Παιχνίδια
 Άλλο: _____

18. 10. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, συνεργαστήκατε με *

Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από ένα - Στο πεδίο [Άλλο], παρακαλώ προσδιορίστε
Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Ο.Τ.Α (Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης)
 Μ.Κ.Ο (μη κυβερνητικές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις)
 Κυβερνητικούς φορείς (Υπουργεία, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, κ.λπ)
 ΑΕΙ, ΤΕΙ
 Κ.Π.Ε.
 Κανένα από τα παραπάνω
 Άλλο: _____

19. 11. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, είχατε συνεργασίες *

Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από ένα - Στο πεδίο [Άλλο], παρακαλώ προσδιορίστε
Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Διεθνείς : Comenius
 Διεθνείς : eTwinning
 Συνεργασίες με άλλα σχολεία
 Κανένα από τα παραπάνω
 Άλλο: _____

20. 12. Ποιες διδακτικές-εκπαιδευτικές επισκέψεις πραγματοποιήσατε στα πλαίσια του προγράμματος; (αναφέρετε τον τόπο και τον αριθμό των ημερών μετακίνησης) *

21. 13. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις μεμονωμένων ατόμων (ειδικών επιστημόνων και επαγγελματιών) ή Μ.Κ.Ο. ή άλλων εκπροσώπων φορέων στο σχολείο για ενημέρωση της περιβαλλοντικής σας ομάδας; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- ΝΑΙ
 ΟΧΙ

22. 14. Αναφέρετε τους φορείς ή τα μεμονωμένα άτομα που επισκεφθήκαν και ενημέρωσαν την περιβαλλοντική σας ομάδα

Συμπληρώνετε μόνο στην περίπτωση που η απάντηση στην Ερ. 14 ήταν ΝΑΙ

23. 15. Διοργανώσατε ή συμμετείχατε σε δράσεις κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος, ή μετά την ολοκλήρωσή του; *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Διοργάνωση
 Συμμετοχή
 Κανένα από τα παραπάνω

24. 16. Περιγράψτε τη δράση σας

Συμπληρώνετε μόνο στην περίπτωση που διοργανώσατε ή συμμετείχατε σε δράση - Στο πεδίο Στο πεδίο [Άλλο], παρακαλώ προσδιορίστε

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Καθαρισμός παραλίας
 Δενδροφυτεύσεις
 Συμμετοχή σε εθελοντικές ομάδες
 Let's Do it Greece
 Ανταποδοτική Ανακύκλωση
 Κανένα από τα παραπάνω
 Άλλο: _____

25. 17. Συμμετείχατε σε θεματικά δίκτυα, εγκεκριμένα από το Υπουργείο Παιδείας *

Στο πεδίο [Άλλο], παρακαλώ προσδιορίστε

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Τοπικά
 Περιφερειακά
 Εθνικά Δίκτυα Κ.Π.Ε. (Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης)
 Εθνικά Δίκτυα Μ.Κ.Ο. (Μη Κυβερνητικών μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων)
 Διεθνή Δίκτυα Μ.Κ.Ο.
 Κανένα από τα παραπάνω
 Άλλο: _____

26. 18. Εφόσον συμμετείχατε σε κάποιο δίκτυο αναφέρετε το όνομα και το συντονιστικό του φορέα

27. 19. Έχετε επιμορφωθεί σε *

Στο πεδίο «Άλλο», παρακαλώ προσδιορίστε

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Κ.Π.Ε. (Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) εντός Αττικής
 Κ.Π.Ε. (Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) εκτός Αττικής
 Μ.Κ.Ο. . (Μη Κυβερνητικών μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων)
 Α.Ε.Ι. / Τ.Ε.Ι.
 Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
 Δνση Εκπαίδευσης
 Κανένα από τα παραπάνω
 Άλλο: _____

28. 20α. Επιλέξτε μόνον εφόσον έχετε επιμορφωθεί σε Κ.Π.Ε. εντός Αττικής (Έτος τελευταίας επιμόρφωσης)

Παράδειγμα : Τελευταία επιμόρφωση στο ΚΠΕ Αργυρούπολης το 2014, επιλέγετε το έτος 2014

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	2014	2015	2016	2017
Κ.Π.Ε. Αργυρούπολης	☐	☐	☐	☐
Κ.Π.Ε. Δραπετσώνας	☐	☐	☐	☐
Κ.Π.Ε. Ελευσίνας	☐	☐	☐	☐
Κ.Π.Ε. Λαυρίου	☐	☐	☐	☐

29. 20β. Κ.Π.Ε. εμβέλειας εκτός Αττικής (Αφορά την Ερ. 20γ)

Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από ένα
Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Άμφισσας Φωκίδας
- Στυλίδας Φθιώτιδας
- Κλειτορίας-Ακράτας Αχαΐας
- Περτουλίου-Τρικαίων Τρικάλων
- Κισσάβου - Μαυροβουνίου & Ελασσόνας Λαρίσης
- Σικυωνίων Κορινθίας
- Αρχανών-Ρούβα-Γουβών Ηρακλείου
- Ανωγείων Ρεθύμνου
- Ευεργέτουλα Λέσβου

30. 20γ. Επιλέξτε μόνον εφόσον έχετε επιμορφωθεί σε Κ.Π.Ε. εκτός Αττικής (Έτος τελευταίας επιμόρφωσης)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	2014	2015	2016	2017
Κ.Π.Ε. εμβέλειας	☐	☐	☐	☐
Κ.Π.Ε. εκτός εμβέλειας	☐	☐	☐	☐

Αξιολόγηση του προγράμματος

31. 21. Αξιολογείστε την επίτευξη των στόχων του προγράμματος *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Πάρα πολύ καλή
- Πολύ καλή
- Αρκετά καλή
- Καθόλου καλή

32. 22. Αξιολογείστε τη συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Πάρα πολύ καλή
- Πολύ καλή
- Αρκετά καλή
- Καθόλου καλή

33. 23. Πόσα προγράμματα Π.Ε. έχετε αναλάβει ως υπεύθυνος έως σήμερα *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- 1 έως 5
- 6 έως 10
- Περισσότερα από 10
- Κανένα

34. 24. Σε πόσα προγράμματα Π.Ε. έχετε συμμετάσχει στην παιδαγωγική ομάδα έως σήμερα *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- 1 έως 5
- 6 έως 10
- Περισσότερα από 10
- Κανένα

35. 25. Σε ποιους τομείς επιθυμείτε επιμόρφωση *

Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από ένα - Στο πεδίο Άλλο *Παρακαλώ προσδιορίστε *

Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Ακραία καιρικά φαινόμενα – φυσικές καταστροφές – κλιματική αλλαγή
- Αστικό οικοσύστημα - ρύπανση
- Ενεργειακό ζήτημα – Οικολογικό Αποτύπωμα - Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Απορρίμματα - Επανάχρηση - Ανακύκλωση
- Διαχείριση υδάτινων πόρων, θαλάσσια-ποτάμια-λιμναία οικοσυστήματα
- Διδακτικές Τεχνικές
- Ανθρώπινα δικαιώματα
- Μεθοδολογία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (project, επίλυση προβλήματος, συστηματική προσέγγιση)
- Τ.Π.Ε. (πλατφόρμα Moodle, animation, power point, δημιουργία ιστοσελίδας, blog)
- Άλλο: _____

Ερωτηματολόγιο συμμετεχόντων Εκπαιδευτικών σε προγράμματα Π.Ε. 2016-2017

* Απαιτείται

Στοιχεία Εκπαιδευτικού

Παρακαλώ συμπληρώστε με Πεζά (Όνομα-Επώνυμο)

1. Όνομα *

2. Επώνυμο *

3. Σχολική Μονάδα *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

4. Τηλέφωνο Σχολικής Μονάδας

5. Ηλεκτρονική Διεύθυνση επικοινωνίας Σχολικής Μονάδας

6. Τηλέφωνο επικοινωνίας (κινητό) - Εκπαιδευτικού *

7. Ηλεκτρονική Διεύθυνση επικοινωνίας - Εκπαιδευτικού *

8. Ειδικότητα, ΠΕ *

Στοιχεία Προγράμματος Π.Ε.

9. 1. Ποιος είναι ο τίτλος του προγράμματος που υλοποιήσατε στο σχολείο σας κατά τη σχολική χρονιά 2016-2017 *

*Επιλέξτε από την λίστα (Αλφαβητική ταξινόμηση)
Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.*

Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

10. 2. Έχετε επιμορφωθεί σε *

*Στο πεδίο [Άλλο], παρακαλώ προσδιορίστε
Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.*

- Κ.Π.Ε. (Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) εντός Αττικής
- Κ.Π.Ε. (Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης) εκτός Αττικής
- Μ.Κ.Ο. . (Μη Κυβερνητικών μη Κερδοσκοπικών Οργανώσεων)
- Α.Ε.Ι. / Τ.Ε.Ι.
- Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης
- Δνση Εκπαίδευσης
- Κανένα από τα παραπάνω
- Άλλο: _____

11. 3α. Επιλέξτε μόνον εφόσον έχετε επιμορφωθεί σε Κ.Π.Ε. εντός Αττικής (Έτος τελευταίας επιμόρφωσης)

*Παράδειγμα : Τελευταία επιμόρφωση στο ΚΠΕ Αργυρούπολης το 2016, επιλέγετε το έτος 2014
Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.*

	2014	2015	2016	2017
Κ.Π.Ε. Αργυρούπολης	☐	☐	☐	☐
Κ.Π.Ε. Δραπετσώνας	☐	☐	☐	☐
Κ.Π.Ε. Ελευσίνας	☐	☐	☐	☐
Κ.Π.Ε. Λαυρίου	☐	☐	☐	☐

12. 3β. Κ.Π.Ε. εμβέλειας εκτός Αττικής (Αφορά την Ερ. 3γ)

Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από ένα
Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

- Αμφισσας
- Στυλίδας
- Κλειτορίας-Ακράτας
- Περτουλίου-Τρικάϊων
- Κισσάβου - Μαυροβουνίου & Ελασσόνας
- Σικυωνίων
- Αρχανών-Ρούβα-Γουβών
- Ανωγείων
- Ευεργέτουλα

13. 3γ.Επιλέξτε μόνον εφόσον έχετε επιμορφωθεί σε Κ.Π.Ε. εκτός Αττικής (Έτος τελευταίας επιμόρφωσης)

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη ανά σειρά.

	2014	2015	2016	2017
Κ.Π.Ε. εμβέλειας	☐	☐	☐	☐
Κ.Π.Ε. εκτός εμβέλειας	☐	☐	☐	☐

Αξιολόγηση του προγράμματος

14. 4. Πόσα προγράμματα Π.Ε. έχετε αναλάβει ως υπεύθυνος έως σήμερα *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- 1 έως 5
- 6 έως 10
- Περισσότερα από 10
- Κανένα

15. 5. Σε πόσα προγράμματα Π.Ε. έχετε συμμετάσχει στην παιδαγωγική ομάδα έως σήμερα *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- 1 έως 5
- 6 έως 10
- Περισσότερα από 10
- Κανένα

16. 6. Αξιολογείστε την επίτευξη των στόχων του προγράμματος *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Πάρα πολύ καλή
- Πολύ καλή
- Αρκετά καλή
- Καθόλου καλή

17. 7. Αξιολογείστε τη συμμετοχή των μαθητών κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Πάρα πολύ καλή
- Πολύ καλή
- Αρκετά καλή
- Καθόλου καλή

18. 8. Περιγράψτε τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία του προγράμματος και τις παρατηρήσεις σας. Προτείνετε – εφόσον επιθυμείτε – τρόπους βελτίωσης της υλοποίησης των προγραμμάτων στο δικό σας σχολείο, ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών σας *

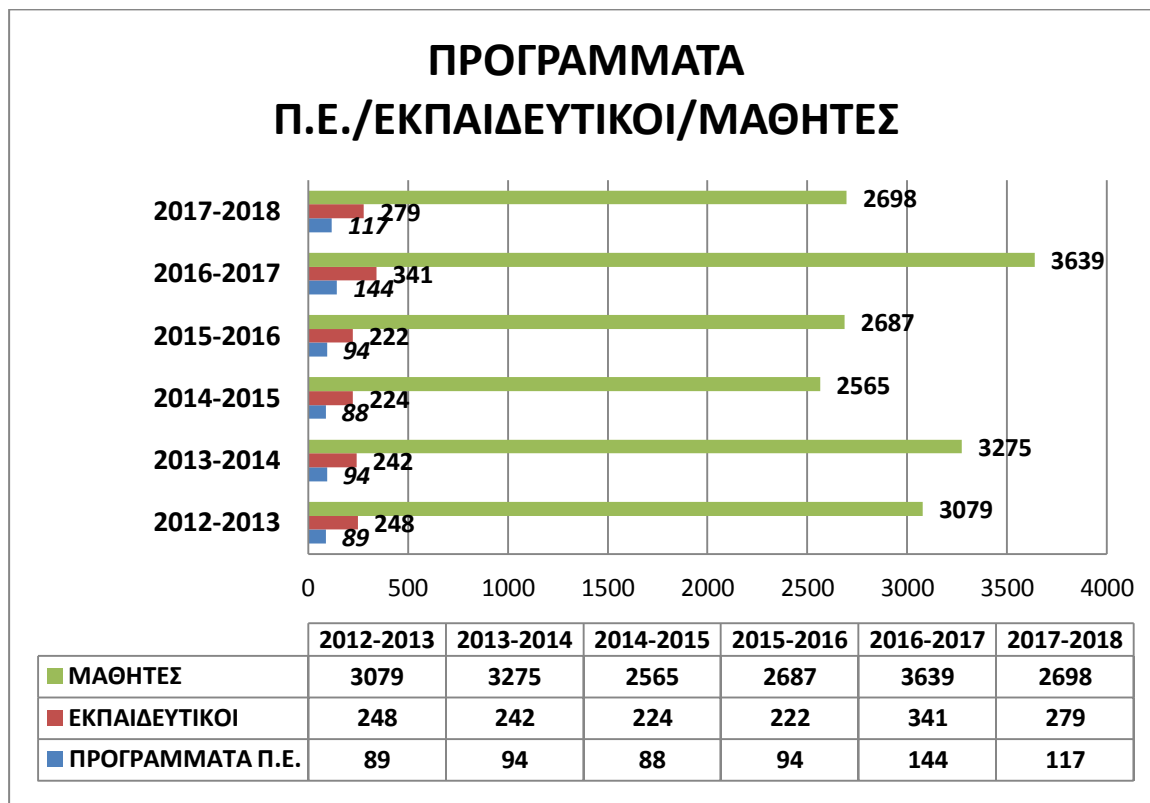
19. 9. Σε ποιους τομείς επιθυμείτε επιμόρφωση *

Μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από ένα - Στο πεδίο Στο πεδίο [Άλλο], παρακαλώ προσδιορίστε
Επιλέξτε όλα όσα ισχύουν.

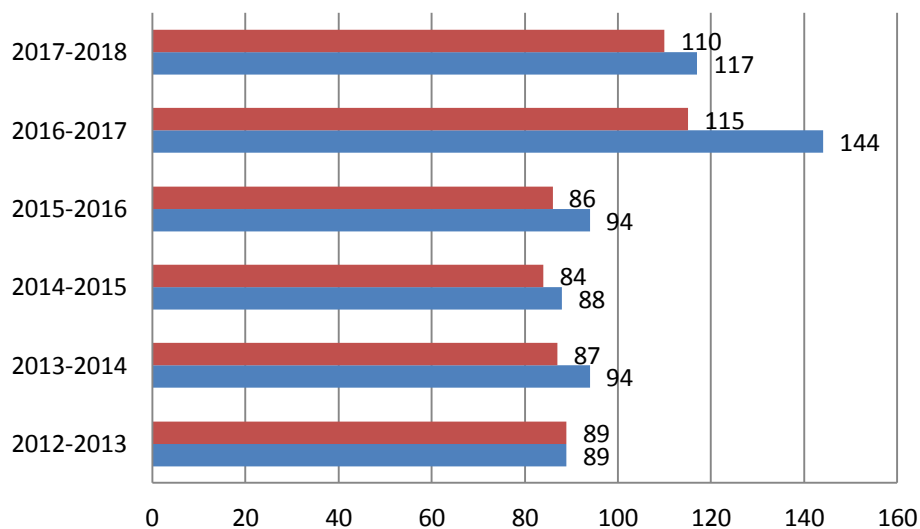
- Ακραία καιρικά φαινόμενα – φυσικές καταστροφές – κλιματική αλλαγή
- Αστικό οικοσύστημα - ρύπανση
- Ενεργειακό ζήτημα – Οικολογικό Αποτύπωμα - Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Απορρίμματα - Επανάχρηση - Ανακύκλωση
- Διαχείριση υδάτινων πόρων, θαλάσσια-ποτάμια-λιμναία οικοσυστήματα
- Διδακτικές Τεχνικές
- Ανθρώπινα δικαιώματα
- Μεθοδολογία Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (project, επίλυση προβλήματος, συστημική προσέγγιση)
- Τ.Π.Ε. (πλατφόρμα Moodle, animation, power point, δημιουργία ιστοσελίδας, blog)
- Άλλο: _____

Με την υποστήριξη της
 Google Forms

Ακολουθούν ορισμένα από τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα / στατιστική επεξεργασία των ερωτηματολογίων – σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών

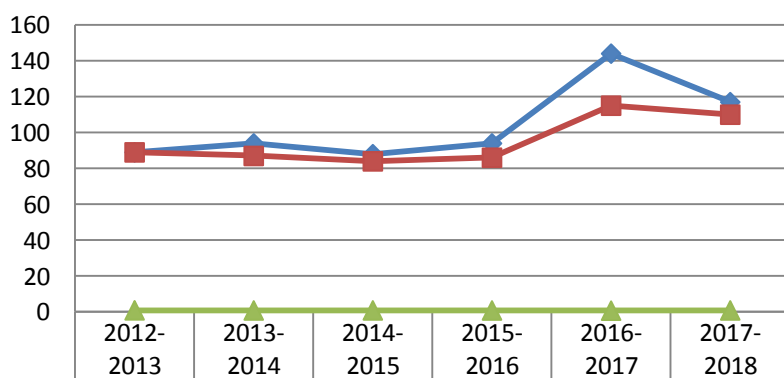
ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Π.Ε

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
■ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Π.Ε.	89	87	84	86	115	110
■ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Π.Ε.	89	94	88	94	144	117

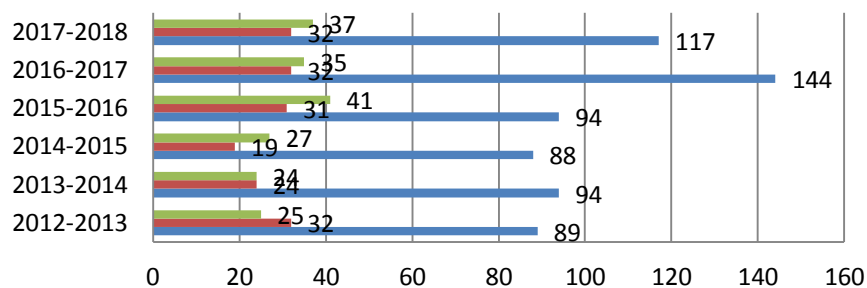
Σημειώνουμε εδώ ότι μη ολοκληρωμένο πρόγραμμα Π.Ε. θεωρείται επισήμως αυτό για το οποίο έχει υπάρξει σχετική ενημέρωση της Υπεύθυνης Π.Ε. για τη διακοπή του (είναι μικρότερης διάρκειας των 5 μηνών)

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Π.Ε.

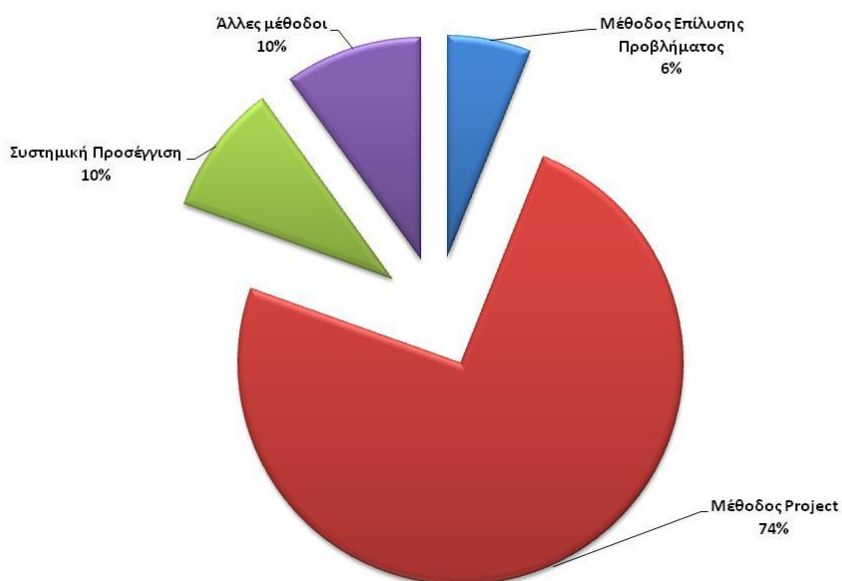
Περίοδος	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Π.Ε.	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Π.Ε.	ΠΟΣΟΣΤΟ
2012-2013	89	89	100,00%
2013-2014	94	87	92,55%
2014-2015	88	84	95,45%
2015-2016	94	86	91,49%
2016-2017	144	115	79,86%
2017-2018	117	110	94,02%

ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ/ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΕ ΚΠΕ

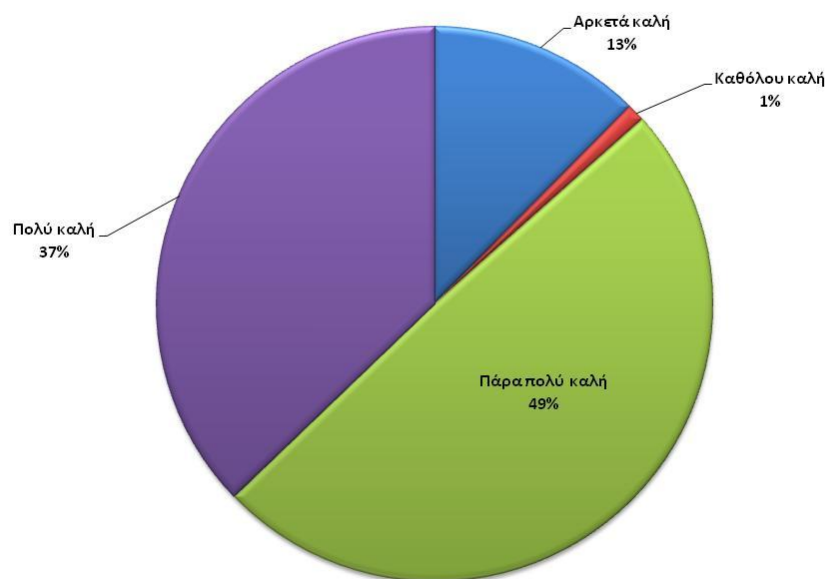

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
■ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ	25	24	27	41	35	37
■ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΕ ΚΠΕ	32	24	19	31	32	32
■ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ Π.Ε.	89	94	88	94	144	117

Μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν κατά την υλοποίηση των προγραμμάτων Π.Ε. σχ. ετών 2012-13 έως και 2017-18

Αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων των προγραμμάτων Π.Ε. από τους συντονιστές/ριες σχ. ετών 2012-13 έως και 2017-18

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ/ΜΑΘΗΤΩΝ/ ΜΑΘΗΤΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ Π.Ε. ΣΤΙΣ ΗΜΕΡΙΔΕΣ/ΔΙΗΜΕΡΙΔΕΣ/ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ Δ.Δ.Ε. Β' ΑΘΗΝΑΣ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΕΥΘΥΝΗ Π.Ε., κ. ΒΑΡΒΑΡΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

(1) Φεστιβάλ Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης & Αγωγής Υγείας, «Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, μια εβδομάδα μετά», Παρασκευή 14-06-2013, 4ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, Δ/ντρια κ. Ελπινίκη Αρέστη	(2) Ημερίδα Παρουσιάσεων Προγραμμάτων Π.Ε., «Περιβαλλοντικές διαδρομές στα σχολεία της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας», Σάββατο 14-06-2014, 4ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, Δ/ντρια κ. Ελπινίκη Αρέστη	(3) «Το τέλος μιας διαδρομής και ... η αρχή μιας άλλης», Διημερίδα Παρουσιάσεων Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας στις 13 & 14 Μαΐου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο Δαΐς	(4) Διημερίδα παρουσίασης προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας στις 29 & 30 Μαΐου 2017, στο 4 ^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, Δ/ντρια κ. Ελπινίκη Αρέστη
(5) Παρουσιάσεις προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας, την Δευτέρα 11 Ιουνίου 2018, στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Νέας Ιωνίας & την Τετάρτη 13 Ιουνίου 2018, στον Δημοτικό Κινηματογράφο «Αστέρας»			

(1) Φεστιβάλ Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης & Αγωγής Υγείας, «Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, μια εβδομάδα μετά», Παρασκευή 14-06-2013, 4ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, Δ/ντρια κ. Ελπινίκη Αρέστη

Η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β' Αθήνας
δια των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και
Αγωγής Υγείας
σας προσκαλεί στο Φεστιβάλ
«Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, μια εβδομάδα μετά»
την Παρασκευή 14/06/2013 στις 19.00
στο 4^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, Ιωαννίνων και Κιθαιρώνος 2

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

1^ο Γυμνάσιο Χολαργού, «Ομότιμη διαμεσολάβηση», Καμπούκου Κυριακή

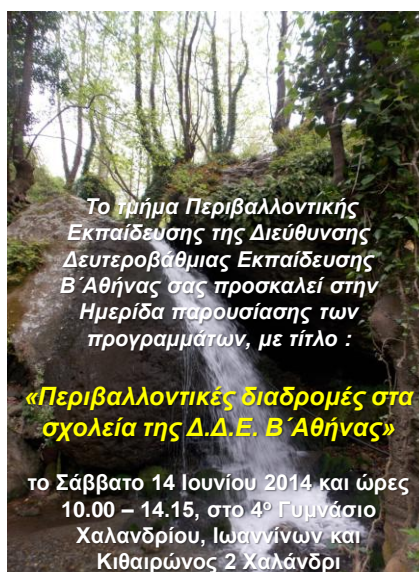
1^ο Γυμνάσιο Χολαργού, «Εργαστήρι ονείρων», Δημητρόπουλος Ανδρέας

1^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, «Ξέρω τι ζητάω», Ρουμπή Κατερίνα

4^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Παραδοσιακή διατροφή», Μπουσδούκα Αθανασία,
Σκανδάλης Κωνσταντίνος

4^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Θαλάσσια οικοσυστήματα» & «Της θάλασσας τα κύματα»,
Σταυριανός Δημήτρης, Νταραρά Ευαγγελή

(2) Ημερίδα Παρουσιάσεων Προγραμμάτων Π.Ε., «Περιβαλλοντικές διαδρομές στα σχολεία της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας», Σάββατο 14-06-2014, 4ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, Δ/ντρια κ. Ελπινίκη Αρέστη

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

1ο Γυμνάσιο Ν. Ψυχικού, «Ένα αειφόρο σχολείο. Λύσεις στη κρίση», Καμπαράκη Ελένη,
Λάζαρη Ουρανία

1ο Γυμνάσιο Ν. Ψυχικού, «Τα χρήσιμα... άχρηστα. Λύση στη κρίση», Καμπαράκη Ελένη,
Βάρσου Αικατερίνη

Β' Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού, «Πράσινο σχολείο. Από την ιδέα, στην πράξη», Καλλής
Κωνσταντίνος

Γυμνάσιο Νέας Πεντέλης, «Τρέχει, τρέχει το νερό...τρέχει τρέχει το όνειρο», Γιαννούλη
Μαρία

4^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Η θάλασσα είναι ο καθρέφτης σου», «Τα θαλασσοπούλια», Σταυριανός Δημήτρης , Νταραρά Ευαγγελή

4^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, «Ενημερώνομαι για το περιβάλλον, μαθαίνω να το αγαπώ και ενημερώνομαι από επαγγελματίες του χώρου. Ρέμα Αμαρουσίου-Σαπφούς», Πίκη Μαρία, Σταματούρου Αγγελική, Βολτσάκη Σταυρούλα

**(3) «Το τέλος μιας διαδρομής και ... η αρχή μιας άλλης», Διημερίδα
Παρουσιάσεων Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας στις
13 & 14 Μαΐου 2015, Πολιτιστικό Κέντρο Δαΐς**

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

1^ο Γυμνάσιο Κηφισιάς, «Ανακαλύπτοντας την ομορφιά των φυτών. (Αρωματικά φυτά), Λάττα Σίσσυ

1^ο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας, «Από το Ταίναρο ως τη Θράκη : φύση, αρχαία θέατρα και στάδια, με πνοή και με μεράκι, Τσαμπή Βασιλεία

2^ο Γυμνάσιο Πεύκης, «Το ποδήλατο ως φορέας πολιτισμού και πηγή έμπνευσης», Μαζιώτη Θεοδώρα

2^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Η θάλασσα...ΖΩΗ», Σταυριανός Δημήτρης

2^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Το δένδρο που πληγώνουμε», Αυγερινού Ελένη

3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων, «Ανακυκλώνω, επαναχρησιμοποιώ δημιουργώντας», Δρίζου Δέσποινα, Μαράντου Σοφία, Ρίζου Ελένη

4^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, «Διαμόρφωση της αυλής του σχολείου μας», Σαμίου Θεοδώρα, Πίκη Μαρία, Σταματούρου Αγγελική

4^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Αειφόρο σχολείο. Η αυλή του σχολείου : η ελιά της αυλής με μαθαίνει...», Μυστακίδου Κυριακή

7^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Παραγωγή και Εκπαίδευση», Δήμητρα Σπηλιοπούλου

Β' Αρσάκειο Γυμνάσιο, «Τα πτηνά, δείκτης της αειφόρου ανάπτυξης, Καλλής Κωνσταντίνος, Κοντού Βασιλική

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και βαρηκόων Αγίας Παρασκευής, «Μέλισσα και ελιά – τα ευεργετικά τους προϊόντα», Ζαρόκωστα Ματίνα

Τ.Ε.Ε./Ε.Α. Κωφών και βαρηκόων Αγίας Παρασκευής, «Αρωματικά φυτά και βότανα, πολύτιμοι σύμμαχοί μας», Χαϊκάλη Μαρία

(4) Διημερίδα παρουσίασης προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας στις 29 & 30 Μαΐου 2017, στο 4^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, Δ/ντρια κ. Ελπινίκη Αρέστη

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων, " Επιχειρούμε Πράσινα: "Πράσινα Πεντόβολα", Σταματιάδου Ευθαλία , Μπινίσκου Αθανασία, Μπουλουξή Αριστέα

Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων, «Οι Φυσικές Επιστήμες για την Αειφορία», Μπουλουξή Αριστέα

1^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, «Επιχειρούμε πράσινα: με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας. Λέσχη φωτογραφίας », Ρουμπή Κατερίνα, Φέλλιου Γεωργία

2^ο Γυμνάσιο Πεύκης, «Το Ηφαιστειακό και Σεισμικό Τόξο του Αιγαίου», Χατζηιωαννίδης Γιάννης, Τσεκούρας Νέστορας, Πρασόπουλος Γεώργιος, Μπινιάρη Λευκοθέα

2^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Το νερό της λίμνης, της θάλασσας το αλάτι», Δημήτρης Σταυριανός

4^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, «Βιολογικές καλλιέργειες στον κήπο του σχολείου: οφέλος για την υγεία», Σαμίου Θεοδώρα, Σταματούρου Αγγελική

4^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, «Ανακύκλωση: οφέλη για το περιβάλλον», Αλεξανδροπούλου Βασιλεία, Σταματούρου Αγγελική

4^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Το νησί της Κύπρου: ιστορία και ανθρωπογενές περιβάλλον», Καρναβάς Κωνσταντίνος, Μήτσιου Κυριακή

5^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας, «Άουσβιτς...όταν οι λέξεις σταματούν,όταν ο τόπος κραυγάζει,οι μαθητές ακούνε,συναισθάνονται και υπόσχονται...ΠΟΤΕ ΞΑΝΑ», Κάππου Σταματία, Γεωργία Κουκουβέ

Β΄ Αρσάκειο Γυμνάσιο Ψυχικού, «Άνθρωπος και περιβάλλον, μια σχέση σε διαρκή εξέλιξη. Ενέργεια και αειφόρος ανάπτυξη», Κωνσταντίνος Καλλής, Βασιλική Κοντού

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο και Ειδικό Επαγγελματικό Λύκειο Αγίας Παρασκευής, «Ο μικρός αρχιτέκτονας δρα οικολογικά στην αυλή του σχολείου», Πιστολά Ελένη, Ντέσκου Παρασκευή, Ίσαρης Νικόλαος

(5) Παρουσιάσεις προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Β' Αθήνας, την Δευτέρα 11 Ιουνίου 2018, στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Νέας Ιωνίας & την Τετάρτη 13 Ιουνίου 2018, στον Δημοτικό Κινηματογράφο «Αστέρας»

ΓΥΜΝΑΣΙΑ

Γυμνάσιο Λυκόβρυσης, «Μαθαίνω πώς να πετώ, αν τη ζωή αγαπώ», Σούπου Παναγιώτα

Πρότυπο Γυμνάσιο Αναβρύτων, «Η λέσχη φωτογραφίας του Προτύπου Γυμνασίου Αναβρύτων για την αειφορία», Μπουλουξή Αριστέα, Καρούζος Χρύσανθος

1^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, «Επιχειρούμε πράσινα : με τη φωτογραφική μηχανή ανά χείρας», λέσχη φωτογραφίας», Ρουμπή Κατερίνα, Φέλλιου Γεωργία

1^ο Γυμνάσιο Βριλησίων, «Γεωλογικά μνημεία της Ανατολικής Αττικής, σημασία, προστασία και ανάδειξή τους», Μήλιου Ελένη, Σύρμα Ευαγγελία, Αναστασάτου Αγγελική

1^ο Γυμνάσιο Ηρακλείου Αττικής, «Διεκδικώντας τον επαναπροσδιορισμό της έννοιας ΣΧΟΛΕΙΟ», Λάτα Χρυσή, Κουμεντάκου Μαρία

1^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Ένα δέντρο στην αυλή μας», Μιλτιάδου Ευφροσύνη, Δημητρόπουλος Γεώργιος

1^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Η περιβαλλοντική διάσταση στην καθημερινότητα του σχολείου», Πάσχαρα Αργεντούλα, Περράκης Ιωάννης

3^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής, «Υγρότοπος Βραυρώνας - συνύπαρξη φύσης και πολιτισμού», Παντελέλλη Βικτωρία, Στράντζιας Μιχάλης, Προμπονά Ευαγγελία

3^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής, «Το απολιθωμένο δάσος της Μυτιλήνης», Παντελέλλη Βικτωρία, Στράντζιας Μιχάλης, Αναμουρόγλου Μαρία

3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων, «Το δάσος : πηγή ζωής και αειφορίας», Καλαθά Χριστίνα, Δρίζου Δέσποινα

3^ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας, «Μπροστά στην κλιματική αλλαγή», Ρογδάκης Γεώργιος , Χαβιάρας Αδαμάντιος, Σοφράς Προκόπης

4^ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου, «Έδαφος (βιολογικές καλλιέργειες - οφέλη - κομποστοποίηση - ανακύκλωση)», Σαμίου Θεοδώρα , Αλεξανδροπούλου Βασιλεία, Πριτσούλη Ουρανία

5^ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής, «Το 5ο Γυμνάσιο Αγίας Παρασκευής και τα περιστατικά δάση Τσακού και Συγγρού η πολιτιστική και περιβαλλοντική διάσταση της εκπαίδευσης», Κατεβαίνη Δέσποινα, Αγναντής Χρήστος

6^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Οι εποχές στην πόλη μας και οι πόλεις της εποχής μας. Από το φυσικό στο αστικό περιβάλλον με αφορμή τη λογοτεχνία», Ηλία Γεωργία , Ρήγκου Μαρία

6^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου, «Νερό. Στοιχείο "πολιτισμού"», Εξακουστίδου Ευφροσύνη , Γεωργούση Ζωή

8^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου – Λ.Τ., «Ένα παιδί μετράει τ' άστρα...πόσα μπορεί να δει όμως;», Χρυσανθακοπούλου Κωνσταντίνα, Νικάκη Αλεξάνδρα, Δανάσκος Φώτιος

Γυμνάσιο Εκπαιδευτηρίων Καντά, «Βιώσιμη αστική κινητικότητα στο Δήμο Βριλησίων - οικολογική μετακίνηση», Τζώρτζη Μαρία

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Ενιαίο Ειδικό Επαγγελματικό Γυμνάσιο & Λύκειο Αγίας Παρασκευής και για κωφούς και βαρήκοους μαθητές, «Παράγω, καταναλώνω, ανακυκλώνω» & «Χρώματα και αρώματα – Γεύομαι – Θεραπεύομαι», Πιστολά Ελένη, Ζαρόκωστα Ματίνα, Χαϊκάλη Μαρία, Τετριμέλη Χριστίνα